

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 20.10.2016

Styresak: 55/16

Arkivsaksnr:

Møtedato: 20.10.2016

HF2018: Forslag til ny studieprogramportefølje ved Det humanistiske fakultet - høring

Dokumenter i saken:

- Rapport fra Prosjektgruppen (vedlegg 1)
- Styringsgruppens anbefalinger (vedlegg 2)
- Milepælsplan (vedlegg 3)
- Fakultetsstyresaker 44/15, 62/15, 67/15

Prosjektets nettside: <http://www.uib.no/hf/2018>

1.0 Bakgrunn

Det humanistiske fakultet har i dag 25 bachelorprogram, 21 ordinære masterprogram, 2 erfaringsbaserte masterprogram, 2 integrerte masterprogram og 11 årsstudium. (Griegakademiet ikke medregnet.) Disse studietilbudene fordeler seg på 681 aktive emner.

En stor faglig bredde er et av HF-fakultetets viktigste fortrinn og kvaliteter. Samtidig kan mange studieprogrammer med få ansatte og få studenter være krevende ressursmessig. Fagmiljøene knyttet til små studieprogrammer har ofte stor arbeidsbelastning og er bemanningsmessig sårbare og studiekvaliteten kan bli utfordret der det er utstrakt behov for vikarer og ekstrahjelp. Det er også økonomisk krevende å tilby en stor bredde i antall studieprogrammer og spesialiseringer.

Fakultetsledelsens mål er å sikre våre ansatte best mulig arbeidsforhold og at fakultetets økonomi skal være solid nok til at vi kan tåle svingninger i inntektene. Fakultetsledelsen mener derfor at det er nødvendig å foreta en grundig gjennomgang av programporteføljen med tanke på å sette sammen studieprogrammene på nye måter og fordele undervisningsressursene bedre mellom programmene.

I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å opprettholde et lite studieprogram, men sørge for å tilføre tilstrekkelige ressurser for eksempel ved å fordele undervisningen på flere fagmiljø. I andre tilfelle kan det tenkes å være mer hensiktsmessig å erstatte disiplinbaserte programmer med bredere, tverr- eller flerfaglige programmer som baseres på flere fagmiljø. Mindre fag kan også inngå i større tverr- eller flerfaglige studieprogrammer.

Det vises for øvrig til tidligere fakultetsstyresaker mer informasjon om bakgrunn, rammer og framdrift i prosjektet.

Fakultetsstyret er godt kjent med den anstrengte økonomisituasjonen ved HF.

Langtidsbudsjettene for både UiB og HF bærer tydelige signaler om at økonomien fremover blir utfordrende. Uten betydelig økning i studiepoengproduksjon og/eller eksternfinansiering vil det trolig bli endra strammere i årene fremover. Evnen til å tenke langsiktig er nødvendig og det å jobbe for et sterkere samarbeid på tvers av institutt- og faggrenser er et forsøk på en slik tilnærming. Innenfor stramme rammer er fakultetets programportefølje et viktig grunnlag for å kunne bemanne langsiktig og strategisk de neste årene.

Særlig små fagmiljøer sliter med å ha nok undervisningsressurser til å kunne avvikle ordinære forskningsterminer og ivareta ulike verv og komiteoppgaver uten at det blir satt inn vikarer og/eller ekstrahjelp. Mange ansatte har også et høyt overskudd i sine undervisningsregnskaper. Dette er en faglig og økonomisk krevende situasjon for fagmiljøer og ledelse på institutt og fakultetsnivå.

Selv om bildet er variert mellom ulike fagmiljøer har HF har høy bruk av vikarer og ekstrahjelp og den sannsynlige ytterligere nedbemanningen som er nødvendig fremover (jfr. langtidsprognoser i fakultetsstyresak 38/16) vil ikke redusere behovet.

2.0 Prosessen så langt

Med bakgrunn i HF sin strategi for 2016-2022 vedtok fakultetsstyret i desember 2015 å sette ned en prosjektorganisasjon som skulle utrede og komme med forslag til ny studieprogramportefølje ved HF.

Prosjektorganisasjonen har bestått av en styringsgruppe, en prosjektgruppe, en rekke arbeidsgrupper samt viktige bidrag fra administrasjonen. Arbeidsgruppene har vært sammensatt av representanter fra fagmiljøene og har på bestilling utredet ulike forslag til nye programskisser. Programskissene er videre analysert av prosjektgruppen og vurdert av styringsgruppen. Forut for og underveis i arbeidet har prosjektgruppen gjennomført dialogmøter med alle fagmiljøene og det er arrangert seminarer og allmøter. En egen åpen prosjektnettside har samlet og tilgjengeliggjort informasjon og gitt status underveis i arbeidet. Fakultetsstyret får her presentert prosjektgruppens rapport og styringsgruppens anbefalinger. Planen videre er å sende ut forslag til ny programportefølje på høring til institutter og sentre samt Humanistisk Studentutvalg med frist i slutten av november 2016.

Funksjonstiden for styringsgruppen for HF2018 er forlenget frem til 20. desember for å gi råd og bidra i høringsprosessen frem til fakultetsstyremøtet 20. desember. Høringssvarene vil bli drøftet i styringsgruppen som en del av underlaget for saksforberedelsen til fakultetsstyremøtet 20. desember. Forutsatt at ny programportefølje blir vedtatt i fakultetsstyret 20. desember kan fagmiljøene starte arbeidet med studieplaner umiddelbart. Frist for innsending av studieplaner, emnebeskrivelser og øvrig dokumentasjon til Studieadministrativ avdeling er 15. mai 2017. Endelig behandling av ny studieprogramportefølje gjøres i Universitetsstyret høsten 2017.

3.0 Prosjektgruppens rapport og anbefalinger

Prosjektgruppen har bestått av:

- Prodekan for utdanning, førsteamanuensis Claus Huitfeldt (leder)
- Førsteamanuensis ved GA, Sigbjørn Apeland (inntil primo mai 2016)
- Førsteamanuensis ved AHKR, Anne Katrine Bang

- Professor ved FoF, Sorin Bangu
 - Førsteamanuensis ved LLE, Hilde G. Corneliussen (inntil ultimo juli 2016)
 - Professor ved SV-fakultetet Dag Elgesem
 - Førsteamanuensis ved IF, Torgeir Skorgen
 - Professor ved LLE, Pär Ola Sandin (siden 24.05.2016)
 - Studieleder ved IF, Silje Grønner Stang
 - Professor ved LLE, Gjert Vestrheim (inntil 11.05.2016)
- Studiesjef Ranveig Lote har vært sekretær for prosjektgruppen.

Mandat

Mandat for prosjektgruppen ble vedtatt i fakultetsstyret i møte 16.12.2015 sak (67/15):

Prosjektgruppen skal gjennomgå og analysere studieprogramporteføljen ved HF og komme med forslag til en ny studieprogramportefølge, med vekt på:

- *humaniorafagenes internasjonale utvikling og samfunnsrelevans*
- *større bærekraftige fagmiljøer og studiemiljøer knyttet til hvert program*
- *bedre utnyttelse av administrative og faglige ressurser på tvers av fagmiljø og institutter*
- *hensyn til fagenes nasjonale rolle*
- *bruk av emner i flere studieprogram*
- *god faglig sammenheng mellom bachelor- og master-nivå, f.eks. gjennom større fleksibilitet i opptakskravene til masterprogrammene*
- *at forslagene ikke innebærer studieløp som fører til økt behov for studieadministrative ressurser*

For å styrke studieprogram med få ansatte og/eller få studenter bes prosjektgruppen om å vurdere følgende hovedmodeller:

- *Eksisterende studieprogram styrkes ved at det hentes inn emner og/eller undervisningsressurser fra andre disipliner ved samme eller annet institutt.*
- *Eksisterende studieprogram legges ned og berørte fag inngår i større tverrfaglige eller tematiske program, for eksempel som årsenheter eller i form av emner.*

Det vil være naturlig at prosjektgruppen innhenter informasjon om organisering av studieprogramporteføljer ved andre fakulteter og universiteter i inn- og utland.

Prosjektgruppen skal også se hen til erfaringene som ble gjort sist gang HF gjennomførte en større endring av studieprogramporteføljen og de evalueringer som ble gjennomført i forkant av denne.

Prosjektgruppen bes om å drøfte og komme med forslag til felles overordnede læringsmål samt lærings- og vurderingsformer som kan være fornyende, kvalitetshevende, og samtidig ressursbesparende.

Prosjektgruppens anbefalinger

I rapporten fra prosjektgruppen kartlegges dagens situasjon på utdanningsfeltet ved HF og det legges frem en rekke anbefalinger som skal bidra til å sikre større fagmiljøer bak hvert

studieprogram og samtidig sikre og bedre den ressursmessige situasjonen til de mindre fagmiljøene.

Oppsummering av prosjektgruppens viktigste anbefalinger:

- Eksisterende program slås sammen til større programmer der de enkelte disiplinene kan omgjøres til studieretninger
- Programmene skal ha et visst omfang av fellesemner som obligatorisk del av spesialiseringen
- Fellesemner kan være emner som undervises av ett eller flere fagmiljø innenfor eller utenfor fagene som inngår i programmene eller studieretningene emnene er en del av.
- Fellesemner kan være generelle kunnskapsemner, metodeemner, teoriemner, redskapsemner eller praksisemner.

Når det gjelder fellesemner anbefales blant annet følgende:

- Fellesemner på minst 15 stp bør være felles del av spesialiseringen for alle program på bachelornivå.
- Fellesemner på minst 15 stp bør være felles obligatoriske emner for alle program på masternivå.
- Fellesemner bør ikke være personavhengige, dvs. at alle deler av et fellesemne bør kunne undervises av minst to (helst fler) av de fast ansatte ved fakultetet
- Det må legges til rette for at studentene kan ha et utenlandsopphold på minst ett semester i løpet av studiet.

Prosjektgruppen anbefaler også flere generelle tiltak for å redusere vikarbehovet og det totale undervisningsbehovet ved fakultetet, for å sikre større kapasitet til fellesemner:

- gjennomgå og evt. redusere omfanget av obligatoriske arbeidskrav, undervisning og vurderingsformer der det anses faglig og pedagogisk forsvarlig
- øke bruken av undervisningsformer der studentene kan inngå som en ressurs, f.eks. ved å gi tilbakemelding på hverandres arbeid
- øke bruken av digitalt støttede undervisningsformer som "flipped classroom" og lignende
- øke bruk av gjesteforelesninger, (master)studenter, trainees og fellesundervisning med andre fag som innslag i undervisningstilbudet
- etablere SAK-samarbeid med andre institusjoner
- redusere antall valgfrie emner i den obligatoriske delen av studietilbudene
- redusere antall emner som ikke er obligatorisk del av noe studietilbud

For alle prosjektgruppens anbefalinger og utfyllende informasjon vises det til prosjektgruppens rapport (vedlegg 1).

4.0 Styringsgruppens anbefalinger

Styringsgruppen består av:

- Dekan, professor Margareth Hagen (leder)
- Instituttleder ved AHKR, Jan Heiret

- Instituttleder ved IF, Åse Johnsen
- Professor Kjell Erik Lommerud (fagforeningsrepresentant)
- Birgit Mjeldheim (studentrepresentant, vår)
- Fredrik K. Rongved (studentrepresentant, høst)
- Instituttleder ved LLE, Johan Myking (siden 13.05.06)
- Fakultetsdirektør Trine Moe

- Assisterende fakultetsdirektør Kim Ove Hommen har vært styringsgruppens sekretær.

Mandat

Mandat for styringsgruppen ble vedtatt i fakultetsstyret i møte 16.12.2015 sak (67/15):

Styringsgruppen skal sikre at:

- *forslag til ny studieprogramportefølje er basert på en kvalitativ og fremtidsrettet analyse av de humanistiske fagenes potensial*
- *forslag til ny studieprogramportefølje gir rom for en forsvarlig ressursmessig drift av utdanningstilbudet ved fakultetet og er dimensjonert innenfor en realistisk ressursramme for alle fagmiljø*
- *forslagene samlet sett medfører en bedre ressursutnyttelse med større fagmiljøer bak hvert enkelt program*
- *prosjektets analyser og anbefalinger er tuftet på faglig kvalitet, fakultetets strategi og fagenes nasjonale status i tillegg til kvantitative og økonomiske hensyn*
- *fakultetet fremdeles skal ha et bredt utdanningstilbud, selv om dette ikke nødvendigvis gis i form av fulle studieløp på spesialiseringsnivå og masternivå i alle fag*
- *antall studieprogram ikke økes, og studenttallene på små studieprogram økes*
- *forslagene samlet sett ikke innebærer økt behov for administrativ støtte*
- *ingen fast ansatte skal sies opp*

Styringsgruppens anbefalinger

Styringsgruppen støtter hovedlinjene i anbefalingene fra prosjektgruppen og foreslår med bakgrunn i disse en ny studieprogramportefølje ved HF.

Styringsgruppens anbefalinger baserer seg på en bred vurdering av ulike forhold med vekt på innsendte, foreslåtte programskisser, HF sin strategi, muligheter for faglig samarbeid, størrelse på fagmiljøet, rekrutteringsgrunnlag, arbeidslivsrelevans, nasjonale hensyn, økonomiske forhold og administrativ kompleksitet.

Forslaget til ny studieprogramportefølje ved HF er utfyllende presentert i dokumentet Styringsgruppens anbefalinger (Vedlegg 2). Navneforslagene på programmene og studieretningene nedenfor er kun veiledende og må vurderes i forhold til profilerings og rekrutteringsformål samt om de er dekkende for faglig innhold.

Styringsgruppen anbefaler følgende studieprogramportefølje ved HF fra 2018.

Bachelorprogrammer

1. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap Studieretninger: Historie, kulturvitenskap
2. Bachelorprogram i religionsvitenskap
3. Bachelorprogram i arkeologi
4. Bachelorprogram i filosofi
5. Bachelorprogram i europeiske språk og litteraturer Studieretninger: Spansk språk og latinamerikastudier, engelsk, tysk, italiensk, fransk og russisk
6. Bachelorprogram i arabisk språk Studieretninger: Arabisk språk, Arabisk språk og midtøstenstudier/midtøstens historie
7. Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer Studieretninger: Japansk og kinesisk
8. Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur Studieretninger: Nordisk språk og litteratur, norrøn filologi, norsk som andrespråk
9. Bachelorprogram i språkvitenskap
10. Bachelorprogram i litteraturvitenskap
11. Bachelorprogram i samtidens kunst og kultur Studieretninger: Moderne kunsthistorie, digital kultur, teatervitenskap.
12. Bachelorprogram i eldre kunsthistorie og filologi Studieretninger: Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie, Latin, gresk
13. Bachelorprogram i kjønnsstudier
14. Bachelorprogram i retorikk

Masterprogrammer

15. Masterprogram i historie og kulturvitenskap Studieretninger: Historie, kulturvitenskap
16. Masterprogram i religionsvitenskap
17. Masterprogram i arkeologi
18. Masterprogram i filosofi
19. Masterprogram i europeiske språk og litteraturer Studieretninger: Spansk språk og latinamerikastudier, engelsk, tysk, italiensk, fransk og russisk.
20. Masterprogram i nordisk Studieretninger: Nordisk språk og litteratur, norrøn filologi
21. Master i lingvistikk
22. Master i litteraturvitenskap
23. Master i kunsthistorie
24. Master i klassisk filologi
25. Master i digital kultur
26. Master i teatervitenskap

Styringsgruppen anbefaler at masterprogram i arabisk legges ned av ressursmessige hensyn, og anbefaler ikke oppretting av masterprogram i kinesisk eller japansk. Videre anbefales det at det tas nærmere standpunkt til bachelorprogrammene i kjønnsstudier og retorikk ut fra en nærmere vurdering bl.a. av om programmene har nok programstudenter i forhold til ressursbruken.

Fakultetsledelsens kommentar

Fakultetsledelsen vurderer det slik at både prosjektgruppen og styringsgruppen har svart på sine oppdrag. Styringsgruppen skisserer en konkret og helhetlig studieprogramportefølje for HF som er fremtidsrettet når det gjelder å ivareta faglig bredde, samfunns- og arbeidslivsrelevans, rekrutteringspotensiale og som samtidig innehar mekanismer for å tilpasse studieprogrammene til de ressursene vi kan forvente å ha tilgjengelig fremover.

Prosjektgruppen og styringsgruppen har anbefalt ulike tiltak som skal bidra til å sikre fagbredden, legge til rette for fremtidsrettede studieprogrammer ved HF samt bidra til å redusere det samlede undervisningsomfanget ved HF. Bruk av fellesemner på tvers av programmer eller studieretninger vil spare undervisningsressurser. I programskissene viser også fagmiljøene til andre tiltak som vil redusere undervisningsbehovet betydelig, blant annet ved å legge ned eller slå sammen emner eller å unngå dublering av undervisning. Dette vurderes av fakultetsledelsen som viktige tiltak for å redusere undervisningsbelastning, vikarbruk og bidra til innsparing.

Fakultetsledelsen ser at prosjektet har møtt et stort engasjement i fagmiljøene og forståelse for at det er nødvendig å tilpasse studieprogramporteføljen til tilgjengelige undervisningsressurser. Samtidig er det å legge ned valgemenner og etablere obligatoriske fellesemner i faglige spesialiseringer en vanskelig prosess. Mange frykter at det vil gå utover den faglige kvaliteten, mens andre ser muligheter for spennende tverrfaglig samarbeid.

Å få til godt utdanningssamarbeid mellom fagmiljøer og enheter som både ivaretar ressursmessige og faglige hensyn er krevende og vil fortsette å være krevende i tiden fremover. Fakultetsledelsen er også opptatt av at ny programportefølje ikke skaper økt behov for administrative ressurser. Harmonisering og standardisering er virkemidler som motvirker en slik utvikling.

Vi håper at instituttene/sentrene, fagmiljøene og studentene i høringsrunden vil bidra til at vi får etablert studieprogrammer ved HF som er både faglig gode, fremtidsrettede, og samtidig ressursmessig bærekraftige. Det tar tid å få på plass nye studieprogrammer. Vi må gjennom mange formelle instanser, faglige korrigeringer og administrative etapper før programmene kan vedtas i universitetsstyret, men har tro på at dette lar seg gjøre innenfor tidsplanen slik at vi kan lyse ut de nye studieprogrammene med oppstart høsten 2018.

Forslag til vedtak:

1. Fakultetsstyret tar styringsgruppens anbefalinger til ny studieprogramportefølje til orientering og ber om at anbefalingene sendes på høring til institutter, sentre og HSU.
2. Fakultetsstyret ber fakultetsledelsen utrede de økonomiske konsekvensene for instituttens driftsbudsjetter jamført med dagens budsjettmodell og eventuelt foreslå endringer i modellen.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

HF2018

Rapport fra prosjektgruppen

Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen

27.09.2016

Innhold

1 Innledning.....	3
2 Prosjektgruppens arbeid.....	5
3 Tilbakeblikk.....	7
4 Status Presens.....	8
5 Tallenes tale.....	12
6 Handlingsrom: formelle krav og politiske føringer.....	13
7 Virkemidler for tilpasning av tilbud til ressurser.....	16
8 Organisering og behandling av studiesaker.....	19
9 Studieadministrative forhold.....	22
10 Anbefalinger.....	23
11 Programskisser.....	26
12 Anbefalinger til videre arbeid.....	28

Vedlegg:

- 1) Brev fra Det humanistiske fakultet "HF2018 Utarbeiding av programskisser" av 20.05.16, med vedlegg, inklusive "Kommentarer og presiseringer til arbeidsgruppene", fra prosjektleder 10.06.16
- 2) Sammendrag av programskissene
- 3) Programskisser fra instituttene

1 Innledning

1.1 Forkortelser og terminologi

Forkortelser brukt i dette dokumentet:

stp	studiepoeng
oks	også kjent som
HF	Det humanistiske fakultet

Med "primær søker" til et program mener vi søker som har hatt programmet som første prioritet i sin søknad, oks "førsteprioritetssøkere".

Ordene "studieprogram", "spesialisering", "studieretning" og "emne" er i det følgende å betrakte som tekniske termer, som vil bli brukt i den betydningen de er gitt gjennom UiBs Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen. I det følgende vil vi med ordet "studietilbud" mene "studieprogram, spesialisering, studieretning eller emne".

Ordet "fag" brukes i mange sammenhenger i vekslende betydninger, av og til om en forskningsdisiplin, av og til om et studietilbud. Her vil vi med ordet "fag" mene "forskningsdisiplin, studieprogram, spesialisering eller studieretning".

Ordene "årsenhet" og "årsstudium" brukes ofte om hverandre. Her vil vi med "årsstudium" mene et studietilbud på 60 stp som er utlyst, f.eks. gjennom Samordna Opptak, som nettopp et "årsstudium", mens vi med "årsenhet" vil referere til en emnegruppe på 60 stp som tilsammen utgjør den obligatoriske delen av 100-nivået i en spesialisering. I dag er alle våre årsstudier årsheter, men ikke alle årsheter er årsstudier.

Ordet *fakultetet* (eller HF) referer i dette dokumentet ikke bare til fakultetsledelsen eller fakultetssekretariatet, men til fakultetet som helhet, inklusive alle ansatte, fagmiljø, institutter, sentre og andre enheter.

1.1.1 Prosjektorganisasjon

HF2018 er opprettet etter vedtak i fakultetsstyret i møte 16.12.2015 sak (67/15). Prosjektet er organisert med en styringsgruppe, en prosjektgruppe og arbeidsgrupper oppnevnt av fakultetsledelsen. Styringsgruppen har det øverste ansvaret for prosjektet.

1.2 Styringsgruppen

1.2.1 Sammensetning

Styringsgruppen består av:

- Dekan, professor Margareth Hagen (leder)
- Instituttleder ved AHKR, Jan Heiret
- Instituttleder ved IF, Åse Johnsen
- Professor Kjell Erik Lommerud (fagforeningsrepresentant)
- Birgit Mjeldheim (studentrepresentant, vår)
- Fredrik K. Rongved (studentrepresentant, høst)
- Instituttleder ved LLE, Johan Myking (siden 13.05.06)
- Fakultetsdirektør Trine Moe

Assisterende fakultetsdirektør Kim Ove Hommen er styringsgruppens sekretær og administrativ koordinator for prosjektet.

1.2.2 Mandat

Mandat for styringsgruppen ble vedtatt i fakultetsstyret i møte 16.12.2015 sak (67/15):

Styringsgruppen skal sikre at:

- forslag til ny studieprogramportefølje er basert på en kvalitativ og fremtidsrettet analyse av de humanistiske fagenes potensial
- forslag til ny studieprogramportefølje gir rom for en forsvarlig ressursmessig drift av utdanningstilbudet ved fakultetet og er dimensjonert innenfor en realistisk ressursramme for alle fagmiljø
- forslagene samlet sett medfører en bedre ressursutnyttelse med større fagmiljøer bak hvert enkelt program
- prosjektets analyser og anbefalinger er tuftet på faglig kvalitet, fakultetets strategi og fagenes nasjonale status i tillegg til kvantitative og økonomiske hensyn
- fakultetet fremdeles skal ha et bredt utdanningstilbud, selv om dette ikke nødvendigvis gis i form av fulle studieløp på spesialiseringsnivå og masternivå i alle fag
- antall studieprogram ikke økes, og studenttallene på små studieprogram økes
- forslagene samlet sett ikke innebærer økt behov for administrativ støtte
- ingen fast ansatte skal sies opp

1.3 Prosjektgruppen

1.3.1 Sammensetning

Prosjektgruppen har bestått av:

- Prodekan for utdanning, førsteamanuensis Claus Huitfeldt (leder)
- Førsteamanuensis Sigbjørn Apeland (inntil primo mai 2016)
- Førsteamanuensis Anne Katrine Bang
- Professor Sorin Bangu
- Førsteamanuensis Hilde G. Corneliussen (inntil ultimo juli 2016)
- Professor Dag Elgesem
- Førsteamanuensis Torgeir Skorgen
- Professor Pär Ola Sandin (siden 24.05.2016)
- Studieleder Silje Grønner Stang
- Professor Gjert Vestrheim (inntil 11.05.2016)

Studiesjef Ranveig Lote har vært sekretær for prosjektgruppen. Assisterende fakultetsdirektør Kim Ove Hommen er prosjektkoordinator og har vært delaktig i arbeidet med rapporten.

Etter at det ble klart at Griegakademiet går ut av fakultetet trådte Sigbjørn Apeland ut av prosjektgruppen tidlig i mai. Gjert Vestrheim ble etter eget ønske fritatt fra vervet i prosjektgruppen 11.05. Hilde G. Corneliussen forlater sin stilling ved UiB ved utgangen av juni, og professor Pär Ola Sandin ble oppnevnt som nytt medlem i prosjektgruppen 24.05.

1.3.2 Mandat

Mandat for prosjektgruppen ble vedtatt i fakultetsstyret i møte 16.12.2015 sak (67/15):

Prosjektgruppen skal gjennomgå og analysere studieprogramporteføljen ved HF og komme med forslag til en ny studieprogramportefølje, med vekt på:

- humaniorafagenes internasjonale utvikling og samfunnsrelevans
- større bærekraftige fagmiljøer og studiemiljøer knyttet til hvert program
- bedre utnyttelse av administrative og faglige ressurser på tvers av fagmiljø og institutter
- hensyn til fagenes nasjonale rolle
- bruk av emner i flere studieprogram

- god faglig sammenheng mellom bachelor- og master-nivå, f.eks. gjennom større fleksibilitet i opptakskravene til masterprogrammene
- at forslagene ikke innebærer studieløp som fører til økt behov for studieadministrative ressurser

For å styrke studieprogram med få ansatte og/eller få studenter bes prosjektgruppen om å vurdere følgende hovedmodeller:

- Eksisterende studieprogram styrkes ved at det hentes inn emner og/eller undervisningsressurser fra andre disipliner ved samme eller annet institutt.
- Eksisterende studieprogram legges ned og berørte fag inngår i større tverrfaglige eller tematiske program, for eksempel som årsheter eller i form av emner.

Det vil være naturlig at prosjektgruppen innhenter informasjon om organisering av studieprogramporteføljer ved andre fakulteter og universiteter i inn- og utland.

Prosjektgruppen skal også se hen til erfaringene som ble gjort sist gang HF gjennomførte en større endring av studieprogramporteføljen og de evalueringer som ble gjennomført i forkant av denne.

Prosjektgruppen bes om å drøfte og komme med forslag til felles overordnede læringsmål samt lærings- og vurderingsformer som kan være fornyende, kvalitetshevende, og samtidig ressursbesparende.

I tillegg til mandatet har Styringsgruppen underveis gitt prosjektgruppen styringssignaler og føringer for oppdraget. Blant annet har styringsgruppen understreket at prosjektet skal se på fakultetets samlede studieportefølje som helhet og at det skal legges vekt på tverrfaglighet og yrkesrelevans i studietilbudet.

Styringsgruppen har også gitt føringer med hensyn til anbefalt størrelse på fagmiljø bak hvert studieprogram, andel fellesemner per studieprogram og ønsket om en betydelig nedskalering av antall studieprogram og emner.

2 Prosjektgruppens arbeid

2.1 Prosjektgruppens tolkning av mandatet

Etter at prosjektgruppen ble oppnevnt er det blitt klart at *Griegakademiet – Institutt for musikk* går ut av fakultetet. Vi har derfor ikke tatt Griegakademiets studietilbud i betraktning.

Vi har også betraktet ex.phil, ex.fac, norskkursene, sommerskolen, doktorgradsprogrammet og fakultetets EVU-tilbud som utenfor mandatet.

Vi har lagt vekt på at utformingen av programporteføljen bør være rekrutterende, fremme studiekvalitet og tydeliggjøre samfunns- og arbeidslivsrelevans. *Generelle* rekrutteringstiltak og tiltak for bedre gjennomføring og lavere frafall har vi derimot betraktet som utenfor prosjektgruppens mandat.

Et punkt i mandatet vi ikke har hatt kapasitet til å drøfte eksplisitt er "humaniorafagenes internasjonale utvikling og samfunnsrelevans", og "hensyn til fagenes nasjonale rolle".

Mandatets punkt "forslag til felles overordnede læringsmål samt lærings- og vurderingsformer som kan være fornyende, kvalitetshevende, og samtidig ressursbesparende" tror vi det er mer hensiktsmessig å ta opp i forbindelse med utforming av konkrete studieprogram og emnebeskrivelser, jfr prosjektgruppens anbefalinger til slutt i dette dokumentet.

Den største utfordringen for HF2018 har vært å finne frem til en måte å organisere studietilbudet på som bidrar til å bedre fakultetets økonomi og letter presset på begrensede

undervisningsressurser (bl.a. ved å redusere vikarbehovet) samtidig som man beholder bredden i studietilbudet, opprettholder (eller fortrinnsvis øker) både studiekvalitet og rekruttering, og samler større fagmiljø og flere studenter bak hvert program.

De to hovedmodellene tilsier at noen studieprogram legges ned for å inngå i andre, tverrfaglige eller tematiske program, mens andre program styrkes ved at det hentes inn ressurser fra andre fag.

Prosjektgruppens anbefaling har vært at mindre program inngår som studieretninger i nye program med bruk av fellesemner, der fellesemnene leveres enten av andre fagmiljø, eller av studieretningene i fellesskap, slik at det samlede undervisningsbehovet reduseres.

Det har ikke ligget i prosjektgruppens mandat å utrede organisatoriske konsekvenser av nye forslag til studieprogramportefølje, men vi har likevel valgt å føye inn et kapittel om organisering av studieplanarbeidet ved fakultetet.

2.2 Prosjektgruppens arbeid i prosjektperioden

Grunnlaget for prosjektgruppens arbeid har, i tillegg til offentlig tilgjengelig informasjon fra ulike kilder, bl.a. vært:

- "[Kartlegging av bachelorprogrammene ved Det historisk-filosofiske fakultet. Status for programmene våren 2006](#)", rapport utarbeidet av fakultetssekretariatet på oppdrag fra dekanatet.
- "[Statistikk: Søkjarar, studentar, studiepoeng og kandidatar i HF-faga](#)", Asbjørn Bjørnset 2016
- Notater fra programstyrene 25.01.-08.02.16
- Notater fra gruppearbeid ved studieadministrativt seminar 19.02.16
- Notater fra gruppearbeid ved heldagsseminar i regi av prosjektet 03.03.16
- Gjert Vestrheim: "Dissens til Prosjektgruppen for HF2018", 09.05.16
- Referater fra møter i prosjektgruppe og styringsgruppe.
- Prosjektskisser utarbeidet av fagmiljøene (vedlagt)

Prosjektgruppen har hatt 11 møter: 15.01., 08.02., 24.02., 07.03, 06.04. 20.04., 09.05, 27.05., 10.08., 08.09. og 14.09. På møtet 06.04. deltok representanter fra Humanistisk studentutvalg.

Allmøter med informasjon om prosjektet for ansatte og studenter ved fakultetet ble avholdt 22.01. og 13.06.

I tiden 25.01.-08.02. gjennomførte prosjektleder og representanter for prosjektgruppen møter med representanter fra alle de eksisterende studieprogrammene ved HF. Det er mottatt notater fra alle disse i etterkant, som svar på bestilling fra prosjektgruppen.

HF2018 var tema for studieadministrativt seminar 19.02. Et heldagsseminar med representanter fra alle fagområdene ved fakultetet ble avholdt 03.03. Fra begge seminarer er det kommet inn notater fra gruppearbeid. I tillegg er det kommet inn andre innspill og notater fra ansatte ved fakultetet. Innspillene er gjennomgått og drøftet i prosjektgruppen.

Det ble tidlig opprettet en prosjektnettside som er brukt til å informere om prosjektet, gi tilgang til sentrale dokumenter og gi løypemeldinger: <http://www.uib.no/hf/2018>

Prosjektleder, sekretær og styringsgruppens leder var i mars på studiebesøk ved Det humanistiske fakultet ved Københavns universitet og fikk en presentasjon av de endringer som har blitt gjennomført i studieprogramporteføljen der, som tilpasninger til strammere økonomiske rammer.

Prosjektleder og sekretariatet har mellom prosjektmøtene hatt ukentlige arbeidsmøter. Prosjektgruppen har løpende rapportert til styringsgruppens leder og til styringsgruppens møter (11.01., 10.02., 10.03., 27.04., 02.05. 13.05., 17.08., 16.09. og 21.09). Styringssignaler har jevnlig blitt formidlet til prosjektgruppen fra styringsgruppen.

Prosjektleder har regelmessig orientert fakultetsstyret, studiestyret og instituttledergruppen om status i prosjektet. Informasjons- og drøftingsutvalget er holdt orientert av fakultetsdirektør, som også er medlem av styringsgruppen.

På basis av forslag fra styringsgruppen sendte fakultetsledelsen 20.05.16 brev ("HF2018 Utarbeiding av programskisser") til instituttene der de ble bedt om å opprette arbeidsgrupper for utarbeiding av skisser til nye studieprogram.

Fristen for innsending av programskisser var satt til 31.08. Prosjektleder og sekretær hadde i mellomtiden møter med flere av arbeidsgruppene. Ved fristens utløp var det kommet svar fra samtlige institutter. Programskissene har vært gjenstand for bearbeiding og analyse i fakultetssekretariatet og har vært diskutert i prosjektgruppen i to møter før ferdigstilling av endelig rapport.

Prosjektet har vært arbeidskrevende, både for prosjektgruppen og arbeidsgruppene. Tiden har vært svært knapp. Det er derfor gjort justeringer i milepælsplanen undervis i prosessen, men innenfor den ytre tidsrammen som opprinnelig var planlagt.

3 Tilbakeblikk

For 10 år siden hadde fakultetet ikke disiplinbaserte, men tverrfaglige, eller såkalt "tilrettelagte" program. Etter evaluering av disse programmene i årene 2006-2008 begynte den utviklingen som har ført til at fakultetet siden 2010 har hatt nesten utelukkende disiplinbaserte program. I forbindelse med HF2018, der det igjen snakkes om å etablere større og mer tverrfaglige program, er det derfor på sin plass å se på hvilke erfaringer som gjorde at man i sin tid gikk bort fra de mer tverrfaglige programmene som eksisterte den gangen.

3.1 Kartleggingen av bachelorprogrammene i 2006

Fakultetet gjennomførte i 2006 en kartlegging av hvordan programporteføljen den gang fungerte. I 2006 hadde fakultetet 13 tilrettelagte eller tverrfaglig program, og tre «frie». De frie programmene var bachelor i språk, bachelor i estetiske fag og bachelor i historie- og kulturfag. Både de tilrettelagte og de frie programmene hadde valg mellom mange spesialiseringer, men spesialiseringene ble ikke lyst ut i Samordna opptak, og en del av dem ble også lite synlige utad. De fleste fagene inngikk på den annen side i flere program. Forholdet mellom fag og program var relativt komplisert. Hvert fag hadde spesialiseringsstudenter fra en rekke ulike BA-program, samtidig som studentene i det enkelte program fordelte seg på en rekke ulike spesialiseringer.

3.1.1 Forholdet mellom fag og program

En erfaring med de tilrettelagte programmene var at deltakerfagene var for lite engasjerte i de (ofte mange) ulike programmene de var med i. Programmenes administrasjon og ledelse hadde vansker med å holde kontakten med studentene når disse gikk på spesialiseringsfaget. Et mer konkret problem var også at studentene i mange tilfeller identifiserte seg mer med spesialiseringsfaget sitt (f.eks. engelsk, nordisk, historie, osv.) enn med programmet, og at dette ga en viss «lekkasje» fra tilrettelagte program til spesialiseringsfagene og åpne program.

3.1.2 Vellykkede tilrettelagte program ga mindre frafall

Et interessant funn i kartleggingen var at de vellykkede tilrettelagte programmene med en sterk profil og/eller et godt studieløp hadde tydelig mindre frafall enn gjennomsnittet ved fakultetet, mens tilrettelagte program med en svak eller misvisende profil og/eller et problematisk studieløp hadde høyere frafall enn gjennomsnittet.

3.1.3 Programmets navn og faglige profilering

Et viktig funn som henger sammen med dette var at brutte forventninger ga frafall. Hvis studentene opplevde at programmet inneholdt noe helt annet enn det de trodde da de søkte, så ga dette økt frafall. Programmets navn og øvrige profilering viste seg altså å være svært viktig for å rekruttere de rette studentene og for å sikre at studentene opplever at de får en utdanning som svarer til det de søkte på.

Programnavnet må være dekkende ikke bare for den overordnede profilen, men også for det faglige innholdet som den enkelte student møter. Det betyr at programnavnet og profileringen må være dekkende for alle de mulige studieløpene/spesialiseringene i programmet.

3.1.4 Fellesemner og fellesundervisning

Programemner (fellesemner) der flere fag samarbeidet om undervisningen med ulike forelesninger, var krevende å få til og hadde en del oppstartsproblemer knyttet til for dårlig integrering av de ulike delene i emnet. Emner der fagmiljøene delte på undervisningen krevde tett samarbeid for å bli gode.

Fellesundervisning (fellesemner) ga bedre faglig og sosialt fellesskap, bedre kullfølelse og mindre frafall, enn programmer uten fellesundervisning. Best effekt hadde fellesundervisningen når den kom tidlig i studieløpet. Program uten fellesemner ble dårlig integrert, hadde svak profil og studentene hadde lav kullfølelse.

3.1.5 Rigide studieløp ga frafall og overganger til friere studieløp

Noen av programmene hadde studieløp med svært spesifikke emnekombinasjoner og svært få valgfrie emner. Når studentene ser at det er andre interessante emner å velge innenfor sin spesialisering, som studentene på f.eks. et av de frie programmene kan velge, vurderer de overgang til et annet program.

Denne problemstillingen vil være spesifikk for en programstruktur der ett og samme fag inngår i mange program, gjerne da med mindre variasjoner. I en struktur der hvert spesialiseringsfag inngår i ett program, vil antagelig ikke forekomsten av overgangssøknader bli tilsvarende høy. Overganger vil i slike tilfeller ikke handle om skifte av program, men om skifte av fag.

3.1.6 Program som hadde jevnlige arrangementer med og for studentene hadde lavere frafall

Felles faglig-sosiale arrangement og informasjonsmøter for studentene på et program korrelerte med lavere frafall og bedre resultater generelt.

4 Status Presens

4.1 Studieprogram og studenttall

Fakultetets studietilbud kjennetegnes i dag av stor faglig bredde. Grovt regnet har fakultetet drøyt to dusin bachelorprogram og omtrent samme antall masterprogram, i tillegg til årsstudier og integrerte og erfaringsbaserte lektorprogram.

De aller fleste studieprogrammene er disiplinbaserte. Fagmiljøene ved instituttene er stort sett organisert slik at ett fagmiljø står for hele undervisningstilbudet til spesialiseringen i hvert bachelorprogram og det tilsvarende masterprogrammet.

Dette bildet må riktig nok nyanseres noe: Programmene i retorikk og kjønnsstudier er samarbeid mellom flere fagmiljø. I tillegg består noen fagmiljø av flere disipliner. De fleste språkfagene består f.eks. både av språkvitere, litteraturvitere, og didaktikere. Det er store forskjeller i størrelse mellom fagmiljøene.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig antall nye studenter¹ på programmene høsten 2013-2015 (tallene for 2016 er ikke klare).

Fag	Årsstudier	Bachelor	Master	Lektor	Snitt nye studenter/år
Historie	79	120	32		231
Nordisk	41	34	8	44	127
Engelsk	15	82	15	26	138
Spansk	5	37	7		49
Religionsvitenskap	34	30	8		72
Filosofi	8	42	9		59
Kunsthistorie	34	36	9		79
Litteraturvitenskap		48	14		62
Arkeologi		37	11		48
Kulturvitenskap		21	6		27
Digital kultur		40	6		46
Fransk	6	11	5	8	30
Språkvitenskap		18	7		25
Russisk		17	4		21
Tysk	4	8	3	8	23
Arabisk		16	2		18
Teatervitenskap		18	3		21
Italiensk		12	2		14
Japansk		38			38
Latin		4	1		5
Gresk		2	1		3
Kinesisk		15			15
Kjønnsstudier		14			14
Retorikk		19			19
Sum	226	719	153	86	1184

Det er altså stor variasjon, ikke bare i størrelsen på fagmiljøene, men også i antall studenter på programmene. Det er likevel liten sammenheng mellom disse tallene og antall studenter per årsverk, som ser ut til å variere relativt uavhengig av antall ansatte og antall studenter. Bak denne

¹Ikke alle studietilbud er tatt med i denne tabellen. Tallene omfatter kun gjennomsnitt av oppmøtte nye studenter på de aktuelle studieprogrammene hver høst og altså ikke det totale antall studenter på hvert fag. Tallene for nordisk omfatter norsk som andrespråk og norrønt. Studenter på lektorprogrammet i fremmedspråk er skjønsmessig fordelt med 50 % på engelsk, 25 % på fransk og 25 % på tysk. Studenter på musikkprogrammene, ex.phil., ex.fac, norsk for utenlandske studenter, internasjonale program og avtaler samt EVU-tilbudene er ikke inkludert. Grunnlagstallene finnes i DBH "Søknadsdata – kvalifikasjon og opptakstilbud".

variasjonen skjuler det seg blant annet slikt som at noen fag er mer undervisningsintensive enn andre, og at enkelte fagmiljø betjener flere program enn andre.²

For øvrig vises til opplysninger om f.eks. søkertall, antall studiepoeng eller kandidater per student eller program i "Søkjarar, studentar, studiepoeng og kandidatar i HF-faga", Asbjørn Bjørnset 2016.

I 2014 hadde fakultetet ikke nok søkere til å fylle alle studieplasser, mens det i 2015 var en økning på 12,7% i antall primærsøkere omtrent tilbake til nivået for 2013, og i 2016 bare en mindre nedgang fra 2015. Spesielt for søkertallene for 2016 er at det er en sterk nedgang i søkere til bachelorprogrammene og en tilsvarende økning i søkere til årsstudiene.

Til lektorprogrammene, digital kultur og japansk har det de siste årene vært flere primærsøkere enn antall studieplasser. Fordi det til andre program er færre primærsøkere er det likevel slik at de fleste programmene tar opp alle kvalifiserte søkere.

4.2 Programmenes oppbygning

Alle bachelorprogram har studieløp med ex.phil. (10 stp) og ex.fac (ett eller to emner á 10 stp) i første semester. (*Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen* krever ikke at disse emnene legges til første semester, men det er et krav at alle bachelorprogram må inneholde 10 stp ex.phil og 10-20 stp ex.fac.)

De fleste program tilbyr et disiplindeflaglig introduksjonsemne (10 stp) til nye studenter første semester. Dette emnet regnes ikke som del av spesialiseringen. Studenter som tar et slikt introduksjonsemne tar bare ett ex.fac.-emne.

Bachelorprogram ved UiB inneholder en obligatorisk spesialisering på 90 stp. Spesialiseringen er inndelt i et innledende 100-nivå (60 stp) og et avsluttende 200-nivå (30 stp). I 200-nivået inngår ett emne med veiledet skriftlig oppgave som utgjør bacheloroppgaven. I følge UiBs forskrift skal bacheloroppgaven være et emne på minst 10 stp, mens HF's regler krever normalt minst 15 stp.

Resten av bachelorprogrammet består av 60 "frie" stp. De fleste program anbefaler at spesialiseringen tas i 2., 3. og 4. semester. Studenter som ønsker å bruke sine frie stp til å ta en årsenhet (f.eks. i et fag som kvalifiserer for opptak på PPU) må ta denne i 4. og 5. semester dersom de ønsker å ta emnene i årsenheten i anbefalt rekkefølge. 200-nivået i spesialiseringsfaget kan da tas i 6. semester.

At minimumskravet til omfanget av spesialiseringsdelen i bachelorprogrammene er på 90 stp er nedfelt i UiB's forskrift. Ved andre læresteder er kravet lavere, ved UiO er det f.eks. på 80 stp. Fakultetet har foreslått for UiB sentralt at minimumskravet også ved UiB settes til 80 stp.

Masterprogrammene består av en 60 stp kursdel og en 60 stp masteroppgave. Masteroppgaven skrives normalt de to siste semestrene. Til masteroppgaven er det obligatorisk, individuell veiledning, mens kursdelen til master består av varierende kombinasjoner av obligatoriske og valgfrie emner og undervisningstilbud.

Årsstudiene, som utgjør 60 stp, utgjøres normalt av en årsenhet, dvs. 100-nivået i det tilsvarende bachelorprogrammet.

² Litteraturvitenskap har f.eks. hovedansvar for ett bachelorprogram og ett masterprogram, mens nordisk har hovedansvar for tilsvarende portefølje i nordisk språk og litteratur, i tillegg til årsstudier og bachelor i norsk som andrespråk, bachelor og master i norrøn filologi, lektorprogram i nordisk, erfaringsbasert lektorprogram i norsk samt diverse etter- og videreutdanningstilbud.

Studenter kan reise på utenlandsopphold når de har tatt 60 stp, dvs. normalt fra og med 3. semester, men de fleste studieprogram anbefaler at bachelorstudenter reiser utenlands i forbindelse med frie stp eller i siste semester av spesialiseringen, dvs. 4.-6. semester. Masterstudenter anbefales normalt utenlandsopphold i 8. eller 9. semester.

De fleste studieprogram består utelukkende av emner på 15 stp. Spansk har imidlertid gått over til emnestørrelse på 10 stp, mens arkeologi, engelsk, filosofi, japansk og lektorprogrammene har varierende emnestørrelse.

De fleste bachelorprogram har i dag følgende struktur, eller anbefalte løp (spesialisering i oransje, introduksjonsemne i gult, frie studiepoeng i blått):

Bachelor					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Intro-emne	
2	Vår	100-nivå			
3	Høst	100-nivå			
4	Vår	200-nivå			Utland
5	Høst				Utland
6	Vår				Utland

Et par bachelorprogram (arabisk, norrønt) har følgende struktur:

Bachelor					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Intro-emne	
2	Vår	100-nivå			
3	Høst	100-nivå			
4	Vår	100-nivå			
5	Høst	200-nivå			Utland
6	Vår	200-nivå			

Masterprogrammene har normalt følgende struktur:

Master					
7	Høst	300-nivå			
8	Vår	300-nivå			Utland
9	Høst	Masteroppgave			Utland
10	Vår				

Lektorprogrammene har følgende struktur, der "fag 1" er i oransje, "fag 2" er i blått og "Prof" angir profesjonsfag (pedagogikk og didaktikk), og tall i parentes angir antall studiepoeng:

Lektor					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Prof	
2	Vår	100-nivå (30)			
3	Høst	100-nivå (20)		Prof	
4	Vår	100-nivå (30)			
5	Høst	100-nivå (20)		Prof	
6	Vår	200-nivå (15)	200-nivå (10)	Prof	Utland
7	Høst	300-nivå (25)		Prof	
8	Vår	300-nivå (10)	Prof	Prof	
9	Høst	Masteroppgave			
10	Vår				

5 Tallenes tale

Det følgende er en kort oppsummering av "[Statistikk: Søkjarar, studentar, studiepoeng og kandidatar i HF-faga](#)", Asbjørn Bjørnset 2016

5.1 Nasjonale trender 2003-15

Når det gjelder utviklingen i antall søkere til høyere utdanning, antall studenter, studiepoeng og kandidater kan perioden 2003-15 oppsummeres slik:

- Antall kvalifiserte søkere har økt med 39 prosent.
- Antall studenter har økt med 25 prosent.
- Avlagte studiepoeng har økt med 30 prosent.
- Avlagte studiepoeng per student har økt med 2,5 prosent.
- Antall kandidater har økt med 50 prosent.
- Antall studenter per vitenskapelig ansatt har gått ned med 2 prosent, delvis som følge av flere stipendiater

Den store økningen i studenttallene er stort sett kommet ved høyskoler og nye universitet. Ved UiB og UiO er det klar nedgang frem til 2009, deretter økning eller status quo.

Økningen i studenttall er størst i økonomisk-administrative fag, realfag og teknologi, helse-og sosialfag, samfunnsvitenskapelige fag og lærerutdanninger.

Andelen studenter i humanistiske fag har gått betydelig ned, selv om *antall* studenter i disse fagene er stort sett uendret med en liten nedgang frem til 2009 og deretter øke eller status quo.

Antall studenter i humanistiske fag er størst ved NTNU, UiO og UiB. Mens antall studenter i humanistiske fag har vært stabilt ved NTNU, har det ved UiO og UiB gått ned. I dag er det i underkant av 6000 HF-studenter ved UiO, mens tallet ved NTNU er i overkant og ved UiB i underkant av 3000.

5.2 Utviklingen ved UiB 2003-15

Når det gjelder utviklingen i antall søkere til høyere utdanning, antall studenter, studiepoeng og kandidater kan perioden 2003-15 oppsummeres slik:

- Antall kvalifiserte søkere har økt med 36,2 prosent.
- Antall studenter har sunket med 10,3 prosent.
- Avlagte studiepoeng har økt med 3,8 prosent.

- Avlagte studiepoeng per student har økt med 18,2 prosent.
- Antall kandidater har økt med 59,3 prosent, delvis som følge av ny registreringspraksis.
- Antall studenter per vitenskapelig ansatt har gått ned med 25,3 prosent, delvis som følge av flere stipendiater

5.3 Utviklingen ved HF

Ved UiB er det ikke bare andelen, men også antallet studenter ved HF-fagene som har gått ned. HF's andel av studentene ved UiB i 2003 var imidlertid hele 26,7 prosent. I studenttall er HF fremdeles det største fakultetet ved UiB, men nå bare marginalt større enn SV og MN.

Ved HF var utviklingen fra 2003 til 2015 som følger:

- Antall studenter har sunket med 28,3 prosent.
- Avlagte studiepoeng har økt med 18,2 prosent.
- Avlagte studiepoeng per student har økt med 8,2 prosent.
- Antall studenter per vitenskapelig ansatt har gått ned med 31,5 prosent, delvis som følge av flere stipendiater

For nærmere detaljer angående utviklingen ved HF i årene 2010-15 fordelt på studieprogram vises til "[Statistikk: Søkjarar, studantar, studiepoeng og kandidatar i HF-faga](#)", Asbjørn Bjørnset 2016.

6 Handlingsrom: formelle krav og politiske føringer

6.1 Lover og forskrifter

Formelle krav til utformingen av studietilbudene gis bl.a. gjennom

- Universitets- og høyskoleloven
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)
- Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen

For disse og andre relevante forskrifter, se <http://www.uib.no/studiekvalitet/78103/lov-og-forskrifter>.

I tillegg gjelder ved Det humanistiske fakultet:

- Utfyllende regler for gradsstudium ved Det humanistiske fakultet, se <http://www.uib.no/hf/23235/utfyllande-reglar-gradsstudium-ved-det-humanistiske-fakultet>

6.2 Studenttall

Politisk har det lenge vært en utbredt skepsis til studietilbud med få studenter. Dette ser ut til å være motivert av en oppfatning om at små studentkull ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å opprettholde fagmiljø av tilstrekkelig størrelse til å sikre kvalitet i studier og forskning. Man ønsker derfor en konsentrasjon både av fagmiljøene og studietilbudene – jfr SAK-prosessen.

I departementets budsjettbrev til UoH-sektoren for 2014 ble det formulert en målsetting om at alle undervisningstilbud skulle ha minst 20 studenter, uten at det såvidt vites noen gang ble gjort klart om man med dette refererte samlet til bachelor- og masterstudier, til opptakstall pr år, totalt studenttall pr program, eller kandidattall.

Som en illustrasjon kan nevnes at om måltallet skulle gjøres gjeldende som krav til gjennomsnittlig antall på minst 20 studenter på master-nivå siste tre år, vil følgende program ved vårt fakultet ikke tilfredsstillende kravet: *Religionsvitenskap, kulturvitenskap, digital kultur, språkvitenskap, russisk, arabisk, teatervitenskap, italiensk, latin og gresk.*

SAK-prosessen later til å være videreført gjennom andre midler, som fusjonsprosesser, forslag til ny NOKUT-forskrift (se nedenfor), og forslag til endringer i finansieringsordningene for sektoren. Når det gjelder det siste, er det allerede innført et nytt element i finansieringsordningen (RBO), der antall uteksaminerte kandidater fra programmene står for en viss del av resultatmidlene.

Foreløpig utgjør ikke dette noen stor del, men den bakenforliggende politiske intensjonen om å skjerpe kravene til gjennomføring og til antall studenter pr program synes klar. Selv om det ikke er formulert noe nytt krav til studenttall, virker det rimelig å anta at det fortsatt vil være et betydelig politisk press på studieprogram med svært lave studenttall.

6.3 Fagmiljøenes størrelse

I november 2015 foreslo Kunnskapsdepartementet endringer i studietilsynsforskriften (oks NOKUTs tilsynsforskrift), se <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-endring-i-forskrift-om-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-i-hoyere-utdanning-og-fagskoleutdanning/id2460086/>.

Et sentralt punkt var her hvilke krav som skal stilles for at et fagmiljø skal gis anledning til å tilby mastergrad.³ På dette punktet formuleres to alternative forslag.

Det ene forslaget lød:

- Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke de fag og emner studiet består av og om fagmiljøet består av ansatte med relevant og riktig kompetanse.

Det andre forslaget lød:

- Ressursene som benyttes på studietilbudet skal normalt være minst tolv årsverk, hvorav minst åtte er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger, minst ni har førstestillingskompetanse og minst to har professorkompetanse. Kravene ... kan fravikes der fagmiljøet etter en helhetsvurdering må anses å ha tilstrekkelig kvalitet og bredde i kompetansen og etableringen av studiet er begrunnet i nasjonale hensyn.

Ved høringsfristens utløp 05.02.2016 viste det seg at var betydelig motstand mot den kvantitative formuleringen av kriteriene, som derfor heller ikke har funnet veien til endelig forskrift, se:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-f-03-16/id2506042/>

Det kan likevel være verdt å merke seg at den bakenforliggende politiske intensjonen om å skjerpe kravene til fagmiljøets størrelse synes å ha vært nokså klar, at det fremdeles vil være opp til NOKUT å vurdere hva som er tilstrekkelig antall ansatte, og at NOKUT med den nye forskriften også er gitt myndighet til å avgjøre hva som er tilstrekkelig faglig bredde i undervisningsprogram og fagmiljø.

Utfordringer

³ Den inntil da gjeldende forskrift sa ikke noe spesifikt om krav til fagmiljøets størrelse for å kunne tilby mastergrad, men for å kunne tilby doktorgrad kreves "minst 8 årsverk med førstestillingskompetanse, hvorav minst seks er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger og minst 4 har professorkompetanse".

I følge prognosene går fakultetet mot et betydelig akkumulert underskudd inneværende år. (Jfr sak 37/16, fakultetsstyret 06.09.16.) Det vil sannsynligvis ta flere år å komme i balanse. Underskuddet skyldes en kombinasjon av økte utgifter bl.a. til husleie, effektiviseringskutt, strategikutt og sviktende resultatinntekter fra ekstern finansiering, publiseringspoeng og studiepoeng.

Inntekter fra studiepoeng er en av fakultetets viktigste inntektskilder. Disse inntektene kan økes ved bedre rekruttering til studiene, bedre gjennomføring og lavere frafall. Det er derfor satt i gang en rekke tiltak i regi av både fagmiljøene, instituttene og fakultetssekretariatet for bedre rekruttering og for bedring av studiekvaliteten.

Det faller utenfor mandatet til dette prosjektet å gå inn på spesifikke tiltak av denne typen. Det er likevel grunn til å peke på at også utformingen og profileringen av fakultetets studieprogramportefølje kan virke rekrutterende og bidra til å legge forholdene til rette for bedre gjennomføring og lavere frafall, f.eks. ved tydeliggjøring av studienes arbeidslivsrelevans. Men en revisjon av programporteføljen kan også bidra til å redusere fakultetets utgifter på studiesiden.

Bruken av vikarer ved HF er høyere enn ved de andre fakultetene ved UiB. I notatene fra fagmiljøene rapporterer 14 at forskningsterminer og verv alltid eller nesten alltid utløser vikarbehov, mens tre fagmiljø rapporterer at forskningsterminer og verv av og til utløser slikt behov. Det er verdt å merke seg at det ikke er alle, og heller ikke bare, små fagmiljø som rapporterer vikarbehov ved terminer og verv.

Samlede utgifter til vikarer og ekstrahjelp både i 2014 og i 2015 var større enn prognosen for fakultetets akkumulerte underskudd i 2016. Det betyr likevel ikke at man ved en revisjon av programporteføljen alene kan bringe fakultetets budsjett i balanse. Deler av vikarbehovet skyldes ulønnede permisjoner, sykepermisjoner, vikarer i stillinger under utlysning eller i påvente av tilsetning, timelærere (f.eks. på norskkursene) og annet som ikke påvirkes av programporteføljens utforming.

Det arbeides med å skaffe oversikt over hvor stor del av utgiftene som er utløst av forskningsterminer og verv, og hvordan disse utgiftene fordeler seg på de enkelte fagene. Det er rimelig å anta at fakultetet kan spare betydelige utgifter ved å redusere denne vikarbruken.

Vikarbehovet er ikke bare et økonomisk problem. Det vitner om et høyt press på fagmiljøenes ansatte, det kan føre til at ansatte i de miljøene det gjelder ikke tar på seg verv og utsetter eller lar være å søke om forskningsterminer når de har krav på det, det kan føre til dårligere arbeidsmiljø, det kan gå ut over tid som skulle vært brukt til forskning, og det kan gå ut over kvaliteten på studietilbudene.

Når utfordringene presentert her holdes sammen med de politiske føringene i retning av større fagmiljø og høyere studenttall som ble presentert i forrige avsnitt, er oppgaven vi står foran ved utforming av en ny prosjektportefølje altså å finne frem til studieprogram som

- i mindre grad fører til vikarbehov ved verv og forskningsterminer
- baserer seg på et større fagmiljø, eller et større antall vitenskapelig ansatte
- samler flere studenter
- ivaretar bredden i fakultetets fagmiljø og studietilbud

Samtidig er det viktige målsettinger å sørge for at programmene får en profil som virker rekrutterende og at studietilbudenes kvalitet og arbeidslivsrelevans økes og tydeliggjøres.

Det er altså behov for å tilpasse undervisningstilbudet til undervisningsressursene. Siden nyansettelser av betydning ser ut til å være uaktuelt i overskuelig fremtid⁴ kan dette bare gjøres ved å tilpasse innholdet i undervisningstilbudene bedre til undervisningsressursene og dermed få ned vikarbehovet, samtidig som det samlede undervisningstilbudet bringes kraftig ned.

7 Virkemidler for tilpasning av tilbud til ressurser

7.1 Nedlegging av studietilbud

Nedlegging av bachelor- og/eller masterprogram i enkelte disipliner vil åpenbart kunne redusere arbeidsmengden og vikarbehovet for berørte fagmiljø. I stedet har HF2018 valgt å satse på en løsning med fellesemner for å redusere det totalt undervisningsomfanget. Nedlegging av studietilbud vil derfor ikke bli nærmere vurdert her. I samsvar med mandatet vil vi i stedet se på muligheten for at noen av de eksisterende studietilbudene kan inngå i nye og større program.

7.2 Endringer i opptaket

For å redusere arbeidspresset på en del fagmiljø og dermed redusere vikarbehovet, kan det vurderes å innføre høyere opptakskrav til noen av programmene, eller å redusere opptak til annet hvert år.

Mulige tiltak:

- Innføre høyere opptakskrav
For de fleste av de fagene som sliter er det ikke høye studenttall, men det å betjene emneporteføljen som er problemet. Høyere opptakskrav kan føre til problemer med å fylle studieplasser og dermed redusere resultatinntektene. Noen fag har riktig nok for mange studenter, men dette løses sannsynligvis mer hensiktsmessig med innstramming av overgangsregler mellom programmene.
- Redusere opptaket til annethvert år
Tiltaket vil ha åpenbar effekt på undervisningsbehovet, ettersom det vil redusere antall emner som må undervises per semester. (Kinesisk har allerede denne ordningen.) Men det er ikke noe svar på eksterne krav om størrelse på student- og fagmiljø. Det kan dessuten ha negativ effekt på resultatinntektene og rekrutteringen.

7.3 Justeringer i undervisningstilbudet

På dette feltet er det mange dilemma. I studiekvalitetsarbeidet er vi siden Kvalitetsreformen oppfordret til større grad av individuell skriftlig og muntlig tilbakemelding, seminarundervisning i mindre grupper, praksisemner, mappeevaluering, veiledet oppgaveskriving osv. Mange av disse tiltakene krever mer ressurser enn tradisjonelle forelesninger etterfulgt av skriftlig eksamen uten individuell veiledning.

Av ressursmessige grunner tvinges vi derfor likevel til å se om det er mulig å ivareta hensynene til forsvarlig studiekvalitet uten bruk av større ressurser enn strengt nødvendig. I disse spørsmålene er det fagmiljøene selv som er best rustet til å vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle. Generelt vil vi bare peke på følgende tiltak:

⁴ For ordens skyld bør nevnes at avgang i stillinger også gir en mulighet for justeringer ved at man velger å ikke erstatte stillinger, eller å erstatte dem med stillinger i andre fag. Men dette er en for langsom og uforutsigelig prosess til at man kan utrette noe vesentlig på kort sikt.

Mulige tiltak:

- Gjennomgang og evt. reduksjon av arbeidskrav, undervisningsformer og vurderingsformer der det anses faglig og pedagogisk forsvarlig.
- Økt bruk av undervisningsformer der studentene kan brukes som en ressurs, f.eks. ved å gi tilbakemelding på hverandres arbeid.
- Økt bruk av digitalt støttede undervisningsformer som "flipped classroom" og lignende.
- Økt bruk av gjesteforelesninger, (master)studenter, trainees og fellesundervisning med andre fag som innslag i undervisningstilbudet.
- SAK-samarbeid med andre institusjoner. Det er f.eks. etablert SAK-samarbeid mellom Bergen og Trondheim om undervisning på masternivå i fransk og tysk. Det har riktig nok kostet både tid og ressurser å etablere samarbeidet, men fagmiljøene rapporterer at det både er ressursbesparende (på fransk ca 200 timer pr år) og faglig og pedagogisk vellykket.

7.4 Innføring av studieretninger med fellesemner

Ved vårt fakultet har vi liten erfaring med "studieretninger" i den betydningen ordet brukes i det følgende⁵. I bachelorprogram er en studieretning for de fleste praktiske formål omtrent det samme som en spesialisering. På samme måte som enkelte bachelorprogram kan ha flere alternative spesialiseringer (som f.eks. dagens kjønnsstudier, eller HF's tidligere tilrettelagte program), kan et program ha flere studieretninger.

Forskjellen er først og fremst at en studieretning kan lyses ut separat gjennom Samordna opptak, og at også masterprogram kan ha studieretninger. Det er altså mulig å slå sammen to eller flere studieprogram til ett, og videreføre spesialiseringene i de opprinnelige programmene i form av studieretninger under det nye programmet. På denne måten beholdes fagenes synlighet overfor søkerne.

Dersom studieretningene bare er identiske videreføringer av eksisterende spesialiseringer innebærer dette imidlertid ingen endring i behovet for undervisningsressurser. Hvis studieretningene ikke har et felles overordnet læringsutbytte vil de dessuten ifølge NOKUTs praksis fremdeles være å betrakte som separate studieprogram, f.eks. i vurdering av krav til studenttall eller fagmiljøets størrelse.

Alene vil det å slå sammen flere program til studieretninger under ett større program altså hverken redusere undervisningsbehovet eller bidra til å tilfredsstillе NOKUTs krav. Begge deler kan imidlertid kanskje oppnås dersom det både kan etableres et felles overordnet læringsutbytte for studieretningene og de har betydelig innslag av felles emner.

(Riktig nok er det mulig å ha felles emner enten studietilbudene er organisert på den ene eller andre måten. Uavhengig av dette kan forskjellige emner også ha felles undervisning, slik det f.eks. er tilfelle med de såkalte "heisemnene" og "kuperte" emnene⁶ ved flere av programmene ved HF i dag. Bildet er altså litt innfløkt: Antall program, studieretninger eller emner er ikke nødvendigvis et direkte uttrykk for det samlede undervisningsbehovet.)

⁵ Uttrykket "studieretning" brukes hos oss i dag bl.a. om Midtøsten-emnene i programmene for historie og religion, men dette er studieretninger i en mer uformell forstand enn den vi her sikter til.

⁶ "Heisemner" kan f.eks. være felles undervisningstilbud for emner på 200- og 300-nivå, der studentene har forskjellige obligatoriske oppgaver, vurderingsformer og prestasjonskrav. Et "kupert emne" kan f.eks. være et emne som har deler av undervisningen felles med et annet og større emne.

Skal fellesemner føre til reduksjon i undervisningsomfanget må de inngå i (og erstatte eksisterende emner i) *spesialiseringen* i bachelorprogrammene eller den *obligatoriske* delen (oftest i første semester) av masterprogrammene. Det må da forutsettes at emnene som erstattes av fellesemner legges ned. Skal man oppnå en bedre tilnærming til størrelseskravene må man i tillegg til fellesemner definere et felles overordnet læringsutbytte for alle studieretninger i et program.

Som nevnt tidligere består de fleste studieprogrammene i dag av emner på 15 stp, mens noen har emner på 10 stp. I mange sammenhenger ville det være en fordel at alle emner i alle fag var av samme størrelse. Det har vært tatt til orde for overgang til felles emnestørrelse på 10 stp ved fakultetet. Men en slik overgang vil for det første føre til flere undervisningstilbud og vurderinger, og for det andre vil den kreve et enda større arbeid med omlegging av programmene enn fellesemner alene vil gjøre.

Det å innføre fellesemner vil gjerne medføre behov for revisjon av andre emner i et program, men det forutsetter ikke nødvendigvis at alle emnene i de aktuelle fagene må ha samme størrelse. Det nødvendiggjør bare at alle fagene som fellesemnene inngår i må sørge for at det er "plass" til fellesemnet på samme sted i studieløpet.

Hvis fag A har utelukkende 15 stp-emner og fag B har utelukkende 10 stp-emner, og det innføres et fellesemne i begge fag på 10 stp i fjerde semester, så må fag A sørge for å endre det eller de øvrige emnene i vedkommende semester slik at de tilsammen utgjør 20 stp (to emner á 10 stp, ett emne på 20 stp, eller ett på 15 og ett på 5 stp.) Omvendt, hvis det innføres et fellesemne i begge fag på 15 stp, er det fag B som må gjøre tilpasninger.

Fellesemner bør utformes slik at de fortsatt sikrer en faglig enhet i spesialiseringen og samtidig gir en gevinst i form av teoretisk eller metodisk skoloring, tverrfaglig orientering, praksis, erfaring med nye arbeidsformer eller lignende.

Spesialiseringens omfang vil likevel formelt sett fremdeles være på 90 stp. Som tidligere nevnt er dette minimumskravet til spesialiseringens omfang ved UiB. Etter innføringen av introduksjonsemner på 10 stp i første semester kan spesialiseringen for mange fag med en viss rett sies å være på 100 stp. Ved andre universiteter er minimumskravet til spesialiseringen 80 stp. Forskjellen i omfanget av det fagspesifikke innholdet mellom UiB og andre læresteder vil altså ikke nødvendigvis bli stor ved innføring av fellesemner i spesialiseringen. (UiB vil ende opp med 5 stp mer eller mindre enn de andre, alt etter om man tar introduksjonsemner med i betraktningen eller ikke.)

En del studieprogram tilbyr valg mellom flere emner i den obligatoriske delen av studiene. En reduksjon i tilbud av valgfrie emner bør vurderes dersom det samlet sett er faglig forsvarlig og bidrar til at fagmiljøet kan dekke undervisningsbehovet innenfor sine faste stillinger.

Noen fagmiljø tilbyr emner som ikke er obligatorisk del av noe studieprogram. (Slike emner kalles gjerne "løse" emner eller "eksportemner".) Noen av disse emnene har god gjennomføring og rekrutterer godt, de velges gjerne som del av frie studiepoeng av studenter både fra vårt eget og fra andre fakultet. Også her kan man vurdere en reduksjon av tilbudet dersom driften av disse emnene ikke kan dekkes innenfor faste stillinger.

Tiltak:

- Sammenslåing av eksisterende studieprogram til større program med studieretninger med fellesemner.
Dette vil ha effekt på undervisningsbehovet dersom fellesemnene erstatter emner som legges ned og dermed frigjør ressurser til å styrke fag med knappe undervisningsressurser.
- Reduksjon i tilbudet av valgfrie emner i spesialiseringer og masterprogram, og av emner som ikke er obligatorisk del av noe program.

8 Organisering og behandling av studiesaker

8.1 Innledning

De emneansvarlige, programstyrene, instituttens utvalg for undervisning og internasjonalisering, instituttrådene, Studiestyret, Fakultetsstyret samt ledelse og administrasjon ved institutter, sentre og fakultet er alle involvert i arbeid som vedrører studier.

Med "prinsipielle saker" menes saker om oppretting, nedlegging eller vesentlige endringer av studieprogram.

Med "studieplansaker" menes her saker som angår utforming av studieplaner og emnebeskrivelser for spesifikke studieprogram.

Med "generelle saker" menes intern informasjon og drøfting, arbeid med overordnede eller prinsipielle spørsmål, høringer og alt annet studierelatert arbeid som ikke angår utformingen av spesifikke studieplaner eller emnebeskrivelser.

"Studiesaker" brukes som fellesbetegnelse for alle disse.

8.2 Dagens organisering

UiBs reglement krever at alle program har et *programstyre*, at alle institutter har et *instituttråd* og at alle fakulteter har et *fakultetsstyre*. Fakultetsstyret ved HF har i tillegg vedtatt at det skal være et *studiestyre* på fakultetsnivå samt en *undervisningskoordinator* og et *utvalg for undervisning og internasjonalisering* (UUI) på alle institutter.

Sentrale instanser i fakultetets arbeid med studiesaker i dag er programstyrene, instituttens UUI, instituttrådene, Studiestyret og Fakultetsstyret.

Et **programstyre** er sammensatt av representanter for det eller de fagmiljøene som deltar i et studieprogram, og har løpende ansvar for utvikling, ledelse og evaluering av programmet. Instituttledelsen oppnevner medlemmer og leder av programstyret. *Programstyreleder* er normalt også *fagkoordinator*. Også studentene er representert i programstyret. Fra instituttens administrasjon møter vanligvis *studiekonsulenten* for faget som sekretær for programstyret. HF har vedtatt mandat for programstyrene av 06.03.12.

Merknader:

- 1) Årsstudier er formelt sett ikke studieprogram, og har derfor ikke egne programstyrer. Programstyrene for bachelor i disiplinene fungerer i praksis også som programstyrer for årsstudiene. Bachelor- og masterprogram innenfor samme disiplin har vanligvis felles programstyre.
- 2) *Programutvalget for lærerutdanning ved HF (PUHF)* fungerer som programstyre for (lærerutdanningsdelen av) de integrerte masterprogrammene Lektorutdanning med master i nordisk og Lektorutdanning med master i framandspråk. Utvalget oppnevnes av fakultetsledelsen, ledes av en

fagdidaktiker innenfor fag 1, og består for øvrig av tre representanter fra IF, LLE og AHKR og to studenter. Studiesaker som gjelder lektorprogrammene vedtas etter samme linje som andre programmer ved fakultetet, men PUHF, Programstyret for lektorutdanning og de samarbeidende fakultetene konsulteres underveis i prosessen.

- 3) Ved AHKR fungerer fagmøtene for de enkelte fagene som programstyre. AHKR har utfyllende mandat for fagmøtene/programstyrene: <http://www.uib.no/ahkr/89755/fagm%c3%b8ter-ved-ahkr>
- 4) Ved SKOK er leder for programstyret for kjønnsstudiene undervisningskoordinator.
- 5) Ved en del tverrfaglige program (LLE, SPIK ved IF) kalles fagkoordinatoren programkoordinator.
- 6) IF har utfyllende retningslinjer for programstyre: <http://www.uib.no/fremmedsprak/24306/programstyra>
- 7) FoF har et Utvalg for fagstudiene (filosofi), et Utvalg for examen philosophicum og et programstyre for retorikk-programmet. Leder for Utvalg for fagstudiene er instituttets undervisningskoordinator.
- 8) Engelsk har to fagkoordinatorer (en for litteratur og kultur, en for lingvistikk og didaktikk)
- 9) Ved minst ett program (språkvitenskap ved LLE) er programstyreleder og fagkoordinator ikke samme person.
- 10) Ved tverrfaglige program skal alle fagmiljøer som deltar i programmet være representert i programstyret, mens det administrative ansvaret for programmet skal ligge ved ett institutt – se særskilte regler for tverrfaglige program ved UiB.

Utvalg for undervisning og internasjonalisering (UUI). Alle institutter har et UUI. *Undervisningskoordinator* (oppnevnt av instituttleder) er leder for UUI og medlem av instituttets ledergruppe. UUI er i utgangspunktet et rådgivende organ for instituttleder. Utforming av regler for sammensetning og mandat for UUI er delegert til instituttene. Normalt består UUI av undervisningskoordinator, alle fagkoordinatorer ved instituttet, studentrepresentanter samt studieleder, som er sekretær for utvalget.

Merknader:

- 1) FoF har ikke noe UUI. Saker fra ovennevnte Utvalg for fagstudiene (filosofi), Utvalg for examen philosophicum og programstyret for retorikk-programmet går direkte til Instituttrådet.
- 2) SKOK har ikke noe UUI, men et Forsknings- og undervisningsutvalg (FFU). FFU består av undervisningskoordinator, forskningskoordinator, senterleder, studiekonsulent og forskningskonsulent.
- 3) Ved LLE kalles undervisningskoordinatoren undervisningsleder.
- 4) Ved IF sitter også alle studiekonsulentene for fagene i UUI. IF har utfyllende retningslinjer for UUI: <http://www.uib.no/fremmedsprak/25323/utvalet-undervising-og-internasjonalisering>

Instituttrådet har vedtaksmyndighet på instituttnivå i alle studiesaker.

Merknad:

Instituttrådene ved AHKR, IF og LLE har delegert vedtaksmyndighet i studieplansaker til UUI.

Studiestyret er i utgangspunktet et rådgivende organ for Fakultetsstyret i studiesaker. Studiestyret er delegert vedtaksmyndighet i studieplansaker (selv om dette ikke fremgår klart av Studiestyrets mandat). Prodekan for utdanning og internasjonalisering er leder for Studiestyret. Øvrige medlemmer er instituttens undervisningskoordinatorer, leder for PUHF samt studentrepresentanter.

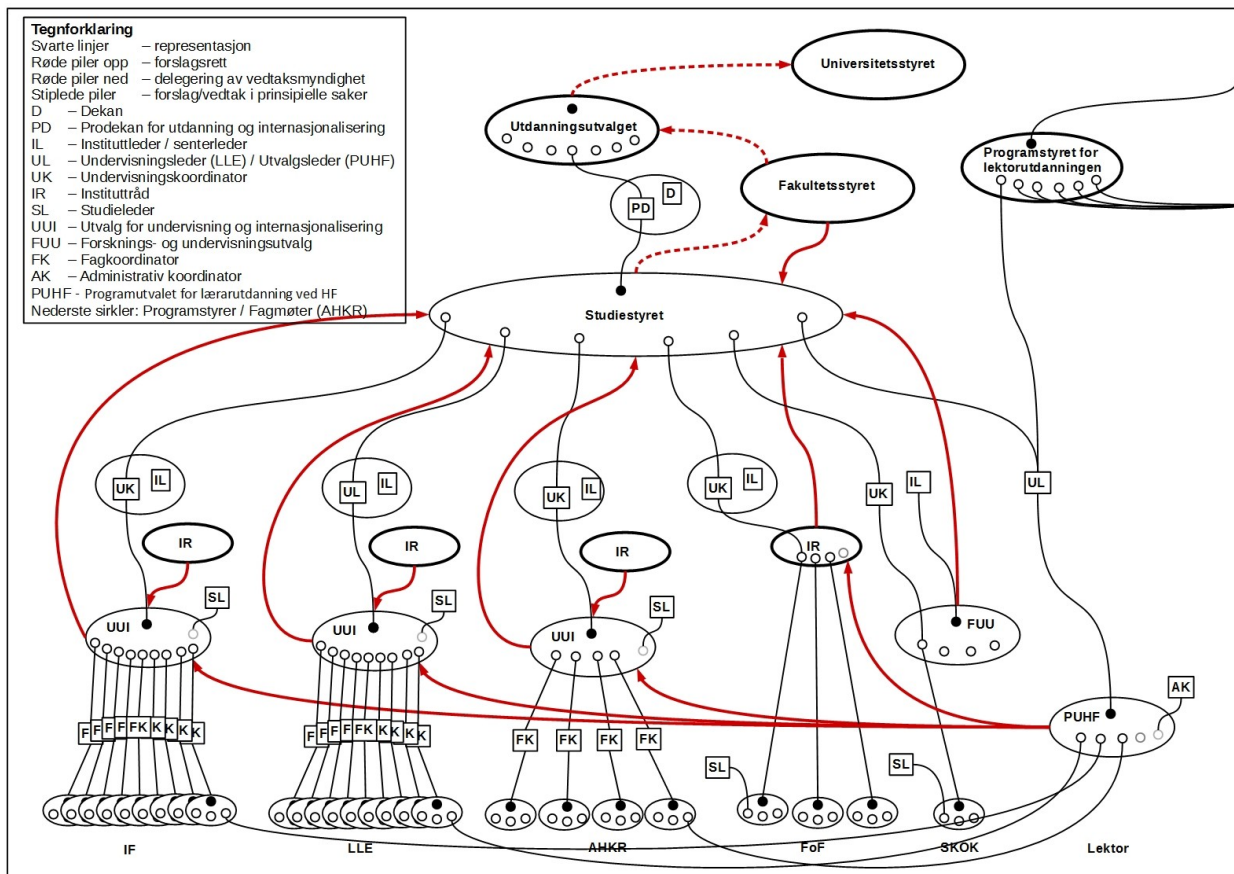
Fakultetsstyret har vedtaksmyndighet på fakultetsnivå i alle prinsipielle saker.

Prinsipielle saker vil normalt behandles i alle organer. Saker som gjelder nedlegging eller oppretting av studieprogram må videre behandles i UiBs sentrale utdanningsutvalg før endelig behandling og vedtak i Universitetsstyret.

Studieplansaker vil normalt foreslås av programstyret, behandles og evt. anbefales av UUI – ved noen institutter deretter også i instituttrådet – før saken går til fakultetet.

Generelle saker behandles på forskjellige nivåer avhengig av sakens art. Studiestyret og UUI'ene er ofte viktige fora for diskusjon og høring av generelle saker.

Figuren nedenfor er et forsøk på å skape en skjematisk oversikt over organisering og saksgang for studieplansaker.

Fordelen med organiseringen slik den er i dag er at studieplansaker blir grundig behandlet i et bredt kollegium, og dermed formodentlig også godt kvalitetssikret.

Det er også en del ulemper. At mange studiesaker går gjennom så mange ledd før vedtak fører til tidkrevende saksbehandling som trekker mye av både faglige og administrative ressurser.

At enkeltsaker som bare angår ett studieprogram må behandles av organer som UUI, kan føre til frustrasjon hos det flertallet av representantene som de enkelte sakene ikke angår direkte.

Det har også vist seg at trass i den grundige behandlingen, svikter det ofte i utredningen av de økonomiske konsekvensene av vedtakene som gjøres. Vedtak som gjelder endringer i undervisnings- eller vurderingsformer kan f.eks. føre til økt ressursbehov som det ikke er budsjettmessig dekning for.

8.3 Konsekvenser av HF2018

Ovenstående viser at det er atskillig variasjon både i organisering av studieprogram og i terminologi.

For de av fakultetets disiplinære studieprogram som videreføres i sin nåværende form er det rimeligvis uproblematisk å beholde dagens programstyrer og organisasjonsform for øvrig.

Dersom nye flerfaglige studieprogram med fellesemner og flere studieretninger skal innpasses i den samme modellen er det en del spørsmål man ta stilling til.

Det er behov for å ha ett programstyre for alle studieretningene som inngår i et program; for det første av formelle grunner, for det andre for å ta seg av fellesemner, og for det tredje for å se til at programmet har felles overordnet læringsutbytte.

I program med flere studieretninger må det rimeligvis være representanter for alle studieretninger i programstyret. Dersom hver studieretning skal ha like mange representanter som fagene har i de disiplinære programmene, kan programstyrene bli store.

Men med mange studieretninger kan saksmengden bli stor, samtidig som et stort antall – antagelig flertallet – av sakene angår bare én av studieretningene.

Vi kan konkludere med at det ikke er noe ved den omleggingen av studieprogrammene som er foreslått i HF2018 som *nødvendig* frem endringer i organisasjonsform og i rutiner for behandling av studieplansaker.

Men det er grunn til å tro at omlegging til større programmer med studieretninger og fellesemner vil gjøre de problemene som allerede er nevnt større: Langvarig og ressurskrevende saksbehandlingstid og manglende økonomisk konsekvensutredning.

Arbeid med nye studieprogrammer i HF2018 kan være en god anledning til å forenkle organisasjonsstrukturen, forenkle behandlingen av studieplansaker og sikre bedre kobling med ressursforvaltningen ved instituttene. Særlig viktig blir det å sikre en organsiering som sørger for løpende og forpliktende samarbeid mellom fagmiljø og programmer om fellesemner.

9 Studieadministrative forhold

Organisatoriske og økonomiske konsekvenser av forslagene til program og programskisser skal utredes etter at de faglige vurderingene er gjort. Samtidig ligger det klart i mandatet for HF2018 at ny portefølje ikke skal øke behovet for studieadministrative ressurser.

I utgangspunktet vil tverrfaglige studieløp og emner gjerne øke behovet både for manuell og systembasert koordinering av emner og studieløp. Dersom man skal unngå at ressursbruken i timeplan-, eksamensplanlegging og informasjonsarbeid øker, vil det være fordelaktig å jobbe mot noe mer standardisering av måten man organiserer fagenes studietilbud på, uten at dette må gå på bekostning av studiekvaliteten.

Prosjektgruppen har diskutert noen faktorer, tiltak og anbefalinger som man foreslår ligger til grunn for den videre diskusjonen omkring de konkrete programskissene i prosjektet og diskusjonen og utarbeidelsen av konkrete studieløp og emner. Punkt 1-7 under ble diskutert i prosjektgruppen i forkant av at programskissene fra arbeidsgruppene var ferdige, mens punkt 8-9 er tatt med etter at programskissene ble sendt inn og kommenterer konkrete forslag og modeller i skissene.

1. Koordineringsarbeid må i størst mulig grad kunne gjøres ved hjelp av IT-systemene som brukes i studieadministrasjonen ved UiB og ikke på tvers av disse (FS, Mitt UiB, nettinformasjon, timeplanlegging, osv). Løsningene og organiseringsmodellene må legge til grunn minst mulig manuell oppfølging av enkeltemner når det gjelder f.eks. informasjonsarbeid/nettinfo, fordeling av resultatmidler, koordinering av timeplaner og eksamensdatoer, m.m.

2. Valgfrihet innenfor spesialisering/studieretning, "programemner" eller anbefalte emner bør holdes så lavt som mulig. Slike emner i et studieløp må koordineres med hverandre slik at timeplaner og eksamensavvikling ikke kolliderer. Dersom studentene har mange valgmuligheter øker administrasjonens og fagkoordinators ressursbruk på administrativ koordinering.

Valgmulighet i frie emner skaper ikke koordineringsbehov. Dette gjelder emner som ikke står som anbefalte valgmuligheter i studieplanen.

3. Begrense mulighet for valg av ulike fellesemner i en og samme studieretning. Hvert fellesemne må koordineres med alle emner det skal kunne velges sammen med, dvs. i alle som skal kunne tas parallelt i alle studieretningene som et fellesemne inngår i.

4. Timeplanlegging av fellesemner. Undervisningen må kunne legges på faste dager og tider fra gang til gang. Foreleserne må tilpasse seg fast timeplan.

5. Eksamensplanlegging. Fellesemner må ha faste eksamensdatoer /-uker fra gang til gang. Forelesere og sensorer må tilpasse seg disse. Minst mulig variasjon i vurderingsformer for eventuelle fagspesifikke varianter av fellesemner.

6. Undervisnings- og vurderingsformer på fellesemner må planlegges ut fra forventet studenttall. Undervisnings- og vurderingsformer på store fellesemner bør være tilpasset "stordrift". (Dette gjelder selvsagt også den faglige ressursbruken.)

7. Fellesemner må eies av ett fagmiljø. Fagkoordinator for dette fagmiljøet koordinerer undervisnings- og eksamensplanlegging på vegne av samarbeidsfagene.

8. Forholdet mellom fag og utlyste studieretninger

Hvert spesialiseringsfag bør kun tilsvare ett søknadsalternativ i Samordna opptak. Fag som ønsker å inngå i flere program, anbefales å inngå med fellesemner i spesialiseringene eller eventuelt med programemner/profilemner utenom spesialiseringen. Kun der hvor det er klare faglige ulikheter som gjenspeiles i BA-programmene som studieretningene sorterer under bør man vurdere å lyse ut et fag som studieretning i mer enn ett program, men også i slike tilfeller må man være oppmerksom på at dette potensielt kan gjøre de ulike retningene i et fag mer sårbart. Studentene må oppleve at det er en god sammenheng mellom BA-programmet og studieretningen de har søkt på, og det faktiske faglige innholdet i utdannelsen. Brudd i forventninger øker misnøye og frafall fra programmet, jfr. kartleggingen av studieprogrammene ved HF i 2006.

9. Emner som deler undervisning i ulik grad og med ulike koder.

Noen programskisser foreslår at emner følger (deler av) forelesningsrekker på andre emner, under ulike emnekoder. Dette krever samme koordinering som fellesemner men legger enda større vekt på at den enkelte timeplanegger og fagmiljø holder (manuell) kontroll.

10 Anbefalinger

10.1 Integreerte og erfaringsbaserte masterprogram samt årsstudier

Følgende anbefalinger er relativt uavhengige av de øvrige, og behandles derfor samlet her.

10.1.1 Erfaringsbaserte masterprogram

Vi har i dag to erfaringsbaserte masterprogram:

- Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i engelsk
- Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i nordisk

Begge foreslås beholdt som de er.

10.1.2 Integrerte masterprogram

Vi har i dag ett integrert masterprogram i nordisk, ett i fremmedspråk (engelsk, fransk og tysk) og ett er planlagt i "historie eller religionsvitenskap". Det er ikke aktuelt å gjøre endringer av betydning i disse programmene ettersom de er styrt av rammeplaner og inngår i et tildels komplisert samarbeid med andre fakulteter.

Det er nødvendig å ha lektorprogrammene i mente i forbindelse med endringer i bachelor- og masterprogram i de aktuelle fagene (nordisk, engelsk, fransk, tysk, spansk, historie og religionsvitenskap). Av ressursmessige hensyn er det viktig at emnene i lektorutdanningene også innpasses i de vanlige bachelor- og masterprogrammene.

Det kan også være verdt å tenke igjennom om navnene til disse programmene bedre kan synliggjøre fagene de inneholder. Bachelor i "nordisk" er nok uproblematisk, men engelsk regnes ikke lenger som "fremmedspråk" i skoleverket, og betegnelsen lektorprogram i "historie eller religionvitenskap" er ikke spesielt klar.

Ett problem med dagens ordning for fremmedspråk er at vi ikke har mulighet til å styre opptaket mellom de tre språkene engelsk, fransk og tysk.

Studentene på lektorprogrammet i fremmedspråk velger i dag fag 1 i 2. semester, og fag 2. i 4. semester. Erfaring viser at de aller fleste (80-90%) av de som kommer inn på programmet velger engelsk som fag 1.

To mulige løsninger:

1) Særskilte program for de forskjellige "fag 1" som tilbys (nordisk, engelsk, tysk, fransk, ... etter hvert også historie og religionsvitenskap).

2) Sammenslåing av alle eksisterende lektorprogrammer til ett studieprogram "Lektor i humanistiske fag" med studieretninger (nordisk, engelsk, tysk, fransk, ... etter hvert også historie og religionsvitenskap)

Som et midlertidig tiltak kan lektor i fremmedspråk allerede fra høsten 2017 gjøres til et program med tre studieretninger (engelsk, tysk, fransk) med separat opptak.

10.1.3 Årsstudier

Årsstudiene, som utgjør 60 stp, utgjøres normalt av 100-nivået i det tilsvarende bachelorprogrammet. De årsstudiene som har studiestart om våren har høyt frafall og lav gjennomføring. Årsstudiene innebærer imidlertid ikke undervisningstilbud ut over de som allerede er knyttet til bachelorprogrammene, og bare minimal ekstra belastning for øvrig. I tillegg henvender årsstudiene i stor grad til en annen målgruppe enn bachelorprogrammene. Det foreslås derfor ingen endringer i årsstudiene.

10.2 Endringer i bachelor- og masterprogram

Vi foreslår at:

- Eksisterende program slås sammen til større program. Innenfor disse programmene kan disiplinene om ønskelig bestå som studieretninger, men
 - hvert program må ha felles overordnet læringsutbytte og
 - et visst omfang av fellesemner.
- Også program som ikke slås sammen med andre bør etablere fellesemner med andre program eller studieretninger

Med *fellesemner* menes her emner som inngår som *obligatorisk* del av mer enn én studieretning eller (studieretninger innenfor) mer enn ett program.

Fellesemner kan være emner som undervises av ett eller flere fagmiljø innenfor eller utenfor fagene som inngår i programmene eller studieretningene emnene er en del av.

Fellesemner kan være generelle kunnskapsemner, metodeemner, teoriemner, redskapsemner eller praksisemner.

Videre anbefales:

- Fellesemner på minst 15 stp bør være felles del av spesialiseringen for alle program på bachelornivå.
- Fellesemner på minst 15 stp bør være felles obligatoriske emner for alle program på masternivå.
- Fellesemner bør ikke være personavhengige, dvs. at alle deler av et fellesemne bør kunne undervises av minst to (helst fler) av de fast ansatte ved fakultetet
- Studentene bør normalt fritt kunne velge om de vil legge 200-nivået av bachelorspesialiseringen til 4. eller 6. semester. Dette er først og fremst viktig av hensyn til innpassing av fag som kvalifiserer til opptak på PPU, dvs. norsk, norsk som andrespråk, engelsk, spansk, fransk, filosofi, tysk, italiensk, religion og historie.
- Av samme grunn er det viktig at en årsenhet (100-nivået) i disse fagene i sin helhet kan tas i 3. og 4. eller 5. og 6. semester.
- Det må legges til rette for at studentene kan ha et utenlandsopphold på minst ett semester i løpet av studiet.

Både for å redusere vikarbehovet og det totale undervisningsbehovet ved fakultetet og for å sikre kapasitet til fellesemner for de fagmiljøene som skal tilby dem, bør fagmiljøene:

- gjennomgå og evt. redusere omfanget av obligatoriske arbeidskrav, undervisning og vurderingsformer der det anses faglig og pedagogisk forsvarlig
- øke bruken av undervisningsformer der studentene kan inngå som en ressurs, f.eks. ved å gi tilbakemelding på hverandres arbeid
- øke bruken av digitalt støttede undervisningsformer som "flipped classroom" og lignende
- øke bruk av gjesteforelesninger, (master)studenter, trainees og fellesundervisning med andre fag som innslag i undervisningstilbudet
- etablere SAK-samarbeid med andre institusjoner
- redusere antall valgfrie emner i den obligatoriske delen av studietilbudene
- redusere antall emner som ikke er obligatorisk del av noe studietilbud

I utforming av ny portefølje er det som tidligere nevnt også viktig å ta hensyn til innholdet i lektorprogram og årsenheter samt opptakskrav til PPU for skolefagene, dvs. norsk, norsk som andrespråk, engelsk, spansk, fransk, filosofi, tysk, italiensk, religion og historie.

Opptaksgrunnlaget til PPU er normalt 100-nivå i det aktuelle faget, eller minimum 60 studiepoeng. Det er det enkelte lærested (fagmiljø) som avgjør og vurderer hvilke krav som skal stilles til innholdet i de 60 studiepoengene. Det er også det enkelte lærested og fagmiljø som vurderer om opptakskravet er møtt i selve opptaksbehandlingen, for eksempel om den aktuelle søker har 60 studiepoeng med et godkjent innhold.

Fremmedspråkene ved UiB krever i dag blant annet at undervisning og eksamen har foregått på fremmedspråket. Fremmedspråkene argumenterer også i programskissene for at fellesemner på språkfag som inngår i lektorutdanning og PPU ikke kan ligge på 100-nivå. Ved andre læresteder er det litt ulike krav, for eksempel er det ved UiO mulig å ha inntil 10 studiepoeng i fellesemner som er undervist på norsk eller engelsk.

I lektorutdanningen vil det være tilsvarende vurderinger å foreta når det gjelder det faglige innholdet i splrsmål om fellesemner kan inngå i spesialiseringen/fag I/fag II.

11 Programskisser

Instituttene ble i brev fra fakultetet av 20.05.16 bedt om å opprette arbeidsgrupper for utarbeiding av skisser til nye studieprogram, se vedlegg #. Klassisk filologi, arkeologi, religionsvitenskap, filosofi, engelsk (engelsk og amerikansk språk og litteratur), spansk og latinamerikastuder og kjønnsstudier ble foreslått beholdt som egne studieprogrammer. Av disse ble klassisk filologi bedt om "selv å utrede fellesemner med andre fag og eventuelt sammenslåing i et felles studieprogram", mens de øvrige ble bedt om å "vurdere fellesemner med andre studieprogrammer, men da med mindre press om å inngå i et felles program." Forøvrig ble det foreslått å opprette studieprogram for

- historie og kultur med studieretninger i historie og kulturvitenskap og kulturforvaltning
- europeisk språk og litteratur med studieretninger for fransk, tysk, italsk og russisk
- arabisk og øst-asiatiske språk med studieretninger i arabisk, kinesisk og japansk
- nordisk og lingvistikk med studieretninger i nordisk, norrønt, norsk som andrespråk og språkvitenskap
- litteratur, teater og retorikk med studieretninger i litteraturvitenskap, teatervitenskap og retorikk
- kunsthistorie og digital kultur med studieretninger i kunsthistorie og digital kultur

Ved fristens utløp var det kommet svar fra samtlige institutter. I fakultetets bestilling ble det åpnet for at arbeidsgruppene kunne komme med alternative forslag, men det ble understreket at de skisserte forslagene måtte utredes. Enkelte av arbeidsgruppene har likevel valgt å ikke utrede det foreslåtte programmet, men bare sitt eget alternativ.

Nedenstående tabell gir en oversikt over bestilte og leverte programskisser. A-I og M er skisser som er bestilt og levert, J-L er skisser som er bestilt men ikke levert, og de øvrige er alternative skisser utarbeidet på fagmiljøenes eget initiativ.

	Program	Studieretning	BA	MA
A	Historie og kultur	Historie	X	X
		Kulturvitenskap og kulturforvaltning	X	X
B	Klassisk filologi	Gresk	X	X
		Latin	X	X
C	Arkeologi		X	X
D	Religionsvitenskap		X	X
E	Filosofi		X	X
F	Engelsk og amerikansk språk og litteratur		X	X
G	Spansk og latinamerikastudier		X	X
H	Europeisk språk og litteratur	Fransk språk og litteratur	X	X
		Tysk språk og litteratur	X	X
		Italiensk språk og litteratur	X	X
		Russisk språk og litteratur	X	X
I	Arabisk og øst-asiatiske språk	Arabisk språk og litteratur	X	X
		Kinesisk språk og kultur	X	
		Japansk språk	X	
J	Nordisk og lingvistikk <i>ikke utredet – se P og O</i>	Nordisk språk og litteratur	X	X
		Norrøn filologi	X	X
		Norsk som andrespråk	X	
		Språkvitenskap	X	X
K	Litteratur, teater og retorikk <i>ikke utredet – se Q, N og W</i>	Litteraturvitenskap	X	X
		Teatervitenskap	X	X
		Retorikk	X	
L	Kunsthistorie og digital kultur <i>ikke utredet – se N og W</i>	Kunsthistorie	X	X
		Digital kultur	X	X
M	Kjønnsstudier		X	
N	Kulturhistorie og filologi	Kunsthistorie (eldre)	X	X
		Klassisk filologi (latin, gresk)	X	X
		Norrøn filologi	X	X
W	Samtidskultur	Kunsthistorie (nyere)	X	X
		Teatervitenskap	X	X
		Digital kultur	X	X
O	Nordisk	Nordisk språk og litteratur	X	X
		Norrøn filologi	X	X
		Norsk som andrespråk	X	
P	Språkvitenskap		X	X
R	Retorikk		X	
Q	Litteraturvitenskap		X	X
S	Amerikastudier med språk og litteratur	Engelsk	X	X
		Spansk	X	X
		Fransk	X	X
T	Europeiske studier med språk og litteratur	Engelsk	X	X
		Spansk	X	X
		Fransk	X	X
		Tysk	X	X
		Spansk	X	X
		Russisk	X	X
U	Arabisk og midtøstenstudier		X	X
V	Østasiatiske språk og kulturer	Japansk	X	
		Kinesisk	X	

Ikke alle forslag er forenelige:

- Fagmiljøet for klassisk filologi har utarbeidet skisse B, men gjort det klart at de foretrekker å inngå i programmet skissert i N.
- Fagmiljøet for norrøn filologi har gjort det klart at de under enhver omstendighet ønsker å inngå i O.
- Skissene S-V, som er utarbeidet av ledelsen ved IF er et alternativ til skissene F-I, som er utarbeidet av de respektive fagmiljøene i språkfagene.

Noen kombinasjoner av skisser innebærer at samme fagmiljø inngår i studieretninger i mer enn ett program:

- Kunsthistorie inngår som studieretning i både N og W.
- Norrøn filologi inngår som studieretning i både O og N.
- Engelsk, spansk og fransk inngår som studieretning i både S og T.

Bare om lag halvparten av arbeidsgruppene har svart på spørsmålet om hvilke semestre som anbefales for utenlandsopphold, og av dem er det bare to programmer som anbefaler utenlandsopphold som del av spesialiseringen. De øvrige anbefaler at frie studiepoeng i bachelorgraden brukes til utveksling. Studiestyret har oppnevnt en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til handlingsplan for internasjonalisering ved fakultetet. Forslaget vil foreligge i nær fremtid, og bør vurderes i sammenheng med videre arbeid med studieplaner i HF2018.

Med den korte tiden som har stått til rådighet i avslutningen av arbeidet med denne rapporten før overlevering til styringsgruppen har prosjektgruppen ikke funnet det hensiktsmessig å utarbeide konkret forslag til ny prosjektportefølje.

Vi har i stedet begrenset oss til å analysere de innkomne forslagene med hensyn til studieretninger, bruk av fellesemner, ressursbesparelse etc. Slike forhold er nærmere redegjort for i vedlegg til denne rapporten.

12 Anbefalinger til videre arbeid

Som nevnt i kapittel 2 er det enkelte punkter i mandatet som prosjektgruppen ikke (eller bare i liten grad) har dekket i denne rapporten. Det skyldes blant annet at vi mener det er mer hensiktsmessig å behandle disse punktene som del av eller parallelt med det videre arbeidet med fakultetets fremtidige programportefølje. Det er også noen punkter som i liten grad er tatt opp i programskissene, og som det derfor bør arbeides videre med. De punktene dette gjelder er:

- Organisering av programstyrene og av arbeidet med studiesaker.
- Felles overordnet læringsutbytte for fakultetets studieprogrammer.
- Innovative og besparende undervisnings- og vurderingsformer.
- Tiltak for økt bruk av delstudier i utlandet
- Utarbeiding av oversikt over bruk av vikarer og ekstrahjelp i forbindelse med verv og forskningsterminer.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for fremmedspråk

Referanse

2015/12606-KIH

Dato

20.05.2016

HF2018 Utarbeiding av programskisser

HF2018 foreslår en revidert programportefølje der flere av dagens studieprogram er slått sammen (se vedlegg 1). De nye studieprogrammene foreslås med studieretninger som synliggjør dagens spesialiseringer, også mht rekruttering/opptak.

For informasjon om bakgrunn, mandat, milepælsplan og status i prosjektet vises det til prosjektnettsiden: <http://www.uib.no/hf/2018>

HF2018 skal bidra til en god langsiktig forvaltning og videreutvikling av våre utdanninger i en krevende ressursituasjon. Å få til større og mer solide fagmiljøer bak hvert studieprogram vil bedre arbeidsforholdene for de vitenskapelig ansatte. En bedre tilpasning mellom studietilbudet og undervisningsressursene vil også bidra til å redusere vikarbehovet.

Sammenslåing av programmer reduserer ikke i seg selv undervisningsomfanget, med mindre det totale emneomfanget samtidig reduseres eller enkelte spesialiseringer eller mastertilbud legges ned. HF2018 har tatt utgangspunkt i at nedlegging av spesialiseringer/fag ikke er ønskelig og den faglige bredden skal bevares. For at vi skal kunne opprettholde bredden i studietilbudet vårt i en situasjon der vi også må redusere kostnadene betydelig for å få balanse mellom inntekter og kostnader kan noe av løsningen ligge i etablering av obligatoriske fellesemner på tvers av studieretninger, - slik vil det samlede undervisningsvolumet ved fakultetet reduseres. En grunnleggende del av prosjektet er derfor å lage gode og relevante studieemner som kan inngå i flere studieretninger eller programmer

Arbeidet i prosjekt- og styringsgruppe har resultert i et forslag til en modell der fellesemnene skal utgjøre minst 15 studiepoeng i bachelorprogrammene, og minst 15 studiepoeng i

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

masterprogrammene. For begrepsavklaringer om «studieretning» «spesialisering», «fellesemner» og modeller for fellesemner (se vedlegg 2).

Arbeidsgrupper

Instituttledelsene bes om å etablere én arbeidsgruppe for hvert av de foreslåtte programmene i vedlegg 1. Arbeidsgruppene får i bestilling å utarbeide programskisser i samsvar med vedlagte forslag til nye studieprogrammer, med vektlegging av fellesemner på bachelor- og masternivå. Der det er hensiktsmessig, bør arbeidsgruppene konferere med arbeidsgrupper for andre studieprogram. Samlet sett skal antall underviste emner pr. semester reduseres betydelig.

Arbeidsgruppene bør bestå av

1. Undervisningskoordinator eller den som instituttledelsen utpeker (leder)
2. Et av prosjektgruppens medlemmer (dersom ønskelig)
3. Fagkoordinatorer eller andre representanter for involverte fagmiljøer
4. Studieleder eller annen studieadministrativt ansatt (sekretær)

Bestillingen

I vedlegg 3 følger bestilling og spesifisering av hvilke momenter som bør dekkes i programskissene. Vi er oppmerksom på at et såpass skjematisk oppsett ikke passer for alle, men ber om at arbeidsgruppene så langt som mulig holder seg til denne malen.

Dersom det er behov for mer informasjon eller det viser seg å være spesielle vanskeligheter med arbeidet ber vi om at arbeidsgruppene tar kontakt med en av følgende:

Claus Huitfeldt, Claus.Huitfeldt@uib.no, tlf 465 48 794

Kim Ove Hommen, Kim.Hommen@uib.no, tlf 55 58 93 41

Ranveig Lote, Ranveig.Lote@uib.no, tlf 55 58 99 63

Instituttens frist for å levere programskissene er 31. august 2016.

Mal for programskissene, se vedlegg 3

Vi ønsker lykke til med arbeidet!

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- 1) HF2018: Forslag til nye bachelor- og masterprogram
- 2) Studieretninger, fellesemner, regelverk
- 3) Mal for programskisser

Vedlegg 1

HF2018: Forslag til nye bachelor- og masterprogram

Fete typer (program / studieretning) angir opptaksenhet i Samordna Opptak.

Program	Studieretning	Bachelor	Master
A Historie og kultur	Historie	X	X
	Kulturvitenskap og kulturforvaltning	X	X
B Klassisk filologi	Gresk	X	X
	Latin	X	X
C Arkeologi		X	X
D Religionsvitenskap		X	X
E Filosofi		X	X
F Engelsk og amerikansk språk og litteratur		X	X
G Spansk og latinamerikastudier		X	X
H Europeisk språk og litteratur	Fransk språk og litteratur	X	X
	Tysk språk og litteratur	X	X
	Italiensk språk og litteratur	X	X
	Russisk språk og litteratur	X	X
I Arabisk og øst-asiatiske språk	Arabisk språk og litteratur	X	X
	Kinesisk språk og kultur	X	
	Japansk språk	X	
J Nordisk og lingvistik	Nordisk språk og litteratur	X	X
	Norrøn filologi	X	X
	Norsk som andrespråk	X	
	Språkvitenskap	X	X
K Litteratur, teater og retorikk	Litteraturvitenskap	X	X
	Teatervitenskap	X	X
	Retorikk	X	
L Kunsthistorie og digital kultur	Kunsthistorie	X	X
	Digital kultur	X	X
M Kjønnstudier		X	

Kulturvitenskap har utfordringer med hensyn til fagets størrelse og ressurser, mens historie ikke har slike utfordringer. Det skulle ligge til rette for fellesemner mellom de to fagene. Derfor foreslås det at historie og kulturvitenskap utredes for sammenslåing til ett program.

Klassisk filologi består av viktige, men små fagmiljøer og har få programstudenter. Gresk og latin får i oppdrag selv å utrede fellesemner med andre fag og eventuelt sammenslåing i et felles studieprogram. Historie og språkfag synes å være særlig aktuelle samarbeidspartnere.

Både arkeologi, religionsvitenskap og filosofi vil måtte vurdere fellesemner med andre studieprogrammer, men da med mindre press om å inngå i et felles program.

Når det gjelder språkfagene er både engelsk og spansk sannsynligvis store nok både i forhold til antall ansatte og studenter til å fortsette som egne programmer, men det bør likevel utredes og legges til rette for fellesemner, enten mellom disse eller med andre fag.

Også de relativt små fremmedspråkfagene fransk, tysk, italiensk og russisk bør kunne finne frem til fellesemner, enten seg i mellom eller i samarbeid med f.eks. historie eller litteraturvitenskap.

Et studieprogram der arabisk, kinesisk og japansk inngår som studieretninger kan være verdt å utrede med hensyn til fellesemner. Dette studieprogrammet vil fremdeles være svært sårbart i forhold til antall ansatte. Fellesemner med de andre språkfagene og fellesemner mot historie og kultur bør inkluderes i en slik utredning.

De relativt små fagmiljøene i norrøn filologi og språkvitenskap kunne tenkes å tilhøre flere steder i programlandskapet. Det foreslås primært at de utredes som del av et felles studieprogram med nordisk og norsk som andrespråk, og sekundært som del av andre programmer. En felles arbeidsgruppe bestående av alle disse fagene vil kunne vurdere hvilke muligheter for fellesemner som finnes og peke på alternativer.

Teatervitenskap har ressursutfordringer i dag, og retorikk trenger også å inkluderes i et større program. Litteraturvitenskap bidrar allerede inn i retorikk-programmet. Litteraturvitenskap, teatervitenskap og retorikk bør ha muligheter for å finne fellesemner.

Også kunsthistorie og digital kultur burde ha muligheter for å utvikle fellesemner, både seg i mellom og i samarbeid med f.eks. historie, kulturvitenskap eller litteraturvitenskap.

Det foreslås foreløpig ingen endringer i bachelorprogrammet i kjønnsstudier, bl.a. fordi programmet er tverrfakultært og endringer derfor også vil kunne berøre andre fakulteter.

Vedlegg 2

Studieretninger, fellesemner, regelverk

Begrepsavklaring – studieretning versus spesialisering

«Spesialisering» er definert og brukt ved HF om emnene som utgjør den faglige enheten på 90 studiepoeng som er et av kravene til å oppnå en bachelorgrad ved UiB, og som også gir mulighet til å søke opptak til master i et fag. I de disiplinbaserte programmene ved HF er spesialiseringens navn stort sett det samme som programmets navn.

Det vi kaller «studieretning» i dette notatet er i praksis det samme som det vi i dag kaller «spesialisering» ved HF.

«Studieretning» brukes i NOKUTs forskrifter og det er en teknisk størrelse i Samordna opptak som gjør det mulig å lyse ut studieretninger under et overordnet program. Studieretningene i et program må ha definert et overordnet, felles læringsutbytte som gjelder alle retninger. Hver studieretning har i tillegg sitt eget mer spesifikke læringsutbytte, og (for bachelorprogrammer) sin egen spesialisering.

Når programmet lyses ut med definerte studieretninger i Samordna opptak, må det settes en opptaks ramme for hver studieretning.

Studieretningen gir en egen utdanningsplan i FS og studentdata kan filtreres på studieretning i mange rapporter og bilder i FS.

Studieretningen synliggjøres på vitnemålet på samme måte som dagens spesialisering, på en linje under bachelorprogrammets navn. Studieretningen kan vises på fremsiden av vitnemålet.

Fellesemner

Med *fellesemner* menes her emner som inngår som *obligatorisk* del av mer enn én studieretning eller (studieretninger innenfor) mer enn ett program.

Der det er aktuelt med valgfrie emner innenfor spesialiseringen, kan også valgfrie emner være fellesemner. (De er da «obligatoriske valgfrie emner», dvs. det er obligatorisk å velge ett av dem.)

Fellesemner kan være emner som undervises av ett eller flere fagmiljø innenfor eller utenfor fagene som inngår i programmene eller studieretningene emnene er en del av.

Fellesemner kan være generelle kunnskapsemner, metodeemner, teoriemner, redskapsemner eller praksisemner.

For å sikre god drift uten for stor ressursbruk til koordinering av fellesemner er det viktig at det legges tydelige føringer på hvordan disse drives. Vi ser for oss to hovedmodeller for slike fellesemner:

Modell A: Disiplinbasert emne som tilbys av ett fagmiljø og inngår i ulike studieretninger. Eksempel kan være et emne i litteraturteori tilbudt av allmenn litteraturvitenskap, eller et

historieemne tilbudt av historiefaget som inngår i flere studieretninger i samme eller i flere studieprogrammer.

Organisering: Ett fagmiljø underviser og koordinerer emnet. Slike emner har den fordelen at de ligger inn under ett fagmiljø/en fagkoordinators ansvarsområde. Dette gjør det enkelt å til enhver tid identifisere hvilket fagmiljø og enhet som har ansvar for at emnet undervisningsplanlegges, kvalitetssikres, m.m.

Modell B: Tverr- eller flerfaglig emne med fellesundervisning og vurdering. Undervisningen er et samarbeidsprosjekt på tvers av flere fagmiljøer For eksempel felles emne i litteraturteori for språkspesialiseringer der undervisningen er et samarbeid mellom språkfagene eller språkfag og allmenn litteraturvitenskap.

Organisering: Eierskapet og fagkoordinatoransvaret for emnet må forankres tydelig i forhold til undervisningsplanlegging, kvalitetssikring, osv.

Regelverk

Formelle krav til utformingen av studietilbudene gis bl.a. gjennom

- Universitets- og høyskoleloven
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)
- Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen

For disse og andre relevante forskrifter, se <http://www.uib.no/studiekvalitet/78103/lov-og-forskrifter>.

I tillegg gjelder ved Det humanistiske fakultet:

Utfyllende regler for gradsstudium ved Det humanistiske fakultet, se

<http://www.uib.no/hf/23235/utfyllande-reglar-gradsstudium-ved-det-humanistiske-fakultet>

(Det kan være behov for å justere fakultetets utfyllende regler som resultat av arbeidet med HF2018.)

Forslag til endringer i studietilsynsforskriften (oks NOKUTs tilsynsforskrift) er under behandling (høringsfristen var 05.02.2016), se

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-endring-i-forskrift-om-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-i-hoyere-utdanning-og-fagskoleutdanning/id2460086/>.

Vedlegg 3

Mal for programskissene

Vi ber arbeidsgruppene utarbeide programskisser for foreslåtte bachelor- og masterprogram (vedlegg 1). Forslaget er utarbeidet av prosjektets styringsgruppe.

De fleste av de foreslåtte nye programmene har studieretninger, mens noen programmer (klassisk filologi, arkeologi, religionsvitenskap, filosofi, engelsk, spansk og kjønnsstudier) er foreslått beholdt som de er. Vi ber likevel om at skjemaet fylles ut også for disse programmene. Spørsmålet som angår fellesemner må da forstås som et spørsmål om fellesemner med foreslåtte programmer/studieretninger innen andre fag.

Programskissene bør inneholde følgende punkter:

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

Navnene som er brukt i vedlegg 1 er bare ment som foreløpige forslag. I program med studieretninger er det navnet på studieretningene som vil være synlig f.eks. i Samordna opptak. Navnet må være dekkende for studiets innhold, og er det ønskelig at navnet også kan virke rekrutterende, og om mulig synliggjøre noe av studiets arbeidsrelevans.

2) Fellesemner

Foreslå hvilke fellesemner, dvs. emner på tilsammen minst 15 studiepoeng på bachelornivå og tilsammen minst 15 studiepoeng på masternivå (altså minst ett emne på hvert nivå) som kan inngå i studieprogrammet på tvers av studieretninger. Også studieprogrammer som er foreslått uten studieretninger skal utrede mulige fellesemner med andre studieretninger. Det er viktig at (deler av) fellesemner som foreslås ikke baserer seg på kompetanse hos enkeltansatte og dermed blir sårbare for fravær.

Vi ber om følgende informasjon om hvert av fellesemnene:

- Kan man bruke et eksisterende emne eller bør det utvikles et nytt?
- Emnekode, tittel, antall studiepoeng og undervisningssemester (høst/vår)
- I hvilke studieretninger /skal fellesemnet inngå?
- Hvilke fagmiljø kan/bør undervise i emnet?
- Hvilket fagmiljø bør ha fagkoordinatoransvar for emnet?
- Hvilke(t) emner(r) i den enkelte studieretning/spesialisering vil bli erstattet av det foreslåtte fellesemnet. Er det mindre enn to fast vitenskapelig ansatte som vil kunne undervise i (deler av) emnet? (Her forklare hvorfor vi spør om dette. Understreke at fellesemner ikke må basere seg på enkeltansatte).
- Undervisningsmodell: Modell A eller B (se vedlegg 2)?
- Beskrivelse av emnets mål og innhold, gjerne også læringsutbytte. Beskrivelsen kan gjerne være tentativ og/eller stikkordsmessig – formelle emnebeskrivelser vil evt. bli utformet senere.

3) Emneportefølje

HF har behov for å redusere den totale undervisningsaktiviteten. I tillegg til å innføre fellesemner bes fagmiljøene derfor om å beskrive mulighetene for å:

- redusere antall valgfrie emner i spesialiseringen
- legge ned emner som ikke er obligatorisk del av noe studietilbud
- unngå dublering av undervisning i vår- og høstsemesteret.

5) Studieløp

a) For hver studieretning, gi en oversikt over anbefalt studieløp for bachelorstudiet ved innplassering av emner og frie studiepoeng i følgende skjema:

Bachelor				Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	
2	Vår			
3	Høst			
4	Vår			
5	Høst			
6	Vår			

Hvilke semestre anbefales for utveksling?

Merk at "skolefag" må ta høyde for opptakskrav til PPU i utforming og plassering av fellesemner. Er det mulig for studentene å ta 60 valgfrie studiepoeng sammenhengende i 4. og 5. semester og å ta 200-nivået i spesialiseringen i 6. semester? (Særlig aktuelt for studenter som ønsker å ta 60 stp for å kvalifisere seg til PPU i et annet fag¹)

b) Gi en oversikt over anbefalt studieløp for det enkelte masterstudiet ved innplassering av emner i følgende skjema:

Master			Merknader
7	Høst		
8	Vår		
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

Hvilke semestre skal anbefales for utveksling?

¹ UiB tilbyr i dag PPU i norsk, norsk som andrespråk, engelsk, spansk, fransk, filosofi, tysk, italiensk, religion og historie. Se <http://www.uib.no/utdanning/laerer/48873/fagdidaktisk-tilbod-i-ppu#>

5) Felles overordnet læringsutbytte for det enkelte program

Med dette menes læringsutbytte som er felles for alle studieretningene i programmet. Beskrivelsen av læringsutbyttet kan godt være tentativ og/eller stikkordsmessig, men den bør dekke både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

6) For hver studieretning: Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Det spesifikke læringsutbyttet kommer i tillegg til programmets overordnede læringsutbytte. Beskrivelsen av læringsutbyttet kan godt være tentativ og/eller stikkordsmessig, men den bør dekke både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

7) For masterprogrammer: Opptakskrav

Spesifiser opptakskravene for hver studieretning. Vurder muligheten for fleksible opptakskrav, f.eks. 60 stp i disiplinfaget i kombinasjon med bestemte kombinasjoner av andre fag eller emner.

8) Generell vurdering

Fagmiljøenes vurdering av sterke og svake sider som man bør være særlig oppmerksom på i det videre arbeidet med det foreslåtte programmet.

9) Alternativer

Om ønskelig, skissér alternative forslag til studieprogram med bruk av fellesemner og redusert emneportefølje. Bruk samme mal, dvs. punktene 1)-8) ovenfor.

Kommentarer og presiseringer til arbeidsgruppene

Fakultetsledelsen sendte 20. mai brev til instituttene der de blir bedt om å opprette arbeidsgrupper for utarbeiding av skisser til nye studieprogram. Det viktigste arbeidet som gjøres i prosjektet er det som nå gjøres i arbeidsgruppene.

Spesifikke spørsmål vi har fått til bestillingen i etterkant kan gi grunn til å presisere følgende:

- 1) Når det i brevet er snakk om en «bestilling», og ikke om en forespørsel e.l., er det for å understreke at det forutsettes, som et minimum, at arbeidsgruppene leverer skisser til de programforslagene som er presentert i vedlegg 1. Det betyr imidlertid ikke at man i utgangspunktet tenker at disse forslagene er de eneste, eller nødvendigvis de beste, som kan være verdt å vurdere. Derfor bes det i malen (vedlegg 3) punkt 8, om at arbeidsgruppene vurderer sterke og svake sider ved forslagene, og i punkt 9 åpnes det for at man kan komme med andre forslag til studieprogrammer.

Dette er altså en forespørsel om *for det første* å utrede de forslagene som er presentert, men *for det andre* om også å utrede alternative forslag dersom det er ønskelig.

- 2) I forslaget i vedlegg 1 er noen eksisterende studieprogram videreført, mens andre er slått sammen til studieretninger under nye, større program. Likevel er det helt eksplisitt sagt i bestillingen at

«Også studieprogrammer som er foreslått uten studieretninger skal utrede mulige fellesemner med andre studieretninger.»

Det er derfor en særlig utfordring til arbeidsgruppene som skal utrede disse programmene å søke kontakt med andre arbeidsgrupper for samarbeid om fellesemner.

- 3) I tabellen angir kryss i de to kolonnene til høyre om det skal utredes både bachelor- og masterprogram eller bare bachelorprogram. Der bachelorprogrammene er tenkt som program med studieretninger og fellesemner, gjelder det samme for de tilsvarende masterprogrammene. For eksempel er rad L («Kunsthistorie og digital kultur») ment å forstås slik at det skal utredes ett bachelorprogram og ett masterprogram, begge med studieretningene «kunsthistorie» og «digital kultur».
- 4) Flere har reagert på uttrykket «Obligatoriske valgfrie emner» i vedlegg 2, side 5. Dette høres unektelig ut som en selvmotsigelse. «Valgfrie emner i spesialiseringen» ville nok være et bedre ordvalg.
- 5) Arbeidsgruppenes programskisser vil følge saken som vedlegg frem til behandling i fakultetsstyret.
- 6) Selv om det skulle fremgå av malen (vedlegg 3), bør det understrekes at det vi ber om er *skisser* med svar på de spørsmålene som er angitt. Utarbeiding av fullstendige studieplaner og emnebeskrivelser er et omfattende arbeid som vi ikke anser aktuelt å sette i gang før det foreligger endelig vedtak i fakultetsstyret om hvilke program og emner som faktisk skal etableres.

I mellomtiden har vi fra flere hold også fått forespørsel om mer utfyllende informasjon fra prosjektledelsen om bakgrunn, premisser og begrunnelse for den bestillingen som er sendt ut. Blant annet av den grunn har vi nå lagt ut et ufullstendig utkast til delrapport på prosjektets nettsider.

Som nevnt kan det å utarbeide fellesemner kreve kontakt mellom de forskjellige arbeidsgruppene. Undervisningskoordinatorene på instituttene og SKOK er kontaktpersoner for arbeidsgruppene.

Prosjektleder (Claus Huitfeldt) og sekretariat (Ranveig Lote og Kim Ove Hommen) står til disposisjon for alle typer henvendelser, og er gjerne til stede på møter i arbeidsgruppene om ønskelig.

Claus Huitfeldt

10.06.16

HF2018

Sammendrag av programskissene

- faktaopplysninger kvalitetssikret av fagmiljøene
- ny informasjon fra fagmiljøene inkorporert dersom den har særskilt relevans for faktaopplysningene

Innhold

Forklaring til faktaark	2
A. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	3
A. Masterprogram i historie og kulturvitenskap	4
B. Studieprogram i Klassisk filologi – bachelor og master.....	5
C. Studieprogram i Arkeologi – bachelor og master	6
D. Studieprogram i religionsvitenskap – bachelor og master	7
E. Studieprogram i Filosofi – bachelor og master i filosofi.....	8
F. Bachelor i engelsk lingvistikk og engelsk og amerikansk litteratur	9
F. Master i engelsk lingvistikk og engelsk og amerikansk litteratur.....	10
G. Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudier	11
G. Masterprogram i spansk språk og latinamerikastudier	12
H. Bachelorprogram i Europeiske språk og litteraturer	13
H. Masterprogram i Europeiske språk og litteraturer	14
I. Bachelorprogram i arabisk og østasiatiske språk.....	15
I. Masterprogram i midtøstenstudier og arabisk	16
M. Studieprogram i bachelor i kjønnsstudier.....	17
N. Bachelorprogram i Kulturhistorie og filologi	18
N. Masterprogram i Kulturhistorie og filologi	19
O. Studieprogram i Nordisk språk og litteratur	20
O. Masterprogram i nordisk	21
P. Bachelorprogram i Språkvitenskap	22
P. Masterprogram i lingvistikk.....	23
Q. Bachelorprogram i litteraturvitenskap	24
Q. Masterprogram i litteraturvitenskap	25
R. Studieprogram i bachelor i retorikk	26
S. Studieprogram bachelor i amerikastudier med språk og litteratur	27
T. Studieprogram bachelor i europastudier med språk og litteratur.....	28
U. Studieprogram i arabisk og midtøstenstudier	29
V. Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer	30
W. Bachelorprogram i Samtidskultur	31

23.09.16

Forklaring til faktaark

Studieprogram i [navn på studieprogrammet]

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Navn på studieretninger i det aktuelle programmet
Obligatoriske fellesemner	Kode eller navn på emner Hyppighet (hvert år, hvert semester osv.) Undervisningssemester (høst/vår) Med <i>fellesemner</i> menes her emner som inngår som <i>obligatorisk</i> del av mer enn én studieretning eller (studieretninger innenfor) mer enn ett program. Der det er aktuelt med valgfrie emner innenfor spesialiseringen, kan også valgfrie emner være fellesemner. (De er da «obligatoriske valgfrie emner», dvs. det er obligatorisk å velge ett av dem).
Oppretting av emner	Kode eller navn på emner Hyppighet (hvert år, hvert semester osv.) Undervisningssemester (høst/vår) Nye emner som skal opprettes for det aktuelle programmet.
Nedlegging av emner	Kode eller navn på emner Hyppighet (hvert år, hvert semester osv.) Undervisningssemester (høst/vår) Utgangspunktet er gjeldende studie- og emneplaner H2016.
Endring i undervisningsomfang	Studiepoeng [per fag] per studieår
Studieadministrative forhold	Her er gåt det fram om programskissen medfører administrative forenklinger/komplikasjoner
Medvirkende fagmiljøer	Fagmiljøer som bidrar inn i programmet med undervisning
Opptaksprognose per kull	Gjennomsnitt av antall oppmøtte nye studenter per studieretning høsten 2013-2015 pluss sum for programmet. Kilde: <i>DBH - Database for statistikk om høgre utdanning, Søknadsdata – kvalifikasjon og opptakstilbud</i>
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Alternative forslag fra arbeidsgruppene
Nye opplysninger	Opplysninger som ikke framgår av den innsendte skissen, men som er kommet til under kvalitetssjekken
Vurdering/samlet kommentar	Prosjektgruppens vurdering av programskissen

A. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Historie Kulturvitenskap
Obligatoriske fellesemner	HIK115 blir obligatorisk emne i spesialisering i kulturvitenskap og valgemne i spesialisering i historie
Oppretting av emner	HIK115 varierende tema, 15 stp, årlig, begge fagmiljø
Nedlegging av emner	KUVI102 Tradisjon og modernitet. Fortida i notida, 15 stp årlig KUVI107 Hekseprosessane og den magiske verden, 15 stp uregelmessig HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiver på helse, 15 stp, uregelmessig KUVI202 Kulturformidling, 15 sp uregelmessig Emnekode KUVI253, KUVI254, KUVI255, KUVI256, KUVI257, KUVI258, KUVI259 og HEMB250, som alle er koder for BA-oppgave, utgår og samles i den eksisterende koden KUVI250 Bacheloroppgåve i kulturvitenskap (årlig)
Endring i undervisningsomfang	Flere av emne som foreslås nedlagt, har ikke regelmessig undervisning, så det er vanskelig å si noe om omfanget. Fagmiljøet mener selv at undervisningsomfanget reduseres betraktelig.
Studieadministrative forhold	Samling av varierende tema på tvers av fag under én kode krever gjerne manuelle løsninger for nettinformasjon og eksamensavvikling. Trengs mer info for å vurdere studieadm. konsekvenser.
Medvirkende fagmiljøer	Historie Kulturvitenskap
Opptaksprognose per kull	Historie 120 Kulturvitenskap 21
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Historie: <ul style="list-style-type: none"> - emne i europeisk historie for historie og europeiske språk. Må gis på engelsk. - samarbeid med arabisk – se forslag fra IF Kulturvitenskap: <ul style="list-style-type: none"> - Noen emner er anbefalt som frie studiepoeng i programmet Bachelor i samtidskultur dersom eksamensform omgjøres fra BA-oppgave til for eksempel hjemmeeksamen
Nye opplysninger	I den innsendte programskissen var HIK115 et valgemne i begge spesialiseringer. Emnet gjøres nå obligatorisk i kulturvitenskap.
Vurdering/samlet kommentar	Kulturvitenskap har nylig redusert tilbudet med flere emner og derved kommet i forkjøpet av HF2018. Arbeidsgruppen opplyser at de legger ned emner tilsvarende 75 stp og oppretter et emne på 15 stp, dvs. netto reduksjon på 60 stp på BA-nivå. Flere av emnene som legges ned, går imidlertid ikke regelmessig eller er lagt på is, så det er vanskelig å si hvor stor den årlige reduksjonen egentlig er. På årlig basis synes effekten å være liten.

A. Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Historie Kulturvitenskap
Obligatoriske fellesemner	HIK308 blir obligatorisk i studieretning kulturvitenskap og valgemne i studieretning historie
Oppretting av emner	HIK308, 15 stp, årlig
Nedlegging av emner	HIS308 Historieformidling. Mht. kulturvitenskap vil en gå i gang med diskusjoner om reduksjon av et KUVI300-emne, tilsvarende 15 stp
Endring i undervisningsomfang	15 stp
Studieadministrative forhold	
Medvirkende fagmiljøer	Historie Kulturvitenskap
Opptaksprognose per kull	Historie 32 Kulturvitenskap 6 Sum 38
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	I den innsendte programskissen er HIK308 et valgemne både i kulturvitenskap og historie. Emnet gjøres nå obligatorisk i kulturvitenskap.
Vurdering/samlet kommentar	HIK308: Det er litt uklart om det kun dreier seg om kodeskift fra HIS308 til HIK308, eller om HIK308 har et helt nytt innhold. Av programskissen kan det virke som kodeskift. Hvis et emne på 15 stp i kulturvitenskap utgår, er det snakk om en innsparing på 15 stp

B. Studieprogram i Klassisk filologi – bachelor og master

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Gresk Latin
Obligatoriske fellesemner	KLA101 (15 stp. årlig)
Oppretting av emner	KLA101 Innføring i antikkens kulturhistorie (15 stp) GRE100 (10 stp. Høst)
Nedlegging av emner	GRE101 (15)
Endring i undervisningsomfang	En liten reduksjon gjennom samarbeid.
Studieadministrative forhold	Krevende å koordinere timeplaner mellom deler av emner (KLA101, AKR201/RELV105/ALLV111).
Medvirkende fagmiljø	Gresk Latin
Opptaksprognose per kull	Gresk 1 Latin 2 Sum 3
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Foreslår KLA101 (15 stp) for undervisningssamarbeid med arkeologi om ARK120 Middelhavet, Nord-Europa og Norden fra ca. 500 f.Kr. – 1500 e.Kr. (20 stp) eller RELV105/ALLV111. ANT202 mulig å legge ned.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	GRE100 opprettes – ikke del av spesialiseringen.

C. Studieprogram i Arkeologi – bachelor og master

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	Ingen konsekvens.
Medvirkende fagmiljøer	arkeologi
Opptaksprognose per kull	BA - 37 MA - 11
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Studenter på andre program kan velge emner i arkeologi. Viser til forslag om samarbeid med klassiske fag om et «KLA»-emne som vil overlape delvis med ARK120.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

D. Studieprogram i religionsvitenskap – bachelor og master

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	
Medvirkende fagmiljøer	Religionsvitenskap
Opptaksprognose per kull	Bachelor - 30 Master 8
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Studenter på andre program kan velge emner i religionsvitenskap. Viser til forslag om samarbeid med arabisk om bl.a. RELV235 Islam og muslimars religion og RELV230 Religion og media. Viser til forslag om samarbeid med kunsthistorie, klassiske fag og arabisk om undervisning i enkelte emner.
Nye opplysninger	Det er uvisst om RELV230 Religion og media vil tilbys igjen. Emneansvarlig for RELV235 Islam og muslimars religion går av høsten 2017.
Vurdering/samlet kommentar	

E. Studieprogram i Filosofi – bachelor og master i filosofi

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	FIL238/FIL338 Moderne europeisk filosofi, 10 sp FIL234/339 Filosofi og kjønn, 10 sp (avhengig av BAHF-KJØNN)
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	-
Medvirkende fagmiljø	Filosofi
Opptaksprognose per kull	BA 42 MA 12
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	FIL126 Språkfilosofi, 5 sp – språkvitenskap, nordisk FIL233/FIL333 – Antikkens filosofi, 10 sp FIL218/FIL318 – Estetikk, 10 sp
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Filosofi regner intro-emne som del av de 90 spes. LOG110 Introduksjon til formal logikk (5 stp), er allerede fellesemne med språkvitenskap

F. Bachelor i engelsk lingvistikk og engelsk og amerikansk litteratur

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Nei
Obligatoriske fellesemner	Nei
Oppretting av emner	Nei
Nedlegging av emner	Nedlegging av dublering av 200-nivå til undervisning kun vår. 4 emner av 10 stp med to koder hver.
Endring i undervisningsomfang	40 stp (hele 200-nivået) per studieår. Går over til å undervise 200-nivå (2*10 stp lingvistikk og 2*10 stp litteratur) kun om våren. (Oppgir 100 undervisningstimer = 800 plikttimer)
Studieadministrative forhold	Forenkling.
Medvirkende fagmiljøer	Engelsk
Opptaksprognose per kull	82
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Har allerede kuttet mye, ingen valgfrie emner igjen på BA-nivå. Kan videre vurderes å kuttes noe i seminarundervisningen på 100-nivå.

F. Master i engelsk lingvistikk og engelsk og amerikansk litteratur

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Nei
Obligatoriske fellesemner	LINGMET. 10 studiepoeng av et eksisterende 15 stp emne ved LLE eller LITTHF(ALLV201): 10 studiepoeng av et eksisterende 15 stp emne ved LLE
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	ENG349(10stp), ENG334(10stp), ENG337(10stp), ENG338(10stp)
Endring i undervisningsomfang	Fagmiljøet reduserer undervisningsomfanget med opp mot 20 stp hver vår. Effekten vil være mindre dersom sensurarbeidet skal gjøres av engelsk.
Studieadministrative forhold	Komplisert å tilby fellesundervisning på deler av eksisterende emner. Krever egne emnekoder og ekstra koordinering av undervisning/timeplan.
Medvirkende fagmiljøer	Engelsk Litteratur Lingvistikk
Opptaksprognose per kull	15
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Fellesemnene fremstår i mange ulike størrelser (15, 10 og 7,5 stp) i ulike studieretninger (Litteratur, lingvistikk, engelsk, russisk, fransk, Italiensk, spansk på ulike nivåer(BA og master) – Svært komplisert og ikke tilrådelig ut fra administrativ ressursbruk.

G. Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudier

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	-
Medvirkende fagmiljø	Spansk
Opptaksprognose per kull	37
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Ingen endringer foreslått på BA-nivå. Har nylig lagt om emneporteføljen og har ingen valgfrie emner i spesialiseringen.

G. Masterprogram i spansk språk og latinamerikastudier

Tema	Kartlegging
Studieretninger	-
Obligatoriske fellesemner	LINGMET(15stp), LITTHF(15stp), HIS203(15stp) eller nytt emne om Migrasjon på IF (15stp) (Valg av ett av fire emner).
Oppretting av emner	Metoder og teorier for forskning i latinamerikastudier (15 stp)
Nedlegging av emner	<p>Tre emner på 10 stp legges ned om høsten og erstattes av ett obligatorisk emne i spansk (15 stp) + ett fellesemne (15 stp).</p> <p>Tre emner på 10 stp legges ned om våren og erstattes av et veiledet studium på 30 stp eventuelt utveksling.</p> <p>Emner som legges ned: SPLA311, SPLA312, og SPLA313 om høsten; og 321, SPLA322 og SPLA323 om våren, alle på 10 stp</p>
Endring i undervisningsomfang	<p>Reduksjon med 45 sp per studieår.</p> <p>Fagmiljøets underviste emnetilbud reduseres med 45 stp. pr. år. 30 stp erstattes av et kun veiledet emne.</p>
Studieadministrative forhold	-
Medvirkende fagmiljø	<p>Spansk</p> <p>Litteratur</p> <p>Lingvistikk</p> <p>Historie</p>
Opptaksprognose per kull	7
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

H. Bachelorprogram i Europeiske språk og litteraturer

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Fransk språk og litteratur Tysk språk og litteratur Italiensk språk og litteratur Russisk språk og litteratur
Obligatoriske fellesemner	FRANLITT201/251(15 stp) - LLE EURLING201/251(15 stp) - LLE Fellesemnene i lingvistikk og litteratur er delt i en fellesdel (7,5 stp.) og i en fagspesifikk del (7,5 stp.) Fransk tar begge emnene på BA-nivå, mens italiensk, russisk og tysk kun tar fellesemnet i lingvistikk.
Oppretting av emner	FRANLITT201/251(15stp) – Vårsemester EURLING201/251(15stp) – Vårsemester
Nedlegging av emner	FRAN201(15), FRAN253(15), TYS201/251(15), ITAL201(15), RUS211(15). 7, 5 studiepoeng av disse emnene fortsetter i fellesemnene.
Endring i undervisningsomfang	Reduksjon med 15 studiepoeng for fransk og 7, 5 studiepoeng for tysk, russisk og italiensk per studieår. Mindre dersom fellesdelen også undervises av samme fagmiljøer.
Studieadministrative forhold	Administrativt/logistisk og faglig komplisert med delte emner.
Medvirkende fagmiljøer	Fransk, tysk, Italiensk, russisk, litteraturvitenskap, lingvistikk
Opptaksprognose per kull	Fransk(11), tysk(8), Italiensk(12), Russisk(17) = 48
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Det arbeides ved IF om å lage et litterært fellesemne som kan være felles på tvers av språkene, unntatt for fransk
Nye opplysninger	Det er også planer om å lage et lingvistisk fellesemne ved IF. Foreløpig er det ikke avklart hvorvidt dette fellesemnet vil inkludere lingvistikkmiljøet ved LLE, eller hvor mange av de europeiske språkfagene som vil ta del i det. Avgjørelsen på dette punktet vil bli tatt på rent faglig grunnlag.
Vurdering/samlet kommentar	Komplisert og logistisk ressurskrevende.

H. Masterprogram i Europeiske språk og litteraturer

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Fransk, tysk, italiensk og russisk
Obligatoriske fellesemner	LINGMET(15 stp) og EUROLITT300/ALLV201/LITTHF(15 stp) - LLE Italiensk: Begge fellesemnene Russisk: Et og et halvt fellesemne i (22,5 stp) Tysk: Nei Fransk: Nei
Oppretting av emner	Nei, gjenbruk av eksisterende.
Nedlegging av emner	ITAL303 (15 stp) Halve RUS304 (7,5 stp), RUS305 (15 stp)
Endring i undervisningsomfang	Fransk: Nei Tysk: Nei Italiensk: 15 stp * 2 disipliner pr. studieår Russisk: 22,5 stp pr. studieår
Studieadministrative forhold	Administrativt/logistisk og faglig komplisert med delte emner.
Medvirkende fagmiljøer	Fransk, tysk, italiensk, russisk, litteraturvitenskap, lingvistikk
Opptaksprognose per kull	Fransk(5), tysk(3), Italiensk(2), Russisk(4) = 14
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Italiensk beholder et 15 stp. leseemne uten undervisning/seminarer, men med individuell veiledning og oppgavesensur (ITAL304). Tysk og fransk har SAK-samarbeid med NTNU

I. Bachelorprogram i arabisk og østasiatiske språk

(østasiatisk ikke utredet)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Japansk Kinesisk Arabisk
Obligatoriske fellesemner	Japansk: Nei Kinesisk: Nei Arabisk: HIM250 (AHKR) Bacheloroppgave i midtøstens historie
Oppretting av emner	Nei
Nedlegging av emner	Arabisk: ARA252(15 stp)
Endring i undervisningsomfang	Japansk: Nei Kinesisk: Nei Arabisk: Reduksjon med 15 stp. hver vår (bacheloroppgave)
Studieadministrative forhold	Ingen endring
Medvirkende fagmiljøer	Japansk, kinesisk, arabisk
Opptaksprognose per kull	Japansk(38), Kinesisk(hvert andre år: 15), Arabisk(16) = 69/54
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Arabisk skriver at det er religionsemner som kan inngå i en fordypning i arabisk (RELV235, RELV230).
Nye opplysninger	BA-studenter i arabisk kan kvalifisere seg også for opptak til master i historie ved å erstatte et 200-emne med et historieemne samt velge historie som frie emner. Se faktaark for religionsvitenskap mht. emner relevante for BA i arabisk.
Vurdering/samlet kommentar	Arbeidsgruppen kaller tanken om et BA-program med fellesemner for de tre fagene for urealistisk og ugjennomførbart. Fellesemner er derfor utredet jfr. punkt 9. i bestillingen. Det er ønskelig å opprettholde de tre fagene som separate programmer Med bacheloroppgave i historie justeres BA-graden i arabisk i retning av å kvalifisere for et historieorientert masterstudium

I. Masterprogram i midtøstenstudier og arabisk

(østasiatisk ikke utredet)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Arabisk
Obligatoriske fellesemner	HIS301, HIS302, HIS303
Oppretting av emner	Nei
Nedlegging av emner	ARA302(15 stp), ARA303(15 stp), ARA304(15 stp)
Endring i undervisningsomfang	45 stp pr år (ARA303 og ARA304 er «lesefag» i metodologi med lite undervisning/veiledning)
Studieadministrative forhold	Ingen vesentlig endring.
Medvirkende fagmiljøer	Arabisk, historie
Opptaksprognose per kull	Arabisk(2)
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Arabisk ser det som gunstig å styrke båndene mellom arabisk og midtøstenmiljøet. Dette medfører et mer stabilt undervisningsmiljø og et større studentmiljø. En ulempe kan være at programmet ikke ivaretar de som ønsker å ta norsk som andrespråk sammen med arabisk, men de kan ta Norsk som andrespråk som frie studiepoeng.

M. Studieprogram i bachelor i kjønnsstudier

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	BA i kjønnsstudier med sine mange spesialiseringer er informasjonsmessig og logistisk krevende, også på faglig side.
Medvirkende fagmiljøer	SKOK/kvinne- og kjønnsforskning med flere
Opptaksprognose per kull	14
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	<p>Ønsker at KVIK 201 Kjønnsteori skal kunne inngå som frivillig obligatorisk emne på alle MA-studier på HF – avtaler med digital kultur og nordisk.</p> <p>Det har vært samtaler med digital kultur, teatervitenskap og (moderne) kunsthistorie KVIK101 kan være et anbefalt BA-emne i Samtidskultur.</p>
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	<p>Alle unntatt 3 obligatoriske emner (10+15+15 = 40 stp) er emner som inngår i andre studieprogrammer.</p> <p>BA-programmet er revidert f.o.m. høsten 2017 og vil da inkludere 4 obligatoriske emner (10+15+15+15=55stp). Alle de tre 15-emnene (pluss 10-emnet i en 15-versjon) inngår i Årsstudiet .</p> <p>Enkeltemner som anbefalte frie studiepoeng emner i mange program, skaper et omfattende koordineringskrav for undervisning og eksamen. Forutsetter faste undervisningstider og eksamensdatoer fra semester til semester.</p>

N. Bachelorprogram i Kulturhistorie og filologi

Tema	Kartlegging
Studieretninger	1. Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie 2. Klassisk filologi 3. Norrøn filologi og kulturhistorie
Obligatoriske fellesemner	KUN131 og KUN132. Kunsthistorie: begge obligatorisk. Klassisk: obligatorisk å velge ett av dem i spesialiseringen. Norrønt: KUN132 obligatorisk i spesialiseringen (90sp). Forutsettes at det erstatter et eksisterende emne i spesialiseringen.
Oppretting av emner	Kunsthistorie (felles): KULFI201 (15 årlig), KULFI250 (15 årlig), KULFI206 (15 uregelmessig). Klassisk: GRE100 (10) Norrønt: Ingen.
Nedlegging av emner	Kunsthistorie: KUN201 (15 årlig), KUN251 (15 høst), KUN253 (15 uregelmessig), KUN258 (15 vår), KUN259 (15 uregelmessig), KUN256 (15 uregelmessig). Klassisk: GRE101 (15 sp) Norrønt: NOFI100 (5-10) telles også under nordisk-programmet.
Endring i undervisningsomfang	Kunsthistorie: reduksjon med ca. 30 sp per studieår. Klassisk: Reduksjon på 5 sp per studieår. Norrønt: Reduksjon på ca. 5 sp per studieår (også talt under BA i nordisk).
Studieadministrative forhold	Det er ikke mulig å holde alle anbefalte frie emner kollisjonsfrie, det må begrenses til spesialisering. Norrønt er studieretning også i nordisk. Ved å være studieretning i to program må opptaksrammen deles. Med en så liten ramme som norrønt har er ikke dette nødvendigvis ønskelig. Det kan også vanskelig å profilere norrønt som studieretning under to ulike programprofiler.
Medvirkende fagmiljøer	Kunsthistorie, klassisk filologi, norrønt
Opptaksprognose per kull	Kunsthistorie med eldre kultur og lærdomshistorie: 18 Klassisk filologi: 3 Norrøn filologi og kulturhistorie (første opptak i 2015): 1 Totalt = 22
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Bidra i undervisning på KUN131 og KUN132. Også forslag om å bidra i undervisningen på emner på ALLV, og på AHKR.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Spesialisering i kunsthistorie må samkjøres med BA i samtidskultur. KUN132 ingår som obligatorisk del av spesialiseringen i norrønt. Det er imidlertid usikkert om NOFI210 blir obligatorisk eller anbefalt. Spørsmål om et lite fag som norrønt bør forplikte seg med full studieretning i to ulike program.

N. Masterprogram i Kulturhistorie og filologi

Tema	Kartlegging
Studieretninger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie 2. Klassisk filologi 3. Norrøn filologi
Obligatoriske fellesemner	KULFI311 (15 høst)
Oppretting av emner	KULFI311 (15 høst), KLA301 (15 vår)
Nedlegging av emner	LAT308, GRE308, LAT307, GRE307, KUN311.
Endring i undervisningsomfang	Muligens noe reduksjon ved at KULFI311 erstatter prosjektemner på klassisk og på kunsthistorie. Men kunsthistorie legger ned ett, men deltar i to prosjektemner på MA-nivå dersom begge programmene realiseres og derfor uklart hvordan balansen mellom nye og nedlagte emner blir. Norrønt har ikke eget i prosjektemne med undervisning på MA-graden.
Studieadministrative forhold	Uklart hvilke(t) miljø som eier og underviser på KULFI311.
Medvirkende fagmiljøer	Kunsthistorie, klassisk filologi, norrønt
Opptaksprognose per kull	Kunsthistorie: 4 Klassisk filologi: 1 Norrønt: 1 Samlet = 6
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Kunsthistorie legger ned ett, men deltar i to prosjektemner på MA-nivå dersom begge programmene realiseres (KULFI301 og SAMKUL301).
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

O. Studieprogram i Nordisk språk og litteratur

Tema	Kartlegging
Studieretninger	1. Nordisk språk og litteratur 2. Norrøn filologi 3. Norsk som andrespråk
Obligatoriske fellesemner	NOSP104 (15), NOLI102 (15). Felles mellom nordisk og norsk som andrespråk.
Oppretting av emner	NOSP104 (15 årlig), ISL2xx (15 årlig), NORAN1xx (5 sp årlig), NOLI2xx (10 årlig) - ny emnekode, men undervisning allerede dekket av NOLI250 Totalt = 35 sp per studieår.
Nedlegging av emner	NOLISP100/NORAN120/NOFI100 (10 x 3 høst), NOSP102 (15 vår), ISL102 (15 sp uregelmessig), ISL103 (15 sp høst), ISL104 (15 sp vår), NORAN101 (15), NORAN115 (15). Totalt = ca. 100 per studieår.
Endring i undervisningsomfang	Nordisk kutter dessuten dublering av NOLI102 (15) og NOLI103 (15) = 30 sp per studieår. Totalt for hele programmet: Reduksjon på ca. 85 sp per studieår (6 kurs).
Studieadministrative forhold	Kabalen mellom nordisk-retningene er komplisert, men ikke mer enn i dag. Kompleksiteten skyldes ansvar for mange program/lærerutdanning.
Medvirkende fagmiljøer	Nordisk språk og litteratur, norrøn filologi, norsk som andrespråk
Opptaksprognose per kull	Nordisk språk og litteratur: 25 Norrøn filologi (første opptak i 2015): 1 Norsk som andrespråk (første opptak i 2015): 8 Totalt = 34
Andre forslag til/typer samarbeid om studietilbud	ISL2xx (15): Valgemne i spesialiseringen i nordisk, del av spesialiseringen i norrønt, men uten å gå til erstatning for annet emne. På studieretning i nordisk språk og litteratur blir det <i>obligatorisk</i> å velge 15 stp fra norrønt, noran, islandsk, retorikk eller lingvistikk. I tillegg til de to obligatoriske fellesemnene mellom nordisk og norsk som andrespråk, blir NORAN2xx (15) og NOLI2xx (10) obligatoriske i norsk som andrespråk, og valgfrie i nordisk.
Nye opplysninger	Arbeidsgruppen foreslår nedlegging av <i>samtlige</i> NOLI2xx- og NOSP2xx-emner utenom NOLI250 og NOSP251 (som blir obligatoriske valgemner). Det omfatter 14 emnekode (10 undervisningsemner). Dette betyr ikke at så mye undervisning legges ned, men at tilbudene blir reservert for masternivået. Antallet emner på masternivået reduseres også, så det blir en reell reduksjon på 200-/300-nivå. Se under masternivået. I gjeldende ordning har 200- nivået 10 + 9 alternativ (se studieplanen) Forslaget reduserer det til 2 + 5.
Vurdering/samlet kommentar	Nordisk-fagene får til en vesentlig reduksjon i emnetilbudet. Dette oppnås ved to obligatoriske fellesemner mellom nordisk og norsk som andrespråk, men også ved å kutte introduksjonsemnet i første semester for hver av studieretningene, og dubleringen på nordisk litteratur 100-nivå. I tillegg kommer reduksjon av 200-/300 nivået. På norrønt gjøres ingen reduksjon. ISL2xx foreslås som fellesemne mellom nordisk og norrønt. Kommer som erstatning for annet emne på 200-nivå i spesialiseringen i norrønt.

O. Masterprogram i nordisk

Tema	Kartlegging
Studieretninger	1. Nordisk språk og litteratur 2. Norrøn filologi
Obligatoriske fellesemner	MAPRO (15 høst og vår).
Oppretting av emner	MAPRO (15 høst og vår). Nordisk språk evt. også norrønt bidrar med inntil halvparten av undervisningen på LINGMET.
Nedlegging av emner	NOLISP302 (5 høst og vår), NOLISP303 (10 høst og vår), NOLI312 (15 vår uregelmessig)
Endring i undervisningsomfang	Høst: Det legges ned tre tematisk spesifiserte NOSP-emner og opprettes to uspesifiserte. Reell reduksjon av det alene er på 15 stp.
Studieadministrative forhold	Kutter en del emnekoder (minst 10). Reduksjon i emnekoder og fjerning av «heis-emner» mellom 200- og 300-nivå bidrar forhåpentligvis til forenkling på studieadministrativ side, men det fremgår ikke klart av skissen.
Medvirkende fagmiljøer	Nordisk språk og litteratur, norrøn filologi
Opptaksprognose per kull	Nordisk språk og litteratur: 7 Norrønt: 1
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	LINGMET (15 vår), NOFI30x (15). Samarbeid med ALLV gjør at man kutter et undervisningsemne på MA (NOLI312, 15 uregelmessig). I stedet til bys studentene å ta et emne på ALLV. Gjensidig kutter ALLV et undervisningsemne på MA-nivå hver høst og lar studentene ta NOLI322.
Nye opplysninger	Så å si alt samvirke mellom 200- og 300-nivå opphører. De største forenklingene er på 200-nivået.
Vurdering/samlet kommentar	Studieretningen i norrønt har kun ett undervisningsemne hvert semester. Studentene skriver MA-oppgaven fra semester 1-4 ved siden av ett emne.

P. Bachelorprogram i Språkvitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Lingvistikk/språkvitenskap
Obligatoriske fellesemner	LING251 (15 vår): foreslått som del av fellesemne i noen IF-skisser/Europeiske språk og kulturer)
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	Administrativt/logistisk og faglig komplisert med delte emner.
Medvirkende fagmiljøer	Lingvistikk, datalingvistikk5
Opptaksprognose per kull	18
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	LING123 (15) også foreslått som valgfritt emne i spesialiseringen i nordisk.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	<p>Nordisk og lingvistikk har diskutert mulighetene for et felles program men mener at dette er lite hensiktsmessig, særskilt med tanke på profilering og rekruttering til språkvitenskap.</p> <p>Språkvitenskap har fra studieåret 2016-17 lagt ned sitt MA i datalingvistikk og språkteknologi (DASP) og spesialiseringen i DASP på BA. Noen av DASP-ernene er beholdt og inkorporert i spesialiseringen i lingvistikk. Språkvitenskap/lingvistikk har med dette kommet i forkjøpet av HF2018 og redusert/slått sammen sine to parallelle tilbud på BA og MA til ett løp.</p>

P. Masterprogram i lingvistikk

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Lingvistikk
Obligatoriske fellesemner	LINGMET (15 vår), felles med nordisk. Også foreslått i europeiske språk og kulturer (MA engelsk)
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	Kollisjonsfrihet mellom LINGMET og parallelle emner i program der dette skal inngå som valg eller obligatorisk emne (nordisk, engelsk, evt. andre).
Medvirkende fagmiljøer	Lingvistikk, datalingvistikk
Opptaksprognose per kull	7
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Har samarbeid med Logopedi og Kognitiv vitenskap ved SV.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	<p>Språkvitenskap har for studieåret 2016-17 lagt ned sitt MA i datalingvistikk og språkteknologi (DASP) og spesialiseringen i DASP på BA. Noen av DASP-ernene er beholdt og inkorporert i spesialiseringen i lingvistikk.</p> <p>Språkvitenskap/lingvistikk har med dette kommet i forkjøpet av HF2018 og redusert/slått sammen sine to parallelle tilbud på BA og MA til ett løp.</p>

Q. Bachelorprogram i litteraturvitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Allmenn litteraturvitenskap
Obligatoriske fellesemner	Litterært emne på 200-nivå (ALLV201/151) (15 sp høst eller vår) Felles med Europeiske språk og engelsk (MA).
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	Noen av IF-fagene foreslår kun å bruke halvparten av undervisningen i ALLV201/251 i sine fellesemner. Emner med delvis overlappende innhold og undervisning med andre emner er administrativt/logistisk og faglig komplisert.
Medvirkende fagmiljøer	Allmenn litteraturvitenskap
Opptaksprognose per kull	48
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Undervisningssamarbeid med klassisk filologi om et evt. nytt emne KLA101: Innføring i antikkens kulturhistorie (15).
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Kodestrukturen på litteraturvitenskap gjør at det enkelte undervisningstilbud blir vanskelig å identifisere for andre program, ikke minst i timeplanlegging/studieinformasjon og karakterutskrift. Det vil være nødvendig med en omlegging av kodene på ALLV 200- og 300-nivå for å få til utveksling av emner med andre program.

Q. Masterprogram i litteraturvitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Allmenn litteraturvitenskap
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	Ingen
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Reduksjon på 15 sp per studieår (ett valgemne mindre per studieår.)
Studieadministrative forhold	Kodebruken på litteraturvitenskap gjør at det enkelte undervisningstilbud blir vanskelig å identifisere for andre program, ikke minst i timeplanlegging/studieinformasjon og karakterutskrift. Det vil antagelig være nødvendig med en omlegging av kodene på ALLV 200- og 300-nivå for å få til utveksling av emner med andre program.
Medvirkende fagmiljøer	Allmenn litteraturvitenskap
Opptaksprognose per kull	14
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Gjensidig utveksling av ett valgemne per semester med nordisk litteratur. Samarbeid med nordisk om MAPRO: Masterprosjektutvikling? (Kun nevnt i skissen fra nordisk.)
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

R. Studieprogram i bachelor i retorikk

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	Ingen
Oppretting av emner	RET250 15 stp
Nedlegging av emner	Ingen
Endring i undervisningsomfang	Ingen
Studieadministrative forhold	Spesialiseringen i retorikk består av emner fra ulike fag, institutt og fakulteter. Krever ekstra koordinering av timeplan og eksamen. Ingen endring i dette.
Medvirkende fagmiljøer	Filosofi, kunsthistorie, klassisk, litteraturvitenskap, nordisk, medievitenskap
Opptaksprognose per kull	19
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	Det har vært samtaler med digital kultur, teatervitenskap og (moderne) kunsthistorie om et nytt kritikk-emne
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Alle unntatt 3 emner (45 stp) er fellesemner med andre.

S. Studieprogram bachelor i amerikastudier med språk og litteratur

(Fra IF-ledelsen)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Fransk Spansk Engelsk
Obligatoriske fellesemner	15 stp i Amerikas kultur og historie (AHKR og IF)
Oppretting av emner	15 stp i Amerikas kultur og historie (AHKR og IF)
Nedlegging av emner	Engelsk kutter dublering på 200-nivå = to tilbud på litteratur og to tilbud på lingvistikk = 40 sp (samme som på europeiske språk). Fransk: legge ned et emne på 15 stp/200-nivå Spansk: legge ned emner tilsvarende 15 stp/200-nivå
Endring i undervisningsomfang	Reduksjon på 2 * 1 emne 15 stp vår Reduksjon på 4 * 1 emne 40 stp (fjerner dublering engelsk om høsten 200 nivå)
Studieadministrative forhold	Timeplanmessig koordinering kreves, dette er fullt løsbart med innføring av faste undervisnings- og eksamenstider for fellesemnet og andre berørte emner. Samme fag som studieretning i mer enn ett program kompliserer opptaket, statistikk og oppfølging og profilering av innholdet i studiene, rekrutteringsinformasjon, m.m.
Medvirkende fagmiljøer	Fransk, spansk, engelsk, historie
Opptaksprognose per kull	Fransk (5), Spansk (19), Engelsk (41) = 65
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Fransk har 15 stp emner, engelsk og spansk har 10 stp emner. Utfordringer for lektorutdanning i engelsk med undervisning om våren både i ENG125 og ENG122 siden disse studentene må ta begge. Det samme gjelder studenter på årsstudiet og andre som må kunne kvalifisere til opptak på PPU. Per i dag kreves både ENG125 Britisk litteratur og kultur og ENG122 Amerikansk litteratur og kultur for å bli opptatt på PPU. Kan dette forandres? Programnavnet Amerikastudier vil antagelig skape andre forventninger hos søkerne enn det faktiske innholdet i våre språkstudier (i dette forslaget særskilt fransk). Opprinnelig forslag hadde også Språk og Amerikastudier som tittel.

T. Studieprogram bachelor i europastudier med språk og litteratur

(Fra IF-ledelsen)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Russisk Italiensk Fransk Tysk Spansk Engelsk
Obligatoriske fellesemner	15 stp i europeisk kulturhistorie (AHKR)
Oppretting av emner	15 stp i europeisk kulturhistorie (AHKR)
Nedlegging av emner	5 * 15 stp (Engelsk legger ikke ned emner)
Endring i undervisningsomfang	Reduseres med 5 * 1 emne 15 stp pr år Engelsk tilbyr i dag ett litteraturemne på 100-nivå om våren (ENG122). Skissen legger opp til at også ENG125 skal tilbys om våren, og ikke om høsten som nå. Nedlegging av dublering av 200-nivå i engelsk til undervisning kun vår. 4 emner på 10 stp med to koder hver.
Studieadministrative forhold	Samme fag som studieretning i mer enn ett program kompliserer opptaket, statistikk og oppfølging og profilering av innholdet i studiene, rekrutteringsinformasjon, m.m. Timeplanmessig koordinering kreves, dette er fullt løsbart med innføring av faste undervisnings- og eksamenstider for fellesemnet og andre berørte emner.
Medvirkende fagmiljøer	Russisk, italiensk, fransk, tysk, spansk, engelsk, historie
Opptaksprognose per kull	Russisk (17), Italiensk (12), Fransk (5), Tysk (8), Spansk (19), Engelsk (41) = 103
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	Fellesemnet er på 100-nivå i fag som ikke inngår i lektor/PPU og på 200-nivå i fag som inngår i lektor/PPU. Unntaket er engelsk. Tilpassing til lektor i fransk, tysk og spansk er derfor ivarettatt siden fellesemnet er lagt til 200-nivå. Mht. engelsk er det litt uklart siden lektorstudentene samt studenter som skal ta PPU, må ta både ENG122 og ENG125.

U. Studieprogram i arabisk og midtøstenstudier

(Fra IF-ledelsen)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Ingen
Obligatoriske fellesemner	-
Oppretting av emner	Nei
Nedlegging av emner	Nei
Endring i undervisningsomfang	Ingen innsparing på BA-nivå.
Studieadministrative forhold	
Medvirkende fagmiljøer	Arabisk, historie
Opptaksprognose per kull	16
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	BA-studenter i arabisk kan kvalifisere seg for opptak til master i historie ved å erstatte et 200-emne med et historieemne samt velge historie som frie emner.
Vurdering/samlet kommentar	Frie studiepoeng erstattes med midtøstenemner fra AHKR

V. Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer

(Fra IF-ledelsen)

Tema	Kartlegging
Studieretninger	Kinesisk Japansk
Obligatoriske fellesemner	5 + 10 stp i østasiatisk språk og kultur
Oppretting av emner	5 + 10 stp østasiatisk språk og kultur (fellesemner) 5 stp japansk 5 stp kinesisk Det opprettes emner på 25 stp
Nedlegging av emner	Det nedlegges emner på 40 stp: 10 stp japansk, 10 stp kinesisk (1. semester) 10 stp i japansk (4. semester) og 10 stp i kinesisk (6. semester)
Endring i undervisningsomfang	Netto reduksjon på 15 stp (40 stp-25 stp)
Studieadministrative forhold	
Medvirkende fagmiljøer	Kinesisk, Japansk
Opptaksprognose per kull	Kinesisk 38 Japansk 15 Sum 53
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	
Nye opplysninger	I den innsendte programskissen er det mange uklarheter knyttet til fellesemner. Dette ble oppklart i kvalitetssjekken. Nedlegging av emner på 200-nivå gikk ikke fram av den opprinnelige skissen.
Vurdering/samlet kommentar	Den var en feil i oppsettet på japansk i det opprinnelige forslaget. Fellesemnet skal være på 200-nivå. Dersom det ikke kan være på 200-nivå fordi det ikke er en fordypning, kan emnet flyttes til 2. eller 3. semester for begge studieretningene. Det var også en feil i utkastet til kinesisk. Denne studieretningen skal også ha et fellesemne på 200-nivå. Det var falt ut.

W. Bachelorprogram i Samtidskultur

Tema	Kartlegging
Studieretninger	1. Moderne kunsthistorie 2. Digital kultur 3. Teatervitenskap
Obligatoriske fellesemner	SAMKUL101 (10 høst) (i alle tre retningene) SAMKUL201 (10 vår): oblig. i kunst og teater, valgfritt i digital kultur.
Oppretting av emner	Felles: SAMKUL100 (10 høst), SAMKUL101 (10 høst), SAMKUL201 (10 vår). Digital kultur: DIKULT108 (15), DIKULT1xx (5 årlig), DIKULT25x (10 årlig) Kunsthistorie: KUN13x: Samtidskunst (15 årlig) Samlet:
Nedlegging av emner	Digital kultur: DIKULT100 (10 høst), DIKULT106 (15 årlig), DIKULT104 (15 årlig), DIKULT207 (10 høst/uregelmessig?). DIKULT250 (15 høst og vår). Reduserer 200-emner fra 15 til 10 sp (DIKULT203 (høst), DIKULT205 (høst), DIKULT208 (uregelmessig emne), DIKULT251 (vår), DIKULT252 (uregelmessig). Teatervitenskap: TEAT211 (15 valgemne, ett av tre emner) Kunsthistorie: KUN252 (15 uregelmessig), KUN255 (15 uregelmessig), KUN254 (15 uregelmessig), KUN201 (15 vår).
Endring i undervisningsomfang	Felles: økning med 30 sp per studieår. Digital kultur: vanskelig å beregne fordi flere emner er uregelmessige og 250-emnet er undervisningsfritt emner. Overslag: reduksjon med ca. 30 sp per studieår. Kunsthistorie: Vanskelig å beregne, reduksjon med ca. 15 sp per studieår. (NB: må ses i sammenheng med kunsthistorie i <i>BA i kulturhistorie</i> .) Teatervitenskap: Reduksjon med 25 sp per studieår. Samlet reduksjon på ca. 40 sp per studieår.
Studieadministrative forhold	Lån av forelesninger fra andre emnekoder gir komplisert logistikk (KUN1xx koordineres mot TEAT112 og DIKULT103). En lang liste anbefalte emner i frie studiepoeng gir komplisert logistikk. Antagelig ikke mulig å holde alle anbefalte frie emner i programskissen kollisjonsfrie.
Medvirkende fagmiljøer	Digital kultur, kunsthistorie, teatervitenskap
Opptaksprognose per kull	Studieretning digital kultur - 40 Studieretning kunsthistorie - 18 Studieretning teatervitenskap -18 Totalt = 77
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	MEVI224 (15) er lagt inni studieretningen i digital kultur som valgfri del.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	<u>Kunsthistorie:</u> Kunsthistorie bør sikre at kandidater med en spesialisering i kunsthistorie kvalifiserer for opptak til MA i kunsthistorie både ved UiB og ved andre læresteder. Det bør avklares hva som skal være kjerneemnene i spesialisering i kunsthistorie både i <i>BA i samtidskultur</i> og i <i>BA i kulturhistorie og filologi</i> .

Masterprogram i Digital kultur

Tema	Kartlegging
Studieretninger	-
Obligatoriske fellesemner	SAMKUL301 (15, høst)
Oppretting av emner	SAMKUL301
Nedlegging av emner	DIKULT301
Endring i undervisningsomfang	Noe reduksjon ved at SAMKUL301 er et samarbeid med teatervitenskap og kunsthistorie.
Studieadministrative forhold	Fellesemnet SAMKUL301 må plasseres med fagkoordinatoransvar i ett miljø, slik at det er én gitt fagkoordinator som har ansvaret for å samarbeide med administrasjonen om timeplan- og eksamensplanlegging.
Medvirkende fagmiljøer	Digital kultur - 5
Opptaksprognose per kull	Studieretning digital kultur - 6
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	KVIK301 og MEVI333 kan godkjennes i programmet: Det må angis hvilke emner disse kan erstatte. Det må også etableres en formell avtale med samarbeidspartnerne.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

Masterprogram i kunsthistorie

Tema	Kartlegging
Studieretninger	-
Obligatoriske fellesemner	SAMKUL301 (15, høst) eller KULFI301 (15, høst)
Oppretting av emner	SAMKUL301 (15, høst)
Nedlegging av emner	KUN311 (15, høst)
Endring i undervisningsomfang	Noe reduksjon ved at SAMKUL301 er et samarbeid med teatervitenskap og digital kultur.
Studieadministrative forhold	Se komm. under MA i digital kultur
Medvirkende fagmiljøer	Kunsthistorie
Opptaksprognose per kull	Studieretning kunsthistorie - 4
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	KVIK301 og MEVI333 kan godkjennes i programmet: Det må angis hvilke emner disse kan erstatte. Det må også etableres en formell avtale med samarbeidspartnerne.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

Masterprogram i teatervitenskap

Tema	Kartlegging
Studieretninger	-
Obligatoriske fellesemner	SAMKUL301 (15, høst)
Oppretting av emner	SAMKUL301 (15, høst)
Nedlegging av emner	Ingen.
Endring i undervisningsomfang	Noe økning ved at man inngår i samarbeid om undervisningen på SAMKUL301 i tillegg til emnene man allerede har på programmet.
Studieadministrative forhold	Se komm. under MA i digital kultur
Medvirkende fagmiljøer	Teatervitenskap
Opptaksprognose per kull	Studieretning teatervitenskap -3
Andre forslag til samarbeid om studietilbud	KVIK301 og MEVI333 kan godkjennes i programmet: Det må angis hvilke emner disse kan erstatte. Det må også etableres en formell avtale med samarbeidspartnerne.
Nye opplysninger	
Vurdering/samlet kommentar	

Programskisser

HF2018

Dette er programskissene slik de kom inn fra arbeidsgruppene ved fristen 31.08.16

Innhold

A, C, D: Historie og kultur. Arkeologi. Religionsvitenskap.....	2
E, R: Filosofi. Retorikk.....	15
M: Kjønnstudier.....	22
B Klassisk filologi.....	24
N: Kulturhistorie og filologi.....	30
W: Samtidskultur.....	48
Q Litteraturvitenskap.....	73
O, P: Nordisk. Språkvitenskap.	77
F: Engelsk og amerikansk språk og litteratur.....	89
G: Spansk og latinamerikastudier	92
H: Europeisk språk og litteratur	95
I: Arabisk og øst-asiatiske språk.....	108
S, T, U, W: Amerikansk. Europeisk. Arabisk. Øst-asiatisk.....	111

A, C, D: Historie og kultur. Arkeologi. Religionsvitenskap.

HF2018 – forslag fra AHKR

Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, samt studieleder og utdanningskoordinator:

Tove Fjell, arbeidsgruppens leder

Julie Watkins, studieleder

Simon Malmberg, arkeologi

Teemu Ryymin, historie

Christian Sæle, historie

Kyrre Kverndokk, kulturvitenskap

Hans-Jakob Ågotnes, kulturvitenskap

István Keul, religionsvitenskap

Arbeidsgruppen har fått i oppdrag å utrede mulighetene for et BA- og et MA- program i historie og kultur med studieretningene *historie og kultur* og *kulturforvaltning*, i tillegg til muligheter for fellesemner først og fremst for arkeologi og religionsvitenskap, men også for historie og kulturvitenskap.

1 Navn på studieprogram og studieretninger

Vi vil argumentere for at fagbetegnelsene skal med i programtittelen, slik:

Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap, studieretning historie og studieretning kulturvitenskap.

Vi har lagt til grunn følgende: Betegnelsen «studieretning» har en annen og mer formell status enn tidligere. Det innebærer blant annet at studieretninger er egne opptaksheter i Samordna opptak. Studentene som søker seg til et fag som nå er en studieretning, søker seg inn på studieretningen, ikke bare på programmet som studieretningen er en del av. Dette gjelder både for bachelor- og masterstudiet. På vitnemålet vil stå at uteksaminerte kandidatene har bachelor- eller mastergrad i for

eksempel historie og kulturvitenskap, studieretning historie, alternativt studieretning kulturvitenskap.

Arbeidsgruppen er usikker på hva HF2018 legger i "kulturforvaltning".

Kulturforvaltning er et større fagfelt som fagmiljøet i Bergen pr. i dag ikke arbeider med eller har kompetanse på. HF2018s navneforslag kombinerer begrep som befinner seg på to ulike nivå: Mens kulturvitenskap viser til en vitenskapelig praksis, slik disiplinnavn på et universitet vanligvis gjør, er kulturforvaltning et sektorbegrep. Disipliner har sjelden eller aldri sektorbegrep i navnet, det er som regel reservert for tverrfaglige studieløp ved høyskoler, samt yrkesutdanninger. Vi forutsetter derfor at en ikke går videre med dette forslaget, og vi benytter kun fagbetegnelsen kulturvitenskap i fortsettelsen.

2 Fellesemner

2a Historie og kulturvitenskap

Situasjonen for historie og kulturvitenskap er følgende: Historie vil i årene fremover få seks vakante stillinger som en må lyse ut for å opprettholde et godt studietilbud.

Kulturvitenskap har seks fast ansatte og i løpet av de neste 7-9 årene vil halvparten av de fast ansatte gå av med pensjon. Pr. i dag kan ansatte ha verv og forskningsfri uten at fagmiljøet tilføres vikarmidler, men hvis fagmiljøet ikke får anledning til å lyse ut stillinger, vil antallet ansatte ved kulturvitenskap utgjøre et alvorlig problem.

Vi er positive til et felles studieprogram for historie og kulturvitenskap, og ser gjerne at vi i fremtiden samarbeider nærmere om utvalgte studieemner. Vi tar utgangspunkt i at begge fag føres videre som *selvstendige vitenskapsfag*. En forutsetning for å åpne spesialiseringen i kulturvitenskap for emne fra historie må være at slike emner bidrar til den kulturvitenskaplige kunnskapsutviklingen.

Ved å slå sammen historie og kulturvitenskap til ett program med to studieretninger, innfris eksternt krav om større enheter (NOKUT-krav) og HF-internt krav om innsparing. I denne prosessen er det viktig å ha klart for seg at kulturvitenskap allerede har gjort vesentlige endringer som ledd i tilpasning til færre ansatte, og disse endringene har allerede og vil fremover føre til store innsparinger (se pkt. 3).

I tillegg er det viktig å påpeke at historie og kulturvitenskap allerede samarbeider om en rekke emner. Samarbeidsemnene er følgende: etterutdanningsemnene MUSE620 Å forske i og på museum og MUSE621 Vitenskapelig publisering for museumsansatte; de ordinære emnene HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv på helse, AHKR201 Praksis i arbeidslivet, og SAS13 Norwegian Culture and History – Scandinavian Area Studies; samt poststudieemnet AHKR391 Forskningsfordjuping etter mastergrad, der ansatte på kulturvitenskap er inne på veiledersiden. Av samarbeidsemnene er HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv på helse godkjent som emne i begge spesialiseringene. De museumsrelaterte emnene har gitt instituttet gode samarbeidsrelasjoner med Bymuseet i Bergen og Museum Vest, i tillegg til at etterutdanningsemnene MUSE620 Å forske i og på museum og MUSE621 Vitenskapelig publisering for museumsansatte tiltrekker seg studenter fra hele landet.

Det foreslås nå et felles studieprogram med to separate studieretninger, historie og kulturvitenskap. I og med at en ikke kan ha en studieretning i en studieretning, vil en konsekvens bli at studieretning i Midtaustens historie ikke videreføres i sin nåværende form.

Det foreslås at et fellesemne på bachelornivå gis med varierende tema. Ordningen med varierende tema sikrer fleksibilitet i undervisningstilbudet, og gjør det mulig å opprettholde et variert, dagsaktuelt og forskningsbasert studietilbud med høy kvalitet. Dette samarbeidet vil bety en fortsettelse av et «grasrotsamarbeid» som allerede er etablert, for eksempel gjennom HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv på helse. På sikt kan en også se for seg samarbeid om blant andre KUVI103 Etniske relasjoner og konflikter og KUVI107 Hekseprosessene og den magiske verden, i tillegg til helt nye samarbeid om for eksempel seksualitetshistorie, og om minnepolitikk / historiebruk.

For å synliggjøre at dette er et fellesemne, bør det gis en ny kode, for eksempel HIK1xx. Dette vil inngå som et mulig valgemenne i de to studieretningenes spesialiseringer.

På masternivå foreslås å gjøre HIS308 Historieformidling til et fellesemne som kan inngå som valgemenne i masterprogrammet i kulturvitenskap (på linje med KUVI301 Teoretiske perspektiv i kulturvitenskap og KUVI303 Kulturvitenskapens kulturhistorie). Strukturen i histories masterprogram forblir uendret. HIS308 tilbys allerede som post-masteremne

(under koden AHKR392) for alle instituttets studenter, og det var fra starten planen at de andre fagene skulle kunne bidra inn i et slikt emne. Som fellesemne blir det også naturlig å invitere lærerkrefter fra kulturvitenskap: Dette blir altså et emne som historie tilbyr, men der kulturvitenskap kan bidra med undervisningsressurser.

2b Arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskaps samarbeid med andre studieprogram

De fire studieprogrammene ved AHKR kan alle tilby emner, og i noen grad skreddersy emner til studieprogram ved IF og LLE. Dette gjelder gjerne først og fremst historie, men også de tre andre studieprogrammene.

Historie har foreslått for IF å utvikle et emne i europeisk historie, EURHIS1XX, som kan inngå i spesialiseringene både i historie og europeiske språkfag. IF har vist interesse for fordypningstemaene som historie tilbyr i europeisk historie, dersom pensum og eksamensoppgave kan være på engelsk.

Det er kommet ulike forslag om samarbeid mellom historie og arabisk, men disse er kommet for sent til å kunne bli diskutert i fagmiljøet. Historie vil ta opp forslagene på de neste fagmøtene.

Bachelorprogrammet i arkeologi består av oversiktsemner som tilbys permanent, samt fordypningsemner der tema varierer fra år til år. Oversiktemnene er ARK110: Menneske, utvikling og samfunn: frå dei første menneska til slutten av bronsealderen ca. 500 f. Kr. (20 stp); ARK120: Middelhavet, Nord-Europa og Norden frå ca. 500 f. Kr. - 1500 e. Kr. (20 stp); og ARK210 Teori og metode i arkeologi (10 stp). Fordypningsemner på 100-nivå omfatter 10 studiepoeng, og på 200-nivå 5 studiepoeng. Tema for disse avgjøres ikke før tidligst ett år i forveien, hvilket gjør det vanskelig å planlegge inn i andre studieprogram. Eksempel på fordypningstema har vært bergkunst, zooarkeologi, metallurgi og romersk arkeologi.

Klassiske fag foreslår et samarbeid med arkeologi. Klassiske fags hovedforslag til HF2018 er, etter det vi forstår, en sammenslåing med kunsthistorie (frem til ca. 1750) og norrønt, men i et *alternativt forslag* tilbyr klassiske fag å gå inn i undervisningen på

ARK120 Middelhavet, Nord-Europa og Norden frå ca. 500 f. Kr. - 1500 e. Kr. (20 stp). Klassiske fag kan tilby egne forelesninger og pensum om gresk og romersk kulturutvikling. Undervisningen vil skje i et KLA-emne (15 stp) som delvis (10 studiepoeng??) overlapper med ARK120. Arkeologi har ikke fått anledning til å diskutere dette på et fagmøte. Innspillet fra klassiske fag er interessant, men bidraget må ha en tydelig kobling til materiell kultur. Logistikken kan være en utfordring.

Religionsvitenskap kan også tilby emner til andre studieprogram, som blant andre kunsthistorie, klassiske fag og arabisk. Aktuelle emner, som alle går årlig, er følgende: RELV103 Hinduismen, buddhismen og andre asiatiske religioner; RELV105 Midtøstens og Middelhavsområdets eldste religionshistorie, og norrøn og samisk religion; RELV222/322 Religioner i antikken; og RELV235/335 Islam og muslimers religion.

Arabisk har meldt interesse for RELV235/335 Islam og muslimars religion, som går årlig. Arabisk har også meldt interesse for RELV230 Religion og media, men det er uvisst om dette emnet vil tilbys igjen. Videre har klassiske fag i et alternativt forslag foreslått å gå inn i undervisningen om den greske og romerske antikkens religion og litteratur på RELV105 Midtøstens og Middelhavsområdets eldste religionshistorie, og norrøn og samisk religion. Undervisningen vil skje i et KLA-emne (15 studiepoeng?) som delvis (5 studiepoeng) overlapper RELV105. I utgangspunktet er forslaget interessant, men religionsvitenskap har ikke fått anledning til å diskutere dette på et fagmøte. Logistikken kan være en utfordring.

Kulturvitenskap er leverandør av kunnskapsgrunnet for kulturarvssektoren, for de kulturhistoriske museene og for kulturminnevernet. Der er sendt en forespørsel til kunsthistorie (nytt studieprogram i samtidskultur) om det er interesse for emnet KUVI108 Museologi. En ønsker videre å vurdere muligheten for å tilråde emner fra kunsthistorie som frie studiepoeng, eller som valgmenner i spesialiseringen. Aktuelle emner kan være KUN255 Arkitektur og bygningsvern (med bacheloroppgåve), og KUN252 Fotografiet sin teori og historie (med bacheloroppgåve). Disse to emnene er i dag emner med bacheloroppgåve: Hvis en skal anbefale kulturvitenskapsstudenter å ta disse emnene, må eksamensformen gjøres om for kulturvitenskapsstudenter fra bacheloroppgåve til for eksempel 7 dagers hjemmeeksamen. Dette er meldt inn til arbeidsgruppen, der kunsthistorie inngår.

Kulturvitenskap har også sendt en forespørsel til digital kultur om der er interesse for emnet KUVI104 Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til Facebook, som tilbys årlig.

3 Emneportefølje

Arkeologi, historie og religionsvitenskaps emneporteføljer forblir den samme som i dag. På kulturvitenskap er der tatt en rekke grep for å redusere antall emner i spesialiseringen. Flere KUVI-emner er lagt ned, lagt "på is", og tilbys når det er ressurser til det. Ingen kulturvitenskapsemner dubleres. Dette betyr at kulturvitenskap reduserer det årlige studietilbudet med fire studieemner:

- KUVI204 Folketru og nyreligiøsitet legges ned;
- KUVI102 Tradisjon og modernitet. Fortida i notida legges ned;
- åtte bacheloremner (KUVI253, KUVI254, KUVI255, KUVI256, KUVI257, KUVI258, KUVI259 samt HEMB250) legges ned og i stedet opprettes KUVI250 Bacheloroppgåve. Dette representerer en administrativ innsparing;
- KUVI202 Kulturformidling er lagt på is;
- KUVI107 Hekseprosessane og den magiske verda tilbys når det er ressurser til det (evt. alternerer med HEMB111);
- HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv legges på is i 2017 og 2018 og tilbys når det er ressurser til det fra og med 2019 eller 2020 (evt. alternerer med KUVI107).

4 Studieløp

Anbefalt studieløp – Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

I Studieretning kulturvitenskap (BA)

Sem	Emner		Kommentar
6 v	Frie stp	Frie stp	
5 h	Frie stp	Frie stp	
4 v	KUVI250	Valgemne i spesialisering	
3 h	KUVI104	KUVI105	
2 v	KUVI101	Valgemne i spesialisering	
1 h	Ex.phil	Ex.fac	KUVI100

Mulige valgemenner i spesialiseringen i studieretning kulturvitenskap. Noen av emnene tilbys årlig, mens andre tilbys når det er ressurser til det.

- HIK115 (nytt fellesemne historie og kulturvitenskap – tilbys årlig)
- KUVI103 Etniske relasjonar og konflikhtar (tilbys årlig)
- KUVI106 Kjønn, seksualitet, kultur (tilbys årlig)
- KUVI107 Hekseprosessane og den magiske verda (tilbys når det er ressurser)
- KUVI108 Museologi (tilbys årlig)
- HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv på helse (fellesemne historie og kulturvitenskap – tilbys når det er ressurser)

II Studieretning historie (BA)

Sem	Emner		Kommentar
6 v	Frie stp	Frie stp	
5 h	Frie stp	Frie stp	
4 v	HIS250	HIS203	
3 h	HIS102	Valgemne i spesialisering	
2 v	HIS101	Valgemne i spesialisering	
1 h	Ex.phil	Ex.fac	HIS100

Mulige valgemenner i spesialiseringen i studieretning i historie. Noen av emnene tilbys årlig, mens andre tilbys når det er ressurser til det.

- HIK115 (nytt fellesemne historie og kulturvitenskap – tilbys årlig)
- HIS108 Oversikt over kvinne- og kjønns historie (tilbys årlig)
- HIS111 Oversikt over USAs historie (tilbys årlig)
- HIS113 - 114 Fordjuping i eldre historie (tilbys når det er ressurser)
- HIS115 - 116 Fordjuping i nyare historie (tilbys når det er ressurser)
- HIM101 Oversyn over Midtaustens historie (tilbys årlig)
- HIM103 Islam og politikk (tilbys årlig)
- HIM111 Globale perspektiv på afrikansk historie (tilbys årlig)
- HIM201 Fordjuping i Midtaustens historie (tilbys årlig)
- EUR103 Europa etter 1945: Ressursar, demografi, økonomi (tilbys årlig)
- HEMB111 Historiske og kulturelle perspektiv på helse (fellesemne historie og kulturvitenskap - (tilbys når det er ressurser)

Anbefalt studieløp for Master i historie og kulturvitenskap

III Studieretning kulturvitenskap (MA)

Sem	Emner		Kommentar
4 v	KUVI350		
3 h			
2 v	KUVI304	HIK308/KUVI303*	
1 h	KUVI302	KUVI301*	

*Valgemnet i 2. semester kan etter søknad være et relevant emne fra et annet fag.

IV Studieretning historie (MA)

Sem			Kommentar
4 v	HIS350		
3 h			
2 v	HIS303	HIS304/HIK308/HIS309*	
1 h	HIS301	HIS302	

*Valgemnet i 2. semester kan etter søknad være et relevant emne fra et annet fag.

5 Felles overordnet læringsutbytte

5a Læringsutbytte i Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Kunnskapar:

Studenten

- vil ha oversikt over sentrale tema i historie eller kulturvitenskap.
- vil ha kunnskap om sentrale teori-, kjelde- og metodespørsmål.

Ferdigheiter:

Studenten

- har ferdigheiter i å drøfte faglege problemstillingar.
- kan analysere kjelder og trekkje eigne konklusjonar basert på eit avgrensa materiale.

Generell kompetanse:

Studenten

- er skikka til å formidle kunnskap både munnleg og skriftleg.
- har kompetanse til å setje seg inn i nye problemfelt og til å sjå og analysere saker frå fleire sider.

5a Læringsutbytte i Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Kunnskapar:

- Ved fullført mastergrad er kandidaten ein fagekspert innan sitt forskingsfelt.
- Kandidaten har inngåande kunnskapar om kvalitative metodar og forskningsetikk i samband med konkret praktisk og teoretisk problemløysing.

Ferdigheiter:

- Kandidaten kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsprosjekt under rettleiing.
- Gjennom masterseminaret har kandidaten lært å gi relevant kritikk.

Generell kompetanse:

- Kandidaten er kvalifisert til å handtere, vurdere og analysere komplekse saksbilete, syntetisere relevant informasjon samt å grunngje eigne slutningar.
- Kandidaten kan formidle forskingsresultat i vitenskaplege arbeid.

6 Studieretningenes læringsutbytter

6 a Læringsutbytte bachelorprogram studieretning historie

Kunnskapar:

- Kandidaten vil ha god oversikt i norsk og internasjonal historie frå antikken til i dag. Gjennom fordjupingar vil studenten ha særskild god innsikt i nokre sentrale historiske tema, teoriar og forskningstradisjonar både i eldre historie (før 1750) og nyare historie.
- Kandidaten vil òg ha god kunnskap om sentrale kjelde- og metodespørsmål.

Ferdigheiter:

- Kandidaten har ferdigheiter i å drøfte historiske problemstillingar og kritisk

vurdering av historiske framstillingar.

- Kandidaten kan analysere historiske data, kjelder og litteratur, samt trekkje sjølvstendige konklusjonar basert på dette materialet.

Generell kompetanse:

- Kandidaten vil ha erfaring med å handsame store informasjonsmengder, samt å formidle historisk kunnskap både munnleg og skriftleg.
- Kandidaten har kompetanse til å setja seg inn i nye problemfelt og å analysere saker frå fleire sider.

6 b Læringsutbytte masterprogram studieretning historie

Kunnskapar:

Kandidaten har avansert kunnskap innanfor sitt forskningsfelt, og spesialisert innsikt i temaet som er gjenstand for masteroppgåva. Ved fullført mastergrad er kandidaten ein fagekspert innan sitt forskningsfelt. I tillegg til ein brei empirisk kunnskapsbase, har kandidaten innsikt i fagtradisjonar, forskningsetiske problemstillingar, historiefagets plass i samfunnet, samt ei solid forståing av metodar og teoriar som analytiske verktøy. Kandidaten kan anvende sin kunnskap på nye område av historiefaget.

Ferdigheiter:

Kandidaten kan forholde seg kritisk til historiske framstillingar og historisk kjeldemateriale, og kan bruke fagets teori, metodar og teknikkar i sjølvstendig løysing av historiske problem. Kandidaten kan analysere og forholde seg kritisk til ulike kjelder, avgrense saksforhold på basis av store informasjonsmengder og dokumentere sine funn i tråd med faglege krav og standardar. Kandidaten kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsprosjekt under rettleiing og i tråd med gjeldande forskningsetiske normer. Kandidaten kan formidle forskingsarbeid på ein kyndig og forståeleg måte i skriftleg form.

Generell kompetanse:

Kandidaten er kvalifisert til å handtere, vurdere og analysere komplekse saksbilete, syntetisere relevant informasjon samt å grunngje eigne slutningar. Gjennom arbeidet med eit sjølvstendig forskingsarbeid har kandidaten vist evne til å problematisere og

reflektere kring omgrep, kunnskap, teori og metode på ein forskingsetisk forsvarleg måte. Kandidaten har òg kompetanse i vitskapleg diskusjon og kommunikasjon, både skriftleg og munnleg, og kan gjere kompliserte saksforhold forståeleg for eit breiare publikum.

6 c Læringsutbytte bachelorprogram studieretning kulturvitenskap

Kunnskapar

Studieretningen gir teoretiske og empiriske kunnskapar om mennesket som kulturskapande og kulturbærande vesen. Det gir vidare konkrete kunnskapar om ei rekke fenomen i fortid og notid, blant anna seksualitet, migrasjon, helse, magi, folketro og kulturarv.

Ferdigheiter

Studenten får grunnleggande innsikter i kulturvitskaplege tenkemåtar. Studenten vil tileigne seg omgrep og teoriar som er grunnleggande i kulturvitskap, og som kan brukast for å studere kulturelle fenomen i fortid og notid. Det vil gjera studenten i stand til å sjå ulike sider ved kvardagslivet som kjønn, seksualitet, helse, migrasjon og mediebruk med eit kulturvitskapleg blikk. Samtidig vil studenten setjast i stand til å samle inn og bearbeide eit kjeldemateriale med kulturvitskaplege metodar.

Generell kompetanse

Studenten får ei grunnleggande kulturfagleg kompetanse til å forstå og analysere kulturell kompleksitet, endring og stabilitet. Denne kompetansen er nyttig i ei rekkje samanhengar i samfunnet, som i museums- og kulturarvssektoren, kulturadministrasjon og media.

6 d Læringsutbytte masterprogram studieretning kulturvitenskap

Kunnskapar:

Ved fullført mastergrad i kulturvitskap har studenten tileigna seg avanserte kunnskapar om nyare kulturvitskaplege teoriar og vitskapsteoretiske problemstillingar. Ho/han har inngåande kunnskapar om kvalitative metodar og forskingsetikk i samband med konkret praktisk og teoretisk problemløysing. Ho/han har inngåande innsikt i og kan analysa tema knytt til faghistorie og fagets eigenart der folkloristikk, etnologi og

kulturformidling er viktige kunnskapsfelt.

Ferdigheiter:

Ved fullført grad kan studenten mestre relevante faglege omgrep og teoriar. Ho/han kan avgrense eit forskingsprosjekt og analysere og forhalde seg kritisk til kvalitativt materiale. Ho/han kan òg gjere bruk av både individuell rettleiing og rettleiing i gruppe. Studenten har i tillegg avanserte kunnskapar om sjangeren prosjektskildring og kan formulere problemstillingar og knytte relevant materiale til desse. Gjennom masterseminaret har ho/han også lært å gi relevant kritikk. Vidare kan studenten gjere seg sjølvstendige refleksjonar over teoriar, metodar og tolkingar i lys av fagspesifikke tema og perspektiv. Studenten kan òg nytte ulike sjanrar som er aktuelle for kulturvitskapleg formidling. Ved fullført grad kan studenten på sjølvstendig vis nytte kunnskapar om kulturvitskaplege metodar og forskningsetikk I samband med konkret praktisk og teoretisk problemløysing.

Generell kompetanse:

Kandidaten kan nytte teoretiske kunnskapar og ferdigheiter på nye område og kan planlegge eit forskingsprosjekt. Ho/han har oversyn over og forståing for eige fagområde og kan sjå aktuelle problemområde i eit kulturvitskapleg og faghistorisk perspektiv, og kan analysere relevante metodiske og forskningsetiske problemstillingar. Ho/han kan formidle forskingsresultat i vitskaplege arbeid og formidle faglege problemstillingar og resultat til ålmenta og utvikle nye prosjekt i ulike kulturelle samanhengar.

7 Masterprogram – opptakskrav

Opptakskrav – studieretning historie

Opptak til studieretning i historie skjer på grunnlag av en spesialisering i historie.

Opptakskrav kulturvitenskap

Opptak til studieretning i kulturvitenskap skjer på grunnlag av en spesialisering i kulturvitenskap eller tilsvarende.

Begge fag åpner for at en spesialisering i særskilte tilfeller kan inneholde relevante emner fra andre fag, innpasset etter søknad.

8 Generell vurdering

Når det gjelder omleggingens sterke sider, vurderer fagmiljøene det dithen at en bevarer fleksibiliteten og det faglige nivået, samtidig som det åpner for nye faglige muligheter. I tillegg er tiltakene ressursbesparende.

E, R: Filosofi. Retorikk.

Programskisser - HF2018 - FoF

FILOSOFI

Faget filosofi er ikkje føreslått slått saman med andre fag. Skildringane i punkta under blir med naudsyn difor noko sparsommelege. Arbeidsgruppa har for øvrig vært i kontakt med andre program og diskutert moglegheitene for at nokre av våre emne kunne passe inn i nye program (meir under punkt 2). Generelt tilrårer me at det kan vere en god modell at studieprogram tilrårer konkrete emne for sine studentar når det kjem til val av frie emne og frie studiepoeng.

1) Namn på studieprogrammet og på eventuelle studieretningar i programmet

Bachelorprogram i filosofi
Masterprogram i filosofi

2) Fellesemne

Vi har vore i kontakt med andre program og diskutert moglegheitene for at nokre av våre emne kunne passe inn i nye program. Konkret har vi snakka med Klassisk filologi, ved Pär Sandin, om moglegheitene for å bruke vårt emne FIL233 - Antikkens filosofi. Vidare har vi snakka med Nordisk og lingvistik, ved Torodd Kinn om å bruke vårt emne FIL126 - Språkfilosofi. Språkvitskap nyttar allereie vårt emne LOG110 - Introduksjon til formallogikk som en obligatorisk del av sin spesialisering, og FIL126 ville etter vår meining vere veldig aktuelt. Med Jørgen Bakke ved Kunsthistorie, Klassisk og Norrønt har vi også drøfta emne og deling, og her var det vårt emne i Estetik (FIL218) som konkret kom med i diskusjonen.

Emna på 200-nivå nemnd over finnes også på mastergradsnivå med felles undervisning og vil kunne tene på tilsvarande måte på aktuelle masterprogram.

Eit overordna problem er at instituttet si emneportefølje i all hovudsak er sett saman av 10- og 5-poengs emne. Dette kan ev. løysast ved at «mottakarprogram» tar to fellesemne (10+5), eller at me opprettar 15 poengs variantar av aktuelle fellesemne.

FIL233/FIL333 - Antikkens filosofi ***Haust eller vår, 10 SP***

Mål og innhald

Emnet skal gje studentane høve til å fordjupe seg i sentrale filosofiske originaltekstar frå antikken, epoken frå omlag 600 f. v.t. til omlag 500. Platon og Aristoteles er dei to mest sentrale forfattarane i perioden, men tekstar av andre filosofar vil og kunne vera aktuelle (t.d. førsokratikarane, Epikur, stoikarane, Augustin). Studentane skal gjere seg kjende med sentrale filosofiske problemstillingar og samstundes opparbeide seg forståing for både det særmerkte ved filosofien i epoken, og for epokens påverknad på seinare tidars filosofi. Gjennom sekundærlitteratur vil studentane få innblikk i ulike fortolkingar av antikke tekstar.

Emnet skal gje studentane eit godt grunnlag for å studere filosofien i seinare epokar, ikkje minst samtidsfilosofien.

FIL126 - Språkfilosofi ***Haust, 5SP***

Mål og innhald

Filosofi har til alle tider vore opptatt av kva for ei rolle språket spelar for kunnskap, for grunngeving og for korleis vi oppfattar verda ikring oss. I nyare tid har spørsmål om språkleg meining og referanse og om tilhøvet mellom språk, omgrep, logikk, tenking, erfaring og røynsle vore sentrale. Sidan forrige hundreåret har mange også sett språkleg analyse som filosofiens grunnleggjande metode. Derfor er det naudsynt å ha kjennskap til moderne språkfilosofi for å kunne orientere seg i samtidsfilosofien.

FIL126 skal gje studentane eit oversyn over viktige grunnomgrep, argument og posisjonar i språkfilosofi. Hovudvekta ligg på tema i samtidsfilosofien, men det vil ofte vere aktuelt å ta utgangspunkt i filosofiske verk og posisjonar frå eldre tider. Etter fullført emne skal studentane vere i stand til å formidle sentrale teoriar og problemstillingar innanfor språkfilosofi og sjå relevansen av desse i andre samanhengar. Emnet skal gi grunnlag for vidare studiar i filosofi på bachelornivå.

LOG110 - Introduksjon til formallogikk ***Vår, 5 SP***

Mål og innhald

Logikk er studiet av logiske tilhøve mellom setningar, til dømes at eit sett av setningar er konsistent, eller at ein bestemt konklusjon følgjer frå eit sett av premisar. I formallogikken studerer ein tilhøve mellom setningar som avheng av deira logiske form.

LOG110 skal gi studentane ei innføring i grunnleggjande delar av formallogikken. Det blir gitt ei innføring i setningslogikk og førsteordens predikatlogikk, med vekt på omsetting frå naturleg språk til formallogisk språk og på bruk av sanningstabellar (i setningslogikken) og tre-metoden (i både setnings- og predikatlogikk) som bevissystem.

FIL218/FIL318 - Estetikk ***Haust eller vår, 10 SP***

Mål og innhald

Emnet skal gje ei innføring i filosofiske problemstillingar og posisjonar som er sentrale for filosofisk estetikk og for den teoretiske refleksjonen over dei estetiske faga. Kurset har i hovudsak ei tematisk tilnærming, men klassikarane har også ei sentral stilling. Eksempel på viktige tema er definisjonen av kunst, estetisk erfaring, kunst og erkjenning, og smak.

Undervisningsmodell for alle emna over: Modell A

3) Emneportefølje

Emne ved FoF som kan vurderast lagt ned:

FIL238/338 – Moderne europeisk filosofi, 10 SP

FIL234/339/339 – Filosofi og kjønn, 10 SP (noko betinga av status til BAHF-KJØNN)

For øvrig, instituttet har planar om, uavhengig av prosjektet HF2018 å føreta ein grundig gjennomgang av heile emneportefølja i 2017 med sikte på ressurs sparing.

5) Studieløp

Bachelorprogram i filosofi

Sem	Emne			
6v	Frie SP			
5h	Frie SP			
4v	FIL251	Valemne i filosofi / frie SP		
3h	FIL121	FIL123	FIL126	Valemne i filosofi / frie SP
2v	FIL120	FIL122	FIL125	LOG110
1h	Ex.phil	Ex.fac	FIL124	

5 og 6 semester er tilråda for utveksling

Masterprogram i filosofi

Sem	Emne			
4v	FILO350			
3h	FILO350			
2v	FIL313	FIL314	Forskingsemne i filosofi	
1h	FIL311	FIL312	Forskingsemne i filosofi	Forskingsemne i filosofi

5) Felles overordna læringsutbytte

Bachelorprogrammet i filosofi

Kunnskap:

Ein bachelor i filosofi skal ha

- oversikt over og innsikt i sentrale klassiske filosofiske originaltekstar frå antikken til våre dagar
- forståing for filosofien sin eigenart og for den rolla filosofihistoria spelar i filosofien
- oversikt over sentrale filosofar og problemstillingar i samtidsfilosofien
- grunnleggjande kjennskap til formal logikk
- grunnlag for kritisk handsaming av ulike skriftlege og munnlege framstillingar både av fagleg og av meir allmenn art

Dugleik:

Ein bachelor i filosofi skal kunne

- løyse ei gjeven problemstilling på ein sjølvstendig måte innan ein avgrensa periode
- raskt trekkje ut relevant stoff frå ei større mengd litteratur for å handsame gjevne oppgåver
- nytte sin kombinasjon av fag i spesialisering og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar
- lese og fortolke filosofiske originaltekstar som går utover pensum i tillegg til å kunne ta til seg i relevant sekundærlitteratur
- formidle avgrensa filosofiske problemstillingar både skriftleg og munnleg

Kompetanse:

Bachelorstudiet i filosofi gir erfaring med kritisk analyse og drøfting av komplekse problem, ofte på høgt abstraksjonsnivå. I tillegg til å gi eit godt grunnlag for vidare studier og forskning, er dette ein kompetanse som er nyttig f.eks. i utgreingsarbeid innanfor offentleg og privat administrasjon, næringsliv og organisasjonar.

Ein bachelorgrad med spesialisering i filosofi i kombinasjon med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) kvalifiserer for undervisning i filosofi i ungdomsskule eller vidaregåande skule. Bachelorgraden gir grunnlag for opptak til masterstudium i filosofi.

Masterprogrammet i filosofi

Kunnskap:

Ein masterkandidat i filosofi skal ha

- brei oversikt over filosofiske problemstillingar både i teoretisk og praktisk filosofi.
- fordjupning i eitt filosofisk hovudområde knytt til masteroppgåva.
- oversikt over sentrale filosofar og problemstillingar i samtidsfilosofien.
- kunnskap om aktuelle forskingsspørsmål innanfor tema knytt til masteroppgåva.

Dugleik:

Ein masterkandidat skal kunne

- setje seg inn i forskingslitteraturen på sentrale område av filosofifaget.
- vurdere ny forskingslitteratur på sitt spesialområde.
- bruke sine filosofiske kunnskapar til å ta føre seg aktuelle problemstillingar i andre fag og i samfunnsspørsmål.

Kompetanse:

Masterstudiet i filosofi vil gi kompetanse

- til å utarbeide eitt sjølvstendig forskingsprosjekt.
- i kombinasjon med praktisk-pedagogisk utdanning som kvalifiserer for undervisning i filosofi i vidaregåande skule.
- som kan gi opptak til doktorgrad i filosofi

6) For kvarstudieretning: Studieretningen sitt spesifikke læringsutbytte

Utgår i.o.m. at begge programma over ikkje er føreslått med studieretningar

7) Opptakskrav til master

Masterprogrammet i filosofi byggjer på ein bachelorgrad med 90 studiepoeng spesialisering i filosofi, eller tilsvarande. Dersom du har studert ved ein lærestad som har krav om minimum 80 studiepoeng med spesialisering/fordjuping, kan dette bli akseptert som opptaksgrunnlag.

Studentar som ynskjer å søkje opptak til masterprogram i filosofi på anna grunnlag enn godkjent spesialisering i filosofi, må søkje om godkjenning på førehand, seinast 1. april i vårsemesteret og 18 oktober i haustsemesteret. Slike søknader må innehalde karakterutskrift/vitnemål, pensumliste og omtale av dei emna søkjaren meiner skal erstatte ei ordinær spesialisering.

Følgjande kan kvalifisere for opptak:

minst 60 studiepoeng i filosofi
30 studiepoeng i tillegg som er relevante for masterstudiet
tilleggssøknad (500-700 ord) som gjer greie for relevant fagleg bakgrunn og kompetanse
Søkjarene vert individuelt vurderte av fagmiljøet.

Ei eventuell godkjenning må leggjast ved søknaden til masterprogrammet.

8) Generell vurdering

I.o.m. at det ikkje er føreslått nokre endringar for programma over har ikkje arbeidsgruppa nokon kommentar til dette.

RETORIKK

I og med at retorikk si framtid i dei rammene som HF2018 har føreslått er høgst uklare vel me i det følgjande å gå vekk frå skjema nytta over og heller kommentere gjennom eit notat forfatta av programkoordinator ved bachelorprogrammet i retorikk, Hans Marius Hansteen.

Merk: Notatet er basert på drøftingane i programstyret før sommaren (jamfør vedlagte utdrag frå referat), og samtaler med representantar for ulike fagmiljø ved LLE, men står for programstyreleiaren si eiga rekning.

1. Fagleg og administrativ plassering av BA-programmet i retorikk

Prosjekt HF2018 har bedt om at det vart vurdert om ein kunne samla Allmenn litteraturvitskap, Teatervitskap og Retorikk som studieretningar innan eitt BA-program. Det vart tidleg klårt at det ikkje ligg til rettes for å gjera dette. Dei faglege berøringspunkta som finst, er ikkje av ein slik karakter at det er føremålstenleg å laga til felles studieemne.

Det er verd å minna om at BA-programmet i retorikk slik det ser ut i dag, er eit tverrfagleg program. Det er tre obligatoriske emne à 15 stp som er spesifikke for retorikkprogrammet. Ut over dette kombinerer studentane emne frå andre studieprogram. Etter det vi kjenner til i dag, vil desse emna framleis eksistera og dermed vera tilgjengelege for retorikkstudentane også i framtida.

Det vart også tidleg klårt at LLE ikkje ynskjer å ha administrativt ansvar for retorikkprogrammet.

Dermed kan vi leggja til grunn at Bachelorprogrammet i retorikk held fram om lag som no, som eit tverrfagleg program administrert av FoF.

2. Samordning av einiskildemne

Programstyreleiaren har vore i uformell kontakt med representantar for faga digital kultur, teatervitskap og (moderne) kunsthistorie, som gjer framlegg om å skipa til eit kritikk-emne. Dette emnet vil etter planen ha eit visst innslag av retorikk, og det var difor på sin plass å vurdere om det kunne vera føremålstenleg å samordna dette med emnet «praktisk argumentasjon», som er eitt av dei obligatoriske emna i retorikkprogrammet. Ut frå dei føreliggjande skissene, framstår dette likevel som lite aktuelt. Det nye emnet vil naturleg nok ha så store innslag frå dei tre faga som skal inngå i det, at det vert for liten plass til det meir spesifikt retoriske.

For den vidare prosessen, er det på sin plass å peika på at alle grunnemnene i retorikk (innføring i retorikk, klassisk retorikk og praktisk argumentasjon) kan vera relevante valemne for studentar i mange andre fag. Det same gjeld det einaste «frittstående» fordjupingsemnet emnet i retorikkprogrammet (interkulturell kommunikasjon).

3. Bacheloremne i retorikk (RET250)

Sjølv om prosjekt HF2018 har som eitt siktemål å redusera den samla emneporteføljen ved fakultetet, er det naturleg å ta opp spørsmålet om oppretting av eit eige bacheloremne i retorikk i denne samanhengen. Slik det er no, lyt studentane skriva bacheloroppgåva si i tilknytning til eitt av valemna frå samarbeidsfaga. Slik vi ser for oss emnet RET250 – Bacheloroppgåve i retorikk, vil dette vera eit tiltak som krev relativt små ressursar; studentane lyt skriva ei sjølvstendig, rettleia oppgåve, og ut over rettleiinga, vil undervisninga ha form av eit oppgåveseminar, der ressursbruken vert tilpassa talet på studentar som til ei kvar tid tek emnet.

I tillegg til at dette klårt vil styrka den faglege profilen til retorikkprogrammet som såvore, vil dette gjera at retorikkprogrammet ikkje lenger er avhengig av at samarbeidsfaga legg opp til skriving av bacheloroppgåver på alle dei aktuelle valemnene.

Vedlegg: Utdrag frå referat frå møte i programstyret 15.6.2016

Sak 2016/5: HF2018 – status og moglege konsekvensar

Hansteen har delteke på dei opne møta om fakultetet sitt prosjekt, i tillegg til fleire interne møte på LLE med fagmiljø som har blitt foreslått som samarbeidspartnarar for retorikkprogrammet.

Målet med prosjektet er å gjera innsparingar ved å leggja ned emne for heller å skapa nye, større samarbeidsemne på tvers av fagmiljø. Foreløpig ser det ikkje ut til å vera konkrete planar om å leggja ned emne som inngår i retorikkprogrammet.

Ingenting er bestemt enno, men programstyret var einige om fleire konkrete punkt det kan arbeidast med før institutta skal levera sine programskisser i august. Hansteen vil ha med seg desse punkta i samtalar med andre fagmiljø.

- Ein vil arbeida for eit nærare samarbeid med dei moderne estetiske faga. Ein bør arbeida for eit fellesemne med fleire fag på LLE om kritikk, kanskje slått saman med RET208.
 - o Konsekvensane av ei eventuell samanslåing med RET208 må likevel vurderast grundig. Studentane påpeikte at kvaliteten på emnet kan bli lågare dersom så mange studentar skal ta emnet at det må undervisast gjennom reine forelesingar. Ein av grunnane til at emnet fungerer godt i dag er at det i stor grad er basert på aktiv deltaking i seminara.
- Ein vil starta arbeidet for å oppretta ei eiga bacheloroppgåve i retorikk, RET250. Dersom fakultetet får på plass ein ny finansieringsmodell vil dette vera ei meir

praktisk løysing for studentane enn å velja mellom fleire bacheloremne slik dei gjer i dag.

- Ein vil vurdera om ein bør oppretta eit årsstudium i retorikk. Retorikk kan for mange studentar vera nyttig som eit støttefag i tillegg til anna utdanning før dei går ut i arbeidslivet. Mange av desse studentane vil ikkje vera interesserte i å ta ein heil bachelorgrad. Eit årsstudium vil difor kunna rekruttera fleire studentar og slik auka studiepoengsproduksjonen.
- Ein vil vurdera å innleia eit tettare samarbeid med emnet PRAKTINF Praktisk informasjonsarbeid på LLE, eventuelt i samband med oppretting av eit årsstudium i retorikk.

Programstyret ønskjer også ei tydeleg avklaring av korleis HF2018-prosessen eventuelt vil påverka samarbeidet med Infomevi/SV-fakultetet når det gjeld organisering, finansiering med meir. Retorikkgruppa på Infomevi ser på sine emne som gode og velfungerande, og så lenge det finst ressursar til det ønskjer dei å driva desse vidare. Det må likevel avklarast kven som har ansvaret, og om HF eventuelt kan overta emnene dersom dei skulle havna i ein vanskeleg økonomisk situasjon. Dei faglege konsekvensane av slik administrativ flytting må også vurderast. Også til dette punktet vil rekruttering vera ei god løysing: jo fleire studentar, jo sikrare står emnene.

M: Kjønnsstudier.

HF 2018

Tilbakemelding fra arbeidsgruppen for kjønnsstudier.

Arbeidsgruppen har bestått av Senterleder ved SKOK Christine Jacobsen, undervisningskoordinator Kari Jegerstedt og studieleder Idunn Tandstad.

En utvidet arbeidsgruppe har bestått av HF-representantene i Programstyret for BAHF-kjønn: Pål Bjørby (LLE, nordisk), Tone Hellesund (KUVI), Elisabeth Haavet (HIS), Kristin Sampson (FOF), Anders Strand (LLE, litt.vit) og Zeljka Svrljuga (IF, engelsk)

Det har vært to felles møter.

1) Studieprogrammet forsetter å hete BA i kjønnsstudier

2) Studieprogrammet har et generelt teoriemne på høyere nivå, KVIK 201 Kjønnsteori, som vi mener bør kunne inngå som frivillig obligatorisk emne på alle MA-studier på HF siden svært mange skriver MA-oppgave med kjønnsperspektiv uten å ha noen bakgrunn i kjønnsteoretisk tenkning. Det har imidlertid vært vanskelig å "selge" et slikt emne, siden de ulike fagene allerede føler seg presset og hegner om egne emner. Følgende samarbeid er klarert:

Vi har inngått en avtale med Nordisk (ved Torodd Kinn) om at KVIK 201 inngår som valgfritt obligatorisk emne hos de.

Vi har også inngått avtale med Samtidskultur (ved Jill Walker) om at KVIK 201 går inn som valgfritt obligatorisk emne på 300-nivå i deres MA-program. Samtidskultur ønsker også å oppgi KVIK 101 "Kjønn i det moderne" som anbefalte frie studiepoeng.

–KVIK 201 kan brukes slik det er, men under en 300-kode for MA. Det er et generelt teoriemne der pensum stadig oppdateres. Oppdateringen kan tilpasses de ulike programmene emnet inngår i, etter behov.

–KVIK 201 gir 15stp og tilbys hver høst. Det er mulig å lage en 10stp-variant av emnet, som kan undervises parallelt med 15stp.emnet

–KVIK 201 vil tilbys av SKOK (koordinering og undervisning). Hele staben ved SKOK kan undervise i dette emnet. Om ønskelig kan undervisningskrefter trekkes inn fra spesielt interesserte på de programmene det tilbys på, men dette er ingen forutsetning.

–Mål og innhold for KVIK 201 er som følger:

KVIK201 Kjønnsteori har ein klar teoretisk profil, der grunnlagsproblem, teoretiske retningar og aktuelle spørsmål i kvinne- og kjønnsforskninga står sentralt. Emnet gir ei brei innføring i dei viktigaste teoretikarane og teoretiske retningar i den moderne kjønnsteorien frå og med Freud og frametter, med vekt på ulike tilnærmingar til spørsmålet "Kva er kjønn?", og på sentrale problemfelt i dagens kjønnsteori. Emnet gir og ein introduksjon til feministisk vitskapsteori.

3)Emneportefølje

Gruppen har diskutert hvordan man kan redusere sårbarhet i undervisningssituasjonen gjennom et sterkere samarbeid om kjønnssemner. Konkret gjelder dette:

1) Litt.vit, nordisk og engelsk kan med fordel samarbeide tettere om KVIK 203 Kjønn, kultur, litteratur som inngår i BAHF-kjønn og dessuten tilbys i Årsstudiet i Kjønn, seksualitet og mangfold. Dette vil kunne forhindre at emnet blir personavhengig.

2) Ettersom historie og kulturvitenskap skal inn i samme program, bør man vurdere muligheten for at studentene kan få godkjent både HIS108 Oversikt over kvinne- og kjønns historie og KUVI 106 Kjønn, seksualitet, kultur i begge studieretninger. Emnene er såpass ulike at begge bør opprettholdes som en del av et bredt tilbud innen kjønnsstudier. Begge emnene er del av BAHF-kjønn og tilbys dessuten som del av Årsstudiet i Kjønn, seksualitet og mangfold.

5) - 9)

ikke relevant

B Klassisk filologi.

HF2018

Rapport fra arbeidsgruppe B, Klassisk filologi

Arbeidsgruppen har hatt disse medlemmene:

Pär Sandin, klassisk filologi, leder

Matti Wiik, klassisk filologi

Lise Kristiansen, sekretær og administrativ støtte

Arbeidsgruppe B har varit i kontakt med flera fag og arbeidsgrupper (litteraturvitenskap, historia, arabiska, religion, arkeologi och europeiska språk), men det verkar idag förutom det föreslagna programmet i «Kulturhistoria och filologi» (se separat rapport) inte finnas stort utrymme för samarbete på programnivå.

Vi har nyligen integrerat de separata programmen i latin och grekiska till ett gemensamt program i klassisk filologi, och kan försöka att ytterligare integrera detta, om detta är önskvärt. Skissartade detaljer återfinns i rapporten från programmet «Kulturhistorie og filologi».

Vi har också ett alternativt förslag till upplägg på felleskurs som inte ska behöva betyda fagliga förändringar för eventuella samarbetspartner, vilket presenteras i denna rapport. Det innebär i praktiken att vi ställer våra egna resurser till förfogande för undervisning på delar av redan existerande kurser i andra fag, där vi menar att vi har tillräcklig kompetens, nämligen framförallt i olika aspekter av antikens kulturhistoria. Dessa delar, som kan undervisas som vanligt, eller i mån av behov av folk från klassisk filologi, används i sin tur som delar av en införingskurs i antikens kulturhistoria. Denna kan ingå som en obligatorisk eller valbar del av vårt eget program, eventuellt i samma funktion som KUN131 och KUN132 tänktes fungera i programmet «Kulturhistorie og filologi».

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

Klassisk filologi

2) Fellesemner

KLA101 Innføring i antikkens kulturhistorie, 15p

a) samarbeide med ARK120, «Middelhavet, Nord-Europa og Norden frå ca. 500 f.Kr. til 1500 e.Kr.» (20p)

ARK120 går på høsten og innehåller enligt egen beskrivning “tre geografiske og kronologiske tyngdepunkt”, varav den første är “gresk og romersk kulturutvikling frå dei greske bystatane frå ca. 500 f. til oppløysinga av Romarriket ca. 550 e.Kr.”. Om denna del utgör en tredjedel av 20p motsvarar detta ungefär hälften av en 15p-kurs. Vi kan komplettera med egna föreläsningar och pensum och erbjuda en 15p kurs där undervisningen alltså delvis blir gemensam med ARK120.

b) samarbeide med RELV105, ”Midtaustens og Middelhavsområdet eldste religionshistorie, og norrøn og samisk religion” och ALLV111, ”Litteratur frå antikken til mellomalder/renessanse”.

Dessa kurser går på våren och innehåller delar som handlar om den grekiska och romerska antikens religion och litteratur, motsvarande ungefär 5p i vardera fallet. På samma sätt som i exempel a) kan vi här fylla ut med egen undervisning och pensum motsvarande 5p och erbjuda en 15p-kurs med gemensam undervisning. Ett visst logistiskt problem med komplicerad schemanpassning är att förutse, då vi vill att studenterna ska följa delar av undervisningen på två olika kurser, som alltså inte bör krocka i tid. ALLV111 är öppna för ett sådant samarbeide, representanter för ARK och REL har tidigare sagt sig starkt respektive försiktigt positiva men inte hunnit ta ställning till förslaget i sin slutgiltiga form, som sändes till fagkoordinatorerna på arkeologi och religionsvitenskap samt undervisningskoordinator på AHKR den 24 aug.

c) endera förslaget kan ges som 10p-kurs inom ramarna för ett helt nytt upplägg på klassisk filologi med 10p-moduler. I ett sådant sammanhang kan man också tänka sig att ARK120 ingår i sin helhet som programemne i specialisering, om detta är acceptabelt för arkeologi.

d) Vi kontaktades också strax före tidsfristens utgång av filosofi, som öppnar för samarbeide av liknande slag, där särskilt emnene FIL120 «Filosofihistoria frå antikken til opplysningstida»

och FIL233 «Filosofien i antikken» kunde vara intressanta för oss. Man är i dagsläget inte på filosofi redo att ta in föreläsare från oss på dessa kurser, men man kan tänka sig att avskilja antikdelen av FIL120 till en egen kurs (5p?), som vi kan använda inom ramarna för ett program. Som del av en kulturhistorisk antikkurs är 5p antik filosofi attraktivt, om än smalare än religion och litteratur. Vi är öppna för vidare diskussioner och samarbete, men har inte haft tid att konkretisera detta till ett färdigt förslag. De synergiska fördelarna med samarbetet blir också begränsade om man inte kan använda oss själva som resurs på kursen i fråga.

3) Emneportefølje

Klassisk tillhör de fag som har tillräckliga resurser för att driva undervisningen även om en av de fast anställda går i permission. Vår emneportfölj är anpassad för att ge kunskap om de mest centrala genrerna, texterna och språkliga momenten i respektive språk (syntax, dialekter) och att helt ta bort något av språkemenene kan inte ses som fagligt försvarbart. Om vi får i uppdrag att införa en kulturhistorisk kurs som obligatorisk del av specialisering kan vi dock för att ge plats åt denna ersätta införingskursen på 15p med en på 10p i grekiska, något som redan har skett i latin.

Vi ger även två kurser som inte hör till specialiseringen i programmet, RET102 och ANT202. Den förra kursen är en obligatorisk del av Retorikkprogrammet och kan inte röras om detta program ska bibehållas. Den är också ganska välbesökt. Den andra kursen, ANT202, har mindre studenttal och upprätthållandet av denna kan diskuteras om det är önskvärt att vi upprättar en ny kurs.

4) Studieløp

1. Se rapport från grupp «Kulturhistorie og filologi»

2. Klassisk filologi

Här ges utkast till studielopp som innebär minimala förändringar, men med införeling av den hypotetiska KLA101. Man kan också tänka sig ett mer integrerat studielopp där specialiseringen ger möjlighet att kombinera latin, grekiska och den kulturhistoriska kursen

KLA101; t.ex. kan man ges möjligheten att välja minst två av de tre kurserna GRE102, LAT102 och KLA101 (eller möjligen ARK120) som del av specialiseringen. Av tekniska orsaker, då införingskurserna blir på 10p, skulle detta kräva fullständig omläggning till 10p- och 5p-enheter, och vi har inte haft tid till att ge ett detaljerat utkast till ett sådant förslag.

a) KLA101 på hösten (samundervisning med ARK120)

Studieretning i gresk

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Ex.fac./GRE100	GRE100 är nödvändig införing för dem som inte har gresk från vidaregående eller motsv
2	Vår	GRE102 GRE103			
3	Høst	KLA101 GRE104			
4	Vår	GRE202 GRE203			
5	Høst	GRE251/GRE254 frie			
6	Vår	frie			

Hvilke semestre anbefales for utveksling? 3, 4, 6

Studieretning i latin

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	LAT100	LAT100 är nödvändig införing för dem som inte har latin från vidaregående eller motsv.
2	Vår	LAT102 LAT105			
3	Høst	KLA101 Lat104/LAT107			

4	Vår	LAT202 LAT203	
5	Høst	LAT251/LAT254 frie	
6	Vår	frie	

Hvilke semestre anbefales for utveksling? 3, 4, 6

b) KLA101 på våren (samundervisning med ALLV111 och RELV105)

Studieretning i gresk

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	GRE100	GRE100 är nödvändig införing för dem som inte har gresk från vidaregående eller motsv.
2	Vår	GRE102 KLA101			Språkemne utsträckt över hela semestern
3	Høst	GRE103 GRE104			utväxling
4	Vår	GRE202 GRE203			utväxling
5	Høst	GRE251/GRE254 frie			
6	Vår	frie			

Hvilke semestre anbefales for utveksling? 3, 4, 6

Studieretning i latin

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	LAT100	LAT100 är nödvändig införing för dem som inte har latin från

					vidaregående eller motsv.
2	Vår	LAT102 KLA101			Språkemne utstråkt över hela semestern
3	Høst	Lat104 LAT105/LAT107			utvåxling
4	Vår	LAT202 LAT203			utvåxling
5	Høst	LAT251/254 + frie			
6	Vår	frie			

Hvilke semestre anbefales for utveksling?

Merk at "skolefag" må ta høyde for opptakskrav til PPU i utforming og plassering av fellesemner. Er det mulig for studentene å ta 60 valgfrie studiepoeng sammenhengende i 4. og 5. semester og å ta 200-nivået i spesialiseringen i 6. semester? (Særlig aktuelt for studenter som ønsker å ta 60 stp for å kvalifisere seg til PPU i et annet fag¹)

b) Gi en oversikt over anbefalt studieløp for det enkelte masterstudiet ved innplassering av emner i følgende skjema:

Se rapport for program «Kulturhistorie og filologi», studieretning Klassisk filologi

5–9: inga åndringar/kommentarer

1 UiB tilbyr i dag PPU i norsk, norsk som andrespråk, engelsk, spansk, fransk, filosofi, tysk, italiensk, religion og historie. Se <http://www.uib.no/utdanning/laerer/48873/fagdidaktisk-tilbod-i-ppu#>

N: Kulturhistorie og filologi

HF2018

Rapport fra arbeidsgruppe N, Norrøn filologi, klassisk filologi og kunsthistorie.

Arbeidsgruppen har hatt disse medlemmene:

Jørgen Bakke, kunsthistorie, leder

Pär Sandin, klassisk filologi

Jens Eike Schnall, norrøn filologi

Siri Meyer, kunsthistorie, observatør fra Arbeidsgruppe L

Mona Vervik Uthaug og Lise Kristiansen, sekretær og administrativ støtte

Innledning

I tillegg til møter både rett før sommerferien og i august har arbeidsgruppen arrangert et orienteringsmøte for de ansatte i faggruppene der et utkast til denne skissen ble presentert. Studenter fra to av fagmiljøene deltok også på møtet. I så stor grad som mulig er tilbakemelding fra orienteringsmøtet også innarbeidet i skissen. Det er imidlertid svært beklagelig at arbeidsgruppen har hatt for dårlig tid til å forankre skissen gjennom en grundig behandling i fagmiljøene. At studenter og stipendiater ikke har vært mer involvert i arbeidet med HF-2018 oppleves også som problematisk.

Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes et felles studieprogram i *Kulturhistorie og filologi* som involverer fagmiljøene på kunsthistorie (åtte faste ansatte), norrøn filologi (to fast ansatte) og klassisk (fire fast ansatte). Studieprogrammet er tverrfaglig og har som hovedmål å kvalifisere kandidater til videre studier og forskning på et høyt akademisk nivå innenfor eldre mediterrane og europeisk kunst- og kulturhistorie samt klassisk og norrøn filologi/kulturhistorie. Foruten videre studier/forskning vil studieretningene i programmet åpne opp for yrkesveier innenfor f.eks offentlig kulturminneforvaltning, kunst- og kulturhistoriske museer, historiske arkiver/bibliotek og kulturhistorisk turisme. En klarere profilering av yrkesretninger har vært etterlyst av studentene. Innretningen mot formidling er ivarettatt i programmet gjennom bl.a. anbefaling av valgemnet i *Praktisk informasjonsarbeid (PRAKTINF)*. Et eget program med vekt på historiske språk- og kulturstudier vil dessuten representere en klarere profilering av et av de områdene der HF i Bergen har de sterkeste fagmiljøene i Norge. Dette gjelder særlig de tunge fagmiljøene innenfor studier av middelhavskulturen i antikken (klassisk, kunsthistorie, arkeologi, historie, religionsvitenskap, filosofi) samt studier av perioden fra middelalder til tidlig nytid fra det østlige middelhavsområdet til Norden (norrønt, klassisk, kunsthistorie, arkeologi, historie, religionsvitenskap, engelsk, italiensk). I dag er disse miljøene spredt over alle instituttene på HF. Selv om ikke alle disse fagene inngår som egne studieretninger i programmet, legges det opp til studieløp der de aktuelle fagene utenfor programmet også profileres. UiBs klyngestrategi på middelalderstudier er et sentralt tiltak for å legge forholdene bedre til rette for forskningssamarbeid på tvers av institutt- og faggrensene. Fagmiljøene som har tatt initiativ til dette programmet deltar aktivt i denne klyngestrategien. Å opprette et program der flere av de samme miljøene samarbeider både om klyngestrategi på middelalderstudier og undervisningsopplegg med vekt på historiske språk- og kulturstudier vil ytterligere styrke klyngestrategien. Forskningsaktiviteten vil fremstå

med en klarere profilering overfor studentene, og studieprogrammet vil fungere som en lokal base for rekruttering av forskerkandidater.

For å synliggjøre arbeidslivsinnretningen for programstudentene ønsker arbeidsgruppen også å utvikle samarbeidet med lokale partnere utenfor UiB. Dette gjelder særlig den kommunale avdelingen Byantikvaren i Bergen, Verdensarvstedet Bryggen (UNESCO/Riksantikvaren), stiftelsen Bymuseet i Bergen, Museum Vest og Bergen reiselivslag. Det er allerede et veletablert undervisningssamarbeid i eldre kunsthistorie med Byantikvaren, og vi ser flere muligheter for å videreutvikle dette. Eldre kulturhistoriske studier og filologi er utpregede internasjonale fagområder. Den samlede staben tilknyttet programmet vil ha et stort internasjonalt nettverk, og utvikling av samarbeid med internasjonale partnere og studentutveksling vil derfor ha en sentral plass i det videre arbeidet med programmet. Programmet har en klar orientering mot eldre europeiske språk og kultur. På samme måte som vi ser et behov for å integrere eldre europeisk kunst- og kulturhistorie i de filologiske studieretningene ser vi også et behov for å integrere både eldre og moderne europeiske språk i kunsthistoriestudiet. I stedet for et førstesemesteremne i *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* vil vi derfor anbefale førstesemesteremner enten i latin, fransk, tysk eller italiensk for studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. Både kunsthistorie og klassisk filologi har lenge hatt en viktig rolle i disse institusjonene, og derfor vil utvikling av undervisningssamarbeid med de norske og nordiske forsknings- og undervisningsinstitusjoner i middelhavsområdet (Athen, Roma, Istanbul) inngå i programmets arbeid med internasjonalisering.

Norrøn filologi deltar både i utviklingen av dette programmet samt i et fellesprogram med *Nordisk*. Det kunsthistoriske fagmiljøet deltar også i utviklingen av et studieprogram i *Samtidskultur* sammen med fagmiljøene i digital kultur og teatervitenskap. Arbeidsgruppen foreslår at både kunsthistorie og norrøn filologi inngår som studieretninger i henholdsvis to forskjellige programmer. Det er viktig å understreke at det ikke er på tale å dele fagmiljøene verken i norrøn filologi eller kunsthistorie, og det handler heller ikke om å opprette nye disipliner. Både for kunsthistorie og norrøn filologi vil deltagelse i to forskjellige studieprogrammer bety en integrering av en faglig kjerneportefølje i to ulike programsammenhenger som imøtekommer ulike profileringsønsker hos studentene (tyngdepunktet på språk og litteratur hhv. litteratur, visuell og materiell kultur i tilfelle norrønt og på nyere hhv. eldre kunsthistorie i tilfelle kunsthistorie). Dette vil innebære en spissing av fagtilbudet og en bedre utnyttelse av undervisningsressurser. For kunsthistorie foreslår arbeidsgruppen at det opprettes en studieretning i *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* i programmet for *Kulturhistorie og filologi* samt en studieretning for *Kunsthistorie: Moderne kunst og visuell kultur* i programmet for *Samtidskultur*. For norrøn filologi foreslås det opprettet en studieretning i *Norrøn filologi* i programmet for *Nordisk* samt en studieretning i *Norrøn filologi og kulturhistorie* i programmet for *Kulturhistorie og filologi*. For klassisk og kunsthistorie vil det allerede på BA-nivå være snakk om å drifte studietilbud sammen for å utnytte undervisningsressurser bedre, mens det for norrøn filologi mer vi handle om profilering av ulike innretninger (med sikte på økt rekruttering og arbeidsmarkedrelevans) som ikke medfører noen økt belastning på staben.

På bachelornivå vil fellesemner for programmet i *Kulturhistorie og filologi* i hovedsak baseres på videreutvikling av eksisterende emner i eldre kunsthistorie. Ved konsolidering av det nye programmet vil disse fellesemnene gis en bredere kulturhistorisk orientering. Felles organisering og deltagelse i mer tverrfaglige undervisningsopplegg vil slik bedre ressursutnyttelsen av programmets felles undervisningsressurser innenfor eldre kulturhistorie. Utover at de tar inn eksisterende innføringsemner i eldre kunsthistorie (antikk og middelalder) som programspesifikke fellesemner er det få muligheter for ytterligere innsparing i de filologiske studieretningene klassisk og norrønt (norrønt vil legge ned innføringsemnet NOFI100 i samråd med nordiskmiljøet). Alle tre disipliner har allerede et minimumstilbud som er dimensjonert etter en beskjeden stab. For studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* foreslår vi imidlertid ytterligere innsparing gjennom omlegging av undervisningstilbudet på 200-nivå:

- Kunsthistoriemiljøet som helhet er enige om å legge ned sitt fagspesifikke obligatoriske teoriemne (*KUN201 / Kunstteori, estetikk og historiografi*). Som erstatning vil studieretningen *Moderne kunst* gå inn i et samarbeid om et felles teoriemne med digital kultur og teatervitenskap innenfor rammen av programmet i *Samtidskultur*.
- For studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* foreslår vi at kunsthistories bidrag til retorikkprogrammet (*KUN208 / Visuell retorikk*) omarbeides til et bredere kulturhistorisk emne som kan driftes med undervisningsressurser fra kunsthistorie og klassisk filologi og inngå som obligatorisk teoriemne i studieretningen. Fordi innholdet vil bli noe endret, vil det av studieadministrative grunner være nødvendig å legge ned *KUN208* og opprette et nytt emne (*KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid*). *KULFI201* vil kunne erstatte *KUN208* i retorikkprogrammet.
- For studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* foreslår også arbeidsgruppen en forenkling i porteføljen av *KUN250*-emner (emner med BA-oppgave). Fire tidligere emner (*KUN251, KUN253, KUN258 og KUN259*) foreslås redusert til ett (*KULFI250*). Dette vil representere en ytterligere innsparing og vil gjøre studietilbudet i *Kunst- og kulturhistorie* mindre personavhengig.
- Ekskursjonsemnet til kunsthistorie *KUN256* foreslås omarbeidet til et felles ekskursjonsemne for programmet der alle faggruppene i programmet samarbeider om undervisningsopplegget. Det nye emnet *KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon* vil ha en særlig innretning mot økt bruk av de norske instituttene i Athen og Roma samt Det svenske institutt i Istanbul som UiB også har en samarbeidsavtale med. Programmet for samtidskultur ønsker også å opprette et eget ekskursjonsemne med vekt på moderne- og samtidskultur som erstatning for *KUN256*.

Arbeidsgruppen har diskutert behovet for en mer detaljert kvantifisering av innsparingene, men den korte fristen for arbeidet samt fravær av økonomisk-administrativ støtte til å foreta slike beregninger har redusert muligheten for å gjøre det nå. I den grad innsparingene er kvantifisert er det i form av "innsparing av studiepoeng". Dette er ikke nødvendigvis et godt mål for ressursutnyttelse, men reduksjonen i emneporteføljen vil innebære en forenkling av det studieadministrative arbeidet. Vi har også hatt særlig fokus på at reduksjonen i emneporteføljen skal gi bedre fleksibilitet og færre personavhengige emner. Slik vil forenklingen også redusere behovet for midlertidig undervisningsressurser.

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

- Studieprogram: *Bachelor/master i kulturhistorie og filologi.*

- Studieretninger:

- Klassisk filologi
- Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie
- Norrøn filologi og kulturhistorie.

2) Fellesemner

Eksisterende studieemner i de tre studieretningene foreslås videreført med samme emnekode som tidligere. For nye programemner foreslås emnekode *KULFI*. I stedet for å opprette nye fellesemner på BA-nivå foreslår arbeidsgruppen mindre endringer av to eksisterende innføringsemner i kunsthistorie (*KUN131* og *KUN132*), og at disse kan inngå som valgfrie emner i spesialiseringen til de to studieretningene klassisk filologi og norrøn filologi/kulturhistorie. I studieretningen for *Klassisk filologi* vil studentene kunne velge mellom de to, mens *KUN132* vil være obligatorisk for *Norrøn filologi og kulturhistorie*. Begge emnene er obligatoriske i spesialiseringen i studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. På MA-nivå foreslås opprettet et felles prosjektforberedende emne (*KULFI311*) som erstatning for prosjektforberedende emner i de respektive fagene. Som en videreføring av *KUN256 / Områdestudium med ekskursjon* foreslås opprettet et felles valgemne på BA- og MA-nivå for hele programmet (*KULFI206*).

Liste over fellesemner:

- *KUN131 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i antikken*: Det eksisterende innføringsemnet i antikkens kunsthistorie inngår som valgfritt obligatorisk emne i *Klassisk filologi* samt som obligatorisk fellesemne i *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. Emneansvar og hoveddelen av undervisningen vil driftes av den kunsthistoriske staben, men faste ressurser fra klassisk vil settes inn i den allmenne, kulturhistoriske delen av undervisningen.

- *KUN132 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i mellomalderen*: Det eksisterende innføringsemnet i middelalderens kunsthistorie inngår som obligatorisk fellesemne i *Norrøn filologi og kulturhistorie* samt i *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. I *Klassisk filologi* inngår emnet som valgfritt obligatorisk emne. Emneansvar og hoveddelen av undervisningen vil driftes av den kunsthistoriske staben, men faste ressurser fra klassisk vil settes inn i den allmenne, kulturhistoriske delen av undervisningen.

- *KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon* er en videreføring av kunsthistorieemnet *KUN256*. Emnet vil ta utgangspunkt i et ekskursjonsmål som er sentralt i studiet av eldre kunst- og kulturhistorie i Europa, middelhavsområdet eller Midtøsten. Det norske institutt i Athen, Det norske institutt i Roma og Det svenske institutt i Istanbul kan være naturlige samarbeidspartnere for gjennomføring av undervisningsopplegg i Hellas, Italia og Tyrkia. Emnet vil slik også kunne øke UiBs bruk av utenlandsinstituttene. Emnet vil tilbys som felles valgemne på BA- og MA-nivå i studieprogrammet for kulturhistorie og filologi og inngår som valgfritt emne i spesialiseringen i studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. Klassisk og kunsthistorie vil kunne veksle på drifting av både emneansvar og undervisning alt etter hvilke faste ressurser programmet disponerer. Emnet tilbys når det er mulig å få finansiering gjennom

ekskursjonsmidler. Ved ekskursjoner til Athen, Roma eller Istanbul utarbeides ekskursjonsopplegg og praktisk gjennomføring i samarbeid med de stedlige instituttene.
- *KULFI311 / Kulturhistorie og filologi: Prosjektførebuing*. Felles 15stp på MA-nivå for hele programmet.

3) Emneportefølje

a) Studieretningen kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie:

Tidligere kunsthistorieemner med KUN-kode foreslås i stor grad videreført. Både i BA- og MA-gradene vil flere av de tidligere KUN-emnene inngå enten som obligatoriske eller valgfrie emner i BA-spesialiseringen på begge programmene som kunsthistorie deltar i.

- Tidligere BA-oppgaveemner i kunsthistorie *KUN251 / Kunstane i antikk og mellomalder* og *KUN253 / Antikken og den klassiske tradisjonen* kan legges ned under forutsetning av at det opprettes et nytt BA-oppgaveemne *KULFI250 / Bacheloroppgave i kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*. Under forutsetning av at BA-programmet i retorikk oppretter et felles BA-oppgaveemne (*RET250*) kan kunsthistories tidligere BA-retorikkemne *KUN258* også legges ned. BA-oppgaveemnet *KUN259 / Kunsthistorisk særemne med bacheloroppgåve* kan også legges ned. *KUN256 / Områdestudium med ekskursjon* foreslås også nedlagt, men videreføres i nyopprettet emne *KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon*.
- Det tidligere obligatoriske emnet *KUN201 / Kunstteori, estetikk og historiografi* foreslås nedlagt.
- *KUN208 / Visuell retorikk* som er kunsthistories bidrag til retorikkprogrammet foreslås nedlagt. Med en faglig bredere profil foreslås undervisningstilbudet videreført i et nyopprettet emne (*KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid*) som inngår som obligatorisk i spesialiseringen i studieretningen kunst- og kulturhistorie samt som valgemne i retorikkprogrammet.

- Følgende KUN-emner foreslås nedlagt:

- * *KUN201 / Kunstteori, estetikk og historiografi*
- * *KUN251 / Kunstane i antikk og mellomalder*
- * *KUN253 / Antikken og den klassiske tradisjonen*
- * *KUN256 / Områdestudium med ekskursjon*
- * *KUN258 / Visuell retorikk med BA-oppgave*
- * *KUN208 / Visuell retorikk*
- * *KUN259 / Kunsthistorisk særemne med bacheloroppgåve*

- Følgende nye emne foreslås opprettet på BA-nivå:

- * *KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid*
- * *KULFI250 / Bacheloroppgave i kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*
- * *KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon*

Potensiell innsparing BA-nivå kunsthistorie:

Nedlegges: *KUN-133, 201, 251, 253, 256, 208, 258, 259*

120 stp

Opprettes: *KULFI201, KULFI250, KULFI206*

45 stp

SUM innsparing BA-nivå

75 stp

b) Studieretning klassisk filologi

Grekiska och latin har litet utrymme för besparingar genom indragning av kurser och har heller inte behov för att frigöra resurser utan kan redan idag hantera permissioner utan bruk av vikarie (att vi inte har gjort det tidigare beror på att vi automatiskt haft rätt till vikarie vid permission). Sammanslagningen innebär framförallt att man kan bruka oss som resurs (jfr rapport från gruppe B) på de gemensamma kurserna KUN131 och KUN132, på det obligatoriske *KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid* i spesialiseringen på studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie studieretningen*, samt på andra kurser som ingår i den valfria spesialiseringdelen på kunsthistorie, t.ex. *KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon*. Emneportføljen på bachelornivå blir næstan densamma, men vi ersätter GRE101, 15p, med en 10p introduktionskurs, GRE100, och sparar därmed 5p.

På masternivå ges alla våra kurser idag som individuelt studium med veiledning og individuelle pensum, med mjllighet att följa undervisningen på lägre nivå om denna hänför till text på pensum. Vi fortsätter denna modell, så även om vi ersätter några av de separata koderna fr GRE og LAT med gemensamma koder på masterprogrammet så r den faktiske besparingen beskedlig.

Potensiell innsparing BA-nivå klassisk filologi:

Nedlegges: <i>GRE101</i>	15 stp
Opprettes: <i>GRE100</i>	<u>10 stp</u>
SUM innsparing BA-nivå	<u>5 stp</u>

c) Studieretning Norrøn filologi og kulturhistorie:

Norrønt har ikkje stort innsparingspotensiale. Det har vore beslutta nedlegginga av dei tre nordiske 100-emna, deriblant NOFI100. Den største undervisningsbyrden ligg ved nordisk litteratur, difor var det mest opp til dei å bestemma om emna vil bestå eller leggjast ned.

Norrønt vil dessutan drøfta om ein kan endra eksamensformene slik at mindre dyre eksamensformer vert valde til sterk rekrutterande kurs.

Potensiell innsparing BA-nivå norrøn filologi:

Nedlegges: <i>NOFI100 (delvis felles undervisning med nordisk: NOLIS100, NORAN100; skjr i samråd med nordisk)</i>	10 stp
Opprettes: ----- (LAT100 i stad)	<u>0 stp</u>
SUM innsparing BA-nivå	<u>10 stp</u>

Valemnepakke

KULFI-fellesemne vil til dels vera obligatoriske innan eller utanfor spesialiseringa eller anbefalte valemne. Dei vil inngå i ein pakke med anbefalte valemne frå andre fag / andre program.

4) Studieløp

a) Bachelor

1. Studieretning *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*

Studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* i BA-programmet i kulturhistorie og filologi vil ha mange av de samme komponentene som studieretningen i moderne kunst i BA-programmet i samtidskultur. Årsstudiet i kunsthistorie (60 stp) foreslås også uendret. Før bachelorstudiet fremstilles med semestervise studieløp, gis det her en skjematisk fremstilling av spesialiseringen (90 stp) i studieretningen i kunsthistorie.

BA kulturhistorie & filologi Studieretning kunst- og kulturhistorie	
Fellesemne KULFI KUN131 (15stp) Antikken	Fellesemne KULFI KUN132 (15stp) Middelalder
KUN133 (15 stp) Tidlig nytid	KUN134 (15stp) Moderne
KULFI250 (15 stp) BA-oppgave	Valgemne BA i retorikk KULFI201 (15stp) Kunst & retorikk

ÅRSSTUDIUM

- Felles obligatoriske emner spesialisering (90 stp) & årsstudium (60 stp) i kunsthistorie.
- Obligatoriske emner for studieretningen *Kunst- og kulturhistorie*.
- Obligatoriske emner for studieretningen *Moderne kunst*.

For studenter som ønsker utveksling er 4. og/eller 5. semester anbefalt for utenlandsopphold. Som frie studiepoeng i BA-graden (60 stp) anbefales klassisk gresk, latin, norrøn filologi, emner i eldre historie fra historie, arkeologi og religionsvitenskap eller moderne europeiske fremmedspråk (tysk, fransk, italiensk). Listene over anbefalte valgemner (frie studiepoeng) er ikke komplette.

Bachelor				Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac. - <i>LAT100 / Innføring i latin</i> Eller: - <i>FRAN100 / Introduksjon til franskstudiet</i> - <i>TYS100 / Introduksjon til tyskstudiet</i> - <i>ITAL100 / Innføring i italienskstudium</i>	* <i>LAT100</i> , er anbefalt introduksjonsemne.
2	Vår	- <i>KUN131 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i antikken</i> - <i>KUN132 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i mellomalderen</i>		* begge emner er obligatoriske
3	Høst	- <i>KUN133 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i tidleg nytid</i> - <i>KUN134 / Moderne kunst, arkitektur og visuell kultur</i>		* begge emner er obligatoriske
4	Vår	Enten: - <i>KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid</i> og 15 anbefalte frie studiepoeng, eller til sammen 30 anbefalte frie studiepoeng. Liste over anbefalte frie studiepoeng: - <i>RET102 / Klassisk retorikk</i> - <i>NOFI106 / Norrøn mytologi</i> - <i>NOFI112 / Norrøn litteratur i omsetjing</i> - <i>NOFI101 / Norrønt språk</i> - <i>GRE101 / Gresk elementærkurs</i> - <i>GRE102 / Gresk prosa og gramatikk I</i> - <i>LAT102 / Latin: Prosa og gramatikk I</i> - <i>LAT103 / Latin: Prosa og gramatikk I</i> - <i>HIM101 / Oversyn over Midtøstens historie</i> - <i>PRAKTINF / Praktisk informasjonsarbeid</i> - alle 100-emner i fransk (<i>FRAN</i>), tysk (<i>TYS</i>) eller italiensk (<i>ITAL</i>)		* 4 og 5. semester er anbefalt semester for utveksling. * 4. semester er anbefalt semester for det obligatoriske emnet <i>KULFI201</i> . <i>KULFI201</i> må velges enten i 4. eller 6. semester. Studenter som er på utveksling 4. semester må ta <i>KULFI201</i> 6. semester.
5	Høst	Til sammen 30 stp satt sammen av følgende valgmemner i spesialisering/anbefalte frie studiepoeng: - <i>KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon</i> - <i>ANT202 / Antikkens litteratur</i> - <i>HIS101 / Oversyn over eldre historie</i> - <i>HIS130 / Politiske systemer i antikken</i> - <i>ARK120 / Middelhavet, Nord-Europa og Norden.</i> - <i>ARK121 / Fordjuping i arkeologi 500 f.Kr. - 1500 e.Kr.</i> - <i>ARK122 / Fordjuping i arkeologi 500 f.Kr. - 1500 e.Kr.</i> - <i>ARK123 / Fordjuping i arkeologi 500 f.Kr. - 1500 e.Kr.</i> - <i>PRAKTINF / Praktisk informasjonsarbeid</i> - alle 100-emner i klassisk (<i>GRE, LAT</i>), norrønt (<i>NOFI</i>),		* 4. og 5. semester er anbefalt semester for utveksling.

		fransk (<i>FRAN</i>), tysk (<i>TYS</i>), italiensk (<i>ITAL</i>)	
6	Vår	<ul style="list-style-type: none"> - <i>KULFI250 / Bacheloroppgave i kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie</i> og - <i>KULFI201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidlegmoderne tid</i> eller 15 anbefalte frie studiepoeng. Liste over anbefalte frie studiepoeng: <ul style="list-style-type: none"> - <i>RET102 / Klassisk retorikk</i> - <i>HIM101 / Oversyn over Midtøstens historie</i> - <i>PRAKTINF / Praktisk informasjonsarbeid</i> - alle 100-emner i klassisk (<i>GRE, LAT</i>), norrønt (<i>NOFI</i>), fransk (<i>FRAN</i>), tysk (<i>TYS</i>), italiensk (<i>ITAL</i>) 	* 6. semester er anbefalt semester for <i>KULFI250</i> med BA-oppgave.

2. Studieretning i klassisk filologi

Vi vidarefører en samlet studieretning inom klassisk filologi, liksom vi nu har ett samlat program. Den efterfrågan som finns idag är i stor utsträckning efter fagfolk som kan latin *och* grekiska; så utlyser Oslo till exempel i dagarna en tjänst som kräver vetenskaplig produktion i *båda* språken. Å andra sidan måste huvudspecialiseringen i praktiken ske i ett språk, och vi kan inte minska på språkfärdighetskraven inom huvudspecialiseringen (se separat rapport från grupp B).

Även om det fortsatt kommer att bli möjligt att studera bara ett språk i denna specialisering kommer studenterna inom klassisk filologi att motiveras å det starkaste att ta emnen i båda språken, och specialiseringen presenteras som en samlat specialisering i klassisk filologi. För att upprätthålla de nödvändiga kraven på färdighet inom huvudspråk föreslås att oppgavekurserna villkoras, så att två kurser på 200-nivå krävs i respektive språk för tillträde till motsvarande 250-kodade kurs. Exempel: för tillträde till GRE254 krävs godkänd karaktär i GRE202 och GRE203.

Bachelor				Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	GRE100/LAT100
2	Vår	GRE102/LAT102 KUN131/KUN132		Språkemne utsträckt över hela semestern
3	Høst	GRE103/GRE104/LAT104/LAT105/LAT107		
4	Vår	GRE202/LAT202 GRE203/LAT203		
5	Høst	GRE251/GRE254 frie		
6	Vår	Frie frie		

3. Studieretning i *Norrøn filologi og kulturhistorie*

Norrøn filologi vil benytte den same faglige kjerneportefølje som den der skal inngå i nordiskprogrammet, men i en helt ulik programsammenheng. Norrønt har ikke parallelle norrøne kurs eller valgmuligheter; alle norrøne kurs skal inngå i både nordisk- og KULFI-spesialiseringa, dvs. at alle norrøn-studentene har all norrøn-undervisning felles:

BA kulturhistorie & filologi Studieretning Norrøn filologi og kulturhistorie spesialisering		BA nordisk Studieretning Norrøn filologi spesialisering	
NOFI101 (15 stp) Norrønt språk	NOFI112 (10 stp) Norrøn litteratur i omsetting NOFI106 (5 stp) Norrøn mytologi	NOFI101 (15 stp) Norrønt språk	NOFI112 (10 stp) Norrøn litteratur i omsetting NOFI106 (5 stp) Norrøn mytologi
NOFI107 (15 stp) Norrøn litteratur og kultur	NOFI108 (5 stp) Unormaliserte norrøne tekstar NOFI109 (5 stp) Norrøn diktning NOFI110 (5 stp) Norrøn skriftkultur	NOFI107 (15 stp) Norrøn litteratur og kultur	NOFI108 (5 stp) Unormaliserte norrøne tekstar NOFI109 (5 stp) Norrøn diktning NOFI110 (5 stp) Norrøn skriftkultur
NOFI250 (15 stp) BA-oppgave	KUN132 (15stp) Kunst, arkitektur og visuell kultur i mellomalderen	NOFI250 (15 stp) BA-oppgave	ISL2xx (15 stp) Islandsk språk
Ex.fac., Ex.phil KULFI-fellesemne (LAT100, LAT102) KULFI-valgemne / frie studiepoeng		Ex.fac., Ex.phil frie studiepoeng	

- Norrøne emner i spesialisering (75 stp).
- Fellesemne i spesialisering (15 stp). BA kulturhistorie & filologi / norrøn fil. & kult.hist.
- Fellesemne i spesialisering (15 stp). BA nordisk / norrøn fil.

Det imøtekommer ulike profileringsønsker hos studentene (*språklig* og litteraturvitenskaplig spissing i nordisk, *kulturhistorisk* og litteraturvitenskaplig spissing i KULFI). Vi vil ta vare på de relativ mange studentene som primært har kulturhistoriske og litteraturvitenskaplige interesser, men samtidig halde faget samlet. Slik vil begge BA-programma kvalifisera til å ta ein MA i norrønt.

		Emnekode og -namn	Stp.	Øg brukt på	Merknader
1	H	Ex.phil.	10		
1	H	Ex.fac.	10		
1	H	LAT100 Innføring i latin (ev. NOFI100) (Avhengig av om dei nordiske 100-emna leggst ned)	10	KULFI felles- eller valgemne	
2	V	NOFI101 Norrønt språk	15	BA i nordisk / Norrønt; valgemne òg i Nordisk språk og litteratur	
2	V	NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting	10	BA i nordisk / Norrønt; valgemne òg i Nordisk språk og litteratur	
2	V	NOFI106 Norrøn mytologi	5	BA i nordisk / Norrønt; valgemne òg i Nordisk språk og litteratur	undervisning på engelsk, kan inngå i SAS-porteføljen
3	H	NOFI107 Norrøn litteratur og kultur	15	BA i nordisk	
3	H	NOFI108 Unormaliserte norrøne tekstar	5	BA i nordisk	
3	H	NOFI109 Norrøn dikting	5	BA i nordisk	
3	H	NOFI110 Norrøn skriftkultur	5	BA i nordisk	
4	V	KUN132 Kunst, arkitektur og visuell kultur i mellomalderen	15	KULFI fellesemne (obligatorisk)	
4	V	LAT102 / Latin: Prosa og gramatikk I	15	KULFI valemne	
5	H	Ulike valemne	15	KULFI valgemne, andre program	
5	V	NOFI210 Norrøn filologi særlemne, anten obligatorisk eller anbefalt	15	BA i nordisk, valgemne	Felles kurs med NOFI250 / NOFI3xx
6	H	Ulike valemne,	15	KULFI valgemne, andre program	
6	V	NOFI250 Norrøn filologi med bacheloroppgåve	15	BA i nordisk	Felles kurs med NOFI210/ NOFI3xx

Norrøne emne + KUN132 (obligatoriske emne i spesialiseringa)

Norrønt emne (felles kurs med NOFI250 og NOFI3xx, obligatorisk eller anbefalt)

KULFI valgemne, to av dei obligatorisk for studieretning i norrøn filologi og kulturhistorie

Deltakelsen av NOFI med en egen studieretning av KULFI vil bety

- a) en bedre utnyttelse av undervisningsressurser og
- b) en vinkling mot et fagfelt som retter seg mot yrkesveier i museumsbransjen, kulturforvaltning etc., dvs. at yrkesrelevansen ivaretas betre. Det velfungerende

samarbeidet som NOFI har med klassisk og kunsthistorie på forskningsfeltet vil slik ha sitt pendant på undervisningssida òg.

b) Master

1. Studieretning *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie*

På MA-nivå vil studieretningen *Kunsthistorie med eldre kultur- og lærdomshistorie* i programmet for *Kulturhistorie og filologi* i all hovedsak fremstå med fellesemner sammen med studieretningen *Moderne kunst og visuell kultur* i programmet for *Samtidskultur*. Når det gjelder kursdelen i programmet, inngår det foreslåtte fellesemnet på programmet (*KULFI311*) som obligatorisk 7. semester. *KUN312* (obligatorisk 7. semester) og *KUN321* (valgemne 8. semester) og *KUN323 / Forskingsprofil* driftes som tidligere sammen med *Studieretningen i moderne kunst og visuell kultur* i programmet for *Samtidskultur*.

Master			Merknader
7	Høst	* <i>KULFI311 / Prosjektforberedelse</i> (15 stp) * <i>KUN312 / Kunsthistoriens teori og historie</i>	* <i>KULFI311</i> , nytt fellesemne for programmet * begge emner er obligatoriske
8	Vår	Til sammen 30 stp satt sammen av følgende anbefalte eller andre valgemner: <i>KUN321 / Kunsthistorie: seminarinnlegg</i> <i>KULFI206 / Områdestudium med ekskursjon</i> <i>KUN323 / Forskingsprofil</i>	Utveksling anbefales i vårsemesteret.
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

2. Studieretning i *Klassisk filologi*

Master			Merknader
7	Høst	* <i>KULFI311 / Prosjektforberedelse</i> (15 stp) * <i>GRE301/LAT301</i>	- <i>KULFI311</i> , nytt fellesemne for programmet, ersätter <i>LAT308</i> och <i>GRE308</i>
8	Vår	<i>KLA301 Klassisk særpensum</i> <i>GRE303/LAT303 Klassisk valemne</i>	- <i>KLA301</i> ersätter <i>LAT307</i> och <i>GRE307</i>
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

Liksom tidligere ges masterkurserna på klassisk som individuellt studium med veiledning och individuella pensum, samt möjlighet att följa undervisningen i latin och grekiska på lägre nivå om denna hänför till texter som är aktuella. Vi öppnar för möjligheten att blanda latin och grekiska i masterstudiet om detta är något studenten

önskar och om det är i linje med dennes projektplan. Tillträde till de enskilda kurserna i latin och grekiska GRE301 och LAT303 villkoras så att minst 15p krävs med samma kod på 200-nivå.

3. Studieretning i *Norrøn filologi/kulturhistorie*

		Emnekode og -namn	Stp.	Merknader
7	H	KULFI311 Prosjektutvikling etc.	15	nytt felles-emne for MA KULFI-programmet
8	V	NOFI3xx	15	Inngår også i BA i nordisk
9	H	NOFI3xx	15	Inngår også i BA i nordisk
10	V	NOFI3xx	15	Inngår også i BA i nordisk

NOFI350 Masteroppgåve gjennom alle fire semestera. Undervisning i eitt emne kvart semester, felles med NOFI 210 og NOFI250.

5) Felles overordnet læringsutbytte for det enkelte program

BA- og MA-kandidater vil ha yrkesrelevant fagkompetanse for arbeid innenfor offentlig kulturminneforvaltning, kunst- og kulturhistoriske museer og kulturhistorisk turisme.

Kunnskapar

Kandidaten

- kjenner til sentrale trekk innan biletkunst, arkitektur, visuell kultur og litteratur i ein førmoderne hovudperiode.
- har i det minste grunnleggjande kunnskap om ulike tekst- og kunstsjangrar frå antikken til tidleg moderne tid.
- kjenner til grunnlagsproblem innan kulturhistorie og filologi i perioden.
- kjenner til analytiske verktøy på før- og tidleg moderne litteratur, kunst og visuell kultur.

Dugleikar

Kandidaten

- kan skrive adekvat formulerte og argumenterande tekstar om kulturhistoriske og/eller filologiske emne
- kan analysere og drøfte kultur- hhv. kunsthistoriske og/eller filologiske problemstillingar på ein fagleg måte
- kan sjå og diskutera disiplinære problemstillinar frå spesialiseringa i ein interdisiplinær ramme

- kan hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk

Generell kompetanse

- kan formidle sentralt fagleg stoff frå programmet sine emneområde både skriftleg og munnleg.
- kan kommunisera med fagfolk og allmenta om kulturhistoriske emne og har innsyn i profesjonell formidling av fagleg emne t.d. i museum og media
- kan nytte sin kombinasjon av disiplinær spesialisering, programemne og valgemne i vidare utdanning eller som basis til yrkesveggar
- kan tenkja kritisk-analytisk om faglege spørsmål.

6) For hver studieretning: Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Klassisk filologi:

Kunnskapar

Kandidaten

- har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan gammalgresk eller latinsk språk, litteratur og kulturhistorie
- har tileigna seg gode språkkunnskapar som trengst for å skjøne tekstar på gresk eller latin
- har inngående kjennskap til eit representativt utval tekstar på gresk eller latin
- er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innanfor fagområdet
- har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor faget
- har kunnskap om fagområdet historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan lese greske eller latinske tekstar sjølvstendig
- kan omsetje greske eller latinske tekstar til norsk
- kan bruke det kritiske apparatet i tekstutgåvene og ta stilling til problem knytte til forståing og omsetjing av tekstane
- kan tolke tekstane med syn for deira eiga kulturelle og litterære kontekst
- kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar
- har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet

Generell kompetanse

Kandidaten

- har opparbeidd seg ferdigheiter til å dra nytte av vekselspelet mellom dei to disiplinane språk og litteratur.
- har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis det greske og latinske språket og den antikke kulturen påverkar den vestlege kulturen i samtida
- har medvit om korleis språklege og kulturelle faktorar påverkar omsetjingsprosessar
- kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og gjennom andre relevante uttrykksformer

Kunst- og kulturhistorie:

Kunnskapar

Kandidaten..

- har brei oversikt over kunst, arkitektur, visuell kultur og teoriar om det visuelle frå antikken og fram til i dag
- har kjennskap til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget.
- har kjennskap til sentrale forskingstradisjoner innafor kunsthistoriefaget.
- har, gjennom eit breitt oversyn over fagområdet, føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kunsthistoriefaget.
- har oversikt over den moderne kunsthistoriedisiplinen si historie frå om lag 1750 fram til i dag
- dessutan kjennskap til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og privat kunsthandel/galleridrift.

Ferdigheiter

Kandidaten...

- er i stand til å grunngi praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning utifrå sin eigen kunsthistoriske fagkunnskap
- er, som medarbeidar innafor dei same institusjonelle rammene, i stand til å reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing frå overordna
- kan kandidaten på oppdrag frå overordna finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv. Han kan også framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling
- kan uttrykke seg i eit kunsthistorisk fagspråk

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i etiske spørsmål innafor kunsthistorisk forskning, formidling, museumsarbeid, kulturminneforvaltning og kunsthandel
- kan, som medarbeidar i større prosjekt og under veiledning i formidlings- og forvaltningsinstitusjonar, løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid. Kandidaten har føresetnad for å arbeide i team i slike prosjekt, og kan dessutan vurdere om arbeidsoppgåvene vert utført i høve til etiske krav og retningslinjer.

- kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg.
- kan utveksle eigne synspunkt og erfaringar med dei som har den same faglege plattformen i ei høgare kunsthistorisk utdanning. I slike fora kan kandidaten òg bidra til å utvikle ein god praksis.
- har kjennskap til nytenking og innovasjonsprosessar innafør det kunsthistoriske fagområdet

Norrøn filologi/kulturhistorie:

Kunnskapar

Kandidaten...

- har brei og grundig kunnskap om det norrøne språket og språkrelaterte samfunnstilhøve i norrøn tid
- har grundig kunnskap om norrøn dikting og dei ulike norrøne tekstsjangrane
- har kjennskap til sentrale drag ved norrøne samfunnstilhøve og norrøn mytologi

Dugleikar

Kandidaten

- kan lese norrøne tekstar på eiga hand, med bruk av ordbok
- kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om norrønt språk og norrøn litteratur og kultur
- kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor disiplinen på ein fagleg måte
- kan hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk
- kan gje opplæring og rettleiing til studentar og andre i norrønt språk og norrøn litteratur

Generell kompetanse

Kandidaten

- har kjennskap til filologisk verksemd generelt
- kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå norrøn filologi
- kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget
- kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialisering, obligatoriske programemne og valgemne såsom frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar
- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang

7) For masterprogrammer: Opptakskrav

Opptakskrav til MA i kunst- og kulturhistorie:

- 90/85 stp spesialisering i kunst- og kulturhistorie, 90 stp spesialisering i moderne kunst eller 90 stp spesialisering i kunsthistorie.

Opptakskrav MA i klassisk filologi:

- 90 stp spesialisering i klassisk filologi, gresk eller latin.

Opptakskrav MA i norrøn filologi og kultur:

Masterstudiet er adgangsregulert. Masterstudiet i norrøn filologi og kulturhistorie byggjer på oppnådd bachelorgrad med spesialisering i norrøn filologi eller norrøn filologi og kulturhistorie, eller anna utdanning som gjev tilsvarende kvalifikasjonar. Kandidatar må ha karakteren C eller betre i gjennomsnitt på dei emna som inngår i spesialiseringa. Studentar som har oppnådd bachelorgraden med ein annan studiebakgrunn, kan ta kontakt og søkje om særskilt opptak på mastergraden i norrøn filologi.

8) Generell vurdering

Programmet *Kulturhistorie og filologi*

- bygger på eit allereie velfungerande tverrfaglig samarbeid mellom dei tre involverte faga
- vil vera eit bidrag på undervisningssida til å fylla klyngjesatsinga på mellomalder med liv, involverer partnarar så som t.d. UM og andre museum i Bergen
- vil nytta eksisterande ressursar meir effektivt
- vil ha gode forutsetjingar til å rekruttera både norske som internasjonale studentar
- vil styrka den interdisiplinære kompetansen til programstudentane
- vil tilby programstudentane forskingsbasert undervisning og leggja til rette for studentaktiv forskning
- vil tilby programstudentane eit stimulerande og stabilt studiemiljø, bl.a. via valgemnepakken og felles ekskursjonar
- vil stort sett svare til ynskene til studentane som er formulert i *Studentenes kvalitetsmelding 2016*
- vil satsa på å synleggjøre hhv. auka arbeidsmarkedsrelevans (t.d. gjennom PRAKTINF)
- vil åpne opp for yrkesveier innanfor for eksempel offentlig kulturminneforvaltning, kunst- og kulturhistoriske museer, historiske arkiver og kulturhistorisk turisme

9) Alternativer

Kunsthistorie og norrøn filologi har også deltatt i utarbeiding av felles programmer sammen med henholdsvis digital kultur og teatervitenskap (*Samtidskultur*) og *Nordisk*. Disse samarbeidsprosjektene er imidlertid ikke alternativer, men snarere komplementære til samarbeidet skissert i programmet for *Kulturstudier og filologi*.

Bergen 31.08.2016,
Jørgen Bakke, Pär Sandin, Jens Eike Schnall, Siri Meyer, Mona Vervik Uthaug og Lise Kristiansen.

W: Samtidskultur

HF2018

Rapport frå arbeidsgruppe L, Kunsthistorie, digital kultur og teatervitenskap

Arbeidsgruppen har hatt disse medlemmene:

Jill Walker Rettberg, digital kultur, leder

Keld Hyldig, teatervitenskap (fra gruppe K)

Siri Skjold Lexau/Bente Killerich (fagkoordinator skifter), kunsthistorie

Sigrid Lien, kunsthistorie

Siri Meyer, kunsthistorie

Scott Rettberg, Digital kultur

Lise Kristiansen, sekretær

Programskisse for Bachelor i samtidskultur

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

Vi foreslår å etablere programmet Bachelor i samtidskultur med tre studieretninger: digital kultur, moderne kunsthistorie og teatervitenskap. Vi tror at dette programmet vil være attraktivt for mange studenter og at det vil gi en faglig gevinst å samarbeide, både i forhold til studentenes kompetanse og i forhold til å utvikle enda bedre forskningsmiljøer på samtidskunst og -kultur. Vi har opplevd mye entusiasme i planleggingen av dette, og ser fram til nye muligheter for meningsfullt tverrfaglig samarbeid.

Bachelorprogrammet

Dette forslaget innebærer å dele nåværende Bachelor i kunsthistorie på to programmer, hvor studenter velger mellom å ta Bachelor i samtidskultur og Bachelor i kulturhistorie og filologi. For teatervitenskap og digital kultur blir det mindre endringer i forhold til nåværende programmer, men vi etablerer fellesemner og reduserer på flere eksisterende emner. Årsstudiet i kunsthistorie vil fungere omtrent som før.

Vi ser for oss at programmet kan videreutvikles også etter 2018. Digital kultur har nå en ledig stilling, og har i dag kun fem fast ansatte, mens faget er beregnet til å trenge syv fast ansatte etter den siste bemanningsplanen. Instituttet håper å kunne utlyse denne stillingen når fakultetets budsjett er litt bedret. En mulighet er å utlyse denne stillingen innen digital estetikk for å styrke den allerede gode undervisningen og forskningen på dette feltet, noe som også styrker moderne kunsthistorie og teatervitenskap og tverrfagligheten i programmet.

Vi vil etablere tre fellesemner i bachelorprogrammet:

- SAMKUL100: Et førstesemesteremne som skal etablere et godt, tverrfaglig læringsmiljø helt fra starten og som vil forebygge frafall. Emnet blir lite ressurskrevende og svært fleksibelt ved at hvert fagmiljø bidrar med ca 6 timers undervisning med fokus på å utforske byens kulturtilbud og diskutere og analysere dette.

- SAMKUL101: Kritikk. Obligatorisk 10-studiepoengsemne.
- SAMKUL201: Estetisk teori. Obligatorisk for teatervitenskap og moderne kunsthistorie, og 15 studiepoeng for disse. En 10-studiepoengsvariant (samme undervisning, mindre arbeid) er valgbar for digital kultur.

I tillegg foreslår vi å etablere et nytt emne, KUN1xx: Samtidskunst (15 st.p.). Her brukes undervisningsressurser som frigjøres ved at emneporteføljen i kunsthistorie på 200-nivå reduseres, samt at nær halvparten av undervisningen evt kan dekkes ved at studentene følger eksisterende undervisning i digital kunst i DIKULT103: Digitale sjangrer (seks forelesninger) og i samtidsteater i TEAT112: Moderne teater. Emnebeskrivelsen skal være så fleksibel at alle vitenskapelig ansatte innen moderne kunsthistorie kan undervise på emnet.

Følgende emner legges ned, krympes eller slås sammen til nye emner:

- DIKULT100 erstattes av SAMKUL100.
- DIKULT106 (15 st.p.) og DIKULT104 (15 st.p.) slås sammen til DIKULT106
- TEAT113 (15 st.p.) krympes til 10 st.p.
- TEAT114 (15 st.p.) krympes til 10 st.p.
- DIKULT207 (15 st.p.) deles inn i DIKULT1xx (5 st.p.) og DIKULT25x (10 st.p.)
- Alle 200-nivåemner på DIKULT krympes til 10 st.p. og gjøres til 25x-emner slik at man kan skrive bacheloroppgave i alle. Undervisning reduseres tilsvarende.
- DIKULT250 legges ned.
- KUN 133 endres til å omfatte billedkunst, arkitektur og visuell kultur i perioden 1750-1900 og krympes til 10 studiepoeng for å gi plass til det tverrfaglige emnet SAMKUL 101 Kritikk
- KUN 134 forskyves til perioden 1900- idag og krympes til 10 stp.
- KUN 252, 255 legges ned og erstattes av ett seminar emne KUN 25X med bacheloroppgave, samt at undervisningsressurser refordes til KUN1xx: Samtidskunst.
- KUN 201 legges ned og erstattes av det nye tverrfaglige teoriemnet SAMKUL201.
- TEAT211 legges ned og erstattet av det nye tverrfaglige teoriemnet SAMKUL201.
- KUN 254 legges ned og erstattes av KUN 13X Samtidskunst (15stp), som planlegges som fagspesifikt emne i bachelorprogrammets andre semester for kunsthistoriestudenter. Ressursene hentes fra nedleggelse på 200-nivå og nedskalering av KUN 133 og 134, samt tverrfaglig samarbeid på emnet.

Den største endringen er å dele kunsthistorie på to bachelorprogram. Begge bachelorløp skal gi tilstrekkelig kompetanse i hele kunstens historie til å kvalifisere til opptak på masterstudier i kunsthistorie ved UiB og andre læresteder. Studenter som velger Bachelor i samtidskultur med spesialisering i moderne kunsthistorie vil fokusere mer på nyere kunst enn i dagens Bachelor i kunsthistorie, og de vil i tillegg få noe undervisning i samtidens teater og digitale kultur. De som velger Bachelor i kulturhistorie og filologi med spesialisering i kunst og kulturhistorie vil også få noe undervisning i moderne kunsthistorie, men fokuserer mer på eldre kunsthistorie, og velger også emner fra klassisk, arkeologi, norrønt m.fl. Ved å bruke fellesemner og eksisterende emner vil denne løsningen gi et bedre tilbud til studentene uten å bruke mer ressurser. Det vil

også gi nye tverrfaglige gevinster ved å bygge opp tverrfaglige miljøer både innen samtidskultur og innen middelalderforskning og eldre kulturhistorie.

Det er flere 200-nivå-emner på digital kultur enn på de andre spesialiseringene. Dette skyldes at digital kultur er et IKT-fag med laboratorieundervisning. DIKULT253, DIKULT255 og DIKULT257 er alle praktiske fag med labundervisning, og dersom det er flere enn 20 studenter på hvert emne, krever det dobling eller tredobling av undervisning. Det blir mindre ressurskrevende og bedre for studentene å la 200-nivå-studentene fordele seg på forskjellige emner. Dette gjør også at undervisningsbyrden er jevnt fordelt på vår og høst. Det økte ressursbehovet til digital kultur gjenspeiles i at faget ligger i en høyere finansieringskategori enn de fleste andre HF-fag, slik at instituttet får et høyere tilskudd per studiepoeng i digital kultur enn for andre fag.

Mastergraden

På masternivå bør programmene ha disiplinspesifikke navn:

- Master i kunsthistorie
- Master i teatervitenskap
- Master i digital kultur

Dette er særlig viktig for kunsthistorie og teatervitenskap fordi muséer, teatre og andre kulturinstitusjoner har en forståelse for hva det vil si å ha master i kunsthistorie eller master i teatervitenskap, og de ansetter personer som har denne kompetansen. Det er også viktig at våre mastergrader tilsvarende mastergradene i disse fagene ved andre læresteder. Mastergraden i kunsthistorie skal ikke deles i to programmer slik som på bachelornivå.

Vi etablerer imidlertid fellesemnet SAMKUL301 som blir et prosjektutviklingsemne for masterstudenter på Master i kunsthistorie, Master i teatervitenskap og Master i digital kultur. Slik opprettholdes det tverrfaglige fundamentet fra bachelorprogrammet.

Studenter på Master i kunsthistorie vil kunne velge å *enten* ta SAMKUL301 *eller* å ta KULFI311: Prosjektforberedelse, som er et fellesemne i samarbeid mellom eldre kunst- og kulturhistorie, klassisk og norrønt.

Antall fast vitenskapelig ansatte på Bachelor i samtidskultur:

I dag er vi 4 innen moderne kunsthistorie, 3 på teatervitenskap og 5 på digital kultur: tilsammen 12. Vi hadde i juni 2016 en avgang på digital kultur som ikke ennå er erstattet, og siden digital kultur ifølge den siste bemanningsplanen var regnet som underbemannet med daværende 6 stillinger, regner vi med å etterhvert få erstattet denne stillingen slik at det blir tilsammen 13 fast vitenskapelig ansatte på programmet.

Beregnete studenttall på fellesemner:

SAMKUL100: ca 85-90 (kunst 20, teater 20, digital kultur 45)

SAMKUL101: Kritikk - ca 60 (obligatorisk for teatervitenskap (20) og moderne kunsthistorie (20), valgfritt for digital kultur (ca 10))

SAMKUL201: Estetikk - ca 60

SAMKUL301: Prosjektutviklingskurs - ca 20.

Oversikt over studieløpet for Bachelor i samtidskultur

semester	Digital kultur	Kunsthistorie	Teatervitenskap
1. HØST	SAMKUL100: Samtidskultur (10 st.p.)		
	Ex.phil. (10 st.p.)		
	Akademisk skriving/ex.fac. (10 st.p.)		
2. VÅR	DIKULT103 / Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill (15 st.p.)	KUN1xx: Samtidskunst (15 st.p.) Kan evt. bruke deler av undervisning fra DIKULT103 og TEAT112.	TEAT111 / Eldre teaterhistorie (15 st.p.)
	DIKULT107: Teknologihistorie og kritiske innfallsvinkler til teknologisamfunnet (15 st.p.)	<p><i>Velg 15 studiepoeng fra</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KUN131 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i antikken • KUN132 / Kunst, arkitektur og visuell kultur i middelalderen. • TEAT112 / Moderne teaterhistorie (15 st..) • DIKULT103 / Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill (15 st.p.) 	TEAT112 / Moderne teaterhistorie (15 st..)
3. HØST	SAMKUL101: Kritikk (digital kultur, kunst, teater) (10 st.p.)		
	DIKULT105 / Webdesign I (15 st.p.)	KUN133: Kunst, arkitektur og visuell kultur i 1750-1900 (10 st.p.)	TEAT113 / Dramaturgi (10 st.p.)
	Digital humaniora (5 st.p.)	KUN134 / Moderne kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-i dag (10 st.p.)	TEAT11X / Forestillingsanalyse (10 st.p.)
4. VÅR 200- nivå	SAMKUL201: Estetisk teori (15 st.p. og oblig. for kunsthistorie og teatervitenskap, 10 st.p. (samme undervisning, annen vurdering) og valgbart for digital kultur)		
	DIKULT255 / Webdesign II (10 st.p.)	KUN25x: Fordypningsemne med bacheloroppgave (15 st.p.)	TEAT252/253 Fordypningsemne med bacheloroppgave (15 stp)
	DIKULT253: Elektronisk litteratur (10 st.p.)		

HØST 200- nivå	DIKULT207 / Praktisk forskningstrening i digitala humaniora (10 st.p.)	Frie studiepoeng /utveksling	Frie studiepoeng /utveksling
	DIKULT254: Fordypningsemne med bacheloroppgave (10 st.p.)		
	MEVI224: Medieteknologi og samfunn (15 st.p.) (Tilbys av Infomedia og blir valgbar som del av spesialiseringen i digital kultur)		

2) Fellesemner

SAMKUL100: Samtidskultur

- Studiepoeng: 10
- Undervisningssemester: Høst
- Emnekode: SAMKUL100
- Studieretninger: Alle
- Åpent for andre: Nei
- Fagkoordinatoransvar: Digital kultur

Dette er et nytt fellesemne for førstesemesterstudenter, som tas samtidig med ex.phil. Et viktig mål med emnet er å etablere et godt faglig-sosialt læringsmiljø tidlig i programmet. Vi tror dette emnet både vil være lite ressurskrevende, dyrke tverrfaglighet og være motiverende både for fagpersoner og studenter, forebygge frafall, og at det vil være en spesielt fin faglig introduksjon til kulturlivet i Bergen for studenter som kommer utenbysfra. Digital kultur har hatt et førstesemesteremne siden høsten 2015 (DIKULT100), og SAMKUL100 vil erstatte dette, samt bli et tilbud for kunsthistorie- og teatervitenskapstudenter.

Mål og innhold: Emnet gir en innføring i kunst, teater og digital kultur i samtiden ved å ta studentene med ut i byen på utstillinger, forestillinger, festivaler og andre arrangementer og aktiviteter som er relevante for kunst, teater og digital kultur og gi kontekst for disse erfaringene gjennom forelesninger og diskusjoner.

Organisering av undervisning: Undervisningen legges opp i tre moduler hvor hvert av fagmiljøene er ansvarlig for en modul. To timers undervisning hver uke over ni uker. Utflukter kan enten være en del av dette eller komme i tillegg.

Praktisk utfordring: Dersom det blir 90-100 studenter er det mulig vi ikke kan følge alle på utfluktene. Dele dem opp i 2-3 grupper på forestillinger, organisere 2-3 grupper som får guidet tur på utstilling (faglærer med på en av disse, oftest vil muséene tilby guide dersom vi bestiller?) Eller evt. lage klart oppgaver de skal løse i utstillingen og dele dem inn i mindre grupper som skal gå og utforske på

egenhånd. Dette krever en god del forarbeid av foreleserne og må regnes inn i ressursbruken.

Obligatoriske aktiviteter: Tre oppgaver og ni medstudentvurderinger. Studentene besvarer en kort oppgave til hver modul, enten en 1000 ords oppgave eller en 3-4 minutter lang videobesvarelse. Disse *gis ikke direkte tilbakemelding fra forelesere*, men får medstudentvurderinger fra tre medstudenter gjennom mitt.uib.no, etter kriterier som fastsettes av faglærerne.

Vurderingsformer: Studenter velger to av oppgavene, bearbejder dem, og leverer som mappeeksamen *eller* 7 dagers hjemmeeksamen på 3000 ord.

Hvem kan undervise: Modulene beskrives så åpent at alle vitenskapelig ansatte vil kunne undervise minst én av modulene.

Ressursbehov: Totalt: 232 timer / 0,26 timer per studiepoeng

Antar ca 90 studenter (40 digital kultur, 30 kunsthistorie, 20 teatervitenskap) - men muligens flere.

9x2 timers *forelesning*, forberedelsesfaktor 4 = 72 timer.

Forberedelse av utflukter, lage oppgaver dersom selvstyrte grupper, avtaler med muséer, teater osv. = 10 timer per modul, 30 timer tilsammen?

Emneansvarlig = 20 timer? Inkluderer bl.a. koordinering av medstudentvurderinger på mitt.uib.no, sjekke at alle obligatoriske oppgaver er gjort (dette er lett å se på mitt.uib.no), koordinering av de tre modulene.

Sensur: Nå er sensurering av hjemmeeksamen normert til 2 timers arbeid. Det er langt mer enn nødvendig for å vurdere en hjemmeeksamen på 3000 ord, og vi trenger mer fleksible normeringer for arbeidstidsregnskapet. Dersom vi sier én time per student og kun én sensor på hver oppgave blir det 90 timer i sensurarbeid. Legger til 20 timer til en kontrollsensor som sjekker alle F-oppgaver og en A, C og E fra hver av tre kommisjoner. Sensur vil kunne gjennomføres av hvilken som helst vitenskapelig ansatt på alle tre fagområder.

SAMKUL101: Kritikk (digital kultur, kunst, teater)

- Studiepoeng: 10
- Undervisningssemester: Høst
- Emnekode: SAMKUL101
- Studieretninger: alle
- Antatt antall studenter: 90-110
- Åpent for andre program? Ja
- Fagkoordinatoransvar: Teatervitenskap

Dette er et nytt, obligatorisk fellesemne på 100-nivå.

Mål og innhold: Emnet vil gi en historisk og praktisk introduksjon til kunst- og mediakritikken innenfor de forskjellige kunststartene. Scenekunsten så vel som andre kunstarter og mediale uttrykk er preget av et stort mangfold, noe som gjør det viktig å se forestillinger, kunstutstillinger, dataspill, digital kunst m.v. Det å forstå kunstverket og det mediale uttrykkets egne estetiske og tekniske premisser og virkemidler er viktig. Det kunstneriske vil bli sett i sin samfunnsmessige og institusjonelle sammenheng. En forutsetning for emnet er at studenten kjenner sin disiplins historie, teori og manifeste, noe de andre fagspesifikke emnene vil bidra til. Det vil bli gitt en innføring i kritikkens historie og kritikkens retoriske praksis.

Organisering av undervisning: 10 forelesninger med bidrag fra teatervitenskap, kunsthistorie og digital kultur.

Obligatoriske aktiviteter: Ingen

Vurderingsformer: Hjemmeeksamen eller semesteroppgave på 3000 ord.

Hjemmeeksamen kan ha form av en kritikk basert på en utstilling, mediainnslag eller teaterforestilling.

Hvem kan undervise: Helst: to fra hvert fagmiljø, dersom alle fagmiljø skal være involvert i undervisning. Men kanskje det kan gjøres mer fleksibelt enn det ved at en har hovedundervisningen og de andre bidrar i forhold til sine disipliner.

Ressursbehov:

SAMKUL201: Estetisk teori

- Studiepoeng: 15 / 10
- Undervisningssemester: Vår
- Emnekode: SAMKUL201
- Studieretninger:
 - Obligatorisk for kunsthistorie
 - Obligatorisk for teatervitenskap
 - Valgbart for digital kultur (fordi en del av studentene spesialisierer seg innen kultur/samfunn og ikke estetikk) - digital kulturstudentene tar varianten SAMKUL201a som kun gir 10 studiepoeng, og hvor undervisningen er lik men det er en mindre omfattende vurdering.
- Åpent for andre program: Ja
- Antatt antall studenter: 50-60
- Fagkoordinatoransvar: Moderne kunsthistorie

Dette er et nytt fellesemne på 200-nivå.

Mål og innhold: Estetiske teorier fra 1700-tallet og frem til i dag, med relevans for forståelsen av nyere praksiser innen kunst, teater og digital kultur.

Organisering av undervisning: 13 forelesninger - felles for alle.

Obligatoriske aktiviteter: Forelesningene er obligatoriske.

Vurderingsformer: Hjemmeeksamen - 7 dager, pluss justerende muntlig eksamen. SAMKUL201a: 5 dagers hjemmeeksamen, ingen muntlig.

Hvem kan undervise: kunsthistorie, teatervitenskap, digital kultur deler på å forelese. Kunsthistorie og teatervitenskap har 5 forelesninger hver, digital kultur har 3. Flere fast vitenskapelig ansatte på hvert av fagmiljøene har kompetanse til å undervise i dette emnet.

Ressursbehov: Totalt: 244 timer / 0,32 per studiepoeng

13 x 2 forelesningstimer x forberedelsesfaktor 4 = 104 timer

Emneansvarlig: 15 timer

Sensur: 1 time per student = 60 + 15 timer til kontrollsensor = 75 timer, pluss muntlig eksamen 50 timer (1 time per student) = 125 timer.

SAMKUL301: Prosjektutviklingsemne

- Studiepoeng: 15

- Undervisningssemester: Høst
- Emnekode: SAMKUL301
- Studieretninger:
 - Master i kunsthistorie (studenter velger SAMKUL301 eller KULFI301)
 - Master i teatervitenskap
 - Master i digital kultur
- Åpent for andre program? Nei
- Antatt antall studenter: 16-20
- Fagkoordinatoransvar: Felles.

Dette er et nytt fellesemne på 300-nivå, som i praksis er en kombinasjon av eksisterende [TEAT302 / Teatervitenskap: Prosjektskildring](#), [KUN311 / Kunsthistorie: prosjektførebuing og oppfølging](#) og [DIKULT301 / Forskningsmetodar og utvikling av mastergradsprosjekt i digital kultur](#).

Mål og innhold: Studenter skal få en innføring i forskningsmetode og utarbeide prosjektskisse til masteroppgaven.

Organisering av undervisning: 10 timer forelesning. 20 timer seminar. Individuell og/eller gruppevis veiledning.

Obligatoriske aktiviteter: Innlevering av to utkast til prosjektskisse.

Vurderingsformer: Prosjektskisse

Hvem kan undervise: Alle med kompetanse til å undervise på masternivå.

Ressursbehov: 195 timer = 0,65 timer per studiepoeng.

Seminar: 20 timer x 2 = 40. *Forelesning:* 10 timer x 4 = 40. *Individuell veiledning:* 4 timer per student = 80. *Sensur:* 20 timer. *Emneansvarlig:* 15 timer.

3) Emneportefølje

Følgende emner foreslås nedlagt og erstattet med mindre omfattende emner:

Legges ned	Erstattes med	Kommentar
TEAT113: Dramaturgi og regi (15 st.p.)	TEAT113 Dramaturgi (10 st.p.)	
TEAT114: Skuespillerkunst, scenografi og teaterkritikk (15 st.p.)	SAMKUL101: Kunstkritikk (10 st.p.) TEAT11X: Forestillingsanalyse (10 st.p.)	Innføring i skuespillerkunst og scenografi legges inn i TEAT112: Moderne teaterhistorie
TEAT211: Teaterterori (15 st.p.)	SAMKUL201: (15 st.p.)	
DIKULT106 (15 st.p.)		Bevarer teknologihistorien

DIKULT104 (15 st.p.)	DIKULT107 (15 st.p.)	fra DIKULT104, kutter mye fra DIKULT106 men beholder fleksibiliteten med temamoduler som varierer fra semester til semester.
DIKULT203 (15 st.p.)	DIKULT253 (10 st.p.)	Krymper alle 200-nivåemner på digital kultur og gjør dem til bacheloroppgaveemner.
DIKULT205: Webdesign II (15 st.p)	DIKULT255: Webdesign II (10 st.p)	Begrenset opptak som nå, max 20 studenter.
DIKULT207 (15 st.p.)	DIKULT108: Digital humaniora: oversikt og teori (5 st.p.)	Lite ressurskrevende (forelesningsbasert), vil passe for studenter fra hele fakultetet og bygger opp mer digital kompetanse for alle HF-studenter.
	DIKULT25x: Digital humaniora i praksis (10 st.p.)	Bevarer praksis for viderekomne studenter.
DIKULT251 (15 st.p.)	DIKULT251 (10 st.p.)	
DIKULT301 (15 st.p.)	SAMKUL301 (15 st.p.)	Felles prosjektutviklingsemne.
KUN301 (15 st.p.)		
TEAT301 (15 st.p.)		

Vi etablerer ett nytt emne:

KUN1xx: Samtidskunst

- Studiepoeng: 15
- Undervisningssemester: Vår
- Emnekode: KUN1xx
- Studieretninger:
 - Obligatorisk for moderne kunsthistorie
 - Åpent for andre program: Ja
- Antatt antall studenter: 50-60

Mål og innhold: Innføring i samtidskunst. Fleksibel emnebeskrivelse slik at nøyaktig tema kan tilpasses undervisningsressursene fra semester til semester. F.eks. kan det være fokus på billedkunst, performancekunst (følge undervisning på deler av TEAT112),

fotografi, arkitektur, museologi, digital kunst (følge deler av undervisning på DIKULT103) eller annet innen samtidskunst- og kulturfeltet.

Organisering av undervisning: 12-14 forelesninger. Deler av DIKULT103 (6 forelesninger om digital kunst) og TEAT112 (moderne/samtidsteater) kan inngå som en del av undervisningen.

Obligatoriske aktiviteter: Deltakelse ved tre seminarer.

Vurderingsformer: Semesteroppgave. Justerende muntlig dersom ressurser.

Hvem kan undervise: Muligheter for samarbeid med eksisterende emner (DIKULT103, TEAT112). Alle på moderne kunsthistorie kan undervise på emnet.

Ressursbehov: Hvis 50 studenter så ca. 150-400 timer avhengig av vurderingsform og om man bruker forelesninger fra andre emner.

EMNER SOM OMARBEIDES

Vi reduserer undervisningsomfanget på følgende emner fra 15 til 10 studiepoeng:

DIKULT107: Teknologihistorie og kritiske innfallsvinkler til teknologisamfunnet

- Studiepoeng: 15
- Undervisningssemester: Vår
- Emnekode: DIKULT107
- Studieretninger: obligatorisk på
 - Studieretning for digital kultur
- Åpent for andre program? Ja
- Antatt antall studenter: 60-70

Vi foreslår å legge ned DIKULT104 og DIKULT106 og bruke elementer fra dem til dette nye emnet. Undervisningsopplegget tilsvarer dagens DIKULT106. Dette sparer vi 15 studiepoeng på, som brukes til det nye obligatoriske fellesemnet SAMKUL101 og et nytt 5-studiepoengsemne i digitale humaniora.

Mål og innhold: Skal gi en innføring i teknologihistorie og i aktuelle spørsmål innen digital kultur og samfunn.

Organisering av undervisning: Tre moduler på tre uker hver. Én modul er alltid om teknologihistorie, de to andre veksler fra semester til semester etter hvem som kan undervise, og omhandler f.eks. spørsmål som overvåkning, digital identitet, digital medieetikk.

Obligatoriske aktiviteter: En obligatorisk oppgave på 1000 ord etter hver modul, som får medstudenttilbakemelding etter rubrikk laget av faglærer.

Vurderingsformer: Hjemmeeksamen, semesteroppgave eller som på nåværende DIKULT106: velg to av oppgavene og utvid til 2000 ord hver?

Hvem kan undervise: Alle vitenskapelig ansatte på digital kultur. Modulbasert og dermed fleksibelt med tanke på bolkundervisning.

Ressursbehov: Som nåværende DIKULT106. Ved mer ressurser, kan man bruke masterstudenter eller vitenskapelig ansatte til mer tilbakemelding på studentoppgaver. Ved mindre ressurser gjøres dette kun ved medstudenttilbakemeldinger.

DIKULT108: Digitale humaniora

- Studiepoeng: 5
- Undervisningssemester: Høst
- Emnekode: DIKULT108 (eller en generelt fakultetskode? HF111?)

- Studieretninger: obligatorisk på studieretning for digital kultur
 - Anbefalt emne (frie studiepoeng) for datalingvistik
- Åpent for andre program? Ja
- Antatt antall studenter: 80 (50 fra digital kultur, sannsynligvis en god del fra andre program samt innvekslingsstudenter - emnet undervises på engelsk)

Dette er et nyopprettet emne, men er i praksis teoridelen av nåværende [DIKULT207 / Praktisk forskningstrening i digital humaniora](#) (15 studiepoeng). Ved å dele DIKULT207 i to, kan vi tilby 5 studiepoeng med teoriundervisning til en stor gruppe studenter på lavere nivå, og la de mest interesserte fortsette med et 10-studiepoengs praksisemne på 200-nivå. Vi tror et lite, teoretisk oversiktsemne vil være attraktivt for studenter fra mange programmer, og at dette er noe som absolutt bør tilbys humaniorastudenter, også med tanke på kompetanseheving på sikt.

Mål og innhold: Emnet gir en oversikt over forskjellige metoder innen digitale humaniora.

Organisering av undervisning: 6-8 forelesninger

Obligatoriske aktiviteter: Bestått flervalgsprøve i mitt.uib.no som kan gjøres hjemme. (Lavt sikkerhetsnivå er OK - prøven kan i hovedsak være formativ, altså et ledd i læringsprosessen.)

Vurderingsformer: Hjemmeeksamen eller semesteroppgave? 2000 ord? Eller en screencastvideo på max 5 minutter hvor studenten presenterer et digital humanioraprojekt og setter det i et teoretisk og historisk kontekst?

Hvem kan undervise: Scott Rettberg, Jill Walker Rettberg, Daniel Apollon. Vi har også snakket med Koenraad de Smedt (lingvistik) og Eivind Heldaas Seland (historie) som er svært positive, og ønsker å bidra med en forelesning hver på et slikt emne, selv om deres bachelorprogrammer er proppfulle og emnet ikke kan gå inn som obligatorisk emne der. Vi er også i kontakt med filosofi og ønsker å gjøre dette til et emne som fungerer for studenter fra alle HF-fag.

Ressursbehov: Totalt: 164 timer / 0,41 timer per studiepoeng
8 x 2 forelesningstimer x forberedelsesfaktor 4 = 64 timer

Emneansvarlig: 25 timer (mange studenter, endel arbeid i å lage flervalgsprøven)

Sensur: 0,75 time per student = 60 + 15 timer til kontrollsensor = 75 timer

I tillegg skal en rekke emner (se tabellen over) reduseres i omfang fra 15 til 10 st.p., med tilsvarende reduksjon i undervisning og sensurarbeid.

5) Studieløp

a) For hver studieretning, gi en oversikt over anbefalt studieløp for bachelorstudiet ved innplassering av emner og frie studiepoeng i følgende skjema:

Bachelor i samtidskultur / moderne kunsthistorie					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	SAMKUL100	
2	Vår	KUN1xx: Samtidskunst (15 st.p.) <i>Velg 15 studiepoeng blant følgende emner:</i>			

		<ul style="list-style-type: none"> • KUN131 • KUN132 • TEAT112 / Moderne teaterhistorie (15 st..) • DIKULT103 / Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill (15 st.p.) 	
3	Høst	<p>SAMKUL101: Kritikk (digital kultur, kunst, teater) (10 st.p.)</p> <p>KUN133: Kunst, arkitektur og visuell kultur i 1750-1900 (10 st.p.)</p> <p>KUN134 / Moderne kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-i dag (10 st.p.)</p>	
4	Vår	<p><i>Obligatorisk:</i></p> <p>SAMKUL201: Estetisk teori</p> <p>KUN25x: Bacheloroppgave med seminar</p>	
5	Høst	Frie studiepoeng / utveksling	
6	Vår	Frie studiepoeng / utveksling	

Årsstudium i kunsthistorie			Merknader
1	Høst	<p>SAMKUL101: Kritikk (digital kultur, kunst, teater) (10 st.p.)</p> <p>KUN133: Kunst, arkitektur og visuell kultur i 1750-1900 (10 st.p.)</p> <p>KUN134 / Moderne kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-i dag (10 st.p.)</p>	
2	Vår	<p>KUN131: Antikken (15 st.p.)</p> <p>KUN133: Middelalder (15 st.p.)</p>	

Bachelor i samtidskultur / digital kultur				Merknader	
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	SAMKUL100	
2	Vår	<p>DIKULT103: Digitale sjangrar</p> <p>DIKULT107: Tekn.historie og kritiske innfallsvinkler til tekn.samf.</p>		<p>DIKULT107 erstatter nåværende DIKULT106 og DIKULT104.</p>	
3	Høst	<p>SAMKUL101: Kritikk (10 st.p.)</p> <p>DIKULT105: Webdesign (15 st.p.)</p> <p>DIKULT1xx: Digital humaniora (5 st.p.)</p>			

4	Vår	SAMKUL201a: Estetisk teori (10 st.p.) DIKULT255: Webdesign II (10 st.p.) DIKULT253: Elektronisk litteratur (10 st.p.)	Studenter som ønsker en estetisk profil anbefales disse emnene. Andre anbefales utveksling eller frie studiepoeng dette semesteret.
5	Høst	DIKULT254: Bacheloroppgave i digital kultur med semesteroppgave (10 st.p.) DIKULT207: Praktisk forskningstrening i digital humaniora (10 st.p.) MEVI224: Medieteknologi og samfunn (15 st.p.) eller frie studiepoeng / utveksling	
6	Vår	Frie studiepoeng / utveksling	

Utteksling: Enten 4, 5 eller 6, avhengig av hvilke 200-nivå-emner studenten ønsker å ta.

Bachelor i samtidskultur / teatervitenskap				Merknader	
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	SAMKUL100	
2	Vår	TEAT111: Eldre teaterhistorie (15 stp) TEAT112: Moderne teaterhistorie (15 stp)			
3	Høst	TEAT11X: Forestillingsanalyse (10stp) TEAT113: Dramaturgi (10 stp) SAMKUL101: Kritikk (10 stp)			
4	Vår	SAMKUL201: Estetisk teori (15 stp) TEAT252/253: Teoretisk eller praktisk bacheloroppgave (15 stp)			
5	Høst	Frie studiepoeng / utveksling, f.eks. ulike praksisrelaterter teaterstudier, dramaturgi o.l. i utlandet			
6	Vår	Frie studiepoeng / utveksling			

Frie studiepoeng:

Studenter ved Bachelor i samtidskult anbefale å velge emner fra de andre spesialiseringene på programmet som sine frie studiepoeng, samt at vi anbefaler følgende emner fra andre programmer:

- [PRAKTINF: Praktisk informasjonsarbeid](#) (15 st.p., vår/haust)
- [KUVI102: Kulturvitenskap - Tradisjon og modernitet: fortida i nåtida](#) (15 st.p., vår)
- KUVI104 Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til Facebook (15 st.p., haust)
- [INFO115: The Social Web](#) (10 st.p., haust)
- [KVIK100: Innføring i kjønnsstudier](#) (10 st.p., haust)

- [MVK102: Å skrive om musikk](#) (5 st.p., haust)
- [LING123: Språk og data](#) (15 st.p.)
- [ALLV114: Moderne litteratur og litteraturteori](#) (15 st.p., haust)
- [MEVI223: Visuelle media](#) (15 st.p., vår)
- [MEVI203: Medieretorikk](#) (15 st.p., vår)
- [MUV280: Popular Music Studies](#) (15 st.p., haust)
- [FIL238: Moderne europeisk filosofi](#) (10 st.p., vår)
- [FIL218: Estetikk](#) (10 st.p., vår/haust)
- [NEU201 Nevroestetikk](#) (15 st.p., vår og/eller haust)
- KUVI208: Museologi (15 st.p)

b) Gi en oversikt over anbefalt studieløp for det enkelte masterstudiet ved innplassering av emner i følgende skjema:

Master i digital kultur			Merknader
7	Høst	SAMKUL301: Prosjektbeskrivelse, metode osv. DIKULT303: Digital medieestetikk (15 st.p)	
8	Vår	DIKULT302: Sentrale teorier DIKULT304: Seminaremne i digital kultur	
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

Master i kunsthistorie			Merknader
7	Høst	SAMKUL301 <i>eller</i> KULFI301 KUN312: Historiografi og teori	
8	Vår	Seminaremne Områdestudium (Som nåværende masterprogram)	
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

Master i teatervitenskap			Merknader
7	Høst	SAMKUL301: Prosjektbeskrivelse,	

		metode osv. (15.st.p.) TEAT301: Teaterhistoriografi og vitenskapsteori (15 st.p.)	
8	Vår	TEAT303: Teatervitenskap: Teoretisk fordyping i et systematisk område (15 st.p.) Valgemne: TEAT311, 312 eller 313 (15 st.p)	
9	Høst	TEAT 350: Masteroppgave	
10	Vår		

I alle spesialiseringene anbefales andresemester til utveksling.

Følgende emner kan godkjennes i spesialiseringen på alle tre masterprogrammer:

[KVIK301: Kjønnsteori](#) (Nåværende 201, skal dupliseres som et emne på masternivå for studenter som ikke har bachelor i kjønnsstudier.)

[MEVI333: Kulturjournalistikk og kunstkritikk](#) (Dette emnet er i dag reservert studenter på master i medievitenskap, andre tas kun opp etter søknad. I praksis har mange studenter fra teatervitenskap og kunsthistorie tatt emnet, og vi vil gå i dialog med medievitenskap med mål om at studenter på våre mastergrader kan få automatisk opptak på emnet.)

5) Felles overordnet læringsutbytte for det enkelte program

Kunnskaper:

Etter fullført bachelorgrad har studenten

- Kjennskap til sentrale retninger, debatter og teorier innen samtidskultur

Ferdigheter:

Etter fullført bachelorgrad kan studenten

- Analysere estetiske og/eller kulturelle samtidsuttrykk
- Presentere og vurdere et samtidsuttrykk innen moderne kunst, teater eller digital kultur, f.eks. ved å skrive en anmeldelse, en rapport eller en katalogtekst.
- Sammenligne kulturelle uttrykk fra forskjellige fagfelt

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialiseringa og i dei valfrie emna i vidare utdanning eller yrkesplanar.
- kan formidle muntlig og skriftlig, samt i digital medier
- kan kommunisere om viktige akademiske teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg og munnleg

- er kjend med ny tenking og praksis innan samtidskultur

6) For hver studieretning: Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Vi beholder i utgangspunktet læringsutbyttebeskrivelsene fra de nåværende programmene, og tilpasser dette eventuelt når vi går videre i HF2018-prosessen.

Spesialisering i teatervitenskap

Kunnskaper:

Etter fullført bachelorgrad har studenten

- gode kunnskaper om teaterets historie
- grunnleggende kunnskaper om teatervitenskapelige analyse- og forskningsmetoder
- grunnleggende kunnskaper om dramaturgisk teori og praksis
- grunnleggende kunnskaper om teaterkritikkens form og metode
- grunnleggende kunnskaper om estetiske teorier i relasjon til teater

Ferdigheter:

Etter fullført bachelorgrad kan studenten

- gi en akademisk tilfredsstillende redegjørelse om et emne innenfor europeisk teaterhistorie
- analysere en teaterforestilling med hensyn til virkemidler, dramaturgi og kulturell kontekst
- gi en akademisk tilfredsstillende redegjørelse om et teaterestetisk emne

Generell kompetanse:

Etter fullført bachelorgrad kan studenten

- formulere skriftlige analyser og kritikk av teaterforestillinger
- drøfte problemstillinger innenfor teaterforskning, praktisk teater og teaterpolitikk
- drøfte forholdet mellom teater og andre kunst- og kulturområder

Spesialisering i digital kultur:

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskapar, dugleikar og generell kompetanse:

Kunnskapar

Kandidaten

- har brei kunnskap om viktige tema, teoriar og metodar innan digital kultur, og om sentrale digitale verktøy
- har kunnskap om digitale uttrykksmåtar, artefaktar, praksis og samhandlingsformer
- kan oppdatere sin eigen kunnskap om digital kultur
- har kunnskap om digital kultur si tverrfaglege historie, tradisjonar, kultur, eigenart og plass i samfunnet

Dugleikar

Kandidaten

- kan nytte den akademiske kunnskapen og relevante forskingsresultat om digital kultur til å løyse praktiske og teoretiske problem innan design, koding og evaluering av informasjonssystem, identitetsutvikling, lese- og skrivedugleikar og estetikk, og vidare løyse utfordringar knytt til nettaktørar si sjølvforståing
- kan finne, evaluere og referere til informasjon om digital kultur på ein fagleg relevant måte
- kan meistre relevante faglege verktøy og kommunikasjonsformer innan digital kultur

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialiseringa og i dei valfrie emna i vidare utdanning eller yrkesplanar.
- har innsikt i etiske spørsmål som er relevante for forskning innan digital kultur
- kan planleggje og utføre varierte oppgåver innan koding, utvikling av prosjekt innan digital formidling og leiing og utvikling av slike over tid, åleine eller som del av ei gruppe
- har skrive- og formidlingskompetanse innan ramma av digitale plattformer
- kan kommunisere om viktige akademiske teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg og munnleg
- er kjend med ny tenking og innovasjon innan feltet digital kultur

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Spesialisering i moderne kunsthistorie

Kunnskapar

Kandidaten

- har brei oversikt over kunst, arkitektur, visuell kultur og teoriar om det visuelle , med hovudvekt på moderne tid.
- Har oversikt over den moderne kunsthistoriedisiplinen si historie frå om lag 1750 fram til i dag
- har kjennskap til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget.
- har kjennskap til sentrale forskningstradisjoner innafor kunsthistoriefaget.
- har, gjennom eit breitt oversyn over fagområdet, føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kunsthistoriefaget.
- dessutan kjennskap til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og privat kunsthandel/galleridrift.

Ferdigheiter

Kandidaten...

- er i stand til å grunngi praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning utifrå sin eigen kunsthistoriske fagkunnskap
- er, som medarbeidar innafor dei same institusjonelle rammene, i stand til å reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing frå overordna
- kan kandidaten på oppdrag frå overordna finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv. Han kan også framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling
- kan uttrykke seg i eit kunsthistorisk fagspråk

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i etiske spørsmål innafor kunsthistorisk forskning, formidling, museumsarbeid, kulturminneforvaltning og kunsthandel
- kan, som medarbeidar i større prosjekt og under veiledning i formidlings- og forvaltningsinstitusjonar, løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid. Kandidaten har føresetnad for å arbeide i team i slike prosjekt, og kan dessutan vurdere om arbeidsoppgåvene vert utført i høve til etiske krav og retningslinjer.
- kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg.
- kan utveksle eigne synspunkt og erfaringar med dei som har den same faglege plattformen i ei høgare kunsthistorisk utdanning. I slike fora kan kandidaten òg bidra til å utvikle ein god praksis.
- har kandidaten kjennskap til nytenking og innovasjonsprosessar innafor det kunsthistoriske fagområdet

7) For masterprogrammer: Opptakskrav

Spesifiser opptakskravene for hver studieretning. Vurder muligheten for fleksible opptakskrav, f.eks. 60 stp i disiplinfaget i kombinasjon med bestemte kombinasjoner av andre fag eller emner.

Master i digital kultur: 60 studiepoeng i digital kultur eller tilsvarende, samt 30 poeng innen et annet humanistisk fag.

Master i kunsthistorie: 80 studiepoeng i kunsthistorie.

Master i teatervitenskap: 80 studiepoeng i teatervitenskap.

8) Generell vurdering

Styrker

Programmet bygger på etablert spesialkompetanse i alle tre fagmiljøer og er dermed en synliggjøring av allerede eksisterende profiler. Tverrfagligheten vil gi studentene et styrket tilbud uten ekstra kostnader, og det er gode muligheter for på sikt å videreutvikle de tverrfagligheten. Man kan på sikt vurdere å etablere et enda mer tverrfaglig program.

Tverraglighet på det estetiske feltet vil også synliggjøre kunsthistorie og de andre disiplinene som samarbeidspartner og supplement til f.eks. det nye fakultetet (KHiB/Griegakademiet). Etableringen av et tverrfaglig og tydelig program i samtidskultur vil legge bedre tilrette for framtidig samarbeid med både dette fakultetet og også være tydelig rettet mot det samtidige kunst- og kulturfeltet og dets institusjoner generelt. Emner i moderne og samtidens kunsthistorie rekrutterer jevnt over flere studenter enn emner i eldre, og med et godt organisert tverrfaglig program kan holde dem i studiene og gi dem et bedre tilbud enn i dag uten merkostnader.

Praksisdimensjonen som er tilstede både i teatervitenskap og digital kultur kan videreutvikles.

Vi regner med å kunne samarbeide mer i undervisning enn det som umiddelbart er synlig i studieløpene, da vi har mange sammenfallende interesser.

Utfordringer

Modellen er laget med utgangspunkt i to forutsetninger. For å sikre at studentene at studentene møter og gjenkjenner det programmet og spesialiseringen de har valgt, skal de møte relevante emner tidlig. Tverrfaglige emner ivaretar dette i første semester. Kunsthistorie er bundet opp av ønsket om å bevare årsstudiet i kunsthistorie. Dette er i dag kronologisk ordnet og starter med antikk og middelalder om våren. For å ivareta profilen på samtidskulturprogrammet og sikre fagspesifikk undervisning også for kunsthistoriestudenter i programmets andre semester, opprettes emnet KUN 13X: Samtidskunst, som erstatter det tidligere KUN 254, og som vil gå om våren. Ressursene hentes fra 200-nivå og tverrfaglighet. Kunsthistoriestudentene på programmet tar så ett emne i eldre kunsthistorie, eller andre valgfrie emner fra programmet. For ikke å forrykke muligheten for å ta årsstudium i kunsthistorie på ett år, skal emnene KUN 133 og 134 fortsatt gå om høsten og inngå i årsstudiet. Emnene KUN 133 og KUN 134 justeres, slik at de knyttes tydeligere til profilen og dekker kjerneperioden for programmet: 1750-1900 og 1900 til i dag. De blir begge på 10 studiepoeng.

Årsstudenter i kunsthistorie vil således kunne ta disse, samt det nye fellesemnet i kunstkritikk. Årsstudenter er sikret fordypning i to ulike deler av kunsthistorien, hhv. Antikk/middelalder og Moderne/samtidskunst (totalt 60 stp). Det at kunsthistorie-undervisningen på BA-nivå deles på to ulike programmer, medfører imidlertid at studentene vil mangle en sammenhengende kronologi på 100-nivå (perioden mellom 1400 og 1750). Skal dette «hullet» i kronologien fylles, krever det forhandlinger innad på kunsthistorie, men det vil på den annen side medføre at programmene får en mindre tydelig profilering. Noen justeringer mellom alle fagene i begge studieprogrammene gjenstår for at begge program skal få ivare tatt sin fordypning på en god måte.

Annet som det må tas hensyn til

Normtallene for sensur må gjøres mer realistiske og tilpasses faktisk arbeidsmengde. En 7-dagers hjemmeeksamen på 4-5000 ord krever 2 timers arbeid i sensur, slik normtallene nå oppgir, men en 2-dagers hjemmeeksamen på 1500 ord på at 5 st.p,- emne, eller en semesteroppgave eller rapport på 2000 ord, krever ikke så lang tid.

Digital kultur har nå en høyere finansieringskategori enn de andre spesialiseringene i programmet. Det bør undersøkes hvorvidt opprettelsen av fellesemner for digital kultur-studenter påvirker tilførsel av midler for disse studiepoengene.

9) Alternativer

Sigrd Lien, professor i kunsthistorie, har et alternativt forslag til resten av arbeidsgruppen. Dette forslaget er vedlagt.

Noen få kommentarer til Liens kritikk.

2 a og b) Det er som Lien skriver utfordrende å finne en god balanse mellom å gi studentene en historisk oversikt samt å la dem få noe moderne/samtidskunst tidlig i studiet, samtidig som årsstudiet og eksisterende emner som også brukes på KULFI-programmet beholdes.

2c) - SAMKUL101 er et kritikkemne for opp mot 100 studenter på 100-nivå, og det er vanskelig å se dette som overlappende med masteremnet MEVI333. Vi foreslår derimot å inkludere MEVI333 som valgbart emne i mastergradene våre.

2e) Det stemmer ikke at studentene i arbeidsgruppens forslag får mer eldre kunsthistorie enn moderne. De skal velge enten antikkens eller middelalderens kunsthistorie, altså ett 15 st.p.-emne. Forslaget vårt innebærer 20 st.p. med moderne og samtidskunst definert som kunst etter 1900. Nå er det kun 15 st.p. med kunsthistorie etter 1850. I tillegg vil deler av kritikkemnet handler spesifikt om kunst. Vi har også diskutert muligheten av at studentene kan følge forelesninger på begge emnene (kun 12-14 forelesninger på hvert av emnene, ett i uken) og ha en mindre omfattende hjemmeeksamen slik at moderne kunsthistoriestudentene får en bredere oversikt med bare 15 st.p., ikke 30.

I sum mener arbeidsgruppen at vi nok må drøfte detaljer i programmet videre, men vi mener at det er et godt grunnlag for samarbeid og at det vil være fruktbart både for alle fagmiljøene å samarbeide om en Bachelor i samtidskultur.

Alternativt forslag til Bachelor i samtidskultur/ moderne kunsthistorie fra Sigrid Lien

Jeg stiller meg kritisk til arbeidsgruppens foreliggende innstilling på bakgrunn av følgende argumenter:

1. Logistikk:

- a) Det foreslåtte programmet baserer seg på en kombinasjon av 10 og 15 stp moduler. Dette kan i prinsippet fungere greit om studentene følger det foreslåtte studieløp slavisk. Men erfaringen er at studenter ofte ikke gjør dette. Dessuten vil kombinasjonen av 10 og 15 stp moduler skape tilpasningsproblemer for studenter fra andre studieprogram som ønsker emnene kunsthistorie tilbyr på det moderne feltet.
- b) Forslaget om å legge ned 200-tallsemnene, KUN 252 (Fotografiets teori og historie) og KUN 254 (Arkitektur og bygningsvern), og erstatte dem med den nøytrale emnekoden KUN 250 innebærer at disse emnene, som representerer noe av tyngden i den kunsthistoriske samtids spesialiseringen, blir usynlige – både for programmets egne studenter og for studenter fra andre studieprogram (kulturvitenskap har foreslått disse som valgfrie emner for sine studenter. Emnene trekker også studenter fra BAS, KHIB og medievitenskap). Fotografiemnet (som gir fotografiet i digital kultur bred plass) er også et emne med stor potensiell relevans for digital kulturstudenter.

2. Faglig oppbygning:

- a) Programmet vil introdusere studenter for samtidskunst allerede i andre semester ved å omdøpe 200-tallsemnet KUN 254 til 1X1 . Som den av de ansatte med lengst fartstid fra undervisningen i bildekunstdelen innenfor de moderne oversiktsemnene i kunsthistorie , vil jeg vise til at det erfaringsmessig ikke lar seg gjøre å introdusere studenter for samtidskunstens problemstillinger, uten at de på forhånd har en grunnleggende kompetanse i den historiske utviklingen fra det såkalte moderne gjennombruddet (dvs tematikken som gjennomgås i KUN 133 og KUN 134: løpet fra utviklingen av den moderne kunstinstitusjonen, framveksten av modernismen fram mot den post- og senmoderne kunsten). For å etablere en fornuftig faglig studieprogresjon bør altså BA-programmet begynne med KUN 133 og KUN 134 i første semester.
- b) Det framstår som lite hensiktsmessig og paradoksalt at studentene i en samtids- BA i kunsthistorie ikke får denne grunnleggende kompetansen i begynnelsen av studieløpet, men i stedet tilbys kurs i antikkens og middelalderens kurs KUN 131 og KUN 132 – eller valgfrie emner i teater og digitalkultur.
- c) I andre semester tilbys et tverrfaglig kurs i kritikk (SAMKUL 101). Dette er sterkt overlappende med et allerede eksisterende tilbud som medievitenskap har tilbudt i en årrekke, MEVI333, og etableringen av SAMKUL 101 synes slik

ikke å være i tråd med den ressursbesparing som ligger til grunn for HF-2018. Jeg kan derfor ikke stille meg bak forslaget om denne nyopprettelsen.

MEVI333 har eksistert som tverrfaglig emne i over ti år, og startet som et samarbeid mellom Institutt for medievitenskap og Griegakademiet, med faglige bidrag fra kunsthistorie, litteraturvitenskap, teatervitenskap og nordisk. Dette emnet har også vært godkjent som masterkurs på alle de respektive instituttene. Det er ingen grunn til at dette samarbeidet – som også er i tråd med HF2018's intensjoner, ikke skal fortsette.

- d) Kritikkenet (SAMKUL 101) er foreslått i tredje semester, og skal i følge forslaget løpe parallelt med undervisningen i de grunnleggende moderne oversiktsemnene KUN 133 og KUN 134. Her virker det for det første underlig at studentene skal tilbys et kritikk-emne før de har fått en grunnleggende innføring i feltet det skal drives kritikk på.
- e) For det andre: For at kritikkenet skal få plass i programmet er disse kursene skåret ned til 10-studiepoeng hver (i motsetning til 15 tidligere). Det betyr i realiteten at studentene i samtidprogrammet får et bredere tilbud i antikken og middelalderens kunst (15 stp hver) enn i de moderne, relevante kunsthistoriske emnene. Studenter som ønsker en samtidsspesialisering får altså noe som framstår som en dårlig kamuflert fortsettelse av det gamle BA-programmet i kunsthistorie – bare med et redusert tilbud i moderne/samtidskunst.

3. **Alternativt forslag:** På bakgrunn av disse kritiske momentene vil jeg foreslå følgende alternative struktur for Bachelor i samtidskultur/ moderne kunsthistorie:

Premisser: Utkastet bygger på følgende premisser:

- En målsetning om å etablere et attraktivt og faglig relevant studietilbud for studenter som ønsker spesialisering innenfor feltet moderne- og samtidskunst, visuell kultur og arkitektur. Studieretningen skal, i tråd med HF-2018's opprinnelige bestilling, bygge bro mellom kunsthistorie og digital kultur (og teatervitenskap som er kommet inn i programmet i ettertid). Samtidig kan emnene som inngår, tilbys studenter fra andre humanistiske, estetiske fag ved UiB, samt fra Infomedia/ journalistutdanningen, KHiB og BAS.
- Imøtekomme HF-2018's føringer mht. besparelser og rasjonalisering og gjøre av undervisningstilbudene mindre personavhengige.
- Synliggjøre og utnytte spesialkompetansen innenfor den moderne delen av det kunsthistoriske fagmiljøet.
- Tilby emner som kan inngå i årsstudiet i kunsthistorie.

Disse premissene møtes på følgende måte:

- **Samtidsprofilering:**

Studieprogrammet forutsetter at studieretningen får en tydelig samtidsprofil. Denne etableres på 100-nivå gjennom en kombinasjon av obligatoriske oversiktsemner og mer spesialiserte emner. Følgende emner hentes inn fra kunsthistories allerede eksisterende moderne/ samtidsportefølje: oversiktsemnene KUN 133, KUN 134 – som justeres tidsmessig (i tråd med erfaringene fra dem som har forelest i disse emnene) til å dekke kunst, arkitektur og visuell kultur fra henholdsvis 1750-1900 og 1900-2000.

Studiet vil slik ha et naturlig tematisk tyngdepunkt i tiden fra den moderne kunstinstitusjonens framvekst og til kunstens utvikling og vilkår i vår egen tid. I tillegg til oversiktsemnene kommer 4 spesialiserte emner ("obligatorisk valgfrie") tilpasset samtidsprofilen. Her hentes inn tre tidligere 200-tallssemner: KUN 252 "Fotografiets teori og historie", KUN 255 "Arkitektur og bygningsvern" og KUN 254 "Moderne og samtidskunst" (som tildeles nye emnekoder KUN 1X1, KUN 1X2 og KUN 1x3).

Videre hentes åpne emnekoden KUN 259 inn, for å gjenoppstår som et 100-talls emne (KUN 1x4), "Museologi og utstillingsanalyse". Dette praktisk/teoretiske emnet vil gjøre studieretningen mer arbeidslivsorientert og samtidig trekke veksler på den spesialiserte kompetansen som flere i fagmiljøet har opparbeidet innenfor for dette internasjonalt ekspanderende feltet gjennom de siste ti årene. Dette emnet vil også komplementere kulturvitenskaps museologiemne KUVI 108 på en god måte. Studieretningen vil her aktivt ta i bruk og samarbeide med byens utstillings-og museumsinstitusjoner.

Undervisningen på 200-tallsnivå vil i tillegg til teoriemnet SAMKUL 201, bestå av et skrivekurs, KUN 250 der studentene skriver MA-oppgaver over selvvalgte tema innenfor emnets samtidsprofil.

- **Økonomisering/rasjonalisering/ personavhengighet:**

Studieretningen er lagt opp i overensstemmelse med HF 2018's intensjoner om ressursbesparende grep. Dette imøtekommes, slik HF-2018 ber om, for det første gjennom etablering av fellesemner i det overordnede programmet: et felles introduksjonsemne i samtidskultur på første semesters nivå SAMKUL 100, og emnet SAMKUL 201. For det andre legger studieretningen opp til at 200-tallsnivået gjøres mindre undervisningsintensiv gjennom et felles skrivekurs og individuell veiledning i arbeidet med BA-oppgaven. For det tredje åpner studieretningen (i langt større grad enn det som tidligere har vært praksis innenfor kunsthistoriske studieløp) for å hente inn emner fra andre fag i 6.og 7.semester.

Undervisningen innenfor denne studieretningen skal dekkes av fire ansatte i det kunsthistoriske fagmiljøet. Strukturen som her er foreslått retter seg mot å balansere behovet for å synliggjøre og utnytte den spesialkompetansen som hver av de ansatte besitter, samtidig som hensynet til å unngå personavhengige emner og skape robuste tilbud ivaretas. Dette gjøres ved at undervisningen i de spesialiserte emnene vil alternere. Konkret innebærer dette at de fire 100-talls-emnene "Fotografiets teori og historie", "Arkitektur og bygningsvern", "Moderne- og samtidskunst", "Museologi og utstillingsanalyse" alternerer i 3.semester, slik at det alltid vil være mulig å velge to av disse i løpet av semesteret. Studentene kan også velge å ta de emnene som ikke tilbys innenfor denne rulleringen som valgfrie emner i 5. og 6.semester av studiet.

- **Hensyn til årsstudiet:**

Studieretningen imøtekommer også hensynet til det eksisterende årsstudiet i kunsthistorie ved å tilby oversiktsemnene KUN 133 og KUN 134. Disse kan kombineres med kunsthistoriske 100-talls emner fra studieprogrammet Kulturhistorie og filologi. Dette innebærer at årsstudiet får en profil som er mindre kronologisk enn tidligere, samt at årsstudiestudenter kan legge opp rekkefølgen i emnene etter eget ønske (evt begynne med samtidsemnene og fortsette med eldre tids kunst). Slik kan vi også få en

1.semester	Ex phil Ex fag – felles intro-emne samtidskultur (SAMKUL 100): 30 stp.	
2. semester	KUN 133 (15 stp)	KUN134 (15stp)

mer fleksibel struktur i årsstudiet. Forslag til emner som kan foreslås som valgfrie i 5. Og 6.semester med tanke på synergieffekter for studieløpet: KUN 131, KUN 132, Digikult 103, Digikult 107, Teat 111, Teat 112, Kuvi 108, KUVI108.

	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1750-1900	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-2000
3.semester	Obligatoriske valgfrie emner: KUN 136 Arkitektur/bygningsvern (15 stp) (tidligere KUN 255) Alternere med: KUN 139 Moderne kunst/samtidskunst Tidligere KUN 254	Obligatoriske valgfrie emner: KUN 137 Fotografiets teori og historie 15 stp. (Tidligere KUN 252) Alternere med: KUN 138 Museologi og utstillingsanalyse (erstatte KUN 259)
4.semester	KUN250 (15 stp) BA-oppgave Veiledet oppgave – med felles skrivekurs i bunn. Ingen undervisning men valgfritt ut fra tema mellom 1750-2000.	SAMKUL 201 (15 stp) Felles teoriemne for hele program
5. semester	Utveksling/ frie studiepoeng	Utveksling/ frie studiepoeng
6.semester	Utveksling/ frie studiepoeng	Utveksling/ frie studiepoeng

Q Litteraturvitenskap

HF2018

Rapport fra arbeidsgruppe K, Litteraturvitenskap (utgått: Retorikk, Teatervitenskap)

Arbeidsgruppen har hatt disse medlemmene:

Anders Kristian Strand, Allmenn litteraturvitenskap, leder

Erik Bjerck Hagen, Allmenn litteraturvitenskap

Samtalene mellom fagene (Allmenn litteraturvitenskap, teatervitenskap og retorikk-programmet) har vist at det ikke er noen faglige berøringspunkter vi kan skape fellesemner på grunnlag av uten å ofre vesentlige sider av de respektive fagenes identitet. Det foreslåtte programmet er dermed forkastet. Alle parter kom frem til samme konklusjon. Det følgende henføres derfor til punkt 9, Alternativer.

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

Allmenn litteraturvitenskap

2) Fellesemner

Det åpnes for tre nye fellesemner basert på samarbeid mellom Allmenn litteraturvitenskap og tre ulike fagblokker:

I) Litteraturavdelingene på de ulike regional- og nasjonalspråkene på IF

II) Nordisk litteratur, LLE

III) Klassisk filologi, LLE

I. FELLESEMNE I LITTERATURTEORI (SAMARBEID MELLOM FRANSK, ENGELSK, ITALIENSK, RUSSISK ved Institutt for fremmedspråk, og ALLMENN LITTERATURVITENSKAP ved Institutt for litterære, lingvistiske og estetiske fag)

Samtalene mellom representanter for litteraturundervisningen i de nevnte fagene har vist at det er et tydelig ønske om et fellesemne i litteraturteori. Selv om alle fagene ser seg godt tjent med et slikt samarbeid, er det klart at hvert fag har ulike behov.

Det opprettes et emne som tar høyde for følgende behov.

1. Allmenn litteraturvitenskap tilbyr seminaret i høstsemesteret som et kurs på 15 studiepoeng. På ALLV (koden for allmenn litteraturvitenskap) vil det inngå som obligatorisk teoretisk emne på 200-nivå (ALLV 201) og som kan innpasses som ALLV 303/ALLV 304. Det er ikke behov for å utvikle et nytt emne, siden eksisterende studieplaner alt krever at et ALLV 201 gis hvert eneste høstsemester.

2. Pensum må være sammensatt slik at det er innførende for IF-studentene som har ikke har hatt litteraturteori fra før, og videreførende og utvidende nok for studenter i allmenn litteraturvitenskap som har hatt litteraturteori på 100-nivået. Hva angår pensumets innhold og sammensetning, så har det vært fra alle hold nevnt at anvendt fortolkningsteori fra ulike litteraturteoretiske retninger og fra ulike land er det mest relevante for alle. Et foreløpig utkast til pensum har blitt sirkulert og i all hovedsak godtatt av flere involverte.
3. Undervisningen foretas av staben på allmenn litteraturvitenskap. Vi gjør det allerede og det vil ikke innebære noen økt ressursbruk for oss. Derimot, vil det på denne måten spares inn adskillige ressurser på fransk, engelsk, russisk og italiensk.
4. IF-fagene kan plukke ut av fellesemnet de studiepoengene som studentene i de respektive fagene må ha i sin grad, hva enten det er på lavere eller høyere nivå (bachelor eller master). Foreløpig har det kommet frem at
 - A) Russisk vil bruke kurset for sine masterstudenter.
 - B) Engelsk har seminarer på maks. 10 studiepoeng.
5. Fransk ønsker også å arrangere et eget mindre undervisningsopplegg på eget språk i tilknytning til fellesemnet (fransk har ytret ønske om å sende sine studenter til et antall møter som tilsvarer 7,5 stp, og forestå undervisningen for de resterende 7,5 stp selv og med eget opplegg).
6. Følgelig vil engelsk og fransk kunne sende studentene til et visst antall forelesninger/seminarer, men studentene i allmenn litteraturvitenskap, i italiensk og russisk tar hele seminaret. Undervisningsplanen må selvsagt skreddersys etter disse respektive ønskene og behovene. Signalene der er lovende.
7. Undervisningen bør foregå på engelsk pga. at flere fag mottar utvekslingsstudenter uten kompetanse i norsk.
8. Besparelsen blir 15 stp for russisk og italiensk; 7,5 stp for fransk og 10 stp for engelsk. Hvert høstsemester

II. SAMARBEID MELLOM NORDISK LITTERATUR OG ALLMENN LITTERATURVITENSKAP (begge LLE)

Det er snakk om en «eksport-import»-modell med følgende logikk:

Vår: På masterprogram i nordisk, studieretning Nordisk språk og litteratur, kommer ALLV303, eller ALLV 201, ALLV 202, ALLV 251, ALLV 252, ALLV 304 til erstatning for NOLI312 Nordisk: Litterært masteremne D.

Høst: På masterprogram i Allmenn litteraturvitenskap kommer NOLI322 Litterært masteremne C til erstatning for en seminarrekke på ALLV303, eller ALLV 201, ALLV 202, ALLV 251, ALLV 252, ALLV 304

Hvert av fagene underviser ett emne / en seminarrekke à 15 stp mindre, dvs. at en totalt sparer 30 stp. undervisning.

Faglærerne i utvekslingsemnene legger opp pensum med tanke på at studentgruppene blir sammensatt.

III. SAMARBEID MED KLASSISK FILOLOGI (LLE)

Jf. Pär Sandins forslag (gruppe B) om opprettelse av:

Fellesemnet

KLA101 Innføring i antikkens kulturhistorie, 15p

Dette fellesemnet skal bestå av et

«samarbete med RELV105, "Midtaustens og Middelhavsområdets eldste religionshistorie, og norrøn og samisk religion" og ALLV111, "Litteratur frå antikken til mellomalder/renessanse".

Dessa kurser går på våren og inneholder delar som handlar om den grekiska och romerska antikkens religion och litteratur, motsvarande ungefär 5p i vardera fallet. På samme sätt som i eksempel a) kan vi här fylla ut med egen undervisning och pensum motsvarande 5p och erbjuda en 15p-kurs med gemensam undervisning. Ett visst logistiskt problem med kompliserad schemanpassning är att förutse, då vi vill att studenterna ska följa delar av undervisningen på två olika kurser, som alltså inte bör krocka i tid.»

Et slikt fellesemne stiller Allmenn litteraturvitenskap seg udelt positivt til. Det innebærer ikke noe ekstra ressursbruk for vår del og vi bidrar til å spare en del ressurser på Klassisk, 5 stp.

3) –

4) Studieløp

a) For hver studieretning, gi en oversikt over anbefalt studieløp for bachelorstudiet ved innplassering av emner og frie studiepoeng i følgende skjema:

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	ALLV 100	
2	Vår	ALLV 111 og ALLV 112			
3	Høst	ALLV 113 og ALLV 114			
4	Vår	Spesialiseringsemne på 200-nivå + bacheloroppgave*			
5	Høst	Frie studiepoeng			
6	Vår	Frie studiepoeng			

* På 200-nivå skal studenten velje eit litteraturteoretisk emne og eit litterært emne. Som litteraturteoretisk emne kan studenten velje mellom: ALLV201, ALLV251, RET206, RET256, KVIK201, KVIK204 og KVIK254. Som litterært emne kan studenten velje mellom: ALLV202, ALLV252, ANT202, KVIK203 Eitt av emna på 200-nivået må ha bacheloroppgåve som eksamensform

Hvilke semestre anbefales for utveksling? Femte og sjette semester.

Merk at "skolefag" må ta høyde for opptakskrav til PPU i utforming og plassering av fellesemner. Er det mulig for studentene å ta 60 valgfrie studiepoeng sammenhengende i 4. og 5. semester og å ta 200-nivået i spesialiseringen i 6. semester? (Særlig aktuelt for studenter som ønsker å ta 60 stp for å kvalifisere seg til PPU i et annet fag²)

b) Gi en oversikt over anbefalt studieløp for det enkelte masterstudiet ved innplassering av emner i følgende skjema:

Master			Merknader
1	Høst	ALLV 301 og ALLV 302	
2	Vår	ALLV 302 og ALLV 304	
3	Høst	Masteroppgave	
4	Vår		

Hvilke semestre skal anbefales for utveksling? Andre semester på master

5–8: ingen kommentarer

2 UiB tilbyr i dag PPU i norsk, norsk som andrespråk, engelsk, spansk, fransk, filosofi, tysk, italiensk, religion og historie. Se <http://www.uib.no/utdanning/laerer/48873/fagdidaktisk-tilbod-i-ppu#>

O, P: Nordisk. Språkvitenskap.

HF2018

Rapport frå arbeidsgruppe J, Nordisk og lingvistikk

Arbeidsgruppa har hatt desse medlemmane:

- Torodd Kinn, nordisk språk, leiar
- Ragnhild Lie Anderson, nordisk fagdidaktikk
- Koenraad de Smedt, lingvistiske fag
- Ann-Kristin Helland Gujord, norsk som andrespråk
- Christine Hamm, nordisk litteratur
- Jens Eike Schnall, norrøn filologi
- Signe Nilssen, sekretær

Hilde Corneliussen og Pär Ola Sandin (prosjektgruppemedlemmar og av- og påtroppande undervisningsleiar) har vore orienterte om arbeidet undervegs. Gruppeleiaren hadde ei rekke møte med andre gruppemedlemmar og nokre samla fagmiljø i juni og august 2016, og gruppa hadde samla møte med Sandin til stades 15. august.

Arbeidsgruppa stiller seg *samla* bak programskissene her. Reduksjonen i undervisningsomfang er på ca. 170 studiepoeng per år, altså tilsvarande nesten tre årsstudium.

Hovudpunkta i framlegget kan oppsummerast slik:

PROGRAMPORTEFØLJE

1. **Bachelor- og masterprogram i språkvitenskap/lingvistikk** blir framleis verande eigne program, og ikkje ei studieretning saman med dei nordiske.
2. **Bachelorprogram i nordisk** blir gjenoppretta med dei tre studieretningane nordisk språk og litteratur, norrøn filologi og norsk som andrespråk.
3. Masterprogram i norrøn filologi blir omgjort til ei studieretning innanfor **masterprogram i nordisk**, ved sida av studieretning i nordisk språk og litteratur. Som før inngår norsk som andrespråk her i same studieretning som nordisk språk og litteratur.

FELLESEMNE OG REDUKSJON I UNDERVISNINGSSOMFANG

4. Bachelorprogram i **språkvitenskap** får eit fellesemne (15 stp) med studieretning i nordisk språk og litteratur. Masterprogram i lingvistikk får eit fellesemne (15 stp) med studieretning i nordisk språk og litteratur. Desse er obligatoriske på språkvitenskap/lingvistikk og obligatoriske valemne på nordisk språk og litteratur. Det er starta samtalar mellom lingvistikk og gruppa for europeisk språk og litteratur om samarbeid om eit emne på 200-nivå, men her må detaljane klarleggast etter innsendingsfristen her.

Reduksjonen i undervisning tilsvarar om lag 15 stp.

5. På bachelornivå får studieretning i **norrøn filologi** fellesemne (45 stp) med studieretning i nordisk språk og litteratur. Emna blir obligatoriske på norrøn filologi, og emne på 15 stp blir obligatoriske valemne på nordisk språk og litteratur. På masternivå får studieretning i norrøn filologi eitt fellesemne (15 stp) felles med studieretning i nordisk språk og litteratur. Emnet er obligatorisk på begge studieretningane.

Reduksjonen i undervisning tilsvarar om lag 10 stp i norrøn filologi pluss 30 stp i islandsk.

6. **Norsk som andrespråk** kuttar vesentleg i undervisningstilbodet sitt. Studieretning i norsk som andrespråk (berre bachelornivå) har allereie fellesemne med studieretning i nordisk språk og litteratur. Denne integreringa blir styrkt slik at fellesemna kjem til å utgjere 55 stp. 30 av desse er obligatoriske for begge studieretningane. Resten er obligatoriske på norsk som andrespråk og obligatoriske valemne på nordisk språk og litteratur. Alt dette er òg emne som inngår i lektorutdanninga.

Reduksjonen i undervisning tilsvarar om lag 35 stp.

7. **Nordisk språk og litteratur** kuttar vesentleg i undervisningstilbodet sitt og gjennomfører dessutan ei drastisk forenkling av emnestrukturen og avvikling av semesterdublering. Som det går fram av punkta ovanfor, blir studieretning i nordisk språk og litteratur sterkt integrert med dei andre studieretningane:

a. På 100-nivået er 30 stp felles med norsk som andrespråk.

b. På 200-nivået blir det to sett av obligatoriske valemne. Det eine settet har to val som er berre for nordisk språk og litteratur. Det andre settet har fem val, der *alle* er fellesemne med andre studieretningar: språkvitskap (1), norrøn filologi (3), norsk som andrespråk (1) og retorikk (1).

c. På 300-nivået blir eit emne på 15 stp obligatorisk for både nordisk språk og litteratur og norrøn filologi. Valemne frå norrøn filologi, lingvistikk, allmenn litteratur og bachelornivået i norsk som andrespråk utgjer til saman 75 stp.

Reduksjonen i undervisning tilsvarar om lag 80 stp.

8. Nordisk har ansvar for tre emne à 15 stp i **Scandinavian Area Studies** (SAS), med ei halv førsteamanuensisstilling. Dette er emne for utvekslingsstudentar, og vi er bedt om å vurdere å «legge ned emner som ikke er obligatorisk del av noe studietilbud». Vi har valt å halde desse utanfor her. Men vi oppmodar fakultetet om å vurdere om den halve undervisningsstillinga framleis skal brukast til utvekslingsemne, eller om det vil vere betre å omdisponere desse undervisningskreftene (til nordisk litteratur).

PROGRAMPORTEFØLJE

Arbeidsgruppa legg fram programskisser der språkvitskap/lingvistikk har 15 stp fellesemne med nordisk språk og litteratur på bachelornivået og 15 stp på masternivået, pluss intensjonar om samarbeid med europeisk språk og kultur på bachelornivået. Såleis tilfredsstillar vi krava om fellesemne i HF2018-bestillinga. Vi håpar at Humanistisk fakultet anerkjenner dette som eit uttrykk for vilje til å bidra til innstrammingane.

Samtidig ber vi om at språkvitskap/lingvistikk får bestå som program; ei tvangssamanslåing inneber knapt nokon vidare innsparingar.

Arbeidsgruppa vil sterkt rå ifrå at dei nordiske faga og dei lingvistiske faga blir samla i felles bachelor- og masterprogram. Det er full semje om dette i arbeidsgruppa, og det er særleg nordisk litteratur og lingvistiske fag som vil vere dårleg tente med felles program.

Språkvitskap/lingvistikk har nettopp no frå 2016 fusjonert studieretningane allmenn språkvitskap og datalingvistikk og språkteknologi. Undervisningstilbodet deira er allereie redusert til eit minimum.

Språkvitskap har tidlegare hatt låge studenttal, men fekk eit svært tydeleg oppsving då det vart oppretta eit eige bachelorprogram og faget blei synleg for søkerane. Det er rimeleg å tru at ei ny (delvis) usynleggjering i eit program dominert av nordisk vil gi fallande søkartal. Dersom språkvitskap skal ha sjansen til å bestå som fag ved HF i Bergen i åra framover, meiner arbeidsgruppa derfor det er svært lite tilrådeleg å la språkvitskap framstå som eit sidebruk av nordisk.

Språkvitskap er fagleg like nært knytt til framandspråka som til nordisk. Òg av den grunnen er det lite ønskeleg at faget blir del av eit program dominert av nordiske fag.

Nordisk har som kjent tre studieretningar: (a) nordisk språk og litteratur, (b) norrøn filologi og (c) norsk som andrespråk. (Norsk som andrespråk inngår i nordisk språk og litteratur på masternivået.) Studieretninga nordisk språk og litteratur er fullstendig samanvoven med lektorutdanninga. Lektorutdanninga er logistisk *svært* krevjande, med samarbeid mellom mange fag ved HF og dessutan pedagogikk. Dei nordiske faga har dessutan ein stor portefølje av vidareutdanningstilbod (masterprogram i utdanning i norsk («erfaringsmaster»), årsstudium i nordisk språk og litteratur (Fjernord), halvårsstudium i norsk som andrespråk (Prisme) og «Kompetanse for kvalitet»). Vi har òg ansvaret for fagdidaktikk i både nordisk og norsk som andrespråk på Praktisk-pedagogisk utdanning.

Kort sagt: Nordisk er komplekst nok som det er. Programstyret for nordisk har utan tvil ein større og meir innfløkt program- og emneportefølje enn noko anna programstyre ved HF. No foreslår vi drastiske *forenklingar og kutt* for nordisk språk og litteratur og vesentlege *kutt* for norsk som andrespråk, men dette utgjør forholdsvis lite i det store bildet. Vi oppmodar derfor fakultetet om å ta kompleksiteten i nordisk på alvor ved å la vere å føre språkvitskap inn under same program og programstyre med tvang.

Av dei nordiske studieretningane er det framfor alt *nordisk litteratur* som fagleg ikkje vil vere tente med at språkvitskap går inn i same program. Når det eventuelt skal utformast felles læringsmål for eit slikt fellesprogram, vil det vere vanskeleg å gi litteraturen ei sentral rolle, sidan skjønnlitteratur ikkje inngår i språkvitskap i det heile. Vi ser det som svært uheldig om nasjonalspråklitteraturen blir delvis usynleggjord som følge av sparingsmotiverte strukturendringar.

Konklusjon: Bachelorprogram i språkvitskap og masterprogram i lingvistikk bør halde fram som eigne program. Verken dei lingvistiske faga eller dei nordiske faga er fagleg tente med ei samanslåing. Programporteføljen for nordisk er allereie så kompleks at det

vil vere uheldig å tilføre endå større kompleksitet. Vi tilfredsstillter under alle omstende krava til fellesemne.

Oversyn over fellesemne

Sjå programskissene nedanfor for detaljar.

Emnekode og -namn	St p	Studie- retningar	Nytt/Gml?	Koord.	Underv.	Model I
LING123 Språk og data	15	1. språkvitska p 2. nordisk s/l	gml	språkvitska p	språkvitska p	A
LING251 Språkvariasjon i tid, rom og samfunn eller variant	15	1. språkvitska p 2.-5. stud.retn. på eur.språk og litt.	?	språkvitska p	språkvitska p +?	?
LINGMET	15	1. språkvitska p 2. nordisk s/l - andre språkfag?	gml	språkvitska p	1. språkvitska p 2. nordisk div.	B
MAPRO Masterprosjektutvikling	15	1. nordisk s/l 2. norrønt	gml (omstrukt.)	nordisk	alle deltakande miljø	B
NOSP104 Moderne norsk språk	15	1. nordisk s/l 2. norsk andr. + lektor	nytt	nordisk	1. nordisk språk 2. norsk andr.	B
NOLI102 Litteratur etter 1900	15	1. nordisk s/l 2. norsk andr. + lektor	gml	nordisk	nordisk litt.	A
NORAN2xx Andrespråkslæring og -undervisning	15	1. norsk andr. 2. nordisk s/l + lektor (red.)	gml (omstrukt.)	nordisk	norsk andr.	A
NOLI2xx Litterær analyse og teori (reduisert NOLI250)	10	1. nordisk s/l 2. norsk andr. + lektor + erfaringsmaster	gml. (omstrukt.)	nordisk	nordisk litt.	A
NOFI101 Norrønt språk	15	1. norrønt 2. nordisk s/l	gml	nordisk	norrønt	A
NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting	10	1. norrønt 2. nordisk	gml	nordisk	norrønt	A

		s/l				
NOFI106 Norrøn mytologi	5	1. norrønt 2. nordisk s/l	gml	nordisk	norrønt	A
ISL2xx Islandsk språk (og samfunn?)	15	1. norrønt 2. nordisk s/l	nytt	nordisk	nordisk språk	A
RET205 Nordisk retorikk	15	1. retorikk 2. nordisk s/l	gml	nordisk	nordisk litt.	A
NOFI3xx, fleire emne	15	1. norrønt 2. nordisk s/l	gml	nordisk	norrønt	A
ALLV303	15	1. allm. litt. 2. nordisk s/l	gml	allm. litt.	allm. litt.	A
NOLI322 Litterært masteremne B	15	1. nordisk s/l 2. allm. litt.	gml.	nordisk	nordisk litt.	A

Programskisser

Bachelorprogram i språkvitskap

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:
H	10	Ex.phil.	
H	10	Ex.fac. Språk og kommunikasjon	
H	10	Ex.fac. Akademisk skriving	
V	10	LING121 Fonologi	
V	10	LING125 Morfologi	
V	5	DASPSTAT Statistikk for kognisjonsforskning	
V	5	LOG110 Introduksjon til formallogikk	
H	10	LING111 Syntaks	
H	10	LING116 Semantikk	
H	10	LING122 Språk og kognisjon	
V	15	LING123 Språk og data	NOLISP
V	15	LING251 Språkvariasjon i tid, rom og samfunn	*

*Det er sett i gang samtalar mellom lingvistik og arbeidsgruppa for «Europeisk språk og kultur» (fransk, italiensk, russisk, tysk) om éi eller anna form for samarbeid knytt til dette emnet.

fransk, italiensk, russisk og tysk

Masterprogram i lingvistik

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:
H	15	LING310 Datalingvistiske modellar og bruksområde	
H		Eitt av desse:*	
H	15	LING305 Moderne grammatisk og semantisk teori	
H	15	LING306 Eksperimentell psykolingvistik	
V	15	LINGMET Vitskapsteori og metode for språklege mastergradar**	NOLISP
V	10	DASP309 Avansert statistisk metode	
V	5	DASP307 Språkvitskapleg skriving	

*Det blir undervist i berre eitt emne kvar haust.

**Nordisk bidrar med inntil halvdel av undervisninga.

Bachelorprogram i nordisk, Studieretning i norrøn filologi og undervisningstilbud i islandsk

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:
H	10	Ex.phil.	
H	10	Ex.fac. Språk og kommunikasjon	
H	10	Ex.fac. Tekst og kultur	
V	15	NOFI101 Norrønt språk	NOLISP
V	10	NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting	NOLISP
V	5	NOFI106 Norrøn mytologi	NOLISP
H	15	NOFI107 Norrøn litteratur og kultur	
H	5	NOFI108 Unormaliserte norrøne tekstar	
H	5	NOFI109 Norrøn diktning	
H	5	NOFI110 Norrøn skriftkultur	
V (H)	15	NOFI250 Norrøn filologi med bacheloroppgåve	
V	15	ISL2xx Islandsk språk (og samfunn?)	NOLISP

1. Vi legg ned innføringsemnet NOFI100. Vi ønsker at studentane skal ta både Språk og kommunikasjon og Tekst og kultur i første semester, og ber om at fakultetet sørger for at førstesemesterorganiseringa gjer dette mogleg.

2. Islandsk (sorterer lærarmessig under nordisk språk og litteratur) har hatt tre 100-nivåemne. Dei legg vi ned og opprettar eitt 200-nivåemne. Dette blir obligatorisk på norrøn filologi og vil gjere det mogleg å ta 200-nivået på eitt semester, jf. pkt. 3. Emnet inngår som obligatorisk valemne på 200-nivå i nordisk språk og litteratur.

3. Norrøn filologi har allereie berre eitt undervisningsemne på 200-/300-nivå kvart semester. Eitt slikt skal framleis brukast på NOFI250. Det blir framleis mogleg å ta det om hausten, men ISL2xx må takast om våren.

4. NOFI101 og kombinasjonen av NOFI106 og NOFI112 inngår som obligatoriske valemne på 200-nivå i nordisk språk og litteratur.

Reduksjon i undervisning:

- nedlegging av NOFI100: 10 stp
- nedlegging av ISL102, ISL103 og ISL104 og oppretting av ISL2xx: 30 stp

Bachelorprogram i nordisk, Studieretning i norsk som andrespråk

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:	Øg brukt på:
H	10	Ex.phil.		
H	10	Ex.fac. Språk og kommunikasjon		
H	10	Ex.fac. Tekst og kultur		
V	15	NOSP104 Moderne norsk språk	NOLISP	lektorutdanning
V	15	NOLI102 Litteratur etter 1900	NOLISP	lektorutdanning
H	10	NORAN107 Fleirspråklegheit i sosiolingvistisk perspektiv		
H	5	NORAN109 Testing og vurdering av språkferdigheiter		
H	15	NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning	NOLISP	lektorutdanning
V	15	NORAN250 Andrespråkslingvistikk med bacheloroppgåve		
V	5	NORAN1xx Tekst i andrespråksperspektiv (førebels namn)		
V	10	NOLI2xx Litterær analyse og teori (variant)	NOLISP	lektorutdanning

1. Vi legg ned innføringsemnet NORAN120. Vi ønsker at studentane skal ta både Språk og kommunikasjon og Tekst og kultur i første semester, og ber om at fakultetet sørger for at førstesemesterorganiseringa gjer dette mogleg.

2. Vi legg ned NORAN101 og NOSP102 og opprettar fellesemnet NOSP104.

Lærarkreftene på NOSP104 vil komme mest frå nordisk språk, men òg frå norsk som andrespråk.

3. Vi legg ned NORAN115 om litteratur og tekst i andrespråksperspektiv (15 stp). Det blir erstatta av NOLI2xx (10 stp, delar av eksisterande NOLI250 Litterær analyse og teori) og eit nyoppretta NORAN1xx om tekst i andrespråksperspektiv (5 stp).

4. Semesterrekkefølga blir endra slik at NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning kan innpassast i lektorutdanninga. Emnet blir dessutan brukt til å gjere det mogleg å ta 200-nivået i nordisk språk og litteratur om hausten, og det kan veljast på masternivået av dei som ikkje har tatt det før.

Reduksjon i undervisning:

- nedlegging av NORAN120: 10 stp
- nedlegging av NORAN101: ca. 15 stp
- nedlegging av NORAN115 og oppretting av NORAN 1xx: 10 stp

Bachelorprogram i nordisk, Studieretning i nordisk språk og litteratur

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:	Øg brukt på:
H	10	Ex.phil.		
H	10	Ex.fac. Språk og kommunikasjon		
H	10	Ex.fac. Tekst og kultur		
V	15	NOSP104 Moderne norsk språk	NORAN	lektorutdanning
V	15	NOLI102 Litteratur etter 1900	NORAN	lektorutdanning
H	15	NOSP103 Språkhistorie og talemål		lektorutdanning
H	15	NOLI103 Den eldre litteraturen		lektorutdanning
		Eitt av desse:		
V	15	NOSP251 Språkleg variasjon og endring		lektorutdanning
V (H)	15	NOLI250 Litterær analyse og teori		lektorutdanning (erfaringsmaster)
		Eitt av desse:		
V	15	LING123 Språk og data	LING	
V	15	NOFI101 Norrønt språk	NOFI	
V	10 5	NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting + NOFI106 Norrøn mytologi	NOFI	
V	15	ISL2xx Islandsk språk (og samfunn?)	NOFI	
V	15	RET205 Nordisk retorikk	RET	
H	15	NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning	NORAN	lektorutdanning

1. Vi legg ned innføringsemnet NOLISP100. Vi ønsker at studentane skal ta både Språk og kommunikasjon og Tekst og kultur i første semester, og ber om at fakultetet sørger for at førstesemesterorganiseringa gjer dette mogleg.
2. Sjå pkt. 2 under norsk som andrespråk om nedlegging av NORAN102 og NOSP102 og oppretting av NOSP104. Innsparinga blir ført under norsk som andrespråk.
3. Semesterdublering på NOLI102 og NOLI103 blir avvikla.
4. Eksisterande organisering av 200- (og 300-) nivå blir heilt endra. Det er svært vanskeleg å gi ei punkt-for-punkt-samanlikning av gammal og ny struktur. Vi har stort sett hatt felles undervisning for nivåa, men no blir dei skilde frå kvarandre. Strukturen på 200-nivået blir radikalt forenkla, sjølv om han framleis kan framstå som kompleks.
 - a. I gjeldande ordning har vi to sett av emne. Talet på emne med bacheloroppgåve blir redusert frå åtte til to; studentane kan velje mellom det litterære NOLI250 og det språklege NOSP251. Desse blir òg brukte på lektorutdanninga. Som emne nr. 2 har vi i gjeldande ordning 15 val. Dette reduserer vi no til fire val i vårsemesteret (men jf. pkt. b om eit femte alternativ om hausten) – alle fellesemne.
 - b. NORMAU642 på erfaringsmaster har undervisning om hausten. Det har same innhald som NOLI250, som vi derfor òg tilbyr om hausten. NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning kan takast som andre 200-nivåemne. Slik gjer vi det mogleg å ta 200-nivået om hausten sjølv om det normalt ligg til våren. Denne ordninga gjer det òg enklare med deltidsstudium. Det er nesten ingen ekstra kostnadar med dette.

Reduksjon i undervisning:

- nedlegging av NOLISP100: 10 stp
- avvikling av semesterdublering på NOLI102 og NOLI103: 30 stp
- Sjå vidare under masterprogrammet og under norrøn filologi.

Masterprogram i nordisk, Studieretning i norrøn filologi

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:	Øg brukt på:
V/H	15	MAPRO Masterprosjektutvikling	NOLISP ALLV?	lektorutdanning
V/H	15	NOFI3xx	NOLISP	lektorutdanning (H)
V/H	15	NOFI3xx	NOLISP	lektorutdanning (H)

V/H	15	NOFI3xx	NOLISP	lektorutdanning (H)
-----	----	---------	--------	---------------------

Programmet har oppstart både haust og vår. Norrøn filologi har berre eitt undervisningsemne på 200- og 300-nivå kvart semester, jf. under bachelorprogrammet pkt. 3. Det er derfor knapt mogleg å redusere meir.

Studentane arbeider med NOFI350 Masteroppgåve gjennom alle fire semestera. Dei tar MAPRO i det første semesteret og eitt norrønfilologisk emne (jf. ovanfor) i dei tre neste.

Masterprogram i nordisk, Studieretning i nordisk språk og litteratur

Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Fellesemne med:	Øg brukt på:
		To av disse:		
H	15	NOLI311 Litterært masteremne C		lektorutdanning
H	15	NOLI322 Litterært masteremne B	ALLV	lektorutdanning
H	15	NOSP3xx Språkleg masteremne B		lektorutdanning
H	15	NOSP3xx Språkleg masteremne C		lektorutdanning
H	15	NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning	NORAN (bachelor)	lektorutdanning
H	15	3xx NOFI	NOFI	lektorutdanning
V	15	MAPRO Masterprosjektutvikling	NOFI ALLV?	lektorutdanning
		Eitt av disse:		
V	15	NOLI321 Litterært masteremne A		
V	15	NSOP312 Språkleg masteremne		
V	15	3xx NOFI	NOFI	
V	15	LINGMET	LING	
V	15	ALLV303	ALLV	

(Det blir mogleg å starte i vårsemesteret med litt andre kombinasjonskrav.)

1. Eksisterande NOLISP302 Prosjektutvikling (5 stp) og NOLISP303 Individuelt særnemne (10 stp) blir lagde ned og erstatta med MAPRO Masterprosjektutvikling, som blir obligatorisk emne her og på norrøn filologi (og allmenn litteratur?).
2. Som før blir det mogleg å velje fellesemna LINGMET og NOFI3xx.
3. NORAN2xx Andrespråklæring- og undervisning og ALLV303 blir nye fellesemne.
4. Kort sagt reduserer vi undervisninga med eitt litterært og to språklege emne.
 - a. Vi legg ned NOLI312 Litterært masteremne D.
 - b. Dei tre andre litterære masteremna, som no har hatt felles undervisning med 200-nivået, blir reine masteremne. Vi legg inn moglegheit for å innstille emne dersom lærarkapasiteten er for svak.
 - c. Språkleg variasjon og endring blir ikkje lenger valbart på 300-nivå, berre som NOSP251.
 - d. Fire andre tematisk spesifiserte språklege masteremne blir lagde ned og utgår òg som tilbod på 200-nivå. Det er tale om eitt undervisningsemne om våren (Språkbruksanalyse) og tre om hausten (Grammatikk og semantikk, Namnegransking, Språk i Norden). I staden blir det oppretta tre ikkje-spesifiserte emne, parallelt med litteratur. Det inneber eitt undervisningsemne mindre (og minst ti emnekodar mindre). Vi legg dessutan inn moglegheit for å innstille emne dersom lærarkapasiteten er for svak.
5. Nordisk språk (og ev. norrøn filologi) bidrar med inntil halvdelen av undervisninga på LINGMET, som lingvistik har ansvar for.

Reduksjon i undervisning:

- nedlegging av NOLI312: 15 stp
- omstrukturering av NOSP200- og 300-nivå: ca. 25 stp

Lektorutdanning

Det er ikkje til å unngå at endringane av studieretninga i nordisk språk og litteratur på bachelor- og masternivå får konsekvensar for lektorutdanninga i nordisk. Desse endringane er likevel etter vårt syn i all hovudsak til det gode, særleg ved at det andrespråklege perspektivet kjem styrkt ut.

Nordisk som fag 1			Nordisk som fag 2		
Sem.	Stp.	Emnekode og -namn	Sem.	Stp.	Emnekode og -namn
V2	15	NOSP104 Moderne norsk språk	V4	15	NOSP104 Moderne norsk språk
V2	15	NOLI102 Litteratur etter 1900	V4	15	NOLI102 Litteratur etter 1900
H3	10	NOSP103-L Språkhistorie og talemål	H5	10	NOSP103-L Språkhistorie og talemål
H3	10	NOLI103-L Den eldre litteraturen	H5	10	NOLI103-L Den eldre litteraturen
H3	10	anna	H5	10	anna
		Eitt av desse:			Eitt av desse:
V6	15	NOSP221 Språkleg variasjon og endring	V6	10	NOSP251-L Språkleg variasjon og endring
V6	15	NOLI210 Litterær analyse og teori	V6	10	NOLI250-L Litterær analyse og teori
V6	15	anna	V6	20	anna
H7	10	NORAN2xx Andrespråklæring og -undervisning			
		Eitt av desse:			
H7	15	NOLI311 Litterært masteremne C			
H7	15	NOLI322 Litterært masteremne B			
H7	15	NOSP3xx Språkleg masteremne B			
H7	15	NOSP3xx Språkleg masteremne C			
H7	15	NOFI3xx			
H7	5	anna			
V8	10	MAPRO-L Masterprosjektutvikling			
V8	15	anna			

Følgande endringar blir nødvendige som konsekvens av tidlegare omtalte endringar for bachelor- og masterprogram, studieretning nordisk språk og litteratur:

1. NOSP102 blir erstatta med NOSP104, som har bidrag frå norsk som andrespråk.
2. På 200-nivået blir det språklege alternativet med bacheloroppgåve endra frå Språkbruksanalyse til Språkleg variasjon og endring.
3. På 300-nivået kjem det inn 10 stp obligatorisk andrespråklæring og -undervisning til erstatning for eit emne i nordisk språk og litteratur.
4. Emnetilbodet i språk på 300-nivå blir despesifisert og redusert med eitt emne. Tilbodet i litteratur og norrøn filologi blir uendra.

Til punkt 5–8 i skissemalen

5 og 6. Det vil vere vanskeleg å lage noko meiningsfylt overordna læringsutbyte for eit program som skal omfatte nordisk litteratur og lingvistikk. Som vi har gjort greie for ovanfor, fårår vi dette *sterkt*. Læringsutbyta for dei foreslåtte programma kan baserast på eksisterande programplanar, og vi ser ingen grunn til å detaljere dei her.

7. Det er ingen grunn til å endre opptakskrava.

8. Ulempene med å opprette program der språkvitskap/lingvistikk inngår saman med nordisk språk og litteratur, norrøn filologi og norsk som andrespråk har vi gjort greie for ovanfor. Vi meiner faga og fakultetet er best tente med å halde dei frå kvarandre.

Fakultetet sine krav om fellesemne har vi tilfredsstilt. Vi vil peike på at både norsk som andrespråk, nordisk språk (med islandsk) og nordisk litteratur foreslår nokså *drastiske reduksjonar i undervisningstilbodet*. Dette inneber naturlegvis ei fagleg svekking på mange punkt, men eksisterande tilbod lar seg ikkje vidareføre så lenge bemanningssituasjonen stadig blir verre.

Endringar som rører ved nordisk språk og litteratur, rører òg ved lektorutdanninga. Lektorutdanninga er logistisk *svært* krevjande, og ein bør vere svært varsam med å utvide kompleksiteten ved å gjere lektorutdanningsemne til fellesemne med studieretningar utanfor nordisk.

F: Engelsk og amerikansk språk og litteratur

Svar på "bestillingen" fra HF2018, Engelsk programmet, IF

1. Engelsk lingvistikk og engelsk og amerikansk litteratur (arbeidstittel)

2. Forslag til fellesemner

Lingvistikk importerer 10 studiepoeng fra LLE ved å gjøre LINGMET obligatorisk på master nivå. Emnet går på engelsk dersom det er nødvendig (i følge emnebeskrivelsen) og blir undervist om våren.

Litteratur importerer 10 studiepoeng fra LLE ved å gjøre deres fellesemne i litteraturteori for allmenn litteratur på 200 nivå obligatorisk på master nivå. For å opprettholde balansen mellom tilbud i engelsk og amerikansk litteratur gjøres et av emnene om til "World Literatures in English", som også kan tilbys som fellesemne ved IF.

Med dette tiltaket reduserer engelsk sitt emnetilbud på 300 nivå med totalt 20 studiepoeng.

3. Emneportefølje

Engelsk programmet har i realiteten ingen valgfrie emner, men beslutter å kutte undervisning i både lingvistikk og litteratur på 200 nivå i høstsemesteret. Herved reduseres antall undervisningstimer med ca. 100 timer (tilsvarende ca. 800 plikttimer).

4. Studieløp

Master programmet

Litteratur har nå totalt 8 emner, der ENG334 og ENG338 kun blir tilbudt dersom ressursituasjonen tillater det. En mulig fordeling av emnene på kursdelen i litteratur er: to emner i britisk litteratur/kultur, to emner i amerikansk litteratur/kultur, "World literatures in English" og litteraturteoriemnet til LLE. "World literatures in English"-emnet kan lages uten at vi må opprette nye emner, vi kan bare bruke eksisterende emnekode.

Nytt oppsett på masteren i engelsk kan bli (plassering av fellesemne i studieløpet er ikke diskutert, så det er bare plassert tilfeldig nå):

	linguistics	literature
1. semester / høst	ENG339	ENG331
	ENG341	ENG332
	ENG343	ENG333
2. semester / vår	ENG345	ENG335
	ENG347	ENG336
	LINGMET	LITTHF* (foreslått tittel)

3. semester / høst	ENG350	ENG350
4. semester / vår	ENG350	ENG350

Bachelor programmet

Forslaget fra arbeidsgruppen så langt innebærer ikke strukturelle endringer på bachelorprogrammet, men det er foreslått måter å spare inn ressurser på:

	linguistics		literature	
1. semester / høst	ENG100			
2. semester / vår	ENG114	ENG115	ENG125	
3. semester / høst	ENG107 ENG108 ENG109		ENG122	
4. semester / vår	ENG221	ENG223	ENG222	ENG224
	ENG261	ENG263	ENG262	ENG264
5. semester / høst	ENG221	ENG223	ENG222	ENG224
	ENG261	ENG263	ENG262	ENG264

Pga. lektorutdanningen vil det være svært krevende og faglig svært reduserende å gå tilbake til 15 studiepoeng. Både bachelor- og masterprogrammet har nå 10 studiepoengs emner og dermed passer det regulære programmet omsider med lektorutdanningen. I tillegg innsparer vi de ekstra ressursene vi så langt har måttet bruke på tilpassing av vårt kurstilbud til lektorutdanningen. Dersom engelsk blir tvunget til å gå tilbake til 15 studiepoengs emner vil vi måtte opprette flere L-emner for lektorutdanninga, og dermed er vi tilbake til et mer kostbart og faglig dårligere utgangspunkt.

Engelsk sparer betydelige ressurser på å kutte undervisning av 200-nivå emner på høsten, altså på å tilby undervisning bare i vårsemesteret. Dette vil frigjøre ca. 100 undervisningstimer samt veilednings- og sensurkostnader. Kuttet av undervisning på høsten innsparer rundt 800 plikttimer. Tiltaket er dermed i tråd med bestillingen fra prosjektgruppen.

Det kunne også diskuteres at Engelsk, i særdeles pressede semester, kan redusere eller kutte noe i seminarundervisningen på 100-nivå.

5 Overordnet læringsutbytte for Engelsk programmet.

Ingen endring med unntak av MA grad (se punkt 2)

6 Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Ingen endring

7 Opptakskrav

Ingen endring

8 **Generell vurdering**

Ingen endring

G: Spansk og latinamerikastudier

Programskisse for Spansk språk og latinamerikastudier

1) Navn på studieprogrammet og på eventuelle studieretninger i programmet

Spansk språk og latinamerikastudier

(Fagmiljøet har bestemt seg for å inkludere i sine emner også Spanias litteratur og historie, men navnet på det nye programmet er ikke fastsatt)

2) Fellesemner

Arbeidsgruppen ser ikke det som forsvarlig å kutte emner på bachelorprogrammet. For to år siden ble hele programmet omstrukturert og to emner av 15 stp ble kuttet ut. I tillegg kuttet vi gruppeundervisningen til et minimum. Derfor foreslår vi at bachelorprogrammet i spansk blir som den er nå (3 disiplinbaserte emner hvert semester: lingvistikk (10 stp), historie (10 stp) og litteratur (10 stp))

Vi foreslår en omstrukturering av **masterprogrammet** i spansk som vil bruke fellesemner og disiplinbasert veiledning.

1. SEMESTER - HØST

Spansk vil bare tilby et emne på 15 stp. Dette vil være en introduksjon av forskning metoder for latinamerikastudier for våre tre disipliner (15 stp)

I tillegg vil studentene velge ett av de fellesemnene på vårt fakultet avhengig av deres ønske om spesialisering. Studentene som vil spesialisere seg i

- spansk lingvistikk vil kunne ta LINGMET- Metodeemne for språklige masterstudenter (15 stp) som tilbys og koordineres på LLE
- latinamerikansk historie vil kunne ta vårt nye emne på vårt institutt (IF) om MIGRASJON (15 stp) eller HIS203 - Teorier, metoder og historiske kilder (15 stp) tilbys og koordineres på AHKR
- latinamerikansk litteratur vil kunne ta et LITERATURTEORETISK FELLESEMNE 15 stp) som utvikles nå av LLE eller KVIK201 - Kjønnsteori (15 stp) som tilbys og koordineres på SKOK

2. SEMESTER - VÅR

Hver fastansatt på spansk vil utarbeide minst en pensumliste i hans eller hennes spesialisering tilsvarende 30 stp. Studentene må velge et av disse listene, få veiledning under semesteret, skrive noen rapporter om bibliografien, presentere den i en gruppe og ta en eksamen.

eller

Studenten reiser på utveksling

3. og 4. SEMESTER - SPLA350 - Masteroppgave

3) Emneportefølje

- Vi foreslår å legge ned 3 emner på masterprogrammet (totalt 45 stp)
- Spansk har ingen dublering av undervisning hverken på bachelor- eller masterprogrammet.

5) Studieløp

Bachelor					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	SPLA100	
2	Vår	SPLA107, SPLA108 og SPLA109			
3	Høst	SPLA117, SPLA118 og SPLA119			
4	Vår	SPLA207/257, SPLA208/258 og SPLA209/259			anbefalt utveksling
5	Høst	frie studiepoeng			
6	Vår	frie studiepoeng			

Master				Merknader
7	Høst	Metoder og teorier for forskning i latinamerikastudier (15 stp) og fellesemne (15 stp)		velges etter spesialisering (se punkt 2)
8	Vår	Veiledet studium (15 stp) eller utveksling		
9	Høst	SPLA350 - Masteroppgave		
10	Vår			

5) Felles overordnet læringsutbytte for det enkelte program

Læringsutbytter for spansk vil stor sett forbli som de er nå. På masterprogrammet vil studentene kunne spesialisere seg fra 1. semesteret, dette vil komme frem i læringsutbyttet.

6) For hver studieretning: Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Læringsutbytter på de forskjellige emnene i spansk vil stor sett forbli som de er nå.

7) For masterprogrammer: Opptakskrav

Opptakskravet for masterprogrammet i spansk vil være en BA i spansk med minimum 80 stp i spesialisering.

8) Generell vurdering

Slik vårt program er i dag, må studentene ta emner i våre tre disipliner (lingvistikk, historie, litteratur) også på masternivå. Dette har gjort at vi har utdannet gode generalister, men vi har også merket at studentene har manglet "spissing" i disiplinene når de skulle begynne å skrive på masteroppgave. Vårt forslag vil rette på dette siden studentene kan begynne spesialisering fra dag én.

Om studenten skulle ønske å bytte disiplin underveis i programmet, skal vi forberede et system der vi kan hjelpe dem å få en pragmatisk og forsvarlig overgang (dette må diskuteres i detalj).

Det nye masterprogrammet vil dessuten ruste studentene bedre til en eventuell doktorgrad. Vi mener at modellen svarer tilbakemeldingene vi har fått fra studentene, som ønsket seg en sterkere spesialisering. Vårt forslag til progresjonsplan innebærer et økt krav til kunnskap og selvstendig arbeid. Sentralt i denne endringen står å utvikle den enkelte students forskningsevner, forskningsetikk og arbeidsrutiner.

9) Alternativer

Se punkt 2

H: Europeisk språk og litteratur

Programskisse for europeiske språk og litteraturer

Skissen følger malen som ble utarbeidet av styringsgruppen for HF2018.

1) Studieprogram:

Europeiske språk og litteraturer

Studieretninger i programmet:

Fransk språk og litteratur

Tysk språk og litteratur

Italiensk språk og litteratur

Russisk språk og litteratur

2) Fellesemner

Det skisserte Bachelorprogrammet for europeisk språk og litteraturer består av fag med svært ulike behov og muligheter for omarbeiding av emneporteføljen på bachelor- og masternivå. Dette kommer av faktorer som studentenes språknivå, tverrinstitusjonelle undervisningssamarbeid, i tillegg til forskjeller i fagenes status som skolefag og det som vurderes som gunstige semestre for utenlandsutveksling. Disse elementene byr på store utfordringer når man nå har forsøkt å finne en felles utforming av studieretningene innenfor studieprogrammet.

Arbeidsgruppen for europeiske språk og litteraturer foreslår to nye fellesemner på 200-nivå, i hhv. litteratur og lingvistikk. Studieretningene kommer ikke til å følge samme modell når det kommer til integrering av fellesemnene.

Arbeidsgruppen foreslår også å innføre fellesemner i hhv. Litteratur- og språkteori på masternivå (i samarbeid med fagmiljø på LLE). Også her vil studieprogrammene måtte følge individuelle løsninger.

Studieretningene i bachelorprogrammet:

FRANSK:

Litterært fellesemne (FRANLITT201/251³)	Lingvistisk fellesemne for fransk, italiensk, russisk og tysk på 200-nivå, med evt. andre fag som ønsker å delta (EURLING201/251)
---	--

³ Det er lagt opp til to tallkoder fordi studentene bør få velge om de vil skrive semesteroppgave i lingvistikk eller litteratur.

Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, undervist av LITTVIT.	Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, basert på LING251 og undervist av allmenn lingvistikk og/eller fagmiljø ved IF
Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp	Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp

Studieretningene russisk, tysk og italiensk kan av ulike grunner ikke inngå i fellesemnet som er foreslått å inkorporere i studieretningen for fransk på 200-nivå. Det kan være mulig å etablere et litterært fellesemne for disse tre fagene på IF, gjerne også i samarbeid med andre fag ved instituttet (et slikt emne er under utarbeidelse ved Lene Johannesen). Det bør imidlertid understrekes at dette vil by på vesentlige utfordringer, på grunn av praktiske ulikheter ved fagene (f.eks. har russiskstudentene et utenlandsopphold det gjeldende semesteret), ulike forskningstradisjoner, i tillegg til forskjeller mellom de tre språkfagene når det gjelder forholdet mellom språklig og faglig vanskelighetsgrad.

TYSK, ITALIENSK og RUSSISK:

TYS202/252, ITAL252, RUS252 (uendret)	Lingvistisk fellesemne for fransk, italiensk, russisk og tysk på 200-nivå, med evt. andre fag som ønsker å delta
	Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, basert på LING251 og undervist av allmenn lingvistikk og/eller fagmiljø ved IF.
	Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp

Alternativt:

TYSK, ITALIENSK og RUSSISK:

Litterært fellesemne for tysk, italiensk og russisk med evt. andre fag som ønsker å delta	Lingvistisk fellesemne for fransk, italiensk, russisk og tysk på 200-nivå, med evt. andre fag som ønsker å delta
Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, undervist av studieprogrammets litteratur og/eller i samarbeid med andrefagmiljøer ved IF (et slikt emne er under utarbeidelse ved Lene Johannesen)	Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, basert på LING251 og undervist av allmenn lingvistikk og/eller fagmiljø ved IF..
Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp	Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp

Arbeidsgruppen synes den faglige kostanden blir svært høy om man går for alternativ 2. Man ser heller ikke at det blir mulig å gjøre store økonomiske innsparinger med tanke på at det muligens er snakk om kun 3 studieretninger som skal sammen om å undervise et 7,5 stp.-emne.

Master:

Vi går nå over til å se på strukturen for masterprogrammene, hvor det også har vist seg å være vanskelig å finne en felles modell for de fire involverte fagene:

De litterære fellesemnene vil til dels ha den samme undervisningen (tilbudt av litt.vit.), men vil ligge på 200-nivå for ett av fagene og på 300-nivå for de to andre. Fagmiljøene italiensk og russisk er positive til forslaget til fellesemne som har kommet fra litt.vit., men det passer mye bedre på 300-nivå enn på 200-nivå i studieprogrammene for fransk.

ITALIENSK

Litterært fellesemne undervist av litt.vit (emnekode ikke avklart siden dette bør diskuteres nøye i forbindelse med hvordan man skal rekruttere studenter osv.)	LINGMET for italiensk og russisk, og evt. flere språkfag som ønsker å delta
Et 15 stp.-emne i generell litteraturteori som undervises av fagmiljøet på litt.vit. Halvparten av undervisningen vil også følges av studenter som tar FRANLITT201/252 og russiskstudenter som tar Litteratur (300-nivå)	Fellesdel tilsvarende 15 stp., undervist av lingvistikk på LLE i sin helhet.

RUSSISK

Litterært fellesemne undervist av litt.vit (emnekode ikke avklart siden dette bør diskuteres nøye i forbindelse med hvordan man skal rekruttere studenter osv.)	LINGMET for italiensk og russisk, og evt. flere språkfag som ønsker å delta.
Fellesdel tilsvarende 7,5 stp, undervist av litt.vit. Denne delen følges også av masterstudenter på italiensk og franskstudenter på 200-nivå (FRANLITT201/251).	Fellesdel tilsvarende 15 stp, undervist av lingvistikk på LLE i sin helhet.
Fagspesifikk del tilsvarende 7,5 stp	

På masternivå ser ikke fransk og tysk noen mulighet til å tilby fellesemner utover eksisterende SAK-samarbeid med NTNU (se punkt 2). Russisk og italiensk ønsker derimot å tilby fellesemner i lingvistikk og litteratur på 300-nivå.

Nedenfor vil vi svare på hvert enkelt punkt under 2) i maldokumentet:

- *Kan man bruke et eksisterende emne eller bør det utvikles et nytt?*

Det vil være nødvendig å utvikle nye emner, men den fagspesifikke delen av emnene vil i større eller mindre grad kunne baseres på undervisningsopplegget i de nåværende 200-emnene. Hvor mye av eksisterende undervisningsopplegg som kan videreføres er

avhengig av hvordan det vil passe sammen med fellesdelen, men det er sannsynlig at det må gjøres vesentlige endringer. Dette gjelder særlig lingvistikkemnet på 200-nivå (EURLING201/252). Arbeidsgruppen anser det som viktig at emnene ikke fremstår som fragmenterte, men som helhetlige faglige enheter. Det vil være avgjørende for studentrekrutteringen at det er en naturlig progresjon og faglig forankring i de ulike emnene som tilbys og at studentene eksponeres for det fremmedspråket de skal tilegne seg ferdigheter og kunnskaper i.

- *Emnekode, tittel, antall studiepoeng og undervisningssemester (høst/vår)*

200-nivå:

Fordypning i språkteori og europeiske språks grammatikk: EURLING201/251, 15 stp., vår (7,5 stp. felles, 7,5 stp. fagspesifikt)

Fordypning i europeisk litteratur: FRANLITT(202/252), 15 stp, vår (7,5 stp. felles, 7,5 stp. fagspesifikt)

300-nivå:

Fordypning i litteraturteori for russisk., 15 stp., vår (7,5 stp felles, 7,5 stp. fagspesifikt)

Fordypning i litteraturteori for italiensk, 15 stp., vår (15 stp. felles)

LINGMET for russisk og italiensk, 15 stp, vår (15 stp felles)

- *I hvilke studieretninger /skal fellesemnet inngå?*

EURLING201/251 skal inngå i italiensk, russisk, tysk og fransk studieretning, og gjerne i flere språkfag ut over studieprogrammet europeiske språk og litteraturer; FRANLITT202/252 inngår kun i fransk studieretning, men halvparten av dette emnet vil inngå i Litteraturteori for russisk og for italiensk på 300-nivå. Den faglige profilen på tilbudet fra litt.vit. passer som nevnt ikke for 200-nivå på tysk, italiensk eller russisk.

Hvis de tre fagene likevel skal inngå i et samarbeid om et litteraturemne på 200-nivå, mener arbeidsgruppen at dette bør skje innenfor rammen av et planlagt fellesemne i litteratur på Institutt for fremmedspråk, der halvparten er felles for studieretningene italiensk, tysk og russisk. Imidlertid anser vi det som svært vanskelig å finne en fellesdel som vil kunne være tilfredsstillende for alle de tre fagene. Den faglige kostnaden satt opp mot den økonomiske innsparingen blir i det siste tilfellet svært høy.

Litteraturteori: russisk (masternivå), og gjerne i flere språkfag ut over europeiske språk.

Masterprogrammet i italiensk vil inkorporere emnet fra litt.vit. i sin helhet (15 stp.)

LINGMET i italiensk, russisk (masternivå), og gjerne flere språkfag ut over europeiske språk

- *Hvilke fagmiljø kan/bør undervise i emnet?*

Alle fagmiljøene skal undervise sin halvpart av fellesemnene på 200-nivå og Litteraturteori (300-nivå). Den andre halvparten av disse emnene blir undervist av henholdsvis allmenn litteraturvitenskap og allmenn lingvistikk. Litteraturemnet for italiensk på 300-nivå og LINGMET blir i sin helhet undervist av de ovennevnte fagmiljøene ved LLE.

- *Hvilket fagmiljø bør ha fagkoordinatoransvar for emnet?*

Arbeidsgruppen anser det som mest fornuftig at fagmiljøene med fire ansatte bør veksle på å ha emneansvaret.

- *Hvilke(t) emner(r) i den enkelte studieretning/spesialisering vil bli erstattet av det foreslåtte fellesemnet. Er det mindre enn to fast vitenskapelig ansatte som vil kunne undervise i (deler av) emnet? (Her forklare hvorfor vi spør om dette. Understreke at fellesemner ikke må basere seg på enkeltansatte).*

Følgende emner kan bli erstattet helt eller delvis av de nye fellesemnene:

Fransk: FRAN201 og FRAN253

Italiensk: ITAL201, ITAL252, ITAL304

Russisk: RUS211, RUS252, RUS304 og RUS305

Tysk: TYS201 og TYS251

- *Undervisningsmodell: Modell A eller B (se vedlegg 2)?*
Fellesemnene på 200-nivå og Litteratureori (300-nivå) tilsvarer modell B – tverr- eller flerfaglig emne med fellesundervisning. Undervisningen er et samarbeidsprosjekt på tvers av flere fagmiljøer. Imidlertid vil vurderingen være fagspesifikk, siden eksamensbesvarelsene vil være på fremmedspråkene.
Litteraturemnet for italiensk på 300-nivå og fellesemnet i språkvitenskap på 300-nivå (LINGMET) tilsvarer modell A, hvor studenter fra språkfagene kan følge undervisningen ved et allerede eksisterende emne i litteratur og lingvistikk.
- *Beskrivelse av emnets mål og innhold, gjerne også læringsutbytte. Beskrivelsen kan gjerne være tentativ og/eller stikkordsmessig – formelle emnebeskrivelser vil evt. bli utformet senere.*
Ved bortfall av til sammen 15 stp. fagspesifikk undervisning mister studentene mye av kontakten med fremmedspråkene. For å begrense de negative konsekvensene av dette er det viktig å sikre et solid disiplin faglig tilbud. Emnene på må derfor ha en faglig bredde og dybde som gir dem best mulig utgangspunkt for masterstudiene og masteroppgaven. Bredden på 200-nivå sikres i fellesdelene. Dybden finner man i de fagspesifikke delene, hvor målet er at studentene fordypet seg i sitt eget språk og litteratur, og blir kjent med forskningstradisjoner som er særegne for språkene de studerer. Med utgangspunkt i disse betraktningene vil vi skissere følgende mål og innhold for de to emnene på 200-nivå:

EURLING201/251: Emnet kan bli basert på LING251 (“Språkvariasjon i tid, rom og samfunn med bacheloroppgåve”), og omhandler fire typer språklig variasjon:

*Typologi

*Diakroni

*Sosiologisk variasjon (sosiolingvistikk)

*Dialektologi.

Følgende beskrivelse av mål og innhold er hentet fra emnebeskrivelsen av LING251:

Kurset tar for seg vekslende tema innanfor språkvariasjon i tid og rom, til dømes språktypologi eller diakron lingvistikk.

Språktypologi er studiet av dei systematiske likskapane og ulikskapane mellom dei grammatiske, morfologiske, fonologiske og semantiske systema i naturlege språk i verda, og vokabularstrukturen deira.

Diakron lingvistikk er studiet av endring av naturlege språk over tid, påvirka av språkinterne prosessar eller av andre språk.

Kurset tek opp korleis ein kan forstå variasjon og endring som konsekvensar av samfunnstilhøve, historiske endringar og psykolingvistiske prosessar i samverknad med språkinterne grammatiske og lydlege strukturar. Det vil variere kva for sider av dette feltet det vert lagt vekt på kvar gong kurset vert gjeve.

I tillegg vil det komme språkspesifikt innhold, bl.a. fordypede kunnskaper om og innsikt i noen utvalgte grammatiske emner.

Læringsutbyttet kan også baseres på emnebeskrivelsen for LING251:

Kunnskapar

Kandidaten kan:

- gjengi og drøfte problemstillingar innan språkvariasjon
- knytte desse problemstillingar til teoriar om til dømes språkuniversaliar og historiske endringar

Ferdigheiter

Kandidaten kan...

- gjennomføre ein sjølvstendig, avgrensa lingvistisk studie under rettleiing
- analysere og kritisk vurdere ulike data, metodar og informasjonskjelder og nytte dei til å strukturere og formulere lingvistiske resonnement
- uttrykke sine resonnementar om språkvariasjon skriftleg i form av ein bacheloroppgåve

Generell kompetanse

Kandidaten kan...

- analysere språkvitskaplege problemstillingar
- formidle eit sjølvstendig arbeid og meistre lingvistiske uttrykksformer
- kommunisere om lingvistiske problemstillingar, analysar og konklusjonar

I tillegg kommer språkspesifikke kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Som kjent er Dagmar Haumann i gang med å utvikle et fellesemne for IF i språkvitenskap. Det er derfor mulig fellesdelen i dette emnet vil få et annet innhold.

FRANLITT202/252: Læringsutbyttet for det nye emnet i litteratur kan skisseres slik:

Etter fullført emne skal studentene ha:

- innsikt i de utvalgte pensumverkene
- kunnskap om den kulturhistoriske konteksten til verka
- kunnskap om sentrale litterære omgrep

Studentene skal kunne

- bruke de tilegnede begrepene i selvstendige analyser av pensumtekstene
- analysere tekstene tematisk og i kulturhistorisk perspektiv
- drøfte, skriftlig og muntlig, problemstillinger tilknyttet pensum

På masternivå er det av strukturelle grunner vanskelig å etablere fellesemner for fransk og tysk. Masterprogrammene i disse fagene har allerede et godt etablert SAK-samarbeid med NTNU. Gjennom delt undervisningsbyrde i emnene FRA3100, FRAN307, TSAK318 og TSAK319, har UiB spart inn undervisningsressurser tilsvarende to hele emner, altså ett emne per studieprogram. De gjenværende emnene på masternivå er de eneste som i sin helhet er forskningsbaserte og som dermed utgjør en introduksjon til forskningsfronten i henholdsvis lingvistik og litteratur. Hvis man skulle bytte ut noen av disse med fellesemner vil det frata studentene muligheten til å bli kjent med aktuelle vitenskapelige problemstillinger på et tidspunkt hvor de skal formulere sine egne masterprosjekter. Den eneste muligheten blir derfor en nedleggelse av SAK-samarbeidet med NTNU, noe som ikke vil utgjøre noen innsparing men heller en faglig svekkelse av masterstudiet i fransk og tysk.

Russisk og italiensk har på sin side allerede et undervisningstilbud som utgjør mindre enn 60 stp på masternivå. Russisk har sjelden mer enn tre emner på til sammen 45 stp (i praksis blir emnet RUS304 sjelden, og RUS305 aldri tilbudt), mens italiensk tilbyr undervisning i to emner, som utgjør til sammen 30 stp. Dette betyr i praksis at man i disse to fagene allerede i dag sparer inn undervisningsressurser tilsvarende henholdsvis 15 og 30 studiepoeng, og det vil være sterkt problematisk å kutte undervisningstilbudet ytterligere. De to fagmiljøene stiller seg positive til å inngå i et samarbeid med andre fagmiljø ved IF eller LLE, etter modell A eller B, men da med henblikk på å kunne tilby sine studenter undervisning i alle emnene. Dersom man skulle velge modell A, blir det ingen endring i utgiftene. Dersom man skulle velge modell B, blir det derimot en økning i ressursbruken. Begge disse alternativene vil utgjøre en vesentlig styrking av masterstudiene i italiensk og til dels også i russisk.

3) Emneportefølje

Styringsgruppen ber fagmiljøene om å beskrive mulighetene for å:

- redusere antall valgfrie emner i spesialiseringen
- legge ned emner som ikke er obligatorisk del av noe studietilbud
- unngå dublering av undervisning i vår- og høstsemesteret.

Alle emnene i dagens studieprogram for fransk, italiensk, russisk og tysk er obligatoriske. Ingen emner er valgfrie, og det er per i dag heller ingen dublering av undervisning i vår- og høstsemesteret. Derfor har vi ikke noe handlingsrom på dette punktet.

4) Studieløp

a) For hver studieretning, gi en oversikt over anbefalt studieløp for bachelorstudiet ved innplassering av emner og frie studiepoeng i følgende skjema:

Bachelor i fransk					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emner	
2	Vår	100-nivå			
3	Høst	100-nivå			
4	Vår	Valgfrie studiepoeng			
5	Høst	Valgfrie studiepoeng			
6	Vår	200-nivå EURLING201/251 og FRANLITT201/251			

Bachelor i italiensk					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emner	
2	Vår	100-nivå			
3	Høst	100-nivå			
4	Vår	Valgfrie studiepoeng			
5	Høst	Valgfrie studiepoeng			
6	Vår	200-nivå EURLING201/251 og EURLITT202/252			

Bachelor i russisk					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac. SK	RUS100	
2	Vår	100-nivå			
3	Høst	100-nivå			
4	Vår	200-nivå: EURLING201/251 og RUS252			evt. et fellesemne i litteratur, med 7,5 stp felles med ital. og tysk

5	Høst	Valgfrie studiepoeng	
6	Vår	Valgfrie studiepoeng	

Bachelor i tysk				
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac. SK	TYS100
2	Vår	100-nivå		
3	Høst	100-nivå		
4	Vår	Valgfrie studiepoeng		
5	Høst	Valgfrie studiepoeng		
6	Vår	200-nivå: TYS202/252 og EURLING201/251		

Hvilke semestre anbefales for utveksling?

Utteksling anbefales i forbindelse med valgfrie studiepoeng, d.v.s. i 4. og 5. semester for italiensk, fransk og tysk, i 5. og 6. semester for russisk.

b) Gi en oversikt over anbefalt studieløp for det enkelte masterstudiet ved innplassering av emner i følgende skjema:

Master i fransk og tysk: uendret

Master i italiensk			Merknader
7	Høst	ITAL301, ITAL302	
8	Vår	ITAL303, fellesemne i språk (LINGMET) eller litteraturteori	Det gis heller ikke undervisning i ITAL304. Studentene tilbys kun veiledning.
9	Høst	Masteroppgave	

Master i russisk			Merknader
7	Høst	RUS301, RUS302	
8	Vår	RUS303, fellesemne i språk (LINGMET) eller litteratur (EURLITT300)	
9	Høst	Masteroppgave	
10	Vår		

Hvilke semestre skal anbefales for utveksling for master i russisk? (Slutten av) det første vårsemesteret eller det andre høstsemesteret

5) Felles overordnet læringsutbytte for det enkelte program

Med dette menes læringsutbytte som er felles for alle studieretningene i programmet. Beskrivelsen av læringsutbyttet kan godt være tentativ og/eller stikkordsmessig, men den bør dekke både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper:

Studenten:

- har grunnleggende kunnskaper i fremmedspråkets grammatikk og lydlære, derunder kjennskap til viktige kontraster mellom fremmedspråket og norsk.
- har god innsikt i språkssystemet og en god forståelse og mestring av et språkvitenskapelig begrepsapparat
- har basiskunnskap om språkområdets historie og kulturkunnskap
- har god innsikt i de litterære pensumtekstene og deres kulturelle kontekst
- har grunnleggende kunnskap om noen sentrale litterære teknikker og deres bruk i ulike sjangre.

Ferdigheter:

Studenten:

- kan uttrykke seg og formidle kunnskaper innenfor eget fagområde på fremmedspråket, både muntlig og skriftlig.
- er i stand til å benytte språklige begreper til å analysere språkbruk i ulike sjangre.
- kan presentere selvstendige analyser og drøftinger av pensumtekstene.
- kan oversette middels vanskelige tekster innen ulike sjangre.

Generell kompetanse:

Studenten:

- kan gjennomføre under veiledning et analytisk og kritisk arbeid tilsvarende BA-oppgaven.

- kan videreutvikle kunnskap, dyktighet og forståelse gjennom videre studium og yrkesliv.

Kandidaten

- har eit reflektert og kritisk forhold til kjelder og kan nytta eit utval teoriar og metodar innanfor fagområdet til å analysere fagrelaterte emne
- har god forståing for sentrale historiske utviklingstrekk, kulturelle uttrykk og samfunnsmessige endringsprosessar innanfor fagområdet
- har gjennom arbeidet med heimeoppgåver og semesteroppgåva fått god øving i å planleggja, strukturera og gjennomføra prosjekt som strekkjer seg over tid
- har eit godt grunnlag for å ta fatt på masterstudiet i måspråket og til å halda fram med eiga kompetanseutvikling og spesialisering

6) For hver studieretning: Studieretningens spesifikke læringsutbytte

Det spesifikke læringsutbyttet kommer i tillegg til programmets overordnede læringsutbytte. Beskrivelsen av læringsutbyttet kan godt være tentativ og/eller stikkordsmessig, men den bør dekke både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Her blir det ingen, eller bare mindre, endringer i forhold til de nåværende beskrivelsene.

7) For masterprogrammer: Opptakskrav

Spesifiser opptakskravene for hver studieretning. Vurder muligheten for fleksible opptakskrav, f.eks. 60 stp i disiplinaget i kombinasjon med bestemte kombinasjoner av andre fag eller emner.

Ingen endringer (så lenge fellesemnene betegnes som del av spesialiseringen)

8) Generell vurdering

Fagmiljøenes vurdering av sterke og svake sider som man bør være særlig oppmerksom på i det videre arbeidet med det foreslåtte programmet.

For fremmedspråkene er det en ekstra stor utfordring å lage fellesemner. Fremmedspråkene er i en særstilling når det gjelder undervisning, siden innlæringen av et fremmedspråk krever langt flere kontakttimer med lærere enn et teoretisk fag, særlig de "fjerne" fremmedspråkene som ikke krever forkunnskaper (russisk, arabisk, japansk og kinesisk). Dessuten bør en stor del eller det meste av undervisningen foregå på målspråket, for å gjøre studentene i stand til å tilegne seg teoretisk innsikt og drive uavhengig forskning innenfor språkets fagtradisjon.

Arbeidsgruppen understreker viktigheten av å vurdere mulige negative konsekvenser at reformen, med hensyn til både faglig kvalitet og studentrekruttering. Det er vanskelig å se for seg at et felles undervisningsopplegg på 200-nivå vil utgjøre noe annet enn en svekkelse av studietilbudet. Den språklige kompetansen vil svekkes ved at det blir mindre undervisning og pensumlitteratur på fremmedspråket, mens det er tvilsomt om fellesemner mellom de fire fagmiljøene vil bidra til noen videreutvikling av den faglige kvaliteten på 200-nivå. Fra et innsparingsperspektiv er det også viktig å vurdere risikoen som er forbundet med en utvanning av emnetilbudet innenfor de fire studieretningene. Erfaringer fra lignende prosesser ved andre universiteter har vist at studenter søker seg til de institusjonene som faglig sett har de mest komplette emneporteføljene. Dersom potensielle søkere synes at spesialiseringen i

bachelorgraden fremstår som lite fokusert sammenlignet med det andre institusjoner kan tilby, risikerer vi at reformen fører til et netto økonomisk tap på grunn av tapt studiepoengsproduksjon.

Vi har sett eksempler på dette i praksis. Tyskfaget ved NTNU har de siste årene opplevd rekrutteringssvikt til masterstudiet til tross for høye studenttall på 100-nivå. Dette skyldes trolig utstrakt bruk av fellesemner med norsk som undervisningsspråk på bachelor-nivå. Likeledes har reduksjonen av fagspesifikt undervisningstilbud i fransk ved NTNU periodevis medført en del misnøye blant studentene, som opplever at de trenger all den undervisning de kan få på fransk heller enn norsk eller andre språk. Et annet eksempel kommer fra russisk, der vi stadig får tilbakemeldinger fra UD-ansatte som har hatt praktikanter og andre ansatte uteksaminert fra UiB om at de holder et høyt språklig nivå sammenlignet med russiskstudenter fra UiT og UiO, og flere studenter kommer til russisk ved UiB på grunn av de høye språklige ferdighetene de kan utvikle her i tillegg til de teoretiske. Det er stort behov for russiskkyndige i departementene, forsvaret og på mange andre felt. Firer vi for mye på kravene om å beholde fagspesifikke stp. ved å kutte ut halvparten av 200-ernene, vil ikke de uteksaminerte studentene våre ha høy nok kompetanse i russisk til å kunne bruke språket i arbeidslivet. Det vil dessuten lede til dårligere studentrekruttering og færre studiepoeng. En annen merknad gjelder det foreslåtte samarbeidet i “europiske språk”: Med såpass lite samarbeid mellom de fire språkene i bachelorstudiene som det her blir lagt opp til (et fellesemne i litteratur uten deltakelse av russisk, tysk og italiensk, og et fellesemne i språk der muligens flere språk enn de 4 foreslåtte språkene deltar) er det tvilsomt om det foreslåtte bachelorprogrammet i europeiske språk vil kunne være en faglig realitet. Arbeidsgruppens anbefaling er derfor at det ikke etableres et studieprogram i europeiske språk og litteraturer. Videre anser vi det som umulig å utarbeide forslag til alternative studieprogram under punkt 9. Et slikt forsøk vil møte på de samme fundamentale utfordringene som har forhindret oss i å lage en skisse for et reelt studieprogram for fransk, italiensk, russisk og tysk.

En annen utfordring, som gjør det vanskelig å samarbeide med for eksempel spansk og engelsk, er at disse fagene for det meste har gått over til emner på 10 studiepoeng, mens vi opererer med 15-poengsemner. For øvrig ønsker russisk å gå over til emner på 10 studiepoeng.

Det er også noen mer fagspesifikke utfordringer knyttet til reformprosessen. For russisk er det faglig veldig uheldig å legge fellesemnene på bachelor først til 200-nivå, av flere grunner: 1) Det er først på 200-nivå at russiskstudentene er kommet opp på et språklig nivå der de har utbytte av å lese skjønnlitterære tekster på russisk, og dermed tilpasse teori i praksis. Det eneste rene litteraturemnet ligger derfor på 200-nivå; 2) Da reiser studentene til Russland i 6 uker; 3) Vi har hele tre spesialister i russisk litteratur, så da er det dumt å kutte i det lille tilbudet i litteratur som vi har, og bare en del av tilbudet kan flyttes til et tidligere semester, av ovennevnte grunn 1), og 4) Så lenge russisk ikke er med i lektorutdanninga (som ikke er noen prioritet) og ikke tilbyr årsstudium (som vi ikke ønsker), trenger fellesemnet ikke å ligge på 200-nivå heller.

Et mye mer ønskelig alternativ til kutt i litteraturemnet på russisk på 200-nivå er samarbeid på kulturemnet i det andre semesteret (RUS112) og evt. kultur/litteraturemnet i det tredje semesteret (RUS114), ved å «leie inn» spesialister fra andre fag til en del av forelesningene (fra musikkvitenskap, religionsvitenskap, historie og/eller sam.pol. og evt. SKOK). Russisk har tidligere deltatt på et fellesemne i Europastudier. Dette vil spare inn en del forelesninger

for ansatte på russisk, men det vil være vanskelig å få dette inn i studieplanen på permanent basis og dessuten blir slikt samarbeid organisatorisk krevende. For øvrig planlegger russisk å endre disse russiskemnene slik at også studenter på andre fag, uten russiskkunnskaper, kan ta dem (ved å plassere muntlig russisk under et annet emne og tilby russiskspråklig pensum i to varianter: russiskstudentene leser det på russisk, andre studenter i oversettelse).

På masternivå er det muligheter for samarbeid i mindre skala (med fellesforelesninger om oppgaveskriving og med ”gjesteforelesninger” av lokale kolleger eller forskere fra annet hold, for eksempel gjennom Erasmus) i enkeltemner som har vekslende innhold. Slikt samarbeid foregår allerede nå, men kan ikke inngå i studieplanen, siden det vil måtte være avhengig av enkeltlærere.

9) Alternativer

Om ønskelig, skissér alternative forslag til studieprogram med bruk av fellesemner og redusert emneportefølje. Bruk samme mal, dvs. punktene 1)-8) ovenfor.

Arbeidsgruppen anser det som umulig å skissere alternative studieprogram, ut fra de gjeldende premissene.

I: Arabisk og øst-asiatiske språk

Institutt for fremmedspråk
HF2018

Svar på bestilling fra arbeidsgruppe I: Bachelorprogram i arabisk og øst-asiatiske språk

Bakgrunn

I brev fra Det humanistiske fakultet datert 20.05.2016, ref. 2015/12606, kom det forslag til nye bachelor- og masterprogram fra HF2018. Ett av programmene som er foreslått er program I - *Bachelorprogram i arabisk og øst-asiatiske språk*. IF nedsatte arbeidsgrupper for å utarbeide programskisser for foreslåtte bachelor- og masterprogram på oppdrag fra prosjektgruppen og styringsgruppen, med vektlegging av fellesemner. HF2018 ba om at ni punkter skulle gjennomgå i arbeidet med programskissene.

Fagmiljøenes uttalelser om Bachelorprogram i arabisk og øst-asiatiske språk

Fagmiljøenes generelle uttalelser om det foreslåtte fellesprogrammet kan oppsummeres slik:

- En samlet arbeidsgruppe kaller tanken om et BA-program med fellesemner for de tre fagene «urealistisk» og «ugjennomførbar»
- Fagmiljøene ønsker at arabisk, kinesisk og japansk fortsetter som separate programmer og disipliner. Dette er også i tråd med studentenes ønsker.

Punkt 1-8

Siden fagmiljøene ser det som umulig å lage et BA-program i arabisk og øst-asiatiske språk med fellesemner på bachelornivå, konsentrerte gruppen seg om punkt 9.

Punkt 9 - Alternativer

Selv om arabisk, japansk og kinesisk ikke kan opprette et fellesemne, diskuterte gruppen mulige løsninger for fellesemner med andre fag / fellesemner for kinesisk og japansk.

For alle tre disipliner er det noen synspunkter som er felles:

- Arabisk, japansk og kinesisk er i en særstilling fordi studentene starter helt uten forkunnskaper. De trenger mer undervisning og lengre modningstid enn de fleste andre språkstudenter. Et fellesemne på 15 studiepoeng uten en språkspesifikk del, vil innebære en forringing av faglig kvalitet på programmene.
- Fagmiljøene frykter at en ytterligere nedbygging ikke gir studentene nok kunnskap til å kunne gå videre med studiene sine ved andre institusjoner.
- Dersom et fellesemne (japansk og kinesisk) må innføres, bør det være på 200-nivå og ha semesteroppgave (et selvstendig skriftlig arbeid) som vurderingsform, men dette vil bli et fellesemne bare i navnet (koden) siden det knapt nok finnes noe felles mellom japansk og kinesisk, og det vil da bli en minimal besparelse.

Arabisk om fellesemne

- Det finnes eksisterende emner som kan inngå i en fordypning i arabisk (RELV235, RELV230 og HIM250, mer om dette lengre nede).

- I vårsemesteret er det minst undervisning, og arabisk kan bidra med undervisere på andre emner.
- Fellesemner på 10 stp. med relevant innhold og med supplerende arabiskdel på 5 stp. er også en mulighet.
- Fagmiljøet er ellers åpent for å se til andre fagfelt for samarbeid (se lengre nede).

Japansk om fellesemne

- Japansk og kinesisk har allerede forsøkt å ha et fellesemne, ASIA100. Emnet er nå splittet i to, KIN100 og JAP100, etter studentenes og de ansattes ønsker. Evalueringer har tydelig vist at studentene på japansk ville fokusere mer på Japan, mens studentene på kinesisk ønsket å fokusere mer på Kina.
- Japansk har god studiepoengproduksjon og svært gode studentevalueringer. I den nye programsensorrappporten for japansk advares det spesielt mot å kutte i mengden språkundervisning på 200-nivå.
- Hvis et fellesemne *må* oppstå, foreslår fagmiljøet et nytt fellesemne med kinesisk på 200-nivå. Et fellesemne vil føre til at et av programmene må endre struktur fordi japansk har 10 og kinesisk har 15 studiepoeng på den veiledete semesteroppgaven. Dessuten reiser (og returnerer) alle japansk-studenter til Japan i mars i vårsemesteret. Et fellesemne må derfor ha oppstart i mars for å muliggjøre utveksling til Japan.

Kinesisk om fellesemne

- Kinesisk kan også se for seg et fellesemne med japansk om nødvendig (se ovenfor).
- Kinesisk er i tillegg åpne for at enkelte andre emner kan inngå i en spesialisering på 200-nivå, men det er et problem at det ikke finnes relevante emner som tilbys regelmessig.

Som en del av diskusjonen ønsket både fagkoordinator for japansk og kinesisk å få frem at de føler seg «lurt». Muligheten for å utvide fagmiljøet og bygge opp masterprogrammer, som begge fagkoordinatorerne oppgir som viktige grunner til å søke sine stillinger, vil med det foreliggende forslaget bli vanskeliggjort. Etter å ha bygget opp et kvalitativt forsvarlig bachelorprogram, burde det neste naturlige steget være å intensivere arbeidet med å opprette masterprogram for disse to fagene.

Master i midtaustenstudium og arabisk

I et svært positivt møte med AHKR var det enighet om at det er en god løsning å erstatte noen arabiskemner med historieemner, først og fremst på master (for å kvitte seg med såkalte «leseemner»), men også på bachelor. Fagkoordinatoransvar og undervisningsopplegg for emnene som inngår, er AHKR's oppgave som i dag. Det er altså snakk om disiplinbaserte emner som inngår i vår master (modell A). For emnenes mål, innhold og læringsutbytte vises det til Mitt UiB.

Studieløp: Bachelor er uforandret bortsett fra at HIM250 / Bacheloroppgåve i Midtaustens historie erstatter ARA252 / Arabisk språk og samfunn (man vil kunne vurdere å erstatte noe av de resterende emnenes innhold med deler av stoffet fra ARA252).

Masterens oppbygning:

Master			Merknader
7	Høst	HIS301 / Historisk forskningslitteratur HIS302 / Historiografi	
8	Vår	ARA301 HIS303 / Forskningsproblem og kjeldearbeid	ARA301 flyttes fra høstsemesteret
9	Høst	ARA350	
10	Vår		

Opptakskrav: Man vil måtte ta stilling til om man skal kreve HIM-emner som frie studiepoeng for opptak til master for Arabisk-studentene, men det er trolig ikke nødvendig.

Studieplanen for arabisk vil måtte justeres i tråd med endringene i retning av et historieorientert (særlig master-) studium, men dette kan gjøres med enkle grep.

Generell vurdering: En styrke ved en slik master vil være at man formelt styrker båndene mellom arabiskfaget og Midtøsten-miljøet ved AHKR og at studentene får et fyldigere og mer stabilt undervisningstilbud på master og dessuten også et større studiemiljø.

En ulempe er at programmet ikke ivaretar dem som ønsker å ta Norsk som andrespråk sammen med arabisk (de kan ev. ta Norsk som andrespråk som frie studiepoeng).

Oppsummering

Arbeidsgruppen har stilt seg svært negativ til og uttrykt frustrasjon for HF2018-prosjektgruppens forslag til fellesprogram for «Arabisk og øst-asiatiske språk». Det beste for alle tre språkene vil være å bestå som separate program. Det finnes svært få muligheter for kinesisk og japansk til å importere emner, men arabisk har mye å hente fra historiefaget (og ev. også fra religionsvitenskap). Om mulighetene finnes for et fellesemne, må det være på 200-nivå mellom japansk og kinesisk, men det er så lite felles mellom språkene at en felles kode ikke vil kunne gi noen innsparing.

Arbeidsgruppen ønsker å poengtere at målet om en redusert emneportefølje ikke er særlig relevant for japansk og kinesisk. Oppfatningen er at tilbudet allerede er skåret ned til et minimum. Fagmiljøene viser ellers til rapportene de tidligere sendte inn til fakultetet i forbindelse med HF 2018 og revidert programportefølje, og håper at disse uttalelsene tas med i den videre saksgangen.

Konklusjon

Gruppen klarer ikke å komme med et forslag til Bachelorprogram i arabisk og øst-asiatiske språk med fellesemner.

Arabisk kan endre studiet ved å ta inn historieemner på bachelor- og masternivå. Undervisningsbyrden blir redusert sammen med instituttets studiepoeng.

Kjetil Berg Henjum (gruppeleder)

Hild Meland Rød (referent)

S, T, U, W: Amerikansk. Europeisk. Arabisk. Øst-asiatisk.

Forslag til en alternativ organisering av IF sine studieprogram.

Bakgrunn: Dette er et forslag som baserer seg på en **faglig idé** om at det kan være bedre av rekrutteringshensyn å skulle satse på områdestudier enn rene språkstudier. Ideen har vært lagt frem for IF sine arbeidsgrupper og på et allmøte på IF 25.8. Ideen har kun fått delvis tilslutning i disse fora, og det har ikke vært tid til å sende det ut på høring til alle fagmiljøene. Forslaget nedenfor spilles derfor inn fra deler av ledergruppen ved IF. Det er viktig å understreke at dette er et forslag som kommer på siden av bestillingen fra prosjektet og som alle forslag må det diskuteres, bearbeides og finjusteres og vi er klar over at det spilles sent inn i prosessen, og at det derfor ikke er ferdig utviklet/gjennomtenkt. Vi tror likevel at ideen kan være verdt å bygge videre på og vi vil derfor spille den inn sammen med arbeidsgruppenes svar på bestillingen fra prosjektet.

BA-Program: Skissen nedenfor er først og fremst basert på faglige og rekrutteringsmessige hensyn. En av utfordringene med de nye BA-gradene som skal opprettes i HF2018 er hensynet til lektorutdanningen og at fellesemnene av den grunn på legges til 200-nivå. En annen utfordring med denne konkrete modellen er at engelsk og spansk har gått over til 10 stp., mens de andre språkene har emner på 15 stp. Dette skaper noen utfordringer når det gjelder fellesemner. Det er også en utfordring at det ikke finnes emner ved AHKR som kan dekke de kulturhistoriske emnene (spesielt for amerikanske og østasiatiske studier), men dette er forhold man må kunne se på i et evt. videre arbeid med disse programmene. Vi mener det finnes kompetanse på IF og AHKR som sammen kan utvikle denne typen emner. Forslaget betyr at vi fokuserer mer på områdestudier enn rene språkstudier, noe som vil kunne være rekrutterende og vil også inkludere og bygge ut historie/kulturkomponentene i programmene på en bedre måte. Tanken er å dele inn IF sine fag i fire bachelorprogram:

BA i Språk og europastudier/ BA i Europeiske studier med språk og litteratur

-Studieretninger: Engelsk, fransk, italiensk, spansk, russisk og tysk

BA i Språk og amerikastudier/BA i Amerikastudier med språk og litteratur

-Studieretninger: Engelsk, fransk og spansk

BA i Arabisk og midtøstenstudier

[-Studieretning: Arabisk]

BA i Østasiatiske språk og kulturer

-Studieretninger: Japansk og kinesisk

Dette gir **4 program og 12 studieretninger**, mot dagens 9 program, og mot 4 studieprogram og 9 studieretninger i bestillingen fra HF2018.

Engelsk⁴, spansk⁵ og fransk⁶ dupliseres som studieretninger i to forskjellige BA-grader men i første omgang er det kun fellesemnet i henholdsvis Europeisk og Amerikansk kulturhistorie som skiller de to gradene. De språkfaglige emnene er tenkt felles for begge studieretningene, men spanskfaget vil måtte gjøre noen tilpassinger for å kunne delta i Europaprogrammet.

⁴ Engelskfaget har allerede delt opp litteraturen i Britisk og Amerikansk.

⁵ Spanskfaget tematiserer per i dag kun Latin-Amerika og kan eventuelt vente med å opprette studieretning i Europaprogrammet til man har oversikt over hvordan vakante stillinger på faget per i dag og i 2017 kan utlyses.

⁶ Franskfaget har hatt tidligere hatt fokus på frankofoni, men vil kanskje måtte gjøre noen justeringer i dagens emner/pensum for å kunne tilpasse seg Amerikaprogrammet. Muligens må de også vente med å være med i Amerikaprogrammet til man vet om man får utlyse den stillingen som blir vakant i 2017. I så fall kan man ha dette programmets profil i mente ved en slik utlysning.

Språkdelen av fagene kan bestå slik de er, muligens med noen små endringer ved å fokusere noe mer på varianter av språkene i Europa/Amerika.

Forslaget vil dessuten gjøre Europaprogrammet mer helhetlig (mot dagens forslag fra prosjektet med bare fire språk) og det gjør også eurosentrismen noe mindre, selv om Afrika (fransk og engelsk), Asia (engelsk) og Australia (engelsk) ikke er direkte tematisert her. Dette kan imidlertid gjøres ved å fokusere på det koloniale/postkoloniale aspektet både i litteratur og kultur/historie (dette er mulig både i Europa- og Amerika-programmet). Dette gjør også at det nye undervisningssamarbeidet som fransk har med Canada også kan finne en plass i programmet. Engelskfaget har allerede en oppdeling av litteraturemner i britisk og amerikansk litteratur, mens spansk har fokus på Latin-Amerika, med ønske om å innlemme tekster fra Spania inn i litteratur- og historiedelen i framtiden (se Spanskfagets innspill til HF2018).

Emnepakker, praksis og utveksling: IF startet opp arbeidet med å utvikle såkalte emnepakker (tilrettelagte kombinasjoner av emner som kan tas inn som frie studiepoeng og som kan gi BA-graden en arbeidslivstetning) før HF2018 ble lansert og det er en idé vi ønsker å arbeide videre med, og derfor er slike foreslått som frie studiepoeng. I tillegg er tilrettelagt utveksling lagt inn som et forslag i de frie studiepoengene fordi når språkemnene i BA-gradene blir redusert er utveksling desto viktigere for at studentene skal få solide språkkunnskaper. IF holder også på å utarbeide muligheten for å utvikle praksisemner i studiene, men det er vanskelig å finne plass til disse i en BA-grad, så de vil måtte inngå i de valgfrie emnene.

I. BA i Språk og europeiske studier/BA i Europeiske studier med språk og litteratur

Studieretninger: Fransk, tysk italiensk, spansk, russisk og tysk

Dette programmet baserer seg på ett fellesemne i samarbeid med AHKR på 15 stp, men fagmiljøene vil helst ønske et 10 stp fellesemne med en språkfaglig komponent på 5 stp.

- a) Studieretning for **russisk og italiensk** (ikke med i lektorprogrammet, og derfor kan fellesemne fra AHKR plasseres på 100-nivå)

Semester	Studieretning: russisk		
1H	Ex.phil. 10 stp	Ex.fac. (10 stp)	100-emne (10 stp)
2V	Russisk-/Italienskfaglige emner 100-NIVÅ (15 stp)	Europeisk kulturhistorie AHKR, nytt emne (15 stp) ⁷	
3H	Russisk-/Italienskfaglige emner 100-NIVÅ (30 STP)		
4V	Russisk-/Italienskfaglige emner 200-NIVÅ (30 STP)		
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier ⁸		
6V			

- b) Studieretning for **fransk og tysk** (med i lektorprogrammet og AHKR-emnet må derfor plasseres på 200-nivå, fagene har emner på 15 stp)

Semester	Studieretning: fransk og tysk
----------	-------------------------------

⁷ Vi forstår at det er et slikt emne under utarbeidelse ved AHKR i forbindelse med HF2018.

⁸ Masterstudiene kan opprettholdes slik de er i de enkelte språkfagene, med fellesemner slik det er foreslått i innspillene fra arbeidsgruppene i HF2018.

1H	Ex.phil. 10 stp	Ex.fac. (10 stp)	100-emne (10 stp)
2V	Fransk-/Tyskfaglige emner, 100-NIVÅ, (30 stp)		
3H	Fransk-/Tyskfaglige emner, 100-NIVÅ, (30 stp)		
4V	Fransk-/Tyskfaglige emner 200- NIVÅ (15 stp)	Europeisk kulturhistorie AHKR, nytt emne (15 stp)	
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier		

c) Studieretning for **engelsk**

Engelsk: Engelskprogrammet har i dag delt litteraturundervisningen på 100-nivå i to emner: Amerikansk og Britisk litteratur og kultur. Emnet i Amerikansk litteratur på 100-nivå vil i dette programmet kunne byttes ut med Europeisk kulturhistorie. I så fall ville 200-nivå kunne være som det er. Dette ville ikke skape problemer for lektorutdanningen etter som begge litteraturemnene vil bestå, men i to forskjellige BA-grader.

Semester	Engelsk		
1H	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emne fremmedspråk
2V	SPRÅK: ENG114 + ENG115		EUROPEISK KULTURHISTORIE AHKR: NYTT EMNE (15 STP)
3H	SPRÅK: ENG107,108,109		ENG125 Britisk litteratur og kultur
4V	Studentene velger tre av følgende emner på 10 stp ENG221, ENG261, ENG222, ENG262, ENG223, ENG263, ENG224 og ENG264, og i den grad det er mulig spesialiserer de seg på Europeiske tema		
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier		
6V			

d) Studieretning for **spansk**

Spanskprogrammet vil måtte bytte ut emner i latinamerikansk litteratur og historie med emner i Spanias litteratur og historie (historie i samarbeid med AHKR) og disse vil måtte opprettes. Kanskje vil man måtte tenke en hybridstilling spansk litteratur/kultur for den vakante stillingen i kulturkunnskap på faget.

Semester	Spansk ¹		
1H	Ex.phil. 10 stp	Ex.fac. (10 stp)	100-emner (10 stp)
2V	Spanskfaglige emner 100-NIVÅ (30 STP)		
3H	Spanskfaglige emner 100-NIVÅ (30 STP)		
4V	Europeisk kulturhistorie AHKR: nytt emne (15 stp)	Spanskfaglige emner 100-NIVÅ (15 STP, 10 + 5) og i den grad det er mulig spesialiserer de seg på Spania når de skriver BA-oppgave.	
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier		

Semester	Fransk		
1H	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emner (10 stp)

	10 stp	(10 stp)	
2V	Franskfaglige emner 100-NIVÅ (30 STP)		
3H	Franskfaglige emner 100-NIVÅ (30 STP)		
4V	Europeisk kulturhistorie AHKR: nytt emne (15 stp)	FRANSKFAGLIGE EMNER 15 STP, og i den grad det er mulig spesialisere de seg på Frankrike når de skriver BA-oppgave.	
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier		
6V			

II. BA i Språk og amerikastudier/BA i Amerikastudier med språk og litteratur

Dette programmet baserer seg på et fellesemne i samarbeid med AHKR på 15 stp, men fagmiljøene vil ønske et 10 stp fellesemne med en språkfaglig komponent på 5 stp.

- a) Studieretninger: Fransk og spansk (med i lektorprogrammet, spansk har 10 stp-emner)

Semester	Fransk og spansk		
	Ex.phil. 10 stp	Ex.fac. (10 stp)	100-emner (10 stp)
2V	SPRÅKEMNER 15 + 15 ELLER 10 + 10 + 10 (SPANSK)		
3H	SPRÅKEMNER 15 + 15 ELLER 10 + 10 + 10 (SPANSK)		
4V	Amerikas kultur og historie (Nytt emne samarbeid mellom IF og AHKR) ⁹	SPRÅKEMNER 15 ELLER 5 + 10 (SPANSK) Studentene spesialisere seg på emner relatert til Amerika i BA-oppgaven.	
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier		

- b) Studieretning: Engelsk (med i lektorprogrammet)

Engelskprogrammet har i dag delt litteraturundervisningen på 100-nivå i to emner: Amerikansk og Britisk litteratur og kultur. Emnet i britisk litteratur og kultur på 100-nivå kunne i denne retningen vært byttet med et nytt emne i Amerikas kultur og historie. I så fall vill 200-nivå kunne være som det er. Dette ville ikke skape problemer for lektorutdanningen etter som begge litteraturemnene vil bestå, men i to forskjellige BA-grader.

Semester	Engelsk		
	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emne fremmedspråk
1H			
2V	SPRÅK: ENG114 + ENG115		Amerikas kultur og historie AHKR/IF: NYTT EMNE (15 STP)
3H	SPRÅK: ENG107,108,109		ENG122 Amerikansk litteratur og kultur

⁹ Dette emnet må utarbeides i samarbeid med AHKR og IF, emnet må omfatte hele Amerika (Canada, USA og LA, Karibien). Det kan gjerne ha det koloniale/postkoloniale som tema.

4V	Studentene velger tre av følgende emner på 10 stp ENG221, ENG261, ENG222, ENG262, ENG223, ENG263, ENG224 og ENG264, og i den grad det er mulig spesialiserer de seg på Amerikanske tema
5H	Tilrettelagt utveksling i språkområdet eller anbefalte emnepakker som forbereder studentene på masterstudier
6V	

III. BA i Arabisk og midtøstenstudier

[-Studieretning: Arabisk]

Her kan man tenke seg en formalisering av den BA-graden som studentene allerede tar, men for at det skal være ressursbesparende må kanskje ett arabiskemne byttes ut med et AHKR-emne, dette vil imidlertid svekke fremmedspråkkunnskapene til studentene som på grunn av situasjonen i de arabisktalende landene har mindre muligheter for utveksling enn de andre språkfagene ved vårt institutt.

Semester	Engelsk		
1H	Ex.phil.	Ex.fac.	100-emne fremmedspråk
2V	ARA111	Midtøsteneme AHKR	
3H	ARA112	Midtøsteneme AHKR	
4V	ARA113	Midtøsteneme AHKR	
5H	ARA115	ARA211	
6V	ARA252	Midtøsteneme AHKR	

Utteksling mulig i 1-2 semestre, når verdenssituasjonen tillater det. IF har utvekslingsavtale med Tunisia, men per i dag frarår UD å reise dit. Vi holder på å opprette en avtale med Jordan.

BA i Østasiatiske språk og kulturer

-Studieretninger: Japansk og kinesisk

Japansk har stor suksess med obligatorisk utveksling til Japan, noe som sikrer studentene grundige språk- og kulturkunnskaper. I Japan velger de fritt hvilke emner de tar, ettersom oppholdet kommer i stedet for de frie studiepoengene. Man kunne vurdere en lignende ordning for kinesiskstudentene. En utfordring er at Kinesisk per i dag kun har opptak annet hvert år, men dette kan forandre seg når man får besatt den nye kinesiskstillingen fra 1.1.2017.

Utfordringene for disse to studieretningene er at fagene ikke ser nytten av fellesemner med hverandre og at det ikke finnes kompetanse på universitetet på japansk kultur og historie, og at kompetansen på AHKR i kinakunnskap er personavhengig. For at disse to fagene skal kunne finne sammen i en felles BA-grad må man her opprette et nytt fellesemne (i forslaget 2 emner 5 + 10 stp) som vil kreve noe ekstra ressurser.

a) Studieretning Japansk

Semester	Japansk		
1H	Ex.phil. (10 stp)	Ex.fac. (10 stp)	Østasiatiske språk og kulturer (felles) + (5stp) Japansk (5stp) ¹⁰
2V	Japansk språk (30 stp) 100-nivå		
3H	Japansk språk (30 stp) 100-nivå		

¹⁰ Det har tidligere vært prøvd ut et fellesemne for japansk og kinesiskstudenter i første semester, men studentene ønsket ikke dette. Dette er å se på som et kompromiss, hvor studentene får en første introduksjon til språket samtidig som de får en generell innføring i østasiatiske kulturer. De resterende 10 stp. i fellesemnet får de i 4 semestre.

4V	Japansk språk (20 stp) 200 nivå	Østasiatiske språk og kulturer (felles) (10 stp) 100 nivå	Obligatorisk utveksling ¹¹ (10 stp)
5H	Obligatorisk utveksling (30 stp)		
6H	Obligatorisk utveksling (20 stp)		Japansk språk (10 stp) 200 nivå (BA-oppgave)

a) Studieretning Kinesisk

Semester	Kinesisk		
1H	Ex.phil. (10 stp)	Ex.fac. (10 stp)	Østasiatiske språk og kulturer (felles) + (5stp) Kinesisk (5stp) ¹²
2V	Kinesisk språk (30 stp) 100-nivå		
3H	Kinesisk språk (30 stp) 100-nivå		
4V	Obligatorisk utveksling (30 stp)		
5H	Obligatorisk utveksling (30 stp)		
6H	Kinesisk 200-nivå (30 stp BA-oppgave)		

¹¹ Semestrene i Japan passer ikke helt inn med våre semestre, derfor er det obligatoriske utvekslingsåret fordelt over tre semestre (10-30-20 stp).

¹² Det har tidligere vært prøvd ut et fellesemne for japansk og kinesiskstudenter i første semester, men studentene ønsket ikke dette. Dette er å se på som et kompromiss, hvor studentene får en første introduksjon til språket samtidig som de får en generell innføring i østasiatiske kulturer. De resterende 10 stp. i fellesemnet får de i 4 semester.

HF2018 - STYRINGSGRUPPENS ANBEFALINGER

Anbefalinger om ny studieprogramportefølje ved HF.....	3
Styringsgruppens vurderinger	3
Styringsgruppens anbefalinger.....	4
1. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	5
2. Bachelorprogram i religionsvitenskap	5
3. Bachelorprogram i arkeologi	5
4. Bachelorprogram i filosofi	6
5. Bachelorprogram i europeiske språk og litteraturer	6
A. Tysk, fransk, italiensk og russisk.....	6
B. Spansk språk og latinamerikastudier, engelsk.....	7
6. Bachelorprogram i arabisk språk.....	7
A. Arabisk språk.....	7
B. Arabisk språk og midtøstenstudier/midtøstens historie.....	8
7. Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer	8
8. Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur	9
A. Nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk.....	9
B. Norrøn filologi	9
9. Bachelor i språkvitenskap.....	10
10. Bachelor i litteraturvitenskap	10
11. Bachelorprogram i samtidens kunst og kultur	11
A. Digital kultur.....	11
B. Teatervitenskap.....	11
C. Moderne kunsthistorie.....	12
12. Bachelorprogram i eldre kunsthistorie og filologi	12
13. Bachelorprogram i kjønnsstudier	12
14. Bachelorprogram i retorikk	12
15. Masterprogram i historie og kulturvitenskap.....	13
16. Masterprogram i religionsvitenskap.....	13
17. Masterprogram i arkeologi.....	13
18. Masterprogram i filosofi.....	14
19. Masterprogram i europeiske språk og litteraturer.....	14
A. Engelsk	14

B. Spansk språk og latinamerikastudier.....	15
C. Italiensk, russisk, tysk og fransk.....	15
20. Masterprogram i nordisk.....	15
21. Masterprogram i lingvistikk.....	16
22. Masterprogram i litteraturvitenskap.....	16
23. Masterprogram i kunsthistorie.....	16
24. Masterprogram i klassisk filologi.....	17
25. Masterprogram i digital kultur	17
26. Masterprogram i teatervitenskap	17

Anbefalinger om ny studieprogramportefølje ved HF.

Styringsgruppens vurderinger

Med bakgrunn i mandat, prosjektgruppens rapport, arbeidsgruppens programskisser og egne vurderinger, anbefaler Styringsgruppen i dette notatet en ny studieportefølje på BA- og MA-nivå ved HF. Studieprogrammene anbefales utlyst våren 2018, med opptak høsten 2018.

Studieplanene for hvert enkelt program, med studieretninger, forutsettes utviklet av fagområdene med de føringer som Styringsgruppen her anbefaler.

Det humanistiske fakultet har tidvis vektlagt disiplinorienterte programmer og tidvis tematiske, tverr- og flerfaglige programmer. Programporteføljen har også utviklet seg i takt med tilgjengelige ressurser, politiske føringer, faglige initiativ, studentgrunnlag og behov i samfunnet. Det er i dag en stor variasjon blant studieprogrammene og fagmiljøene hva gjelder størrelse og studentmasse, samarbeid på tvers av disipliner, metodologisk egenart og undervisningsmengde og behov.

Styringsgruppens anbefalinger baserer seg på en bred vurdering av ulike forhold med vekt på innsendte, foreslåtte programskisser, HF sin strategi, muligheter for faglig samarbeid, størrelse på fagmiljøet, rekrutteringsgrunnlag, arbeidslivsrelevans, nasjonale hensyn, økonomiske forhold og administrativ kompleksitet.

Styringsgruppen mener at fakultetets faglige bredde best kan utnyttes og de mindre fagmiljøene best styrkes ved å lage større og mer sammensatte studieprogrammer. Styringsgruppen mener det er behov for en samlet revidering av fakultetets studieprogramportefølje, og at eksisterende programmer har ulike forutsetninger for videre drift. Studieprogrammer med få vitenskapelige årsverk bak seg og få studenter har større behov for endring enn studieprogrammer med større fagmiljøer og en større studentmasse bak seg.

Studieprogrammer som for eksempel historie, filosofi og litteraturvitenskap kan i større grad tilpasse seg strammere økonomiske og bemanningsmessige forhold ved for eksempel å legge ned valgemner, mens studieprogrammer som har mindre fagmiljøer ikke har denne muligheten. For å sikre levedyktige studieprogrammer som ivaretar bredden av våre fagmiljøer er det behov for større studieprogrammer og utvikling av fellesemner for å fremdeles sikre faglig bredde, kvalitet og kapasitet.

Å utvikle tverr- og flerfaglige studieprogrammer med obligatoriske fellesemner er et komplisert spill med mange relevante variabler. De innkomne programskissene fra fagmiljøene har vist til gode eksempler på hvordan dette kan gjøres. Det faglige innholdet og profilen i et studieprogram kan endre seg noe ved bruk av fellesemner, men den faglige kvaliteten skal beholdes. Forskningsbasert undervisning er den viktigste faktoren for god utdanningskvalitet ved et universitet.

Styringsgruppen mener at de studieprogrammene og tiltakene som foreslås her vil medføre en bedre ressursutnyttelse av undervisningskapasiteten ved HF og at bruk av fellesemner og nedskalering av valgemner har et innsparingspotensiale som bidrar til å sikre bredden og bidra til gode arbeidsforhold for ansatte ved HF. Samtidig er forslagene fremtidsrettede og vil forhåpentligvis bidra til økt rekruttering av studenter. Anbefalingene fra Styringsgruppen bygger i stor grad videre på fagmiljøenes programskisser.

Styringsgruppens anbefalinger

Navneforslagene på programmene og studieretningene nedenfor er kun veiledende og må vurderes i forhold til profilerings og rekrutteringsformål samt om de er dekkende for faglig innhold.

Styringsgruppen presenterer her sine anbefalinger til ny studieprogramportefølje ved HF med de føringer den mener er nødvendig. Anbefalingene er i hovedsak rettet mot fellesemner i spesialiseringene på master og bachelornivå. Flere av programmene har allerede i forkant av HF2018 redusert emnetilbudet og foretatt andre innsparingstiltak. Både Prosjektgruppen og Styringsgruppen har tatt utgangspunkt i emnetilbudet høsten 2016.

I bestillingen til arbeidsgruppene ble det også vektlagt å beskrive mulighetene for å redusere antall valgfrie emner og unngå dublering av undervisning i vår- og høstsemesteret. Programskissene inneholder mange slike forslag og det forutsettes at disse og andre tiltak følges opp ved enhetene. Dette vil bidra til å redusere det totale undervisningstilbudet og frigjøre ressurser til å blant annet bidra i arbeidet med fellesemner.

Styringsgruppen ser frem til høringsrunden ved institutter, fagmiljøer og HSU.

Følgende fargekoder nyttes i programfigurene.

Spesialiseringsemner = emner spesialiseringsfag
Spesialisering 2 (aktuelt kun på BA i arabisk)
Fellesemner i spesialiseringen = fellesemner som inngår i to eller flere spesialiseringer. Regnes med i de 90 sp som utgjør spesialiseringen.
Frie studiepoeng = studiepoeng som verken er spesialisering eller ex.phil./ex.fac.
Ex.phil./Ex.fac. (Ex.fac. omfatter tre ulike emner: Akademisk skriving, Tekst og kultur, Språk og kommunikasjon)

1. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Fellesemner: Et 15 studiepoeng historieemne inngår som obligatorisk del av studieretningen kulturvitenskap.

Bachelor i historie og kulturvitenskap					Merknader
Studieretninger: historie, kulturvitenskap					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	HIK115 er obligatorisk i spesialiseringen i kulturvitenskap, og et valgmenne i historie.
2	Vår	15 sp (100-nivå)		15 sp (HIK115)	
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

2. Bachelorprogram i religionsvitenskap

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Bachelor i religionsvitenskap					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

3. Bachelorprogram i arkeologi

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Bachelor i arkeologi					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

4. Bachelorprogram i filosofi

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Bachelor i filosofi					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	10 sp Introemne	Introemne første semester er obligatorisk del av spesialiseringen.
2	Vår	30 sp			
3	Høst	30 sp			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	20 sp (200-nivå)		10 sp	

5. Bachelorprogram i europeiske språk og litteraturer

A. Tysk, fransk, italiensk og russisk

Fellesemner: Et fellesemne i europeisk historie og/eller kultur på 10 stp i spesialiseringen på 100-nivå. Emnet utvikles internt ved IF eller leveres i samarbeid med AHKR.

For de samme fagene opprettes et obligatorisk fellesemne (5 stp) i litteraturteori på 200-nivå. Emnet utvikles internt ved IF eller leveres i samarbeid med litteraturvitenskap ved LLE.

Bachelor i europeiske språk og litteraturer					Merknader
Studieretninger: tysk, fransk, italiensk og russisk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	20 sp (100-nivå)		10 sp (100-nivå)	
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	25 sp (200-nivå)		5 sp (200-nivå)	

B. Spansk språk og latinamerikastudier, engelsk

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med de andre studieretningene.

Bachelor i europeiske språk og litteraturer					Merknader
Studieretninger: spansk språk og latinamerikastudier, engelsk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	Engelsk legger ned dublering av 200-nivå til kun vår
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

6. Bachelorprogram i arabisk språk

Programmet skal ha plass til dobbel spesialisering i hhv. historie og arabisk for de som ønsker å kvalifisere seg til master i historie. Det legges til rette for at studentene kan velge spesialisering i midtøstens historie gjennom å ta valgfrie emner.

Master i arabisk anbefales lagt ned av ressursmessige hensyn. Språklig retning skal kunne gå videre på master ved HF/UiO. Historisk retning kan søke opptak til master i historie ved HF/UiB.

Opptakskrav til master i historie ved HF/UiB utrededes nærmere.

A. Arabisk språk

Bachelor i arabisk språk					Merknader
Studieretning: arabisk språk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne (ARA100)	
2	Vår	15 sp	15 sp		
3	Høst	15 sp	15 sp		
4	Vår	15 sp	15 sp		
5	Høst	15 sp	15 sp		
6	Vår	15 sp	15 sp		

B. Arabisk språk og midtøstenstudier/midtøstens historie

Bachelor i arabisk språk					Merknader
Studieretning: arabisk språk med midtøstenstudier/midtøstens historie					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne (ARA100)	Denne studieretningen skal gi mulighet for opptak til historie master. 15 sp emne må være felles, eller ved at opptak til master i historie gjøres mulig med visse fagkombinasjoner.
2	Vår	15 sp (ARA)		15 sp (HIS)	
3	Høst	15 sp (ARA)		15 sp (HIS)	
4	Vår	15 sp (ARA)		15 sp (HIS)	
5	Høst	15 sp (ARA)		15 sp (HIS)	
6	Vår	15 sp (ARA/HIS)		15 sp (ARA/HIS)	

7. Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer

Fellesemner: Studieretningene bør på sikt utvikle fellesemner.

Japansk og kinesisk bør vurderes obligatorisk utveksling i spesialiseringsdelen av programmet.

Bachelor i østasiatiske språk og kulturer					Merknader
Studieretninger: japansk, kinesisk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp (200-nivå)			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp			

8. Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur

Fellesemner: NOSP104(15stp), NOLI102(15stp) er fellesemner mellom nordisk og norsk som andrespråk.

Nordisk-fagene skisserer betydelige endringer med en vesentlig reduksjon i emnetilbud og samlet undervisningsomfang på bachelornivå.

A. Nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk

Bachelor i nordisk språk og litteratur					Merknader
Studieretning: nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Ex.fac.	
2	Vår	30 sp (NOSP104 og NOLI102)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

B. Norrøn filologi

Bachelor i nordisk språk og litteratur					Merknader
Studieretning: norrøn filologi					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Ex.fac.	ISL2xx er obligatorisk i norrøn spesialisering og valgemne i nordisk spesialisering.
2	Vår	15 sp		15 sp	
3	Høst	15 sp		15 sp	
4	Vår	15 sp		15 sp	
5	Høst	15 sp		15 sp	
6	Vår	15 sp		15 sp (ISL2xx)	

9. Bachelor i språkvitenskap

Språkvitenskap har fra studieåret 2016/2017 slått sammen bachelorprogrammene i datalingvistikk og språkteknologi til ett program samt lagt ned masterprogrammet i datalingvistikk og språkteknologi. Introduksjonsemne erstattes med ex fac. emne. Ling123 er foreslått som valgfritt emne i spesialiseringen på nordisk. Det foreslås ingen endring utover dette.

Bachelor i språkvitenskap					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Ex.fac. eller frie sp	LING123 er obligatorisk i spesialiseringen i lingvistikk og valgfritt i spesialiseringen i nordisk (annet program).
2	Vår	30 sp (100-nivå)		15 sp (LING123)	
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

10. Bachelor i litteraturvitenskap

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Fellesemner: Kanskje levere fellesemne i litteraturteori til Europeiske språk og litteraturer (5stp)

Bachelor i litteraturvitenskap					Merknader
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

11. Bachelorprogram i samtidens kunst og kultur

Dette nye studieprogrammet vurderes som svært lovende i forhold til faglig innhold, profilering, samarbeid, komplementaritet mot det nye kunst-fakultetet og arbeidslivsrelevans.

Fellesemner:

- Et kritikk-emne på 10 stp (SAMKUL101) er fellesemne for Digital kultur og Teatervitenskap.
- Estetisk teori 15 stp (SAMKUL201) er fellesemne for Teatervitenskap og Moderne kunst
- Spesialiseringen i begge studieretningene med kunsthistorie må kvalifisere til opptak på master i kunsthistorie, primært ved at studentene må velge 3 av 4 periodeemner

A. Digital kultur

Bachelor i samtidens kunst og kultur					Merknader
Studieretninger: Digital kultur					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne (SAMKUL100)	Introemnet SAMKUL100 er felles for alle tre studieretningene, men er utenom spesialiseringen. SAMKUL201 er valgfritt emne i spesialiseringen i digital kultur, obligatorisk i de to andre spesialiseringene.
2	Vår	20 sp (100-nivå)		10 sp SAMKUL101	
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

B. Teatervitenskap

Bachelor i samtidens kunst og kultur					Merknader
Studieretninger: Teatervitenskap					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne (SAMKUL100)	
2	Vår	20 sp (100-nivå)		10 sp SAMKUL101	
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	15 sp (200-nivå)	15 sp (SAMKUL201)		

C. Moderne kunsthistorie

Bachelor i samtidens kunst og kultur					Merknader
Studieretning: Moderne kunsthistorie (dvs. fra 1750)					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne (SAMKUL100)	
2	Vår	30 sp (100-nivå)			
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	15 sp (200-nivå)	15 sp (SAMKUL201)		

12. Bachelorprogram i eldre kunsthistorie og filologi

Fellesemner: Innføringsemne i kunsthistorie KUN131 og KUN132

- Begge er obligatorisk for eldre kunsthistorie (dvs. inntil 1750)
- Obligatorisk å velge ett av dem for gresk og latin
- Spesialiseringen i begge studieretningene med kunsthistorie må kvalifisere til opptak på master i kunsthistorie, primært ved at studentene må velge 3 av 4 periodeemner.

Bachelor i eldre kunsthistorie og filologi					Merknader
Studieretninger: Eldre kunsthistorie, latin, gresk					
1	Høst	Ex.phil.	Ex.fac.	Introemne	
2	Vår	15 sp (100-nivå)	15 sp (KUN131/132)		
3	Høst	30 sp (100-nivå)			
4	Vår	30 sp			
5	Høst	30 sp			
6	Vår	30 sp (200-nivå)			

13. Bachelorprogram i kjønnsstudier

Det bør vurderes om bachelorprogrammet har nok programstudenter som gjennomfører i forhold til ressursbruk. Det kan være et alternativ å tilby et årstudium eller kun kjønnssemner.

14. Bachelorprogram i retorikk

Det bør vurderes om bachelorprogrammet har nok programstudenter som gjennomfører i forhold til ressursbruk. Det kan være et alternativ å tilby et årstudium eller kun retorikkemner.

Styringsgruppens anbefalte masterprogrammer

15. Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Fellesemner: HIK308 blir obligatorisk i studieretningen kulturvitenskap og valgemne i studieretningen historie

Master i historie og kulturvitenskap				Merknader
Studieretninger: historie, kulturvitenskap				
7	Høst	30sp		HIK308 obligatorisk for kulturvitenskap, valgfritt for historie.
8	Vår	15 sp	15 sp (HIK308)	
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

16. Masterprogram i religionsvitenskap

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Master i religionsvitenskap				Merknader
7	Høst	30sp		
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

17. Masterprogram i arkeologi

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Master i arkeologi				Merknader
7	Høst	30sp		
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

18. Masterprogram i filosofi

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Master i filosofi			Merknader
7	Høst	30sp	
8	Vår	30 sp	
9	Høst	60 sp masteroppgave	
10	Vår		

19. Masterprogram i europeiske språk og litteraturer

Fellesemner:

- Engelsk etablerer 10 stp. fellesemne i enten litteratur eller lingvistikk i samarbeid med LLE
- Spansk språk og latinamerikastudier tar inn 15 stp fellesemne i litteratur eller lingvistikk i samarbeid med LLE, HIS203 i samarbeid med AHKR, eller nytt emne i migrasjon som er under utvikling ved IF
- Italiensk og russisk tar inn fellesemner i litteratur og lingvistikk i samarbeid med LLE
- Tysk og fransk får godkjent sine SAK-emner som fellesemner. Dersom SAK-emnene blir nedlagt skal minst 15 stp. erstattes av andre fellesemner

A. Engelsk

Master i europeiske språk og litteraturer				Merknader
Studieretning: engelsk				
7	Høst	30sp		LINGMET: 10 stp av eksisterende emne ved LLE. LITTHF: 10 stp basert på ALLV201 ved LLE.
8	Vår	20 sp	10 sp LINGMET eller LITTHF	
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

B. Spansk språk og latinamerikastudier

Master i europeiske språk og litteraturer				Merknader
Studieretning: spansk språk og latinamerikastudier				
7	Høst	15 sp	15 sp LINGMET, LITTHF, HIS203 eller migrasjon	LINGMET fra LLE, LITTHF basert på ALLV201 ved LLE. HIS203 fra AHKR, nytt emne i migrasjon (IF).
8	Vår	30 sp (veiledet studium)		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

C. Italiensk, russisk, tysk og fransk

Master i europeiske språk og litteraturer				Merknader
Studieretning: italiensk, russisk, tysk og fransk				
7	Høst	15 sp	Fellesemner: LINGMET/LITTHF eller SAK-emner	Minst 15stp fellesemner: LINGMET eller LITTHF i samarbeid med LLE SAK: SAK- samarbeid tilsvarende 15stp med NTNU
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

20. Masterprogram i nordisk

Master i nordisk				Merknader
Studieretning: nordisk språk og litteratur, norrøn filologi				
7	Høst	15 sp	15 sp MAPRO	NB: MAPRO skal gå både høst og vår.
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

21. Masterprogram i lingvistikk

Fellesemner: LINGMET (15stp vår), felles undervisning i hele eller deler av emnet med nordisk, engelsk, spansk, italiensk, russisk.

For øvrig ingen endring fra dagens studieprogram.

Master i lingvistikk				Merknader
7	Høst	15 sp	15 sp LINGMET	
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

22. Masterprogram i litteraturvitenskap

Videreføres som i dag, men styringsgruppen forutsetter at fagmiljøet i det videre arbeidet med HF2018 arbeider aktivt med utredning av fellesemner med andre program.

Master i litteraturvitenskap				Merknader
7	Høst	30sp		
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

23. Masterprogram i kunsthistorie

Fellesemne med klassisk filologi: KULFI311

Master i kunsthistorie				Merknader
7	Høst	15 sp	15 sp KULFI311	
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

24. Masterprogram i klassisk filologi

Fellesemner med kunsthistorie: KULFI311, KLA301

Master i klassisk filologi				Merknader
Studieretning: latin, gresk				
7	Høst	15 sp	15 sp KULFI311	
8	Vår	15 sp	15 sp KLA301	
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

25. Masterprogram i digital kultur

Fellesemner med teatervitenskap: SAMKUL301

Master i digital kultur				Merknader
7	Høst	15 sp	15 sp SAMKUL301	
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

26. Masterprogram i teatervitenskap

Fellesemner med digital kultur: SAMKUL301

Master i teatervitenskap				Merknader
7	Høst	15 sp	15 sp SAMKUL301	
8	Vår	30 sp		
9	Høst	60 sp masteroppgave		
10	Vår			

12.10.2016

Milepælsplan for studieprogramprosjektet HF2018

Oppdatert 12.10.16

Høsten 2016

- **10. august. Møte i Prosjektgruppen**
- **17. august. Møte i Styringsgruppen.**
- **31. august.** Frist for arbeidsgruppene til å levere programskisser
- **6. september. Informasjon i Fakultetsstyret**
- **8. september. Møte i Prosjektgruppen**
- **14. september. Møte i Prosjektgruppen. Ferdigstille rapport**
- **16. september. Møte i Styringsgruppen. Behandle prosjektgruppens rapport**
- **26. september. Møte i Styringsgruppen. Styringsgruppens anbefalinger**
- **20. oktober. Informasjon og drøfting i Fakultetsstyret.** Prosjektgruppens rapport og Styringsgruppens anbefalinger.
- 21. oktober. Programskissene sendes på høring ved enhetene.
- 30. november: Frist for enhetene til å svare på høringen
- **6. desember. Informasjon i Fakultetsstyret.**
- **20. desember. Behandling av ny studieprogramportefølje i Fakultetsstyret**

FASE 3 – Lage Studieplaner

- Desember/januar: Fakultetsledelsen nedsetter arbeidsgrupper for utarbeiding av studieplaner
-

Våren 2017

- Januar- juni: Utarbeiding av detaljerte studieplaner og søknad om oppretting av nye studieprogrammer(NOKUT-mal)
- **Mars: Fakultetsstyret behandler Utdanningsmelding med hvilke studieprogrammer som anbefales opprettet/nedlagt**
- Mars-november: Rekrutteringsmateriell til nye studieprogrammer utarbeides

Høst 2017

- **September: Møte i Fakultetsstyret. Behandle nye studieplaner.**
- September: Innsending av fulldokumenterte søknader om oppretting av nye program/nedlegging av eksisterende program til Universitetsstyret
- Desember: Universitetsstyret behandler nye studieplaner

FASE 4 – Iverksetting av studieplanene

Vår 2018

- Nye studieprogrammer lyses ut med oppstart høsten 2018

Høst 2018

- Første opptak til nye studieprogrammer

Prosjektnettside: <http://www.uib.no/hf/2018>